

Gen. D. 1

OCTAVARIUM BENEDICTINUM

Cum

Nonnullis Officijs Sanctorum eiusdem
Ordinis,

et

SUMMIS PONTIFICIBVS,

Personis vtriusque Sexûs sub Regula Sanctissimi
Patris Nostri BENEDICTI militantibus
recitati permissum.

Nunc

Facilioris recitationis gratiâ cum Patronis Regni
Poloniæ ritu Monastico ordinatis concordatum,
& typis mandatum.

Per

Rêdum Patrem IACOBUM CHRYSOSTOMVM SIGISMUNDUM
ZDROWSKI, Sacra Theol: Licet. & Vice Priorem Regij
Conuentus Tyneccensis.

Permissu Superiorum.

Anno à partu Virginis M.DC.LXX.VIII.

C R A C O V I Æ,

*Ex Bibliotheca Origin. pp. 240
Carmen Benedictinum*

IN STEMMA GENTILITIVM.

Descendunt, ornant, claudunt, dant lumen ACERV O
 Ascia, crux, claves, sydera bina Tuo.
 Cum CRUCE quin potius claves hic vester ACERVVS
 Asciam & ex alto sydera bina sonet.

PERILLVSTRI

ADMODVM REVERENDO
DOMINO,

D. MATTHIÆ
LVDOVICO

ZIELONACKI
GENERALIS CAPITVLI TY-
NECENSIS PRÆSIDENTI,

PRÆPOSITO KOSCIELNENSI, OFFI-
CIALI CALISSIENSI,
Domino, Dño Patrono Observandissimo.

Cæterisq; Reuerendissimis PRÆLATIS, Admo-
dum Reuendis Patribus, Religiosis, ac Venerabilibus
Fratribus, sub Regula SS. Patris Nostri BENEDICTI
in Regno Poloniæ militantibus ac degen-
tibus.

 Pus hoc meum ex se tenue in lucem producere,
Tuus sub auspicijs, plures me compulære ratio-
nes PERILLVSTRIS & ADMODVM
REVERENDE DOMINE. Licet enim
erga omnes Sanctissimi PROTO-PAREN-
TIS Nostri BENEDICTI alumnos
idem mihi sit affectus, eadem omnium Prælatorum venera-
tio, tamen hinc urgebat Tuus (quem in Gentilitio præfers
campo) beneficiorum erga me Acervus, inde consanguini-
tatis

tatis ut Annunculi gradus non postremus; quin imò, libellus ipse
sponte sua (nescio quā operante Antipathia) in sinus deferri,
properabat Tuos. Nec mirum, cū Te feruentissimum Imma-
culatę Virginis cultorem & propagatorem pręsensit, eiusdem
Officium cum Octaua, sua inter viscera condens, Tibi non dubi-
tabat pręsentare. Me zelus Benedictini promouendi permouit
instituti. Etsi sciam, nuper pręlo mandatum Sanctissimi
Patris BENEDICTI, & S. SCHOLASTICę Offi-
cium cum Octaua sub ritu solemniori, tamen, cum pauca no-
uerim exemplaria, in nostrum peruenisse Polonia Regnum,
incrementi Religiosa deuotionis ergo, illa, adiunctis plurimum
Sanctorum Ordinis nostri proprijs Officijs, itidemq; Patrono-
rum Regni Polonia, ad normam Benedictinam, excudenda
curauit. Putabam sanę opusculum hoc ceteris gratum fore,
eò quòd non omnia hac contineant Breviaria: nec Tibi di-
fficile posse coniecturabar, qui Benedictina promouenda, ita
zelans es obseruantia, ut nullis parcas sumptibus, nulli in-
dexteritate pro bono Ordinis, nulli in liberalitate pro cultu
D. BENEDICTI augendo, sis secundus. Vne ergo PER-
ILLUSTRIS & ADMODUM REVERENDI DOMI-
NE; Vnite Diui BENEDICTI benedicta proles Reue-
rendissimi PRęLATI, tota deniq; Benedictina Cobors, tantę
Patriarchę fecundissima Soboles, qui, cum sub signis tantę
Ducis (ut acies ordinata) DEO, & Sanctis eius militatis,
& sacra huius Legionis legendo memoriam facitis, hos imi-
tando, mei indigni meminisse, dignemini. Dabam Tynecij,
Die 15 Iulij, Anno 1678.

OMNIUM VESTRVM

Indignus Seruus & Fr.

SIGISMUNDUS ZDROWSKI

A P.

APPROBATIO.

Illustrissimi & Reuerendissimi Domini,

D. NICOLAI OBORSKI,

DEI & Apostolica Sedis Gratiâ,

EPISCOPI LAODICENSIS, SUFFRAGA-

nei, Scholastici, Vicarij in Spiritualibus, & Officialis

Generalis Cracouiensis: Administratoris in

Spiritualibus Abbatiz Tynecensis.

CUM hoc Octauarium à Reñdo Patre SIGISMUNDO ZDROWSKI, Sacræ Theologiæ Lectore, & Vice-Priore Regalis Conuentus Tynecensis ordinatum, & cum Patronis Regni Poloniæ ritu Benedictinò concordatum, innitatur approbationi Sacræ Rituum Congregationis, & vetustissimæ consuetudini Ordinis Benedictini, ideo vt Typis mandari possit permitto.

NICOLAUS OBORSKI, Episcopus Laodicensis,

Suffraganeus Cracouiens, Administrator in

Spiritualibus Abbatia Tynecensis. mpp.

Facultas imprimendi. Perillustris Domini

Librorum Censoris.

Octauarium Benedictinum, Opera Adm Reñdi Patris SIGISMUNDI ZDROWSKI, Sacræ Theologiæ in Conuentu Tynecensi Lectoris, ibidemq; Vice-Prioris, egregiè satis atq; faciliè cum Patronis Regni Poloniæ sonatum, vt lucem publicam ad multam vtilitatem intueatur, authoritate sibi ab Illustrissimo & Reuerendissimo Episcopo Cracouiensi concessa permittit.

M. ANDREAS KUCMARSKI, Sacra Theologia

Doctor & Professor, Ecclesia Cathedralis

Canonicus, & Vniuersitatis Cracouiensis

Rector, Anno Dñi 1678. Die 15 Iu-

lij. mppo

CA

CALENDARIVM,

Sanctorum, Sacri Ordinis Benedictini, & Regni
Poloniæ Patronorum.

JANVARIUS.

- 14 Odilonis Abbatis S. O. N.
Duplex. *Paginâ 1*
15 MAURI Abbatis, Duplex
1da Classis. *Omnia ut in Bre*

*uiario. Expositio Venemobilis
Sacramenti. Indulgentia plena-
ria pro omnibus visitantibus
Ecclesias nostras.*

- 21 Anastasij &c. Mart semidu-
plex. *Omnia ut in Breuiario.*

FEBRUARIUS.

- 4 Ansgarij Episc: & Confess.
Duplex. *pag: 2*

- 6 Dorotheæ Virg: & Mart: R.
P. P. dupl. *Leet: 1mi Noct:
de scriptura occurrere. In II.
Noct: Leet: 3. Dorothea. ut
in Breuiario. reliqua ut in
Com: Virg: & Mart.*

- 7 Romualdi Abb: S. O. N. &
Fundatoris Camaldulensiū,
Dupl. *Omnia ut in Breuiar.*

- 10 SCHOLASTICÆ Virg: S. O. N.
Duplex 1. Class: cum Octaua
& expositione Venemobilis Sa-
cramenti. *Indulgentia Plena-
ria. pro omnibus visitantibus
Ecclesias nostras.* *pag: 5*

- 11 De octaua, *pag: 5*

- 12 De octaua, S. Scholasticæ, 6

- 13 De octaua, *pag: 7*

- 14 De octaua, *pag: 8*

- 15 De octaua, S. Scholast. 10

- 16 De octaua, *pag: 11*

- 17 Octaua S. Scholasticæ Virg.
Duplex, 12

MARTIVS.

- 1 Albini Conf: Pont: S. O. N.
& R. P. P. Duplex, *p. 15*

- 4 Casimiri Conf: R. P. P. Du-
plex 1da Classis, *pag: 16*

- 5 Translatio Venceslai Mart:
Duplex, *pag: 16*

- 9 Cyrilli & Methodij Confes.
Pont. S. O. N. & R. P. P.

- Duplex, *pag: 18*

- 11 Franciscæ Romanæ Viduæ,
S. O. N. Duplex, *pag: 19*

- 12 Gregorij Papæ Conf: S. O.
N. Duplex maius, *pag: 19*

- 17 Gertrudis Virg. S. O. N. &
R. P. P. Duplex, *pag: 19*

- 21 SS. P. N. BENEDICTI, Dupl:
1ma Class: cum Oct. & expo-

*sitione Venerabilis Sacramenti.
Indulg: Plenar: pro omnibus
visitantibus Eccl: nostras.* 20

- 22 De octaua, *pag: 20*

- 23 De octaua, S. P. N. Bened. 22

- 24 De octaua, *pag: 23*

- 15 Annuntiatio B. M. V. Du-
plex, *pag: 24*

- 26 De oct. S. P. N. Bened. 24

Calendarium Sanctorum S. O. Benedictini.

- 27 De octaua, *pag: 25*
 28 Octaua S. P. N. Benedicti, *pag: 26*
 Duplex,

APRILIS.

- 23 ADALBERTI Episc: & Marr. S.
 O. N. & R. P. P. Dupl: 1ma
 Classis, *pag: 29*
 24 Georgij Mart. semid. 32
 25 Marci Euan: dupl. 1 Clas. 32
 26 Cleti & Marcellini Pontif.
 Mart. semidupl. *pag: 31*
 27 De octaua S. Adalb. sem. 32
 28 De oct S. Adalb: semid. 33
 29 Roberti Abb. S. O. N. Fun-
 datoris Cisterci Dupl. 34
 30 Octaua S. Adalberti Episc:
 & Mart: duplex. *pag: 34*

M A I V S.

- 1 Sigismundi Regis & Mart:
 S. O. N. & R. P. P. Dupl. 36
 4 Floriani militis & Martyris
 R. P. P. Duplex. *pag: 37*
 5 Hugonis Ab. S. O. N. dup. 40
 8 STANISLAI Episc: & Mar-
 tyris S. O. N. & R. P. P.
 Duplex 1ma Classis, *p: 42*
 9 Gregorij Nazianzeni Episc:
 & Conf: Duplex. *pag: 46*
 10 Appar: S. Michæl: dupl. 46
 11 Maioli Ab: S. O. N. dupl. 47
 12 Nerci & Achil. MM. sem: 48
 13 De oct: S. Stanisl: semid. 48
 14 De oct: S. Stanisl: semid. 50
 15 Octaua S. Stanislai dupl. 52
 16 Petri Cælestini Pp. & Conf.
 S. O. N. Fundator: Cælesti-
 norum Duplex. *pag: 54*
 22 Romani Ab: S. O. N. dupl. 54

JUNIUS.

- 6 Claudij Episc: & Confes: S.
 O. N. Duplex. *pag: 122*
 14 Bennonis Episc: & Conf: S.
 O. N. & R. P. P. Dupl. 55
 19 Bonifacij Mart. S. O. N. &
 R. P. P. Duplex. *pag: 56*
 20 Siluerij Papæ Mart: S. O. N.
 Simpl. *Omnia ut in Breviar.*
 25 Guilielmi Abb: S. O. N. &
 Fund: Mōris Virg: dupl. 58
 28 Leonis Papæ & Confes: S
 O. N. Semiduplex, *pag: 58*

JULIUS.

- 1 Festum Commemorationis
 SS. Patris Nostri BENEDICTI
 Duplex Primæ Classis, cum
 expositione Venerabilis Sa-
 cramenti. *pag: 58*
 12 Ioānis Gualb: Abb: S. O. N.
 & Fundatoris Vallis Vm-
 brosanorum, Duplex. 60
 13 Margarithæ Virgini & Mart.
 R. P. P. Duplex Maius. 61
 14 Bonauenturæ Episc: & Con-
 fess: Duplex. *pag: 62*
 15 Diuisio SS. Ap: Dup: mai. 62
 16 Andreæ & Benedicti Marr.
 S. O. N. & R. P. P. Dupl.
 2da Classis. *pag: 65*
 17 De oct S. BENEDICTI sem: 66
 18 Octaua Commemorationis
 S. P. BENEDICTI Dupl. 67
Post decimam sextam Iulij pro-
xima Dhica. Festū SS. Sca-
pularis B. V. M. Dupl. 69
 31 Ignatii Conf: S. O. N. Oblat

Calendarium Sanctorum S. O. Benedictini.

ti, & Institutoris Societatis
Iesu Duplex. *pag: 69.*

AUGUSTUS.

Dominica infra Oct. Assumpt.

B. M. V. Hyacinthi Conf:

R. P. P. Duplex. pag: 71

20 Bernardi Abbatis, S. O. N.

& Cisterciensium Propaga-

toris Duplex. *pag: 71*

Dominica post Oct. Assumpt.

B. M. V. Calimiri Conf. R. P.

P. Translatio Duplex. p: 71

SEPTEMBER,

1 Egidij Ab: S. O. N. dupl. 72

2 Nonnosi Abbatis S. O. N.

Duplex. *pag: 73*

Dñica 1ma Septembr. ANGELI

CUSTODIS Duplex 2da Clas-

sis, cum integra Octava. 75

17 Sacri Nominis B. M. V. Du-

plex maius. *pagina 82*

27 Stanislai Epist. & M. R. P. P.

Translatio Duplex. 87

28 Venceslai Mart. R. P. Patr.

Duplex. *pagina 88*

OCTOBER.

5 PLACIDI & SOCIOR: MART.

S. O. N. 2da Class. cum ex-

positione Venerabi Sacramenti.

Indulg: Plenar: pro omnibus

visitantibus Eccl: nostras. 88

Dñica post Festum SS. Placidi.

DEDICATIO Conuent: Eccl.

Tynecensis Duplex 1. Clas-

sis, cum Octava. *pag: 88*

NOTA. *Littere maiuscula S. P. N. indicant Sanctos, Ordinisi*

Nostris, R. P. P. indicant Regni Poloniae Patronos.

Numerus primus diem Mensis secundus pagina denotat.

8 Iustinae Virg: & Mar. S. O. N.

Patronae Duplex. 88

Dñica post Oct. Dedit Eccl.

Tynecen FESTUM REL QUIA-

RUM eiusdem Ecclesiae, Du-

plex 2da Classis. 88

10 Gratiarum actio pro victo-

ria ex Turcis duplex. 92

15 Hedwigis Viduae S. O. N. &

R. P. P. Duplex. 98

16 Galli Abb: S. O. N. dupl. 99

20 Adalberti Ep: & M. S. O. N.

& R. P. P. Transl. dupl. 99

NOVEMBER.

6 Leonardi Ab: S. O. N. Dupl. 101

12 Quirq: Fratru S. O. N. & R. P. P.

Duplex 2da Classis. 102

13 OMNIUM SS. S. O. N. Dupl. 1.

Classis, cum expositione Ven:

Sacr: & Indulg: Pleni pro omni-

visitantibus Eccl: nostras. 103

14 Emiliani Ab: S. O. N. Dupl. 105

17 Gertrudis Virg. & Abbati S. O. N.

Duplex maius. 104

19 Odonis Abbi S. O. N. Dupl. 111

20 Gregorij Thaumaturgi Epist. &

Conf: S. O. N. Duplex. 111

14 Elizabeth Vid: R. P. P. Dupl. 111

16 Siluestri Abb: S. O. N. & Institu-

toris Grädimonten Dupl. 113

DECEMBER.

4 Barbarae V. & M. R. P. P. Dupl. 113

5 CONCEPTIO B. M. V. Dupl.

2. Clas. cum oct. integra. 115

19 Thomae Cant: Ep. & M. S. O. N.

Duplex. *pagina 122*

Offit: S. I. BE. EDICTI pro Fe-

ra 3tia 10b rita semiduplici per

totum annum, incipit pag. 123

OCTA

OCTAVARIUM
BENEDICTINUM.

Die XIV. Januarj.

ODILONIS ABBATIS, Duplex.

*In primo Nocturno Lectio-
de libro Ecclesiastici Beatus vir
qui inuentus est &c. vt in Com-
muni Confessoris non Pontificis.
In secundo Nocturno.*

LECTIO V.

Beatus Odilo Argerniæ o-
Briundus, ex equestri ordi-
ne genus duxit, sed terrenæ
profapiæ lineam cœlestis vitæ
nobilitate transcendit. Dum
adhuc puerili teneretur infan-
tiâ, tanq̃ repente, omnium se-
rè membrorum languore con-
strictus erat, vt incedēdi pro-
sus amitteret facultatem, ex
quo tandem fuit mirabiliter
liberatus. Etate iam proue-
ctior clericali consura insigni-
tus Maioli disciplinæ se com-
misit, cum quo ita profecit,
vt spretis omnibus mundi di-
uitijs, sæculique volupratibus,
Monachorum Cluniacensium
numero se curauit adscribē-
dam.

LECTIO VI-

Vix quatuor in religione
perfecerat annum, cum
moritur in Domino Sanctus

Maiolus, à quo antequam obiret fuit electus, & constitutus, qui dignitati, officioque pastoralis succederet, cui electioni nullus propter spem de sanctitate præconceptam contradixit. In quo Officio eum se præbuit omnibus, quem vnum mirarentur in orationibus assiduam, & quotidianis vigilijs, frequentioribusque ieiunijs corpus suum castigantem : singulis diebus Deo Patri incruentum Missæ sacrificium, non sine maxima lachrymarum copia offerrebat.

Tanta fuit in pauperes misericordiae, ut nihil sibi, nec sapè Monasterio, cui praeerat retineret, quod non totum in Eleémosynas erogaret. In itinere constitutus gratum se omnibus exhibuit, cæcos à natiuitate illuminauit, aquam in vinum commutauit, tutus super vadas incessit, pisciculos paucos, minimamq; vini quantitatem orationibus suis multiplicauit: aquà quâ ipse manus lauerat, febricitantes sanauit, pariri, miraculo militibus ablatâ loquendi facultatē restituit.

LECTIO VIII.

Divinarum rerum contemplationi addictissimus fuit seruus Dei, nec unquam ædificandarum Ecclesiarum, siue reparandarum curam deposuit. Romam venit, ut Apostolorum corpora veneraretur, & ut gratiam enixè à Deo postularet, ut si eius voluntas esset ante ipsorum pedes animam posset reddere, sed in Patriam redire coactus, multosque ibi labores pro Christo perpeffus, senioque confectus felicem opatumq; vitæ finem, quem multò ante fratribus prædixerat maxima cum iucunditate imposuit.

In Tertio Nocturno Homilia in Euangelium. Ecce nos reliquimus omnia. ut in Communi Abbatum.

Die IV. Februarij.

S. ANSGARII EPI. COPI,
& Confessoris. Duplex.

Omnia de Communi. Confessorum & Pontificum.

ORATIO.

Exaudi quæsumus Domine preces nostras, quas in Beati Ansgarii Confessoris tui atque Pontificis solemnitate deferimus: & qui tibi dignè meruit famulari, eius intercedentibus meritis ab omnibus nos absolue peccatis, Per Dominum.

*In Primo Nocturno legantur
Lectiões de scriptum occurrente.*

In Secundo Nocturno.

LECTIO V.

Religiosa B. Ansgarii Galli, primi Suecorum & Gothorum Apostoli, sanctitas ab ineunte æpæ statim crescere cœtit. Nam vix pueriles annos egressus, superna visitatione per quietem monitus, ut mundi illecebras cõtemneret, mox in Monasterio Corbeienfi, Sancti Benedicti Regulam professus, totum se in Dei amorem transfudit, assiduò orationi, vigilijs, & abstinentiæ deditus. Cum autem ad Ludovicum Caroli Magni filium Imperatorem, primo eius Imperij anno, Legati à Rege Sueonum Biørne lectulo venissent, qui Christianæ fidei Doctores in Sueciam mitti perebāt, Beatus Ansgarius, instante Imperatore, onus prædicandi Euangelium per Aquilonaria Regna libenti animo suscepit, statimque Regis Legatos comitatus, Regem Biørnem, in Birca ciuitate, tunc maxima agentem, cum Vithmaro, & alijs socijs venit.

LECTIO VI.

Ad cuius prædicationem multi Suecorum crediderunt.

runt in Christum, & baptizati sunt. Inter hos Præfectus Regis inclitus Heringarius; qui veluti alter Sebastianus, tantum in sulcepta fide floruit, ut in æde sua, quam in Ecclesiam consecrans fecerat, Christo assidue seruiens, eumque prædicans, miraculorum etiam gloria illustraretur. Suecis ad fidem conuersis & baptisatis, multisque apud illos Ecclesijs constructis, Ansgarius ad Danos deinde se contulit, cum regnaret in Dania Ericus, cognomento Impius; ubi etiam Euangelium prædicans, de impio tyranno pium Christi ministrum effecit.

LECTIO VII.

Porro cum videret messem esse multam, nec se huic tanto labori solum sufficere posse, destinavit suo loco in Sueciam Sanctissimū virum Simonem Episcopum, & Nithardū venerabilem Presbyterum, qui Christianam doctrinam induratis hominibus prædicantes grauissimas persecutiones sustinuerunt, & ad extremū glorioso martyrio vitam suam feliciter consummauerunt. Ipse vero primò Hamburgensem Episcopatum, postea Bremensem Archiepiscopatum administravit, probante id Gregoriō

Papā Quartō, Apostolicā auctoritate & pallij concessione, confirmante verò Nicolaō Romano Pontifice, qui ipsum ac Successores Legatos, & Vicarios Apostolicæ Sedis constituit.

LECTIO VIII.

Huius Pontificis tanta erat sanctitas, ut eam Reges honorarent, Pastores Ecclesiarū magnā veneratione colerent, clerus admiraretur vniuersus, & populus imitaretur. Miraculorum quoque gratia singularis, ad gloriam Domini nostri Iesu Christi & confirmatio. nem fidei inter gentes eidem à Deo, collata fuit. Nam orationibus suis, & olei sacri unctione, plurimos à diuersis morbis & languoribus sanabat. Vnde certatim ad eum confluebant infirmi medicinam petentes & sanitatem integram recipientes. Tandem ætate & laboribus fatigatus, anno ætatis suæ sexagesimo quarto, graui corporis infirmitate per quatuor & amplius menses, plus solito laborare cœpit: quā licet sic attritus, & consumptus esset, & pœnè iam de corpore nihil præter nervos, & ossa remaneret, nihilominus tamen in Dei laudibus perseverans, inuictum ab oratione animum non relaxabat, sicque oculis in-

in cœlum intentus, cum sedisset annos triginta quatuor spiritum in manus æterni Patris tradidit, anno Redemptoris octingentesimo sexagesimo quinto. Cuius res præclare gestas, Rembertus eius Diaconus scripsit, & ipse sanctitate conspicuus eius in sede successor.

In Tertio Nocturno.

Lectio. Sancti Evangelij secundum Matthæum.

LECTIO IX.

IN illo tempore Dixit Iesus Discipulis suis parabolam hanc: Homo peregrè proficiens, vocavit seruos suos & tradidit illis bona sua Et reliq. Homilia S. Gregorij Papæ.

Talenti nomine cuiuslibet pauperi, etiam hoc ipsum deputabitur. Quod vel minimū accepit. Alius namque accepit intelligentiam; prædicationis ministerium debet ex talento; alius terrenam substantiam accepit; erogationem talenti habet ex rebus; alius nec intelligentiam internorum, nec rerum affluentiam accepit, sed tamen didicit artem quæ pascitur; ipsa ars ei in talenti acceptionem reputabitur: alius nihil horum assecutus est, sed tamen forlasse locum familiaritatis apud diuitem meruit,

talentum profectò familiaritatis accepit; si ergò nil pro indigentibus loquitur, pro talenti retentione damnatur.

LECTIO X.

Habens igitur intellectum, curet omnino ne taceat. Habens rerum affluentiam, vigilet, ne à misericordia largitate torpescat. Habens artem quæ regitur, magnopere studeat, ut vsum atque vtilitatem illius cum proximo partiat. Habens alloquendi locum apud diuitem, damnationem pro retento talento timeat, si cum valet, non apud eum pro pauperibus intercedat. Tantum quippe ab uno quod nostrum venturus iudex exigit, quantum dedit.

LECTIO XI.

VT ergo de talenti sui rationibus redeunte Domino, quisque securus sit, cum timore pense, quotidie quod accepit. Ecce namque iam iuxta est virille qui peregrè profectus est, redeat. Quasi peregrè quoque abiit, qui de hac terra, in qua natus est, longè discessit. Sed profectò reuertitur, ut de talentis rationes ponat: quia si à bonâ actione torpescimus, de ipsis bonis, quæ contulit nos districtius iudicat.

LECTIO XII.

Con-

Consideremus igitur quæ accepimus, atque eorum, erogatione vigilemus. Nulla nos a spiritali opere curâ impediatur: ne, si in terra talentum absconditur, talenti Dominus ad iracundiam prouocetur. Piger etenim seruus, cum iam culpas index examinat, talentum de terra leuat. Quia sunt plerique, qui tunc se à terrenis desiderijs vel operibus subtrahunt, quando iam per animaduersionem Iudicis ad æternum supplicium trahuntur. Ante ergo de talenti nostri ponenda ratione vigilemus, ut cum iam Iudex ad feriendum imminet, lucrum nos quod fecimus excuset.

*Euangelium ut in Communi
vnius Confessi. Pontif. Oratio Exaudi quæsumus &c. ut supra.*

Ad Laudes & per Horas, Omnia de Communi Conf. Pontif. prater. Ont: Exaudi, ut supra.

Die X. Februarij.

S. SCHOLASTICÆ

VIRGINIS, SORORIS SS.

P. Nostri BENEDICTI,

Duplex. cum Octaua.

*Omnia ut in Breuiario Pauli
V. excepta Oratione.*

ORATIO.

DEUS, qui Beatæ Virginis tuæ Scholasticæ animam, ad ostendendam innocentiam viam in Columbæ specie co-

los penetrare fecisti: da nobis quæsumus eius meritis, ita innocentem viuere, ut ad eadem mereamur gaudia peruenire.
Per Dominum &c.

*Missæ Surge propeſa. &c.
ut in Additamentis Missalis Monastici.*

Die XI. Februarij.

Secunda die infra Oct. S. Scholæ

Inustatorium & Hymnus, ut in die festi, etiam per totam Octauam.

In Primo Nocturno Antiph:
O quam pulchra est & casta generatio cum claritate.

Psalmi FERIALES, Versiculi & Responsoria eiusdem Nocturni cuius est Absolutio.

Sermo S. Ambrosij Episcopi.

Lib. I. de Virginitatibus.

LECTIO I.

Quoniam hodie Natalis est Virginis, inuitat nos integritatis amor, ut aliquid de Virginitate dicamus: ne veluti transitu quodam præstricta videatur, quæ principalis est virtus. Non enim ideo laudabilis Virginitas, quia in Martyribus reperitur, sed quia ipsa Martyres faciat. Quis autem humano eam possit ingenio comprehendere, quam nec natura suis inclusit legibus? aut quis naturali voce complecti quod lupra vltum naturæ sit.

A;

Lx

LECTIO II.

E Cœlo accersuit, quod imitaretur in terris. Nec immerito viuendi sibi vsum quæsiuit è Cœlo, quæ sponsum sibi inuenit in cœlo. Hæc nubes, æra, Angelos, sideraq; transgrediens, Verbum Dei in ipso sinu Patris inuenit, & toto hausit pectore.

LECTIO III.

Nam quis tantum cum inuenerit, relinquat boni? Unguentum enim exinanitum est nomen tuum; propterea adolefcentulæ dilexerunt te, & attraxerunt te. Postremo non meum est illud, quoniam quæ non nubunt, neq; nubentur, erunt sicut Angeli Dei in cœlo. Nemo ergo miretur, si Angelis comparentur, quæ Angelorum Domino copulantur.

In Secundo Nocturno Antiph.
Ante torum ⁊ huius Virginis frequentate nobis dulcia can-rica dramatis.

Psalmi Feriales.

Capit. 2. Corinth. 11. ar. 2.

Æ Mulor enim vos Dei æmulatione: despondi enim vos vni Viro Virginem castam exhibere Christo.

⁊. Dilexisti iusticiam & odisti iniquitatem.

⁊. Propterea vnxit te Deus, Deus tuus oleo lætitiæ.

ORATIO.

Deus qui beatæ &c. *ut supra in die. Ad Laudes & alias Horas omnia ut in die festi. Sic dicitur Officium per totam octauam.*

Die XII. Februarij.

Tertia die infra Octauam, S. Scholasticæ Virg.

In Primo Nocturno Antiph.

Reuertere, ⁊ reuertere, Synamitis, reuertere, reuertere, ut intueamur te.

Psalmi Feriales.

De Sermone S. Ambrosij Episcopi.

Lib. 1. de Virgin: paulo ante medium.

LECTIO I.

E Go licet laudationem, non susceperim Virginitatis, sed expressionem; ad rem tamen pertinere arbitror, ut quæ sit ei Patria, quis auctor, appareat. Ac prius vbi sit Patria, definiamus. Si enim ibi est Patria, vbi genitale domicilium, in cœlo profecto est Patria Castitatis: itaq; hic aduenia, ibi incola est. Quid autem Castitas Virginalis, nisi expers contagionis integritas? Atque eius Auctorem, quem possumus existimare, nisi Immaculatum Dei Filium, cuius caro non vidit corruptionem, Diuinitas non est experta contagionem.

LE-

LECTIO II.

Videte igitur quanta Virginitatis merita sint, Christus ante Virginem, Christus ex Virgine: à Patre quidem natus ante sæcula, sed ex Virgine natus ob sæcula. Illud naturæ suæ, hoc nostræ utilitatis est. Illud erat semper, hoc voluit spectare aliud Virginitatis meritum. Christus Virginis Spōsus, & si dici potest, Christus Virgineæ castitatis. Virginitas enim Christi non Virginitatis est Christus: Virgo est ergo quæ nupsit, Virgo quæ genuit, Virgo quæ proprio lacte nutrit. Sed iam à Matre descendamus ad Filias.

LECTIO III.

DE Virginibus, inquit Apostolus, præceptum Domini non habeo, consilium autem do. Si Doctor Gentium non habuit, habere quis potuit? Et præceptum quidem non habuit, sed habuit exemplum: non enim imperari potest Virginitas, sed optari. Nam quæ supra nos sunt in Voto magis quam in Ministerio sunt. Sed volo vos inquit sine sollicitudine esse: nam qui sine vxore est, sollicitus est, quæ Dñi sunt; quomodo placeat Deo. Et Virgo cogitat quæ Dñi sunt, ut sit sancta corpore & spiritu,

Non ego quidem dissuadeo Matrimonium, sed Virginitatis attexo beneficium.

In Secundo Nocturno Antiph.
Specie tua † & pulchritudine tua, intende, prosperè procede & regna. *Psal fer: reliquit 2 die*

Die XIII. Februarij,
Quarta die infra O&: 8. Schol.

In Primo Nocturno Antiph.
Adiuuabit eam † Deus vultu suo. Deus in medio eius non commouebitur.

Psalmi de Feria.

Sermo S. Maximi Episcopi.

In Natali S. Agnetis.

LECTIO I.

Cum in toto mundo virginitatis flos Mariæ immarcescibiles coronas, innestat, & sceptrigeram pudoris aulæ immaculato conseruet affectu: cõvsque integritas perseverauit ad palmam, vt in puellis trophæum sanctitatis attingeret, & per vestigia Matris Virginis, ad cœlestem thalamum perueniret. O quam imitabile Virginibus Virgo Scholastica! tu amoris tradidisti exemplū! ô quam sanctum pectoribus dandum Virgineis tribuisti responsum, contemnendo mūdi diuitias, execrando carnis concupiscentias, & solam Christi pulchritudinem adamando! Accedite ad Paellam

I uel.

Puellæ, & discite quales in pectore suo circa amorem Christi flammam accendit. Discite Virgines Christi amorem in ea feruentem, & omnes mundi diuitias velut stercora recusantem.

LECTIO II.

In Deo enim sanctorum per litteras traduntur exempla, ut unusquisque pro qualitate sexus modum sui propositi teneat; & sicut per Virginem Virgines, ita per Coniugem coniuges vincere sæculi pro Christi amore studeant; ac repugnatione animi, mundi dulcia recusantes, & eius non recusantes austeram, ad delectationes perpetuas, & ad gaudia æterna pertingant. Hæc dicentes non vituperamus coniugum casta commercia, sed Virginum perseverantiam adornamus. Non enim Virginitas malis rebus superponenda est, sed rebus optimis præferenda. Quæ enim mundis mundior, & sanctis est sanctior, non indiget malarum rerum vituperatione laudari.

LECTIO III.

Veni iam Virgo ad Thalamum, quem quæsisisti, ut sponsam te Virginitas immaculata comprobeat Christi. Felix cætera Virginum, quibus studi-

um est tunc sequi confessionis vestigia. Habebunt enim tecum coronam in cælo, quæ tecum superauerunt inimicum in mundo. Nam sicut tibi vestigia prosequenti participatio æternæ remunerationis apparuit, ita eis te imitantibus æterna credimus gaudia non neganda. Itaque o splendida Christo Dei Filio, & omnibus Angelis atque Archangelis grata, ut nostri meminisse digneris, quibus possumus precibus exoramus, ut nobis ille tribuat indulgentiam, qui tibi tuorum omnium laborum tradidit palmam.

In Secundo Nocturno Antiph.
Aquæ multæ & non potuerunt
extinguere charitatem.

In Vesperis Commem. S. Valentinii Presbyteri & Martyris.

Die XIV. Februarij.

Quinta die infra Oct.: Schola:

In Primo Nocturno Antiph.
Nigra sum & sed formosa
Filiæ Ierusalem; ideo dilexit me
Rex & introduxit me in cubiculum suum.

Psalmi FERIALES.

Ex Libro S. Cypriani Episcopi & Martyris de disciplina
& habitu Virginum.

LECTIO I.

Nunc nobis ad Virgines
sermo est, quarum quoque
subli-

sublimior gloria maior & cura est. Flos est ille Ecclesiastici germinis, decus atq; ornamentum gratiæ spiritualis. Læta indoles, laudis & honoris, opus integrum atque incorruptum; Dei imago respondens ad sanctimoniam Domini; illustrior portio gregis Christi. Gaudet per illas, atq; in illis largiter floret Ecclesiæ Matris gloriosa fecunditas: quantòq; plùs copiosa Virginitas numero suo addit, tantò plùs gaudium Matris augetur. Ad has loquimur, has adhortamur, affectione potiùs quàm potestate, non quòd extremi, & minimi, & humilitatis nostræ admodum conscij, aliquid ad censuram licetis vindicemus; sed quòd ad sollicitudinem magis cauti, plùs de diaboli infestatione timeamus.

L E C T I O II.

NEq; inanis hæc cautio est, & vana formido, quæ ad salutis viam consulit, quæ Dominica, & vitalia præcepta custodit, vt quæ se Christo dicauerint, & à carnali concupiscentia recedentes, tam carne, quàm mente se Deo vouerint, consumant opus suum magnò præmiò destinatum. Nec ornari iam, aut placere cuiquam, nisi Domino suo studeant, à quo & mercedem Virginitatis

exspectant: dicente ipso Non omnes capiunt verbum hoc, sed illi quibus datum est. Sunt enim spadones, qui ex vtero matris nati sunt, sic; & sunt spadones, qui coacti sunt ab hominibus; & sunt spadones, qui seipsos castrauerunt propter Regnum Cælorum,

L E C T I O III.

Denuò quoq; per hanc Angeli vocem continentia munus ostenditur. Virginitas prædicatur. Hi sunt inquit, qui cum mulieribus se non coquinauerunt, Virgines enim permanserunt: hi sunt qui sequuntur Agnum quocumque ierit. Neque enim tantum masculis continentia gratiam, Dominus repromisit, & feminas præterijt: Sed quoniam femina viri portio est, & ex eo sumpta atque formata est, in scripturis ferè omnibus ad Prothoplastum Deus loquitur, quia sunt duo in carne vna, & in masculo simul significatur, & femina. Quod si Christum continentia sequitur, & Regno Dei Virginitas destinatur, quid est illis cum terreno cultu, & cum ornamentis, quibus dum hominibus placere gestiunt, Deum offendunt?

In Secundo Nocturno Antiph.
Trahe me post te, in odorem curremus vnguentorum
suorum

tuorum, oleum effusum nomen
tuum.

*In Laudibus comm. S. Valen-
tini Martyr. In Visperis commem.
SS. Faustini & Iovite Martyrum.*

Die XV. Februarij.

Sexta die infra Oct: S. Scholast:

In Primo Nocturno Antiphona.

Veni sponsa Christi, et accipe co-
ronam, quam tibi Dominus prae-
paravit in aeternum.

Psalmi de feria.

Sermo S. Augustini Episcopi.

De S. Virginitate. v. 2.

LECTIO I.

Cum universa Ecclesia Virgo
sit, desponsata uni viro Chri-
sto, sicut dicit Apostolus, quāto
digna sunt honore membra ei-
us, quae hoc custodiunt etiam
in ipsa carne, quod tota custodit
in fide, quae imitatur Matrem
Viri & Domini sui? Nam Eccle-
sia quoque & Virgo & Mater est.
Cuius enim integritati consuli-
mus, si Virgo non est? aut cuius
prolem alloquimur, si Mater nō
est? Maria corporaliter Caput
huius corporis peperit. Ecclesia
spiritualiter membra illius capi-
tis parit. In utraque Virginitas
fecunditatem non impedit; in
utraque fecunditas Virginitatem
non adimit.

LECTIO II. Cap. 13.

Virginalis autem integritas &
per plam continentiam, ab

omni cōcubitu immunitas, An-
gelica portio est; & in carne cor-
ruptibili, incorruptionis perpe-
tua meditatio. Cedat huic o-
mnis fecunditas carnis, omnis
pudicitia cōiugalis; ista non est
in potestate, illa non est in aeterni-
tate. Fecunditatem carnalem
non habet liberum arbitriū, pu-
dicitiam coniugalem non habet
Caelum. Profecto habebūt ma-
gnū aliquid praeter ceteros in
illa communi immortalitate, qui
habent aliquid iam nōn carnis
in carne.

LECTIO III. Cap. 27.

Sequimini Agnum quocūque le-
rit, scripsit ille de vobis. Quō
ire putamus hunc agnum? quō
nemo eum sequi vel audeat,
vel valeat; nisi vos Virgines.
Quō putamus eum ire? in quos
salus & praepra? ubi, credo, sunt
grādia gaudia; nec gaudia, qua-
lia in ipso Regno Dei ceteris nō
Virginibus erunt; sed a cetero-
rum omnium gaudiorum sorte
distincta. Gaudium Virginum
Christi, est de Christo, in Chri-
sto, cum Christo, post Christum,
per Christum, propter Christum.
Gaudia propria Virginū Christi,
nō sunt eadē non Virginū, qua-
vis Christi; nam sunt alijs alia,
sed nullis talia. Ite in haec, se-
quimini Agnum, quia & Agni
caro utique Virgo. Sequimini
Virginitatem cordis, & carnis
quod

quoque ierit. Quid est eum
sequi, nisi imitari?

In Secundo Nocturno Antiph:
Vnguentum effusum + est nomē
tuum, ideo adolescentulæ dile-
xerunt te nimis.

*In Laudibus comm: SS. Fausti-
ni & Iovine.*

Die XVI. Februarij.

Septima die infra Octavam San-
ctæ Scholasticæ Virg.

In Primo Nocturno Antiphona
Pulchra es & decora + Filia Ie-
rusalem: terribilis vt castrorum
acies ordinata. *Psalm: de Feria.*

Sermo S. Fulgentij Episcopi.
Epistola 3. ad Probam c. 4.

LECTIO I.

TAm magnum Deus voluit
esse bonum Virginitatis, vt
illud non aliunde, sed ex voca-
bulo dignaretur nominare vir-
tutis. Virginis itaq; si quis velit
diligenter considerare vocabu-
lum, ex virtutis inueniet nomi-
ne deriuatum. Virgo enim dici-
tur quasi Virago. Viraginem ve-
rò scriptura sacra, non ob aliud
vocatam dicit, nisi quia de viro
sumpta est. Dixitq; Adam: Hoc
nunc os, ex ossibus meis, & caro
de carne mea; hæc vocabitur
Virago: quoniam de viro sum-
pta est. Itaq; cum Virginis no-
men ex nomine viri descende-
rit, quis dubitet quod vir à vir-
tute vocatus sit?

LECTIO II.

ET quia sicut Paulus docet, illa
omnia in figura facta sunt no-
stri; profecto in illa Virgine, quæ
ex Viri fiebat costa, futura iam
tunc præfigurabatur Ecclesia,
quæ verè de Viro sumpta, & de
quo sumpta illi coniuncta, vn-
de habet in veritate virtutem,
vnde habet verum Viraginis no-
men. Propter quod hanc Vir-
ginem, id est Virginem quæ de
viro sumpta est, non solum Vir-
ginis, sed etiam Viri nomine
Paulus, non dubitat appellare.
Ait enim fidelibus: Despōdi e-
nim vos vni viro Virginem cas-
tam exhibere Christo. Chris-
tus est quippè vir, de quo hæc
Virgo sumpta est.

LECTIO III.

TYpicè itaq; à Viro dicitur Vir-
ginis vocabulum, quia nomē
à Christo dicitur Christianum,
Christus enim Dei virtus est, &
Dei sapientia, ex quo est Eccle-
sia, quæ Virgo in fide & charita-
te persistens, & sapientiam pos-
sidet, & virtutem: Quæ cum
in diuersis membris suis habeat
donationes, secundum gratiam,
quæ data est ei differenter; ma-
iorem tamen gratiam donatio-
nis in illis membris accepit, in
quibus ita spiritaliter Virgo di-
citur, vt etiam corporeæ Virgi-
nitatis integritate potiatur. In
his enim in quibus sic fidem cu-
stodit

stodit rectam; ut etiam carnem ab omni concubitu referuet intactam; quanto plenior habet Virginitatem, tanto plenius & perfectius eiusdem Virginitatis possidet Nomen.

In Secundo Nocturno Antiph:
Accinxit fortitudine † lumbos suos, & roborauit brachium suum: ideoq; lucerna eius non extinguetur in sempiternum.

Reliq. ut 2. die. Oct. Vesp. de Oct. omnia ut in 1. Vesp. Festi.

Die XVII. Februarij.

Octaua S. SCHOLASTICÆ Virginis Duplex.

*Officium fit de Comuni Virginū
Lectiones Primi Nocturni de
Scriptura occurrentes. In secundo
Nocturno.*

De Epistola S. Hieronymi Presbyteri ad Eustochium,

*De Custodia Virginitatis tomo
1. Circa medium.*

LECTIO V.

DE Virginitate inquit Paulus Apostolus præceptum Domini non habeo; Cur? Quia & ipse ut esset Virgo non fuit imperij, sed propriæ volūtatē. Neque enim audiendi sunt, qui eū vxorē habuisse cōtingunt; cum de continentia differens, & suadens perpetuam Castitatem, intulerit: Volo autem omnes esse sicut me ipsum. Et infra: Dico autem innuptis & viduis: bonū

est illis, si sic permaneant, sicut & ego. *R.* Propter veritatem & mansuetudinem, & iustitiam.

* Et deducet te mirabiliter dextera tua: *Y.* Specie tua & pulchritudine tua intende, prospere procede & regna. * Et deducet te: *ut supra.*

LECTIO VI.

Quare ergo non habet Domini de Virginitate præceptū? Quia maioris est mercedis, quod non cogitur, & offertur. Quia si fuisset Virginitas imperata: nuptiæ videbantur ablatae; & durissimum erat contra naturam cōgere, Angelorumque vitam ab hominibus extorquere. Alia fuit in veteri lege felicitas. Ibi dicitur: Beatus qui habet semen in Sion, & domesticos in Ierusalem. Et: Maledicta sterilis, quæ non pariebat. Et: Filij tui sicut nouellæ oliuārū in circuitu mœsæ tuæ. *R.* Dilexisti iustitiam, & odisti iniquitatem. * Propterea unxit te Deus, Deus tuus oleo lætitiæ. *Y.* Propter veritatem, & mansuetudinem, & iustitiam. * Propterea.

LECTIO VII.

Vacuus erat orbis; & ut de typicis taceam, sola erat benedictio liberorum. Propterea & Abraham, iam senex Ceturæ copulatur, & Iacob mandragoris redimitur, & cōclusam Vulvam, in Ecclesiā figuram Rachel

con-

conqueritur. Paulatim verò in-
 crescentē segete, Messor immis-
 sus est. Virgo Elias, Eliseus Vir-
 go, Virgines multi filij Prophe-
 tarum. Ieremiæ dicitur: Et tu
 ne accipias uxorem. Sanctifica-
 tus in vtero, captiuitate propin-
 quā uxorem prohibetur accipe-
 re. Alijs verbis idipsum Apostulus
 loquitur: Existimo hoc bonū es-
 se propter instātem necessitatē.
 Quæ est ista necessitas? quæ au-
 fert gaudia nuptiarū? Tēpus bre-
 uiatum est, in proximo est Nabu-
 chodonosor. *R.* Prudētes Vir-
 gines aptatē vestras lampades.
 * Ecce sponsus venit, exite ob-
 uiam ei. *Y.* Mediā autem no-
 cte clamor factus est. * Ecce
 sponsus.

LECTIO VIII. *Paulo post.*

INveniebatur ergo, ut dixim⁹,
 in viris tantum hoc continen-
 tiæ bonum; & in doloribus
 iugiter Eva parturiebat. Post-
 quam verò Virgo cœcepit in vre-
 ro & peperit nobis Puerum, cū
 ius principatus in humeros eius,
 Deum Fortem, Patrem futuri
 sæculi; Soluta maledictio est.
 Mors per Evam, vita per MAR-
 TAM. Ideoque & dirius Virgini-
 tatis donum fluxit in fæminas,
 quia cœpit à fæmina. Statim ut
 filius Dei ingressus est super ter-
 ram, novam sibi familiam insti-
 tuit; ut qui ab Angelis adora-
 batur in Cœlo, haberet Angelos

& in terris. Tunc Holofernis
 caput Iudith continens amputa-
 vit: Tunc Aman, qui interpre-
 tatur iniquitas suo combustus est
 igni: Tunc primum auditum est:
 Quæ non est nupta, cogitat quæ
 sunt Domini, ut sit Sancta cor-
 pore & spiritu. *R.* Afferen-
 tur Regi Virgines post eam, pro-
 ximæ eius: * Afferentur tibi in
 lætitia & exultatione. *Y.* Spe-
 cie tuā & pulchritudine tuā, intē-
 de, prosperè procede & regna.
 Afferentur tibi. Gloria Patri.
 * Afferentur tibi.

In Tercio Nocturno.

Lectio Sancti Evangelij secun-
 dum Matthæum.

LECTIO IX. *cap. 25. a. 1.*

IN illo tempore: Dixit Iesus
 Discipulis suis parabolā hanc:
 Simile est Regnum Cœlorū de-
 cem Virginibus, quæ accipien-
 tes lampades suas, exierunt ob-
 uiam Sponsō, & Sponsæ. Et rel.
 Homil: S. August: Episc:

Sermo 23. de Verbis Dñi ca. 2.

Intelligamus charissimi, ad o-
 mnes nos, id est, ad vniuersā
 omnino Ecclesiam, istam perti-
 nere parabolam non ad solos
 præpositos, nec ad solas plebes,
 sed prorsus ad omnes. Quinque
 istæ, & quinque Virgines, omnes
 omnino sunt animæ Christiano-
 rum: Sed ut dicam⁹ vobis, quod
 Deo inspirante sentimus, non
 qualescunq; animæ, sed tales a-

nux, quæ habent Catholicam fidem, & habere videntur bona opera in Ecclesia Dei; & tamen ex ipsis quinque sunt prudentes, & quinque fatux. R. Hæc est Virgo sapiens quam Dominus vigilantem inuenit, quæ acceptis lampadibus sumpsit secum oleum.

* Et veniente Domino introiit cum eo ad nuptias. V. Media nocte clamor factus est, ecce Sponsus venit exite obviam ei.

* Et veniente.

LECTIO X.

Quare ergo appellatæ sunt quinque, & quare Virgines, prius videamus. Omnis anima in corpore, ideo quinquario numero censetur, quia quinque sensibus utitur. Qui ergo abstinet se ab illicito visu, ab illicito auditu, ab illicito odoratu, ab illicito tactu; propter ipsam integritatem Virginis nomen accipit. Sed si bonum est abstinere ab illicitis sentiendi moribus, & ideo unaquæque anima Christiana Virginis nomen accipit: quare quinque admittuntur, quinque autem repelluntur. R. Media nocte clamor factus est. * Ecce sponsus venit exite obviam ei. V. Prudentes Virgines, aperte vestras lampades. * Ecce sponsus.

LECTIO XI.

ET Virgines sunt & repelluntur, parum est, quia Virgines

sunt, & lampades habent; virgines propter abstinenciam ab illicitis sensibus; lampades habent propter opera bona, de quibus operibus Dominus dicit: Luceant opera vestra coram hominibus. Item discipulis dicit: Sint lumbi vestri præcincti, & lucernæ ardentes in manibus vestris. In lumbis accinctis virginitas; in lucernis ardentibus opera bona. Si ergo ab illicitis abstinencia bona est, unde virginitas nomen accepit, & opera bona laudabilia sunt, quæ significantur lampadibus; Quare quinque admittuntur, & quinque repelluntur. R. Induit me Dominus vestimento salutis, & induimento lætitiæ circumdedit me, & tanquam sponsam. * Decoravit me coronâ. V. Quasi sponsum decoratum coronâ & quasi sponsam ornata monilibus suis. Decoravit me.

LECTIO XII.

Alias dixit prudentes, alias stultas. Unde inuenimur? unde decernimus? De oleo. Aliquid magnum significat oleum, & valde magnum. Puras non Caritas est? Querendo dicimus, non sententiam præcipitamus. Unde mihi videatur per oleum charitas significari, dicam vobis Apostolus dicit: adhuc supereminentiorem vobis vitam demonstro, Si linguis hominum loquar

loquar, & Angelorum, charitatem autem non habeam, factus sum æramētū sonans, aut eymbalum tinniens. Ipsa est supereminens via, id est: charitas, quæ meritō oleū significatur: omnibus enim humoribus oleū supereminet. R. Simile est regnum Cælorum decem Virginitus quæ accipientes lampades suas. * Exierunt obuiam sponso & sponsæ. V. Quinque autem ex eis erant fatuæ, & quinque prudentes. Exierunt. Gloria Patri. Exierunt.

Si Festum S. Scholastica incidat in diem Cinerum, transferatur in primum diem non impediatum Festo duodecim lectionū post Cineres. Si autē Festum S. Scholasticæ celebretur ante Quadragesimam, & infra Octauam incidat dies Cinerū. Item, Si dies Octaua veniat in eodem die Cinerum, seruentur quæ præscribunt Rubricæ de Octaua, & de Concurrentibus Officij.

Dies autem infra Octauā si incidat in Quadragesimam, celebratur sub eodem ritu cum duabus Lectionibus de sermonibus per Octauam. Tertia verò Lectio de Homilia Feria, cum Commemoratione eiusdē in Vesp. & Laudibus.

Die 1. Martij.

Albini Confessoris & Pontificis.

V Duplex. Oratio.

Octua quæsumus Domine,

nos Beati Albini Confessoris tui, atq; Pontificis natalicia restarent; & ad omne bonum tuā gratiā faciant propensiores. Per Dominum nostrum. &c.

In Primo Nocturno. Lectiones Dñe Epistola Prima B. Pauli Apostoli ad Tymotheum? Fidelis Sermo, &c.

In secundo Nocturno.

LECTIO V.

Beatissimus Albinus in Veneticiæ Regione Galliarum, Oceano Britanico finitima, natus est. Adolefcens pietatis & Religionis amore feruens, relictis Parentibus, in Cincilacense canōbium se contulit, vitamq; ibi monasticam professus est. In Abbatis sui ministerio ruri maxima tempestate aliquando deprehensus, sub tectum cuiusdam casæ confugit: quod cum undiq; perflueret, cæteris qui aderant mactatis omnibus, solum Albinum ne gutta quidem ulla pluuia attingit.

LECTIO VI.

Abbatis deinde officio egregie viginti quinque annis functus est. Cuius virtutibus permotus Andegani populus, dum pastore interim orbatus esset, vnanimi eum cōsensu legit Episcopū. Quem honorem consecutus, totum se in alendis pauperibus, visitandis, redimendisq; captiuis dedit. In quo pietatis cœ-

cupatus obsequiō, apud reginā vicum adolescentem mortuum, Malabaudum nomine, renocavit ad vitam; Maurilio cui cæco visum restituit; aliaq; multa stupenda operatus est, ut meritō apud Hildebertum Regem Ostrogothorum in maximo esset pretio.

LECTIO VII.

ANnis viginti, vel pluribus in Episcopali cura exactis, denique cum impleisset annorum octoginta ætatis numerum, vici- bus corporis destitutus, Spiritū Deo reddidit.

LECTIO VIII.

CVius sepulchrū postea, præsertim in translatione corporis: multis miraculis Deus illustravit, duobus cæcis visu reddito, tribusq; paraliticis sanitati restituitis. Vixit eodem tempore, quō sanctus Cæsarius Arclatensis Episcopus, cum Ostrogothi magnam Galliarum partem obtineret.

In III. Nocturno. Homilia in Euang: Homo peregrē profici- scēs: ut in Comm: Conf: Pontif:

Die IV. Martij.

S. CASIMIRI Conf: R. P. P.

Duplex.

Omnia ut in Breuiario Pauli V

Die V. Martij.

S. VENCESLAI Mart: R. P. P.

Translatio. Duplex.

Omnia de Comm: unig. Mart. præter ea. quæ sequuntur.

ORATIO.

DEVS qui Beati Venceslai nobilitatem in meliorem multasti dignitatem, & eum ad martyrij palmam ad cœlestem perduxisti gloriam; eius precibus nos quæsumus, ab omni aduersitate libera, & æternæ beatitudinis concede perfrui gloriā. Per Dominum.

In I. Nocturno. Lectiones: Fratres debitores sumus, de cōm: plurim: Martyrum.

In II. Nocturno.

LECTIO V.

Venceslaus Dux & Martyr Boëmiae, Patre Christiano Boziuiō Principe Boëmiae, & Matre Drachomira gentili natus, ad educandū auiæ famina sanctæ Ludimilæ à patre traditus, ab ea sic in omni pietate & vitæ integritate institutus est, ut primam virginitatē, eam quam ex utero Matris suæ exportauit, perpetuō conseruaret: cuius custodes alias amplissimas virtutes charitatem, humilitatem, modestiam, verecundiam, & orandi perseverantiā adiunxerat. Cui eidem auiæ tanti viri alumnae, Pater eius moriens, omnem gubernationem Regni commisit: cum Venceslaus adolescens ad Reipublicæ regimen nondum matu-

maturus esset, mater autem impiè & crudeliter, cum iuniore Filio Boleslao viueret, ac infideles ab eo more infidelium dominarentur. **LECTIO VI.**

Offenſa eâ re Drahomira furere cœpit, ac vitæ Ludimilæ insidiari. Quam ad extremum, submissis duobus sicarijs, magis scelere, quàm genere nobilibus, per summum scelus interfecit: ipsa summa rerum cum improbo filio potita est, grauis suis, molesta omnib⁹, Christianis inimicissima. Cuius iniustum & potentem dominatum, dum amplius Bœmi perferre nō possūt, Pragæ Venceslaum iam aduictum iuuenem in Regem eligunt, illiq; habenas Imperij committunt. Quod ille plus ieiunio, orationibus, cilicio, ac alijs pijs operib⁹ rexit, quàm imperio: illud planè occinens, septies in die laudem dixi tibi, super iudicia iustitiæ tuæ.

LECTIO VII.

Fuit hic in eo ardor orationis, quòd summa hyeme nōnunquam ex pedibus eius sanguis effluerit: ac ex vestigijs ipsius aliquid incaluerint. Aggressus hūc regnūq; eius erat Dux Curimensis Radislaus: eūq; multa frustra tentasset, ad extremum, ipsū ad singulare certamen prouocauit. Suscepit magnō animō cōditionem magn⁹ Princeps, vitā suā

suorum salutem repræſentare volens: verū Deus ipse crudelis pugnae dirēptor fuit. Dū enim vir sanctus prælum ingressurus equum conscendit, aduersarius eius animaduertit illi ab Angelo hastam porrigi, se verò eā voce moneri: Ne feri. Quare perterritus ex equo desiliit, ad pedes sancti veniam petens procidit: quem ad parcēdum, quàm ad vlciscendum paratiorem inuenit. **LECTIO VIII.**

Inuidit & genti, & Principi eā felicitatem generis humani hostis: impiam matrem alteram. Attaliam in furias vertit. Hæc filium suum fratris Venceslai male germanum stimulat, de regno cogitēt, fratrem de medio tollat. Sulcipit malum semen improbo: in eadem fratris torus effunditur: quem ad funestū conuiuium vocat. Non recusat iustus Abel, nec inscius, nec inuitus: Sacramentis se prænunit. Post fraternam & hospitalē natalis filij mensam, proximā nocte ante tēplum orans cœditur: sit Deo gratissima hostia. Nec diu tamen exultauit scelus in victoria: nam & matrem non ita multum post in arce Pragensi terra absorpsit viuum, & filius non diu gessit principatum fratris sui sanguine comparatum. Alij per demones exagitati, vmbra suam timentes, sese precipi-

cupires in flumen dedérunt, submerſiq; ſunt. Sanguis quidem iuſti Abel, qui horâ paſſionis multus fuit effuſus, ad Deum. Sancte clamans, multis & iteratîs cōnatibus non potuit aboleri.

In III. Noſt. Homil: in Euang.
Si quis vult poſt me venire.

Ve in Cōm nuni unius mart:

Die IX. Martij.

S. S. CYRILLI & METHODII.
Conf; & Pontif; Duplex.

Omnia de comm: Conf: Pont:
præter hæc. quæ ſequuntur.

ORATIO.

OMnipotēs ſempiternæ Deus, qui nos per Beatos Pōrifices, & Confeſſōres tuos, noſtrosque Patronos Cyrillum & Methodium, ad vnitatem fidei Chriſtianæ vocare dignatus es; præſta quaſumus, vt qui in præſenti cōrū feſtiuitate lætamur, ipſorum etiam mēitis gloriam cōſequi mereamur æternam. Per Dominū.

In I. Noſturno Lectiones De
lib: Eccl:iaſtici, Laudem viros.

In II. Noſt. LECTIO V.

SANCTI Confeſſōres & Pontifices Cyrillus & Methodij fratres, Conſtantiſi Theſſalonicēſis, cognōmētō Philoſophi; Ciuis Cōſtantiſinopolitani erant filij. Cū adoleuiſſent, præſbyteratū ordinem Conſtantiſinopoli conſecuti, gentium Slauiarum primi Doctores, viriq; Apoſto-

lici facti ſunt. Cyrillus Gazaros magnam Slauiſi gentem, qui tūc Tauricam Peninſulam vicināq; regiones incolabant, à Michæle Imperatōre miſſus, ad Chriſti fidem conuertit. Cherſoneſum Heracliam eius Peninſulæ ciuitatem Græcam cū acceſſiſſet, dumq; ibi primū Gazarorum linguam diſceret, Sancti Clementis Pontificis Romani corpus, cum anchora eidem alligata, in vicino mari temploque marmoreo inuenit. Quod acceptum dum ſecum circūferret, magna miracula Deus paſſim per illud operatus eſt.

LECTIO VI.

CONſtantiſinopolim cū rediſſet Cyrillus, denuō à Suatoplugo Rege Morauiz ad Imperatōrē venit legatio, petente Cyrillum ſibi mitti, eiufdem religionis docendæ gratiā. Aſſumpto igitur fratre Methodio, longum iter ingreſſus, ad Volgaros Danubij accolas primū diuerſit: eis itidem fidem Chriſti, ſacraſq; literas in eorum linguam conuerſas tradidit: eas videlicet, quibus non tantum omnes Volgarorum populi, ſed multæ quoq; aliæ vniuerſe nationes, quæ lumen fidei à Volgaris mutuatz ſunt. LECTIO VII.

AD Morauos deinde ambo, nō ſine corpore ſancti Clementis, perueniunt: Suatoplugum Regem

Regem, Velográdi sedem habentem, cum sua gente baptizant: quin & Bóémia Ducem Boriuó ium, cum sua vxore sancta Ludmila, eodem sacro lauacro tingunt. Archiepiscopus Velogradi Cyrillus ordinatur: cui adduntur, in amplo Suroplugi regno, septem alij suffraganei Episcopi.

LECTIO VIII.

Fundatis tandem Ecclesijs & Christi opere perfectò, Sancti Clementis corpus Romam deferunt: & à Nicolao primo Pontifice impetrant, vt gentibus à se baptizatis lingua vernacula obire sacra liceret: Quod diuinò respòsò approbatum esse fertur; vt omnis spiritus laudaret Dñum.

In III. Noct: Añs: de Còm: Conf: Pont. Cant. Vos Sacerdotes. ut in còm: Apost. Homil: in Euang. Vigilare quia. de còm: Conf: tont In II. Vesp. Comm: sequen. & seria si in Quadrages: venenit.

Die XI. Martij

S. FRANCISCA Romanæ Viduæ. Duplex.

Omnia ut in breui: 9. Martij. Vesp de sequ còm. preced & ser.

Die XII. Martij

S. GREGORIÛS Papæ Conf: & Ecclesiæ Doctoris. Duplex.

Omnia ut in Breuario:

Die XVII. Martij

S. GERTRUDIS Virg: Dupl: Oratio. Indulgentiam tuam nobis quæ

sumus Domine, Beata Gertrudis implorer, quæ tibi grata semper extitit, & meritò castitatis, & tuæ professione virtuti. Per Dominum &c.

In I. Noct: Lect: de Epist: 1. B. Pauli Apost: ad Corinti. De Virginibus præceptum &c. ut in còm: Virginum.

In II. Noct: LECTIO V.

Sancta Gertrudis Virgo clarissimis parentibus, Patre Pipinò Magnò Regis Franciæ Procuratore domus, Matre verò Iucâ, Faminâ pudicissimâ sanctâq; nata fuit. Modestiam & humilitatis virtutē à prima ætate ita coluit, vt ancillis suis se ministram ancillamq; præstaret. Rex Dagobertus cum eâ Ducis Austrasiæ filio, qui tum in comitatu eius erat, vxorē postularet; Virgo respòdit se neq; hunc, neq; mortaliū ququam, sed solum Christū Deum sponsū habere velle. Iuuenis ille repulsam passus cū nihilominus à proposito non desisteret, Virgo sancta parentum auxilio, in orientalem Franciam, cum Atalango presbytero, & Barnardo diacono profugit: ubi quædam loco, qui Carthi mons nominatur, per diuinam reuelationem, corpora sanctoꝝ Martyrum Kiliani & sociorū eius inueniuntur. *In Lectio VI.*

Pipinò Patre, simul & iuuenem illò prædò mortuis, Beata

C 4

Ger

Gertrudis ad Matrem redijt: domum suam in Monasterium sanctimonialium, Amandô Episcopô adiutore, conuerterunt. Et ne Gertrudis à quibusdam prociâpius pateretur insidias, Mater ipsa filix capillum abscidit. Quæ aliquantô post, inter Virgines, susceptô velamine consecrata est. Post obitum Matris, cum ipsa Monasterij curam suscepisset, ut liberiùs Deo seruire, sacrisq; studijs vacare posset, eâ exêplô Moysis diuisit in plures.

LECTIO VII.

Interim non solùm in sacrarũ literarum scientiâ, sed in spiritalibus quoque virtutibus ita profecit, ut à sororibus lux aliquando sphæræ igneæ super eâ irradiare sit visa. Nuncios quoq; suos in mari periclitantes, inuocata, licet absens corpore, liberauit. Ad hæc Beati Martyris Foillani corpus, indicio supernæ reuelationis, ipsa meruit inuenire. **LECTIO VIII.**

Cum diuinô spiritu se morti proximam esse cognouisset, ut reliquum trium mensium tẽpus in opera pietatis, & beatæ vitæ studium, sanctiùs expendere, omnem Monasterij curam Volfetrûdi cognatæ suæ tradidit. Sepulturam qualem habere vellet, omni pompâ vacuam, ordinauit: corpus tantum ciliatô, quô uti consueuerat; caput

autem vili quodam velô, à sacra quâdam virgine donatô, regi voluit. Deinde à Sancto Vitalano monacho de die obitûs sui facta certior, annô ætatis suæ trigessimô tertiô, sumptô sacratissimi corporis viaticô, animâ suâ creatori Deo reddidit: beatô Patritiô, cum sanctis Angelis illi (ut vates Vitalanus prædixerat) occurrente. Eadem enim dies, nempe Martij decima septima, sancto Patritio Hibernorũ Apostolo iam pridem erat sacra.

In III. Noct: Homil: in Euag.
Simile erit Regnum cœlorũ decem Virginibus. *De cõm: Virg.*

Die XXI. Martij.

SS. P. N. BENEDICTI
Abbatis. Duplex. cum Octaua.
Omnia ut in Breuiario Pauli V.

Die XXII. Martij.

Secũda Die infra Octa: **SS. P. N. BENEDICTI.**

Inuitat. Hymnus. ut in die Festis: etiam per totam Octauam.

In I. Nocturno. Antiphona.

Fuit vir † vitæ venerabilis gratiâ Benedictus & nomine. *Psalm: de Fer: currenti. 9. & 10. dicuntur iuxta rubricas breuiarij. Scilicet Feria 2. & 5. 1. Nocturni Feri 3. & 6. II. Noct: Feri 4. & Sabbat: III. Nocturni.*

Incipit lib: 2. S. Greg: Papæ.

LECTIO I.

Fuit

FVit Vir vitæ venerabilis, gratiâ Benedic^{ti} & nomine: ab ipso pueritiæ suæ tempore, cor gerens senile; ætatē quippè morib^{us} trāsissēs, nulli voluptati animum dedit; Sed dum in hac terra adhuc esset, quō temporaliter liberè videri potuisset, despexit iam quasi arduū mundū cū flore. Quilibetiorum genere ex Prouincia Nursiæ ort^{us}, Romæ liberalib^{us} literarū studijs tradit^{us} fuerat. Sed cū in eis multos ire per abrupta vitiorū cernebat; eum quem quasi in ingressu mūdi posuerat, retraxit pedem: ne, si quid de scientia ei^{us} attingeret, ipse quoq^{ue} in imane præcipitium totus iret. Despectis itaq^{ue} literarum studijs, relictā domo, rebusque Paris, soli Deo place-re desiderans, sanctæ conuersationis habitum quæsiuit. Recessit igitur scienter nescius, & sapienter indoctus.

L E C T I O II.

Hic itaque cū iam relictis literarum studijs, petere desertam decreuisset, Nutrix quæ hunc arctius amabat sola secuta est. Cūque ad locum venisset, qui dicitur Enside; multisq^{ue} honoribus viris, pro charitate se illic detinentibus, in Beati Petri Ecclesia demoraretur, prædicta Nutrix illius ad purgandum triticum, à vicinis mulieribus præstari sibi Capisteriū petijt, quod super mensam incautè derelictū

casu accidente fractum est, sic vt in duas partes inueniretur diuisum. Quod mox rediens Nutrix illius, vt ita inuenit, vehementissime flere cœpit, quia vas, quod præstitum acceperat, fra-

tis secum vtrisq^{ue}; fracti Capisterij partibus, sese cum lachrymis in orationem dedit, qui ab oratione surgens, ita iuxta se vas sanum reperit, vt in eo inueniri fracturæ nulla vestigia potuisset; moxque nutricem suam blandè consolatus, ei sanum Capisterium reddidit, quod fractum tulerat. ¶ Quæ res in eodem loco à cunctis est agnita, atq^{ue}; in tanta admiratione habita, vt hoc ipsum Capisterium, eius loci incolæ in Ecclesiæ ingressu suspenderent; quatenus præsentis & futuri omnes agnosceret, à quâta Benedictus puer conuersationis gratiam perfectione cœpisset; quod annis multis illic ante omnium oculos fuit, & vsq^{ue}; ad hæc Longobardorum tempora super fores Ecclesiæ pepedit.

In Quadragesima, tertia Lectio erit de Homilia Feria occurrentis. cum suo. R.

In II. Nocturno Antiph:
Ab ipso † pueritiæ suæ tempore cor gerens senile, ætatem moribus

ribus transiens, nulli animum voluptati dedit. *Psal: FERIALES.*

Capitulum. *Eccl: 49. ar. 6.*
Iustus cor suū tradidit ad vigilā
dum diluculo ad Dominum qui
fecit illum: & in conspectu Al-

ad extremum verò in amnē de-
ripatur. Quò dum fugiens per-
geret, Monachus quidam Ro-
manus nomine, hunc euntem
reperit, quò tenderet requisivit.
Cuius cum desiderium cognovif-
set, & secretum tenuit, & ad-
itorium impedit, eique sanctæ
conversacionis habitum tradidit,
& in quantum licuit ministravit.

Vir autem Dei ad eundem locū
perueniens, in arctissimum spe-
cum se tradidit, & tribus annis
excepto Romano Monachō ho-
minibus ibi inecognitus mansit &
qui videlicet Romanus, non lō-
gē in Monasterio sub Theodati
Patris Regula debebat. Sed piē
eiusdem Patris sui oculis fura-
batur horas, & quem sibi ad mā-
ducandum surripere poterat, di-
ebus certis Benedicto panem fa-
rebat. ¶ Ad eundem verò spe-
cum à Romani cella iter non
erat, quia excelsa desuper rupes
eminebat, sed ex eadem rupe, in
longissimo fune ligatum, Roma-
nus deponere panem consueve-
rat, in qua etiam resti paruum
cintinnabulum inseruit, ut ad
eius sonum Vir Dei cognosceret,
quando sibi Romanus panem
præberet, quem exiens accipe-
ret. Sed antiquus hostis, vnius
charitati invidens, & alterius re-
fectioni, cum quadam die sub-
mitti panem conspiceret, iacta-
vit lapidem & cintinnabulū fra-
git.

*Horas Antiph: Hym: Cap. R. V. ut
in die Festi. Vesp. ut in 2. Vesp. Festi.
Quod etiam servatur alijs diebus
per Octavam.*

Die XXIII Martij.

Tertia die infra Octav: SS. P. N.
BENEDICTI,

In I. Nocturno. Antiphona.

Liberiori genere f ex Provincia
Nursiæ ortus Romæ liberalibus
literarum studijs traditus à Pa-
rentibus fuerat. *Psal. ser.*

De lib. 2. Dialog. S. Greg. Pap.

LECTIO I. Cap. 1.

Sed Benedictus plūs appetens
mala mundi perpeti, quā
laudes, & pro Deo laboribus fa-
tigari, quā vitæ huius favori-
bus extolli, Nutricem suam oc-
cultè fugiens, deserti loci seces-
sum petiit, cui sublacus voca-
bulum est, qui à Romana Urbe
quadraginta ferè millibus pas-
suum distans, frigidas atq; per-
spicuas emanat aquas: quæ illic
videlicet aquarum abundantia,
in extenso prius lacu colligitur,

git. Romanus tamen modis cō-
gruētibz ministrare non desijt.

LECTIO II. Cap. 3. in fine.

Cū sanctus Vir diu in eadem
solitudinē virtutibus, signif-
que succresceret, multi ab eo in
eodem loco ad omnipotētis Dei
seruitium sunt congregati, ita vt
illic duodecim Monasteria cum
Omnipotentis Iesv Christi Do-
mini opitulatione construeret:
in quibus statutis Patribz, duo-
denos Monachos deputauit, pau-
cos verō secum retinuit, quos
adhuc in sua præsentia aprius e-
tudiri iudicauit. Cōpēre etiam
tunc ad eum Romānz Urbis no-
biles & Religiosi concurrere,
suosq; ei filios, omnipotēti Deo
nutriendos dare. Tunc quoque
bonæ spei suas soboles Euri-
chius Maurum, Tertullus verō Patri-
cius Placidum tradidit: ē quibz
Maurus iunior, cū bonis pol-
leret moribus, Magistri adiutor
cepit existere; Placidus verō Pu-
erilis ad huc indolis gēbat an-
nos.

In II. Noct. Antiph: Dum in
hac ꝑ terra esset, quō tempota-
lisset liberē vri potuisset; iam
quali aridum mundum cum flo-
re despexit. Cap. 9. & alia in
in secunda die Officij.

Die XXIV. Martij.

Quarta die infra Oct: SS. P. B.

In I. Nocturno Antiphona.

Relicta domo ꝑ rebusq; Patris,
soli Deo placere cupiens, san-
ctæ cōuersationis habitum qua-
siuit. Psal: Per:

De lib: 1. Dialog: S. Greg: Papa.

LECTIO I. cap. 6.

A Liō quoque tempore, Got-
thus quidam pauper spiritu
ad conuersionē venit, quem Dei
Vir Benedictus libentissimē su-
scepit. Quadam verō die ei da-
ri ferramentum iussit, quod ad
falceis similitudinem falcastrum
vocatur, vt de loco quodam ve-
pres abscinderet, quatenus illic
hortus fieri deberet. Locus autē
ipse quem mundandum Gothus
susceperat, super ipsam laci ri-
pam iacebat. LECTIO II.

Cūq; Gothus idem densita-
tem veprium totius virtutis
annisu succideret, ferrum de ma-
nubrio profiliens in lacum ceci-
dit, vbi scilicet tanta erat aqua-
rum profunditas, vt spes requi-
rendi ferramēti nulla iam esset.
Itaque ferō perditō, tremebun-
dus ad Maurum Monachum eu-
currit Gothus, damnum quod
fecerat nunciavit, & reatūs sui
egit pēnitētiā. ¶ Quod Mau-
rus quoque Monachus mox Be-
nedictō famulo Dei curauit in-
dicare. Vir igitur Domini Bene-
dictus hac audiens: accessit ad
lacum, tulit de manu Gothi ma-
nubrium, & misit in lacum: &
mox ferrum de profundo redijt.

atq; in manubriū intrauit. Qui statim ferramētum Gottho reddidit, dicens: Ecce labora, & noli cōtristari.

In II. Noct: Ant: Recessit igitur † scienter nescius, & sapienter indoctus. Cap. 8. R. Laud: ut in 2. die. Vesp de seq cōm: feria tantum si venerit in Quadr.

Die XXV. Martij.

Festum Annaunciationis Beate MARIÆ Virginis. Duplex. Omnia ut in breuiario. In Laud: & II. Vesp. Cōm: Off: & fer.

Die XXVI. Martij.

Sexta die infra Oct: SS. P. Ben:

In I. Noct: Antiph. Benedictus † in dies magis augebatur Diuinā gratiā, ut etiam Prophetico spiritu ventura prädiceret.

Psal: Fer 1

De lib 2. Dialog: 8. Greg: Papæ.

LECTIO I.

Cap. 8. prope finem.

SANCTUS Vir ad alia demigrās loca, non hostem mutauit; nam tantō post grauiora prælia pertulit; quātum contra se aperte pugnātem ipsum malitiæ Magistrum inuenit. Castrum namque quod Cassinum dicitur, in excelsi montis latere situm est, qui videlicet mons distenso sinu hoc idem castrum recipit, sed per tria milliaria in altum se subrigens velut ad æra cacumen

tendit: vbi vetustissimū sanum fuit, in quo ex antiquorum more Gentilium, à stulto rusticorū populo Apollo celebratur. Circumquaq; etiam in cultu dæmonum luci succreuerant, in quibus adhuc eodem tempore infidelium insana multitudo sacrificijs sacrilegis insudabat. Illuc itaque vir Dei perueniens, contriuit idolum, subuertit aram, succēdit lucos, atq; in ipso templo Apollinis oraculum Beati Martini, vbi verò ara Apollinis fuit, oraculū Sancti Ioannis construxit, & cōmorantem circumquaque multitudinem prædicatione cōtinua ad fidem vocabat.

LECTIO II. *Cap. 2.*

DE VM Fratres parietem, quia res ita exigebat, paulò altius erigerent, vir Dei orationis studio intra cellæ suæ claustra morabatur. Cui antiquus hostis insultans apparuit, & ei, quòd ad laborantes fratres pergeret, indicauit. Quòd vir Dei per nunciū celerrimè Fratribus indicauit dicens: Fratres caute vos agite, quia ad vos hac hora malignus spiritus venit. Is qui mādatum detulit, vix verba compleuerat, & malignus spiritus eundem parietem, qui ædificabatur euertit, atque vnum puerulū Monachū, cuiusdam Curialis filium opprimens ruinā contriuit. Contristati omnes ac vehemēter afflicti non

Ati non damnò parietis sed contritione Fratris, venerabili Patri Benedicto eeleriter cum graui luctu nunciarūt. ¶ Tunc idē Pater Benedictus dilaceratum puerum ad se deferri iubet, quē portare nōnisi in sacco potuerunt: quia collapsi saxa parietis, non solum eius mēbra, sed etiam ossa cōtriuērāt. Præcepitq; vir Dei statim eum in Cella sua in pſyacio, quō orare cōsueuerat proijci, missisq; foras fratribus cellam clausit; qui orationi instantius, quā solebat incubuit. Mira res eādē horā hunc incolumem, atq; vt prius valentem, ad eundem iterum laborem misit: vt ipse quoq; parietem cum fratribus perſequeret, de cuius se interitu antiquus hostis Benedicto insultare credidisset.

In II. Noct: Ana. Huic dum etemum ꝑ peteret, Romanº Monachus obuiavit: cuius cum desiderium cognouisset & secretū senſit, & adiutorium impendit. *Psalm. fer. Cap. V. R. Laud. & Vesp. ut 2. die. Octaua.*

Die XXVII. Martij.

Septima die infr: Oct: 5S P. B.

In I. Noct: Antiph. Tantam gratiam ꝑ ei virtus diuina, contulerat. vt sub vno solis radio omnem mundum collectū conspiceret. *Psalm. fer. Cap. V. R. Laud. & Vesp. ut 2. die. Octaua.*
De lib. Dialoꝝ. S. Greg. Papæ.

LECTIO I. Cap. 21.

Aliò quoq; tēpore, in eadem Cāpaniæ regione fames incubuerat, magnaue omnes alimentorū indigentia coangustabat: iamq; in Benedicti Monasterio triticum deerat, panes vero penē omnes consumpti fuerant; vt non plus quā quinque ad refectionis horam fratribus inueniri potuissent. Cumq; eos Venerabilis Pater contristatos cerneret, eorum pusillanimitatem studuit modesta increpatione corrigere, & rursus promissione subleuare, dicens: Quare de panis inopia vester animus contristatur? hodie quidem minus est, sed die crastina abundanter habebitis. Sequenti autem die ducenti farinæ modij ante fores cellæ in saccis inuenti sunt, quos omnipotens Deus quibus deferentibus transmississet, nunc vsque manet incognitum. Quod cum fratres cernerent, Domino gratias referentes, didicerūt iam de abundantia, nec in egestate dubitare.

LECTIO I. Cap. 32.

Quodam die cum fratribus ad agri opera fuerat egressus. Quidam vero rusticus defuncti filij corpus in vlnis ferēs, orbitatis luctu æstuans, ad Monasterium venit, Benedictum Patrem quæsiuit. Cui cum dictum esset, quia idem Pater cum

D

fratri-

fratribus in agro moraretur, pro
tinus ante Monasterij ianuam
corpus extincti filij proiecit, &
dolore turbatus, ad inueniendū
venerabilē Patrē se in cursu
concitus dedit. Eādem verō
horā Vir Dei ab agri opere
iam cum fratribus reuertebatur.
Quē mox ut orbatu rusticus
aspexit, clamare cepit. Redde
filium meum, redde filium meū,
¶ Vir autem Dei in hac voce sub
stitit dicens: Numquid ego fili
um tuum tibi abstuli? Cui ille
respondit. Mortuus est, veni re
suscita eum. Quod ut mox Dei
famulus audiuit, valdē contri
stus est dicens: Recedite fra
tres, recedite; hæc nostra non
sunt, sed sanctorum Apostolorū.
Quid nobis onera vultis impo
nere, quæ non possumus porta
re? At ille quem nimis coge
bat dolor, in sua petitione per
stitit, iurans quod non recederet,
nisi eius filium resuscitaret. Quem
mox Dei famulus inquisiuit di
cens: Vbi est? cui ille respōdit:
Ecce corpus eius ad ianuam Mo
nasterij iacet. Vbi cū vir Dei
cum fratribus peruēnisset, flexit
genu, & super corpusculum in
fantis incubuit, seseque erigens
ad Cælum palmas tetēdit, Non
aspicias peccata meā, sed fidem
huius hominis dicens: Domine
qui resuscitari filium suum rogar
& redde in hoc corpusculum a-

nimam, quam abstulisti. Vix in
oratione verba compleuerat, &
regrediente animā ita corpuscu
lum pueri omne contremuit, ut
sub oculis omnium qui aderant,
apparuerit concussione mirificā
tremēdo palpitasse. Cuius mox
manum tenuit, & cum Patri vi
uentem atque incolumē dedit.

*In II. Noct. Anā, Pater San
ctus ¶ dum intentam oculorum
aciem in splendore eoruscæ lu
cis habere videretur, vidit Ger
mani animam Capuani Episco
pi, in sphaera ignea ab Angelis
in Cælū deferri, Cap. 5. Laud.
ut in 2. die. Vesp. de Oct. dupl. ut
in 1. Vesp. Festi, cum comm. ser.*

Die XXVIII. Martij.

Octava Sanctissimi Patris Nostri
BENEDICTI.

Duplex. Totum Officium: sit ut in
die Festo: prater Lect.: 1. & 3. No
cturni. In II. Nocturno.

De lib. 2. dialog. S. Greg. Papæ.

LECTIO V. Cap. 35.

Cumque Vir Dei Benedictus
quiescentibus adhuc fratri
bus, instans vigilijs, nocturnæ
orationis tempora præuenisset,
ad fenestram stans, & omni po
tentem Deum deprecans, subito
intempesta noctis horā respici
ens, vidit fusam lucem desuper,
cunctas noctis tenebras effugas
se, tantōque splendore claresce
re, ut diem vinceret lux illa, quæ
in tene-

in tenebris radiasset. Mira autē res valdē, in hac speculatione secuta est: quia sicut post ipse narravit, omnis etiā mundus, velut sub vno solis radio collectus, ante oculos eius adductus est. Qui venerabilis Pater, dum intentam oculorū aciem in hoc splendore coruscæ lucis infigeret, vidit Germani Capuani Episcopi animam in sphaera ignea ab Angelis in cælum deferri.

LECTIO VI.

TVnc tanti sibi testem volens adhibere miraculi, Seruandū diaconum, iteratō bis, terq; eius nomine cum clamoris magnitudine vocavit. Cūq; ille fuisset insolitō tanti viri clamore turbatus, ascendit, respexit, partemq; iam lucis exiguā vidit. Cui tantum hoc obstupescenti miraculum, Vir Dei per ordinem, quæ fuerant gesta narravit: statimq; in Cassinum Castrum, Religioso virō Theoprobō mandavit, vt ad Capuanā urbem, sub eadem nocte transmittere, & quid de Germano Episcopo ageretur agnosceret, & indicaret. Factūq; est, & Reuerendissimum virum Germanum Episcopū, is qui missus fuerat, iam defunctum reperit, & requirēs subtiliter, agnovit eodem momentō fuisse illi⁹ obitum, quō Vir Dñi eius agnovit ascensum. **LECTIO VII.**

Eodem verō annō, quō de hac

vita erat exiturus, quibusdam discipulis secum conversantibus, quibusdam longē manentibus, sanctissimi sui obitūs denunciavit diem: præsentibus indicens, ut audita per silentium tegerent, absentib⁹ indicās, quod, & quale signum eis fieret, quando eius anima de corpore exiret. Ante sextum verō sui exitūs diem, aperiri sibi sepulturā iubet. Qui mox correptus febrib⁹, acri cœpit ardore fatigari, cūque per dies singulos languor ingrauesceret, sextā dje portari se in Otoratorium a discipulis fecit, ibiq; exitum suum Dominici Corporis, & sāguinis perceptione munivit, atq; inter discipulorū manus imbecillia mēbra sustentās, erectis in cælum manibus stetit, & vltimum spiritum inter verba orationis efflauit.

LECTIO VIII.

QVā scilicet die duobus fratribus, vni in cella cōmoranti, alteri autem longiūs posito, revelatio vnus, atque indissimilis visionis apparuit. Viderūt nāq; quia strata pallijs, atq; innumēris coruscæ lampadibus via, rectō orientis tramitē ab eius cella, in cælum vsque tendebatur. Cui venerādo habitu clarus Vir desuper assistēns, cuius esset via, quam cernerent inquisiuit. Illi autē se nescire professi sunt. Quibus ipse ait: Hæc est via, quā di-

lectus Domini. Benedictus. cœ-
lam ascendit. Tunc itaq; sancti
Viri obitum, sicut præsentis Di-
scipuli viderunt, ita absentes ex
signo, quod eis prædictū fuerat
agnouerunt. Sepultus verò est
in Oratorio Beati Ioannis Bapti-
stæ, quod destructa arā Apollinis,
ipse cōstruxit. Qui & in eo spē-
cū, in quo prius habitauit, nunc
vsque, si petentium fides exigit,
miraculis coruscat.

In III. Noct. Lectio Sancti
Euāgelij secundū Matthæum.

LECTIO IX. Cap. 9.

IN illo tempore: Dixit Petrus
ad IESUM: Ecce nos reliqui-
mus omnia, & secuti sumus Te:
Quid ergo erit nobis? Et reliq.
Homilia S. Ioannis Chrysostomi.

Homil. in cap. 3. ad Rō: circa fin.

SI centuplum hic non recipi-
mus, nos ipsi in causa sumus,
qui mutuum non damus illi, qui
centū reddere potest. Dic enim
quæso quid dedit Petrus? Nōne
rete scissum tantum. & calamū,
& hamum? Verū vicissim illi
Deus vniuersi orbis domos ape-
ruit, terramq; simul & mare pa-
tescivit, deditq; vt omnes illum
in sua vocarent, imò quæ sua e-
rant venderent, & ad illius pe-
des afferrent, ne in manus quidē
tradentes pecuniam, neq; enim
id audebant, tantum illi hono-
rem vnā cum munificētia tri-
buebant.

LECTIO X.

Dices: at ille Petr⁹ erat. Quid
tumō bone? Non ista Petro
cātum promissa sunt, neq; enim
dixit: Tu verò o Petre centuplū
accipies solus; sed quisquis reli-
querit domos, aut fratres centu-
plum accipiet. Personarum si
quidem differentiā non cognō-
scit, sed rectē facta magis pen-
sat. Gratiam enim habet Deus,
& cū nobis debet, & cū sol-
uit. LECTIO XI.

Aspicit autem Deus creditores
suos libentiū, quā eos qui
nihil mutuo dederunt: quib⁹ ve-
rò plūs debet, eos plūs diligit.
Quamobrem, si perpetuam cum
illo amicitiam inire vis, vide vt
multum tibi debeat. Neq; enim
perinde delectatur suis debitori-
bus creditor, atq; Christus cre-
ditorib⁹: fugit enim quib⁹ nihil
debet; quib⁹ verò debet, ad hos
potissimū accurrit.

LECTIO. XII.

Omnem igitur lapidem mo-
uentes, cūremus Christum
debitorem habere: hoc enī præ-
sens tempus, sœnerandi tempus
est. Nunc scilicet in indigentia
Christus cōstitut⁹ est; si iam illi
nihil das mutuo tuorum: certē
cū hinc discesseris, nihilō opus
habebit: hic enim sicut, hic elu-
rit: Caue igitur illum despicias,
Si venerit in Quadrage. Lectio
x. & xii. in vnā cōtrahantur,

XIV. erit de Homil. feri can. suo R. Si ipsū Festum SS. P. N. BENEDICTI, cum sua Off. transferatur post Off. Pasche. Lect. infra Off. hic apposita ibi q̄ diuidatur; ut ex duabz fiant tres. Et in orat. nō proferatur illa verba: Hodierne die. Item in Hym: ad Vesp. locō: Hac die, dicitur: Aurea. Si occurrat Sabbathū Palmarum in octaua die SS. P. N. Bon: fit de Off. usq; ad Completor. inclusiō: Et in II. Vesp. cōm: Dñica seq. Si autem eō Sabbatho non terminet dies octaua, non debet eō annō prosequi Off. sed terminetur ad Nonā Sabbathi predicti.

Die XXIII. Aprilis.

S. ADALBERTI Episcopi & Mart. R. P. P. Duplex.

Omnia de cōm: Mart. tēp: Pasch. prater ea que hic assignantur.

Ad Magnificat Antiphona.

Magnificet te Domine, tuō redēptā sanguine Christiana lātabunda plebs, annua Adalberti votiuā celebrans solemnia: cui⁹ morte pretiosa, deuōta promit gaudia, vt per eius suffragia tua impetret beneficia, alleluia.

In I. Noct. Lect. de cōm: vni⁹ Marti Amileto &c.

In II. Noct. LECTIO V.

Adalbertus Bōemus Episcopus & Martyr inclitus, Patre Slavonico Libicensi Comite, & Matre Serezyflaua, nobilissimis patribus natus, Vir Spiritu & gratia Apostolica pręditus, planeque ipse Apostolic⁹, in illud tēpus diuinā volūtatē incidit, quō Slavis adhuc in regione vmbre mortis habitantibus, sol Euangelij oriri cōpit. Puer periculoso morbo oppressus, Deo mariq; eius dicatur. Quem non prius parentes domo emittunt, quā totum Psalterium memoria teneret. **LECTIO VI.**

Magdeburgēsi deinde Episcopo educandus datur. Quem ille tum ob eximiam indolentiam, tum ob egregium in studijs profectum complexus, tantū admauit, vt ei pro Voitechō populari nomine, nomen suū Adalberti in Confirmatione imposuerit. Nouem totos annos magnā constantiā ibidem commoratus, ob insignes tandē virtutes, summūque pietatis studium, post mortem Ditmari Pragensis Episcopi, vnānīmī totius populi cōsensu, Principis voluntate, Ottonis Imperatoris approbatione solis demonijs reclamantibus, Episcopus designatur. Pragā vili & simplici equo, & frēno canabeo

nabeo venit: ac post pedib⁹ Cathedram suam adit.

LECTIO VII.

IN Episcopatu ita se gerit. Quarta parte pronentiu Episcopus, more veteri, cōtentus fuit. Mēsa eius duodecim pauperes alebat semper. Meridies prandentem, (præter dies festos) media nox dormientem nunquam vidit. Lectus honestè stratus; somni tamen locus humus, & subiectus capiti lapis erat. Summa & argumētum vitæ: piè sever⁹, & grauitè mitis fuit.

LECTIO VIII.

IN qua cœlesti & angelica vita, illud Virum Sanctū torquebat, post tot labores suos, Pragenſes nihil proficere, sed magis in deterius abire: clerum, cōtra omnem veterem disciplinam, ab vxoribus abstinere nolle: ciues incestu ac pluralitate vxorum, se contaminare: Christianosque Iudæis in seruitutem venundari. Fugebat somnus ab oculis boni pastoris: cū præsertim in somnis illi Christus apparuiſſet illa formā, quā Iudæis aliquando à Iuda venditus erat.

In Tertio Nocturno.

Lectio Sancti Euangelij secundum Ioannem.

LECTIO IX.

IN illo tempore: Dixit Iesus Phariseis: Ego sum pastor bo-

nus. Bonus pastor animam suam dat pro ouibus suis. Et Reliqua.

Homilia S. Gregorij Papæ.

ESt aliquid fratres charissimi, quod me de vita pastoris vehementer affligit. Ad exteriora enim negotia delapsi sumus, & aliud ex honore suscipimus, atq; aliud ex officio actionis exhibemus. Ministerium prædicationis relinquit⁹, & ad pœnam nostram, vt video, Episcopi vocamur, qui honoris nomen non virtutis tenemus. Relinquant namq; Deum hi, qui nobis cōmissi sunt, & tacemus: in prauis actionibus iacent, & correctionis manus non tendimus: quotidie per multas nequitias pereunt, & eos ad infernū tendere negligenter videmus.

LECTIO X.

SEd quomodo nos vitam corrigere valemus alienam, qui negligimus nostram? Curis enī secularibus intenti, tantò intensibiliōres intus efficiamur, quātò ad ea, quæ foris sunt, studiosiores videmur. Vsu quippè curæ terrenæ, à cœlesti desiderio obdureſcit animus: & dum inſo-

BENEDICTIO
LECTIO XI.

Considerate ergo, quid de gregibus agatur, quando pastores lupi fiunt: hi enim custodiam gregis suscipiunt, qui insidiari gregi Dominico non merunt. contra quos greges Dei custodire debuerant. Nulla animarum lucra quaerimus, ad nostra quotidie studia vacamus; terrena concupiscimus, humanam gloriam in terra mente captamus.

R. O quam praedicanda & laudanda in Sancto Adalberto excellentia coelestis gratiae radiat, cum & in aeuo sit teneriore. * Et in diuino Sacerdote sancto Martyre, Deo munus acceptabile. alleluia. * Fit in puero oblatio, Sacrificium in Praesule, holocaustum in Martyre. Et in diuino.

LECTIO XII.

ET quia eo ipso, quo ceteris Praelati sumus, ad agenda quolibet maiorem licentiam habemus, susceptae benedictionis ministerium vertimus ad ambitionis argumentum. Dei causam relinquimus, ad terrena negotia vacamus. Locum Sanctitatis accipimus, & terrenis actibus impliamur. Impletum est in nobis prolectum, quod scriptum est: Et erit sicut populus, sic Sacerdos.

R. Alme praesul & beate Dei Martyr Adalberte confer opem parentibus tuis sanctis precibus, mala pelle; bona posce. * Praesta

Gloria Patri. Praesta pacis, Te Deum laudamus.

Euangelium.

Sequentia Sancti Euangelij
secundum Ioannem.

In illo tempore: Dixit Iesus vs pharisaeis: Ego sum pastor Bonus. Bonus pastor animam suam dat pro ouibus suis. Mercenarius autem, & qui non est pastor, cuius non sunt oues propriae, videt lupum venientem, & dimittit oues, & fugit: & lupus rapit, & dispergit oues, mercenarius autem fugit, quia mercenarius est, & non pertinet ad eum de ouibus. Ego sum pastor bonus & cognosco meas, & cognoscunt me meae, sicut, nouit me Pater, & ego agnosco Patrem: & animam meam pono pro ouibus meis. Et alias oues habeo, quae non sunt ex hoc ouili: & illas oportet me adducere, & vocem meam audient, & fiet vnum ouile, & vnus pastor. **R.** Amen. *Hymnus.* Te

Die XXIV. Aprilis.

S. Georgij Mart: Semidupl.

Omnia ut in Breuiario. In Laud:

Côm: Off. Vesp. de seq sine ult: cō.

Die XXV. Aprilis.

S. Marci Euangel: Duplex.

Omnia ut in Breu. In Laud: côm:

Off. In II. Vesp côm: seq: & Off

Die XXVI. Aprilis.

SS. Cleti & Matcell: Pô: Mart:

Semiduplex.

Omnia ut in Breu. In Laud: côm:

Off. Vesp: à Cap. de sequenti.

Die XXVII. Aprilis.

Quinta die infr: Off: S. Adalb.

In I. Noct: Ana: Stabunt iusti ⁊ in

magna constantia aduersus eos,

qui se angustiauerunt, alleluia:

Psal: ser. 7. & 8. eiusdem Noct:

cuius est absolutio. LECTIO I.

Qui cum vniuersam Diui

Pauli in curandis illis me

dicinam, prædicandi, instandi,

A R I V M

suscipit. Neq; prius tamen, quã
ad cômune illud Christiani orbis
oraculum sedem Apostolicã ve-
niret, ex cuius auctoritate omnia
se velle facere constituerat.

LECTIO II.

Concilia interim multa vndi-
que colligit: ad montẽ Cas-
sinum venit: voluntatem & in-
stitutum suum Patribus illius lo-
ci proponit. Suadent illi, vt qui-
etam potius & pacificã vitam in
vno loco transigat, quã istam
incertam & multis periculis ob-
noxiam. Confirmat hoc idem
cõsiliũ sanctus Nilus Græcus,
instituta S. Basilij securus. Romã
eum redire iubet, Leoniq; Abbatẽ
Benedictino S. Bonifacij Romæ
cõmendat. Vbi quinquenniũ totũ
in omni charitate, humilitate,
obedientia, meditatione, mira-
culis clarus cõmoratur: nullum
tam vile in eo loco munus ac-
seruile arbitratus, quod non li-
benter ac sponte obiret.

LECTIO III.

Petræsi tandem orbitatis suæ
Pragenses, & ipse Princeps ad
Archiepiscopũ Moguntinensem
duos Monachos Papatem Chri-
stianumq; mittunt. Adalbertum
Episcopũ suũ repetunt, omne
meditationem vitæ pollicentur.
Mittit cum iisdem Nuncijs Ro-
mam ad Põtificem Archiepiscopus
us: Pontifex Adalbertum ad
duos redire iubet. Qui cum ad
quod-

quoddam Boëmiæ oppidum die Domini peruenisset, ibique frequentes nundinas, & mercatum offenderet: Hæc est inquit: illa morum emendatio? Pergit tamen ultra.

In II. Nocti. Ant. Lux perpetua ꝑ lucebit Sanctis tuis Domine & æternitas temporum, alleluia. Psal. Fer.

Capitulum.

Ecce quomodo computati sunt inter filios Dei, & inter sanctos fors illorum est. *Ps. Pretiosa in cōspectu Dñi, alleluia. R. Mors sanctorum eius, alleluia. Oratio. Et alia ut in die Festo. In II. Vesp. sōm: S. Vitalis Mart.*

Die XXVII. Aprilis.

Sexta die infr. Oct: S. Adalberti.

In I. Noct. Antiph. Ecce quomodo ꝑ computati sunt inter filios Dei, & inter sanctos fors illorum est alleluia. Psal: Fer. Ps. & R. eiusdem Nocti cuius absolutio.

LECTIO I.

Effunditur vrbs in amplum Præsulis fuit pastore suū submissimè veneratur. Sed non diurnū fuit hoc gaudiū, subito ad idem volutabrum redeunt. Quos vir sanctus tamdiu sustinet, dum à Sacramentum ædium violatione continerent: at ubi eas invadii ac fontes, qui illuc tãquam ad sanctissimum locum confugiebant, per vim rapi vi-

det, amplius sibi frustra non esse laborandum constituit: planèq; Apostolico Spiritu incitatus, de gentium cōversione cogitare incipit, Hungarorū in quā Prussorū, & Lituanorū expeditiorē hanc viā ad martyriū ratus. Neq; tamen id sine voluntate & benedictione sedis Apostolicæ facere voluit. Romam igitur iterum venit.

LECTIO II.

Sed Moguntinus Episcopum suum repetit. Pontifex Adalbertum solatur, ac eā lege Pragā redire iubet, si Pragenses parere voluerint, alioquin institutum gentium convertendarum verge iubet. Paret animā parere cōsueta, Inuisendorum Martyrum causa, in comitatu Ottonis, qui tum in Galliā reuertebatur, proficiscitur; magnō Imperatoris fructu & ædificatione; quem in eodem etiam cubiculo secum vir magnus noctu esse volebat. Aulicos doctrinā & exemplo edocet. In itinere de noua in se Pragensium iniuria cognoscit, tres scilicet fratres suos ab illis esse cæsos. Ut autem melius de tota causa instroeretur, ad probandam erga se Pragensium voluntatem mittit. De qua cum nihil sani cognouisset, Deo gratias egit, Davidicō illō vsus: Dirupisti vincula mea tibi sacrificabo hostiam laudis.

LECTIO III.

IN Hungariam igitur cum suo Gaudenzio, siue Radzino properat: Regem Geisam in fide ac omni virtute confirmat: filium eius, Diuum Stephanum, vel baptizat (vt alij volunt) vel sacro Chrismate confirmat: populum instruit ac solatur: idolorum reliquias subuertit. Annum & amplius ibi moratus, in Poloniam deinde vicinam & cognatam Boemiam gentem, proficiscitur. Acceptus honorifice à primoribus ceteraq; multitudinē, & ab ipso Boleslai Chabro Duce, eandem Polonis, quam Hungaris nauauit operā, cum Cracouiz, & in itinere, quā veniebat, tum Gneznæ inprimis, & eo quidē maiore studiō, & alacritate, quod linguae & sanguinis cognatio Boemīs suis cum Polonis intercederet. Mortuō verō illis diebus Roberto, Gneznensi Archiepiscopō, Adalbertus magnis Principis precibus exorat⁹ sufficitur.

In II. Noct. Antiph: Fulgebunt iusti sicut sol in cōspectu Dei, alle. *Psalm:* Fer. Capitulum.

Ecce quomodo cōputati sunt inter filios Dei & inter sanctos fors illorum est.

Y. Pretiosa in cōspectu Domini, alleluia. & Mors sanctorum eius, alleluia. *Oratio:* & alia, ut in die Festo. *Vesp:* de seq; cōm: Oct,

Die XXIX. Aprilis.

S. Roberti Abbatis Duplex.

Omnia ut in breuiario. In Laud: cōm: Oct: de Vesp: & cap. Oct: omnia ut in I. Vesp. Festi. cōm: praeed.

Die XXX. Aprilis.

Octaua S. Adalb: Episc: & Mart.

Omnia ut in die festo: prater Lect.

In I. Noct: Amileto. In II. &

III. quae sequuntur.

In II. Noct: LECTIO V.

ADalbertus Gneznæ, vbi triennio commoratus fuisset, vltimo nocturno diuinitus admonitus, iam inde ab initio susceptam ad Prussos peregrinationem, agrē dimittentibus eum Polonis, persequitur; relicto pro se Gaudenzio, siue Radzino Archiepiscopō.

LECTIO VI.

Ibi dum Religionem Christianam magna cum difficultate & patientia disseminat, à gente barbara & immani, dæmonum & idolorum sacrificiis cum Antistite instigantibus, veneranda mysteria peragens, prope oppidum sinus venedici, quod Frislausum postea Germani dixere, confossus interficitur, ac à fera plebe in partes dissecatur, capite illius ludibrij causā in palo sublato, die vigesima tertia Mensis Aprilis, annō Christi nōgentesimo nonagesimo septimo.

LECTIO VII.

CVius corpus postea Boleslaus Dux, dilata in aliud tempus vltio-

ultione, à Prussis redemit, & minimò quidem: propterea quod appetum in statèra corpus, per exiguū pòderaret, diuina, vt creditū est, virtute efficiere. Tantū enim argenti, siue auri, (vt alij volunt) barbari pacti erant, quātum corporis pòdus adæquaret. Deductum solemni pompā primum in Tremesnēst Monasterio collocauit, nec multò post ad Gnezenensem Basilicā transtulit.

LECTIO VIII.

NEc mora cœpit locus, & monumentum inclyti Martýris Christi plurimis & salutarib⁹ humano generi clarere miraculis. Hac igitur famā mōtus Otto Rufus, tertius eius nominis Imperator Roman⁹, ab Italica siue expeditione, siue peregrinatione reuertēs, cum permagno & splendido comitatū, pacatus in Poloniā, ad sepulchrum noui Martýris (quem viuus amabat, & cū quo aliquādo conuersatus fuerat) exoluendi votī causā, quod graui morbo implicat⁹ voverat, venit. Principi Boleslao pro munere hospitali lanceā Diui Mauritiij, & coronam Regiam donat, Regemq; fieri iubet. Vicissim brachium Diui Adalberti à nouo Rege accepit; quod Roman⁹ in Insula ad Diui Bartholomæi ad eum ab eo depositū, hactenus conspicitur.

In III. Noſſ. Lectio S. Euan.

gelij secundū Ioannem.

LECTIO IX.

In illo tempore: Dixit Iesvs Phariseis: Ego sum Pastor bonus. Bonus Pastor animā suam dat pro ouibus suis. Et Reliqua, Homilia S. Bernardi Abbatis.

Non omnes sunt amici spōsi, quos hodie sponsa hinc inde assistere cernis, & qui (vt vulgò aiunt) eam quasi addextrare vidētur. Pauci admodum sunt, qui non quæ sua sunt quarant, ex omnib⁹ charis eius. Diligunt munera, nec possunt pariter diligere Christum: quia manus dederunt Māmonæ. Intruere, quomodo incedunt nitidi & ornati, circūamicti varietatibus, tanq̃ sponsa procedens de thalamo suo. Nonne si quempia salium repente eminus procedentem aspexeris, sponsam poti⁹ putabis, quā sponsa custodem.

LECTIO X.

Vnde verò hanc illis exuberare existimas rerū affluētiā, vestium splendorem, mensarum luxuriem, congeriem vasorum argenteorum & aureorum, nisi de bonis sponsa? Inde est, quod illa pauper, & inops, & nuda relinquitur, facie miserandā, incultrā, hispida, exangui. Propter hoc, non est hoc tempore ornare sponsam; sed spoliare: non est custodire, sed perdere: non est defendere, sed exponere: non.

E 2

est in.

est instituere, sed prostituere: nō est pascere gregem, sed mactare, & deuorare: dicente de illis Domino: Qui deuorāt plebem meam, vt cibum panis.

LECTIO XI.

Quem dabis mihi de numero Præpositorum, qui non plus intigilet subditorū vacādis mar-
supijs, quā vitijis extirpandis? Vbi qui orando flestat iram, qui prædicet annum placabilem Domino? Leuiores loquimur: grauiora grauius manet iudicium.

LECTIO XII.

Successores omnes cupiunt esse, imitatores pauci. O utinā tam vigilēs reperirentur ad curam, quā alacres currunt ad cathedram. Parum est nostris vigilibus, quod non seruant nos, nisi & perdant. Altō quippe demersi obliuionis somnō, ad nulum Dominicæ cōminationis tonitruum expergiscuntur; vt vel suum ipsorum periculum expavescant. Inde est, vt non parcāt suis, qui non parcunt sibi, perimētes pariter & pereuntes.

Vesp: de seq: cōm: Ost: per Ant:

Sancte Præsul & beate cœlituum consors Adalberte, qui passione gloriam, morte meruisti vitam: tuō deuotā natalitiō tuere plebē patrociniō; quō securā pace sæculi pacem mereatur Domini, alleluia.

Die II. Maij.

S. SIGISMVNDI REGIS
& Martyris. Duplex.

Omnia de comm: Mart: tempore Pasche: præter hæc quæ hic assignantur. Festum autem Sancti Athanasij transferatur in proximè non impeditum diem. Oratio.

DE vs qui Beatū SIGISMVNDVM Regem temporali & æternō diademate cum desiderata Martyrij corona honorare dignatus es: tribue quæsumus: vt qui eius merita veneramur in terris, ipsius intercessione ab omnibus protegāmur aduerlis. Per Dominum.

In I. Noct: Lect: de lib. sapientia: Stabant iusti. &c

In II. Noct: LECTIO V.

SIGISMVNDVS Rex & Martyr, Gunebaldo Rege Burgundia infideli inter fideles natus, a puero Christianæ fidei addictissim⁹ ieiunijs, orationibus, & eleémōsynis assidue operam dabat. Patri mortuo succedens, Regnum & tenebris infidelitatis ad lumen fidei sanctæ adducere omni studio conabatur: in quo ille subditis suis exemplō humilitatis, sobrietatis, mansuetudinis, pietatis, munificentia, iustitiæ, reliquarumq; virtutum prælucebat.

LECTIO VI.

ET quamuis secundæ Vxoris impulsu, filium, quem ex priore coniuge susceperat, occidi-

set; is

set; is tamen lapsus effecit, vt veluti alter David, duriorē pœnitentiæ viam ingressus, maioris gratiæ diuinæ thesaurum sibi cōpararet. Talia vulnera & cicatrices sanctorum, gloria sunt cœlestis chirurgi. Itaq; cū memorias sanctorum visiteret, in finibus Sedunorum eius loci, in quo Sanctus Mauritius cum socijs suis passus est, deuotione captus, diuinitus respōsō accepto, Agaunensem Ecclesiā cum Monasterio extruxit, & dotauit. Vbi postea religiosō habitu suscepto, vberes lachrymas cum Sanctorum Martyrum sanguine cōiungebat, pro suis, subditorumque suorum peccatis agens pœnitentiam. **LECTIO VII.**

Interim Franci, adhuc infideles, Burgundiā ingressi, vastare cœperunt. Quibus se Burgundij, qui adhuc in infidelitate persistebant, adiungentes, Regnum & Regem Sigismundum illis proderunt. quem illi captum, in puteum veterem profundissimū, apud Caloniam vicum proiecerunt, & submerferunt: vnaque uxorem eius, & filios duos, Hildaldum, & Guncbalum.

LECTIO VIII.

Corpus eius cœlestibus radijs, ac miraculis multis cœpit clarescere; Siquidem per trienniu fulgores ingentes circa puteum illum viscebantur, & Abbati illi

loci Angelicā reuelatione imperatum est, vt corpora sanctorum inde leuaret, & in Ecclesia quā sanctis Martyribus Beatus Sigismundus construxerat, honorificē tumularet. Quā motus Abbas reuelatione, annuente Tebertō Frācorum Rege, breui illa Corpora Honorificentissimē in Ecclesia Augunēsi locauit. Vbi ad demonstrandam sanctitatem Beati Sigismundi multi febricitantes, & alij varijs & insanabilibus morbis laborantes, ad tactum sacrorum ossium curātur.

In III. Noct. Homil. in Euang. Ego sum vitis vera, & Pater me⁹. Vesp. de S. Cruce cōm: preced.

Die IV. Maij.

S. FLORIANI Militis & Mart:
Reg: Pol: Patroni Duplex.

In I. Vesp: Officiū fit de S. Cruce, & S. Floriani tantum cōm: per Anā.

O florem Eden purpureū Beatissimum Florianum, qui sæculi militiam in vitæ commutans innocentiam, ad martyrij agonem per fidei properans confessionē, pro Christo lætus occubuit, regnumq; sempiternum obtinuit, alleluia. **V.** Sancti & iusti in Dño gaudete, alleluia. **R.** Vos elegit Deus in hæreditatē sibi, alleluia. *Oratio.*

Deus, qui nos beati Floriani Martyris tui solemnitate lætificas, concede propitius, vt cuius gloriosum triumphum veneramus

ramur in terris, societatis eius
lætitiam adipisci mereamur in
coelis. Per Dominum.

Ad Matutinum Inuit. Exultet
in Domino Sancti, allel. *Psal.*
Venite exultem⁹. &c. *Hymnus.*

Gratuletur Ecclesia,
Noua laudum præconia,
Dei canens cum gratia,
Pro Floriani gloria.
Hic apud Urbem Theciam,
Linquens domū, familiam,
Laureacum accelerat,
Quā sanctos pati nouerat.
Mox à commilitonibus,
Tentus, verbis, verberibus,
Iam ulcetur, iam frāgitur,
Nec à fide reflectitur.

Hinc vnclis fractis scapulis,
Vit insons sine maculis,
Dum iactatur in flumine,
Tortor priuatur lumine.
In petra corpus nobile,
Cura seruat Aquila :
Quod vt mander terræ, piam
Martyr monet Valeriam.
Cum ad humandum ducitur,
Iumentum sibi præmitur,
Mirè tamen reficitur,
Fons nouus quia funditur.
Quæsumus auctor omnium,
In hoc Paschali gaudio,
Ab omni mortis impetu
Tuum defende populum.
Gloria tibi Domine,
Qui surrexisti à mortuis,
Cum Patre & sancto Spiritu
In sempiterna sæcula, Amen.

*In I. Noct: Anā. P. & Q. de
cōmā mart: temp: Pasch. Lect: I.
Noct: Fratres debitores.*

In II. Noct. LECTIO V.
Florian⁹ Martyr passus est Dio-
cletian⁹ & Maximian⁹ Impe-
ratoribus, persecutione decima
eāq; vltimā: Cum Theciæ audi-
uisset, quadraginta milites, qui
sub eius signis aliquando stipen-
diā merebāt, Laureacum Norici
martyrij causa ablegatos, ac ibi
varijs tormentis consumptos es-
se, festinè ad illud oppidum se
contulit: turpè putans vetera-
num in tam pulchra victoriā à
tyronibus vinci.

LECTIO VI.

Comprehensus sistitur Aquilino Præfecto. Qui cum in
confessione Iesv Christi con-
stāter perseveraret; fustib⁹, Præ-
fecti iussu, semel atq; iterum ca-
ditur in scapulis, deinde ferro
acut⁹ grauitè verberatur. Ad
extremum, sax⁹ ad collū ap-
pens⁹ in fluuium Anasum deijci
iuberur. Gaudens ibat à cōspe-
ctu iudicis Florian⁹. Ad pōtem
vbi venit, impetrat orationis tē-
pus. In qua cum tota horā cō-
moraretur; audacior quidam ac-
currit, martyrem in fluuium de-
iecit, in quem confestim cecidit
caligo, & tenebræ.

LECTIO VII.

Sed ecce Dei seruis seruimus
omnia: deportat fluuius sancti
ei cor.

At corpus, & ad Saxum exponit. Mittitur à Deo inusitatæ magnitudinis aquila: quæ corpus sancti ab omni protexit iniuria. Apparet demum in somnis pia cuiusdam mulieri Valeriz, ac ut corpus suum cõdat, admonet. Romam postea transfertur, ac cum Principibus Diaconis Stephano & Laurentio collocatur, magno vrbis solatio ac præsidio. Nam eius aduentu omnis barbarorum furor, qui tum vrbem, ac vniuersam Italiam vexabat, resedit, paxq; oprata restituta est.

LECTIO VIII.

Tandem annò Domini millesimo cecentesimo octogesimo tertio, Casimir^{us}, bellò & pace clarus Poloniz Princeps, unà cum Gedzone Episcopo Cracouiensi, ad Lucium tertium summum Põtificem mittunt, precantes, ut illis alicuius è sanctis martyribus ossa impetratur: qui genti & vrbi contra Prussos, Tartaros, aliasq; barbaras gentes, pro muro & vallo esset. Mittuntur ergò per Agidium Episcopum Mutinensem sacra ossa. Gens tota cum Rege suo ad septem milliaria cãro hospitii obuiam effusa prodit. Deponitur honorificè Martyr in templo à Casimiro extructo: pars corporis in primarium templum deferretur, ac in marmoreo altari includitur. Et sicut Ierosolyma Stephanò, Roma Lauren-

tiò, ita suò gaudet Polonia Florianò. *In III. Nocturno.*

LECTIO Sancti Euãgelij secundum Ioannem. LECTIO IX.

IN illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: Ego sum vitis vera: & Pater meus agricola est. Et reliqua. Homilia sancti Cyrilli Episcopi Alexandrini.

VT quantum oporteat inherere sibi & ab eo pendere, & quantum nobis hoc prodest, ostenderet, vitem seipsum exempli ratione, & palmites affixos in eo credentes appellauit: qui participatione spiritus, per quem saluatori cõiungimur, naturæ suæ communicamus. Qui enim Domino, ut ait Paulus adheret, vnus est spiritus cum eo.

LECTIO X.

QVæadmodum igitur voce Prophetica basis & fundamentum appellatur (in ipso enim edificamur vivi lapides, spiritualesque facti, ad habitaculum Dei in spiritu, & sacerdotium sanctum nec edificari nisi per Christum possumus) sic vitis appellatur, ut Mater & nutrix palmitum.

LECTIO XI.

REgenerati enim ex Christo, & per ipsum in spiritum sumus ad referendum fructum vitæ, non illius prisce: sed huius nouæ, quæ est per fidem, & charitatē erga ipsum. Quam venerandus, dum sese

fese cōmilitonem Christi fatetur supplicem: * Et mox ad sūū ducitur iudicem, allel. ¶ Sed nec blandimentis separari à recta fide quiuuit, nec tormētis. Et mox.

LECTIO XII.

Conseruamur autē in hoc statu, & ad hoc vt ita dixerim, inserti quodāmodo ipsi sum⁹, id est firmiter retinētes tradita nobis ab ipso mandata, studentesq; hui⁹ nobilitatis bonum seruare. Quod sit, si spiritum sanctum, per quem in nobis Deus habitat, non offendamus. R. Ad pontē Anasi fluminis iussu perditur Aquilini præsidis: vnde factā oratione præcipitur, sed abunda super lapidem reclinatur. * Vbi ab aquila corpus eius expansis alis seruatur, alleluia. ¶ Cū ceciderit iustus, non collidetur: quia Dominus supponit manum suam. Vbi ab aquila, Gloria Patri. Vbi ab aquila. *Te Deū laud.*

Euāgelium. Ego sum vitis vera & Pater meus. *De cōm: Marti tempore: Pascali.* Oratio. Deus qui nos. *ut supra.*

Ad Laud: & per Horas Antiph: Sancti tui. *ut in cōm: Marti temp: Pascb. Cap.* Stabūt iusti. R. breue: Sancti & iusti. *Hymnus.*

Sæpè Martyr verberatus, Vncis carnem laceratus, Deum, dicens, colo Trinum; Confucavit Aquilinum;

Idem facis Aquiline,
Quod premētes florē spinæ;
Pungis, premis sanctū florem,
Reddit pressus flos odorem.
Nunc, ô Martyr Dei chare,
Fac nos hostes debellare,
Impugnātes fidem Christi,
Quam tenendo, non cessisti.

Quæsum⁹ Auctor omnium, &c.
¶ Pretiosa in conspectu Dōmini, alleluia. R. Mors sancto-
rum eius, all. *Ad Benedict⁹ Abā.*

Dum æternæ diei aurora illuxerit, dum tuba nouissima insonuerit præclare Martyr Floriane, nos digneris adiuuare, vt gratiā solis iustitiæ sanctorū perfruamur splendore, alleluia.

Vesp. à Cap: de seq. cōm: precede per Antiph. O Florem Eden. ¶ Pretiosa in conspectu, &c.

Oratio. Deus qui nos, *ut supra.*

Die V. Maij.

S. Hugonis Abbatis. Dupl.

Omnia ut in cōm: Consi: non Pōr.
Oratio. Intercessio. *In I. Noct:*
Leet. Beatus vir qui inuētus est.
ut in cōm: Consi: non Pontificis.

In II. Noct. LEGTIO V.

Sanctus Hugo nobilis sanguine, Patrem habuit Palmariū, Matrem verò Remburgam. Adhuc iuuenis Regum aut Principum aulas frequentare abhorrebat, quæ causa fuit, vt inuitis parentibus, ad Monasteriū Cluniacense confugerit, in quo Odilonem

nem Abbatem in spiritualib⁹ habuit præceptorē. Habitu Religio-
nis suscepto, ita laudabiliter vi-
xit; ut tum propter diuinas vir-
tutes, quas in ipso omnes mira-
bantur, tum propter eminentē
vitæ sanctitatē, eiusdem cœno-
bij Prior fuerit electus, & post
Abbatis mortem, omnium con-
sensu & voce, in eius locum suc-
cesserit. Tanto diuini amoris ar-
dore flagrabat, ut solā præsentia
dæmones sæpissimē fugauerit.

LECTIO VI.

PAcem composuit inter Haga-
num Episcopum Augustodu-
nensem, & Rumbertum Ducem
Burgundiæ, qui varijs modis di-
ctum Præfulem affligebat. Cum
verò de pace coram Burgundiæ
Proceribus sermo haberetur, vir
quidā cœc⁹ deformis, & horrid⁹
prodiit, qui nulli cognitus eua-
nescens, dæmonē esse nouerunt
omnes, per quem inimicitia a-
lebatur. Stupentibus omnibus
& præ timore clamantibus, San-
ctus Hugo tumultum sedauit, in
cuius capite candida colūba de-
scendens, longo tempore requie-
vit. Singularis fuit in pauperes,
& ægros ipsius charitas, quos
maximā curā subleuabat, suisq;

LECTIO VII.

Adelphosum Hispaniæ Regē
ē manibus Fratris sui Sanctij,
eum Regnō priuare volentis eri-
puit, in quō illius ope fuit con-
firmatus, tantiq; beneficij non-
immemor iussit, ut annuus cen-
sus Monasterio Cluniacensi à Pa-
tre Ferdinādo assignatus, in po-
sterum duplicaretur. Tantā au-
tem Sancti Hugonis erat Sancti-
tas, ut summi Pontifices, & Im-
peratores, Reges ac Principes
eum colerent, ac mirarentur.
Cognitus ab Italis, Hispanis, &
Anglis, mira omnibus Sanctita-
tis exempla præbebat. Multa
Prophetiæ spiritu prænuntiāti.

LECTIO VIII.

DEniq; vir Dei senio, & ieiuni-
is confectus, in leuem mor-
bum incidit; sed antequam san-
ctissimam efflaret animam, Ful-
gentius Abbas in oratione posi-
tus, duos vidit Angelos, in cœ-
lo portantes lectulos mirifici ful-
goris, magnā voce clamantes;
In his duobus lectulis Anselmus
Archiepiscop⁹ cantorbiæ, & Hu-
go Abbas Cluniacensis requie-
scent. Ex quibus euidenter co-
gnouit Beatum Hugonem feli-
citer vitā terminasse, & ad opti-
mum terminum peruenisse.

*In III. Noë: Homil. in Euang.
Ecce nōs reliquimus omnia ut in-
som: Apostolorum.*

Die VIII,

Die VIII. Maij.

S. STANISLAI EPISCOPI
& Martyris. R. P. P. Duplex.

Omnia de Com: Mart: temp: Pasch: præter ea quæ hic assignantur.

Ad Vesp: Capitulum.

Omnis Pontifex ex hominibus assumptus, pro hominibus constituitur in ijs quæ sunt ad Deum, ut offerat dona & sacrificia pro peccatis. *R. br.* Lux perpetua lucebit Sanctis tuis Dñe. * Alleluia allel. Lux perp: *V.* Et æternitas temporum. Alleluia allel. Gloria Patri. Lux perpetua.

Hymnus.

GAude Mater Polonia,
Prole fecunda Nobili &
Summi Regis magnalia,
Laude frequenta vigili.

Cuius benigna gratia,
Stanislaw Pontificis
Passionis insignia,
Signis fulgent mirificis.

Hic certans pro iusticia,
Regis non cedit furæ &
Stat pro plebis iniuria,
Christi miles in acie.

Tyranni truculentiam,
Quodcum constanter arguit;
Martyrij victoriam,
Membratim cæsus meruit

Notum pandit miraculum,
Splendor in sancto cœlie:
Redintegrat corpusculum
Sparsum cœlestis medicus
Sic Stanislaus Pontifex,

Transit ad cœli curiam;
Ut apud Deum opifex,
Nobis imploret veniam.

Poscentes eius merita,
Salutis dona referunt;
Morte præuenti subitâ,
Ad vitæ portum redeunt:
Cuius ad tactum annuli,
Morbi fugantur turgidi &
Ad locum Sancti tumuli,
Multi curantur languidi.
Surdus auditus redditur,
Claudis gressus officium,
Mutorum lingua soluitur,
Et fugatur Dæmonium.

Ergo Felix Cracovia,
Sacro dotata corpore,
Deum qui fecit omnia,
Benedic omni tempore.

Sit Trinitati gloria,
Laus, honor, iubilatio:
De Martyris victoria,
Sit Nobis exultatio, Amen.

V. Sancti & iusti in Domino
gaudete, alleluia.

V. Vos elegit Deus in hæreditatem sibi, alleluia.

Ad Magnificat Antiphona.

O Beate Stanislaw, Præsul plebis Cracoviae, cuius signa victoriæ, latè patent Poloniæ: nā donò Christi gratiæ, pestes curantur variæ. Tua Martyr cgre-

lacrymis offerens, exauditus est pro sua reuerentia. Et quidem cum esset Filius Dei, didicit ex ijs, quæ passus est, obedientiã: & conlumatus, factus est omnibus obtemperantibus sibi, causâ salutis æternæ, appellatus à Deo Pontifex, iuxta ordinem Melchisedech. **LECTIO IV.**

Ex Epistola Beati Pauli Apostoli ad Hebræos.

LECTIO I. Cap. 5.

Omnis Pontifex ex hominib⁹ assumptus, pro hominibus constituitur in ijs quæ sunt ad Deum, ut offerat dona & Sacrificia pro peccatis: qui condolere possit ijs, qui ignorant & errant: quoniam & ipse circumdatus est infirmitate; & propterea debet quemadmodum pro populo, ita etiam pro semetipso offerre pro peccatis.

LECTIO II.

Nec quisquam sumit sibi honorem, sed qui vocatur à Deo tanquã Aaron. Sic & Christus, nõ semetipsum clarificauit, ut Pontifex fieret: sed qui locutus est ad eum: Filius meus es tu, ego hodie genui te. Quemadmodum & in alio loco dicit: Tu es Sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech.

LECTIO III.

Qui in diebus carnis suæ, precibus supplicationesq; ad eum, qui possit illum saluum facere à morte, cum clamore valido &

DE quo nobis grandis sermo, & ininterpretabilis ad dicendum: quoniam imbecilles facti estis ad audiendũ. Etenim cum deberetis Magistri esse propter tempus, rursus indigeris, ut vos doceamini quæ sint elementa exordij sermonum Dei: & facti estis quibus lacte opus sit, non solidò cibò. Omnis enim, qui lactis est particeps, expers est sermonis iustitiæ, paruul⁹ enim est. Perfectorum autem est solidus cibus: eorum qui pro consuetudine exercitatos habet sensus ad discretionẽ boni ac mali.

In II. Noct. **LECTIO V.**

Stanislaus Scepanovius Polonus, de Nobili Prussorum familia, Patre Velislao, Matre Bogna, pijs & locupletibus parentibus natus est: Hi cum multis annis steriles essent, ad Deum omnis fecunditatis auctorem confugiunt, ut pro sua benigna voluntate, illis liberos dare vellet; pacti voto, se, quidquid id esset, quod ex illis nasceretur, ipsi soli, eiusq; culcui sanctissimo

addicturos; ad trigefimum tamen propemodum annum eorum desideria differebantur. Vnde cum conijceret id Deum nolle quod illi sumopere vellent, voluntatem suam diuinæ voluntati subijcientes, omnem curam & sollicitudinem à carne & sanguine ad fructus spirituales trāsferunt.

LECTIO VI.

Ecce verò adest præfens, & nec opinatus quid, sine magna Matris molestia, partus. Credeat, non magis corporis, quam animi viribus; modestus, pudicus, ad omne genus doctrinæ & pietatis propensus puer. Quod dum parentes vident, votis suis, & pueri ingenio deesse nolunt. Cneztiam illum, & Regni & litterarum tunc sedem, mittunt. Sed non diu hic nidus tantum potuit continere ingenium: Lutetiam igitur Parisiorum urbem, studijs literarum ex antiquo celebrem, mittitur. Hic se totum cum alijs studijs, tum præcipue Theologiæ, ac iuri Canonici tradit.

LECTIO VII.

Redit domum, tamquam ex mercatura mercator bonus; integris suis, pietate, modestia, castitate, sinceritate: quæ suis multis excellenti doctrinâ, rerum gerendarum dexteritate summâ. Famâ eius permotus Lampertus Episcopus Cracouiensis, vir pi-

us reddere cepit; in omnibus seipsum præbens exemplum bonorum operum: in doctrina, in integritate, in gravitate, verbum sanum & irreprehensibile, ut ij qui ex aduerso essent vereretur, nihil habentes dicere malum de illo. Quod dum Lampertus senio & ætate cōfectus, in illo videt, ipsum vniuersæ Ecclesiæ, atq; adeo domui suæ, tanquam alterum Iosephum præficere.

In Tertio Nocturno.

Lectio Sancti Euangelij secundum Ioannem.

LECTIO IX. Cap. 10.

In illo tempore: Dixit IESVS Phariseis: Ego sum Pastor bonus. Bonus pastor animam suam dat pro ouibus suis. Et reliq.

Homilia Sancti Augustini
Episcopi.

Aviduimus Dominum IESUM cōmendantē nobis boni pastoris officium: in qua commendatione admonuit nos utiq; ut intelligi datur, bonos esse Pastores. Et tamen ne intelligeretur peruerso modo multitudo Pasto-

rum,

rum, Ego sum inquit, pastor bonus, & vnde sit pastor bonus, consequenter ostendit: Pastor inquit, bonus animam suam pro ouibus ponit. Pastor ergo bonus Christus. Quid Petrus? nonne bonus pastor? nonne & ipse animam suam pro ouibus posuit? Quid Paulus? quid ceteri Apostoli? Quid eorum tempora consequentes beati Episcopi Martyres? quid etiam iste Sanctus Stanislaus; nonne omnes pastores boni, non mercenarii de quibus dicitur: Amen dico vobis, perceperunt mercedem suam? Omnes ergo illi pastores boni, non solum quia sanguinem fuderunt;

autem non habeam, nihil mihi prodest. Ecce venit ad passionem, ecce venit & ad sanguinis effusionem, venit & ad corporum incensionem; & tamen nihil prodest, quia charitas deest. Adde charitatem, profut omnia: detrahe charitatem, nihil profunt cetera.

LECTIO XI.

Q Vale bonum est charitas ista fratres? quid pretiosius? quid luminosius? quid firmitus? quid utilius? quid securius? Multa sunt Dei dona, quae tamen habent & mali, qui dicturi sunt: Domine in nomine tuo prophetauimus: in nomine tuo demonia eiecimus: in nomine tuo virtutes multas fecimus. Nec respondebit ille, non fecistis: non enim in conspectu tanti iudicis audebunt mentiri, aut iactare, quae non fecerunt; sed quia charitatem non habuerunt, respondebit omnibus illis: Non noui vos.
R. O veneranda Martyris condempnationem & predicandam Scapulam.

bati facilius furentur, quia lupi sunt. Si autem vultis scire in quo numero habendi sunt; pastorem bonum, Paulum Apostolum audite: quoniam non omnes qui corpora sua in passionem etiam ignibus tradunt, estimandi sunt sanguinem fudisse non pro ouibus, sed potius contra oues. Si distribuero inquit omnia mea pauperibus, & tradidero corpus meum ut ardeam, charitatem

convictus non amat unitatem?

Hanc Dominus unitatem commendans pastores bonos, noluit multos appellare pastores. Negi enim ut dixi iam, non erat pastor bonus Petrus, Paulus, Apostoli ceteri, & posteriores Sancti Episcopi, beat^o Stanissa^o? omnes hi pastores boni, & tamen ille pastoribus bonis non commendavit pastores bonos, sed Pastorem bonum. Ego sum inquit, pastor bonus. & Pastor cadit in gregis medio; dormit sponsus in sponsa gremio: Mater plorans gaudet in filio. * Quia vivit victor sub gladio, allelu. V. Cleri plebisq; concio, in patris natalitio, iubilat cum tripudio, pro tanto beneficio. Quia vivit. Gloria Patri. Quia vivit.

Evangelium. Ego sum Pastor bonus ut supra in Fest. S. Adalb. fol. 31

Ad Laud. Ant. Psal. ut in comm. Mari: temp: Pasch. Cap: Omnis Pontifex. & breu: Sancti & iusti. Hymn. Martyr Dei. V. Pretiosa.

Ad Sextam Capitulum.

Qui condolere possit ijs, qui ignorant & errant: quoniam & ipse circumdatus est infirmitate: propterea debet quemadmodum pro populo, ita etiam & pro semetipso offerre pro peccatis.

V. Lux perpetua lucebit Sanctis tuis Domine, alleluia. R. Eternitas temporum, alleluia.

Ad Nonam Capitulum.

Talis enim decebat ut nobis esset Pontifex, sanctus, innocens, impollutus, segregatus a peccatoribus, & excelsior caelis factus.

V. Lætitia sempiterna super capita eorum, alleluia. R. Gaudium & exultationem obrinebunt, alleluia.

Die IX. Maij.

S. Gregorij Nazyanzeni Episcopi & Confessoris. Duplex.

Omnia ut in Breuiario. In Laud. com: Off. Vesp: de seq: com: praeced: Off: & SS. Gordiani & Epimachi. Martyrum.

Die X. Maij.

Apparitio S. Michælis. Duplex.

Omnia ut in Breuiario. In Laud. Comm: Off: & SS. Mari. In II. Vesp. com: sequi & Officia.

Die XI.

Die XI. Maij.

S. Maioli Abbat. Duplex.

Oratio. Intercessio. de cōm: Conf: non Pontificis.

In I. Noct. Lect. Beatus Vir qui inuent⁹ est. de cōm. Conf: nō Por.

In II. Noct. LECTIO V.

F Vir Beatus Pater Maiol⁹. praelarō ortus schemate, & à parentibus maximā curā ab infantia nobiliter nutritus, & procedēte pueritiā tempore, Ecclesiasticis studijs totum se dedit, ita ut iam socios longius antecelleret. Supernō igitur nutu, diuināque providentiā actum est, ut totum adolescentiā tempus diuinis literis arētius intentus, sine castitatis amittendæ periculo transigeret, ut per totū vitæ suæ spārium in corpore suo virginem deus retineret. Iuveni iam imminēte ætate, altiora & potentiora in diuinis, acriora & grauiora in humanis fortiter attētauit: & ideo per vtramq; exercitatus doctrinam Lugdunum venit, ubi sub Antonio viro erudito & prudenti in omnib⁹ scientijs doctissimus evasit. **LECTIO VI.**

Postea verō à supradicta Vrbe discedens ad ciuitatē Marticēsem venit, ibiq; à Patria Proceribus, à ciuib⁹, & amicis instanter rogatus, per aliquos dies apud illos mansit. Cuius sanctitatis fama mirabiliq; doctrina

latere non potuit, huius ciuitatis Episcopum, à quo humiliter inuitat⁹ est, ut Clericorum, Ciuiumq; consultu, in eadem Ecclesia Archidiaconat⁹ officium administrare non dedignaretur; cuius precibus cum humilitate acquiescēs, iniunctum sibi opus fideliter consumauit.

LECTIO VII.

Sed ad perfectiorem viuendimodum aspirans, Hildebrandi consiliō Religionem Cluniacensem est ingressus, quem Sanctus Aymard⁹, cui postea in Abbatiali dignitate successit, post sex annos in Religione cum omnium admiratione consummat⁹, in sui officij adiutoriū vōcauit, cui securus onera sua pariteretur. In quo munere tot tantq; Sanctitatis præbebat argumenta, ut suis orationibus febricitantes curaret, languidos sanaret, oppressos à dæmone signō Sanctæ Crucis veluti fulmine percussos liberaret. Multa & alia edidit miracula, quibus factū est, ut apud summos Pontifices, Imperatores, Reges, & Principes, magnō in honore haberetur.

LECTIO VIII.

Tandem cum summam attingisset ætatem, vitamq; celestem & Angelicā egisset, meritorum potius quàm annorum pondere onustus, inter discipulorum manus expirauit, qui tanti Patris obitum

obitum inconsolabiliter lamentabatur, annô Domini nongentesimô nonagesimô quartô, quinto Idus Maij. Cuius sacrum corpus Hugo Rex Galliæ magnificis cohonestavit exequijs, ditissimôq; sepulchrô condidit.

In III. Noct. Homil. in Euang. Ecce nos reliquimus omnia. de côm Apost. In Laud: côm: Oct: In II. Vesp. Côm seq: & Oct.

Die XII. Maij.

SS. Nerei & Achillei & cæterorum Martyrum Semiduplex. *Omnia ut in Breui. In Laud: côm. Oct. Vesp. à cap. de Oct: côm: preced.*

Die XIII. Maij.

Sexta die infr. Oct: S. Stanislaus. *Inuit: & Hymn: ut in die Festi. In I. Noct: Antiph. Stabunt iusti † in magna constantia aduersus eos qui se angustiauerunt, all. Psal: Fer. V. & R. eiusdem Noct: cuius est absolutio.*

LECTIO I.

Moritur plenus dierû Lâper^o: in cuius locum à sacro collegio, vniuersô populô expetente, sufficitur Stanislaus. Ponitur lucerna ardens super candelabrû, vt luceat in domo Domini. Cunctatur multum fortis athleta, nec ita facilè in stadium ingreditur. Horret onus Angelicis etiâ humeris formidandû: vicit tamè charitas: vicit voluntas, volû-

tati Dei ac maiorum parere assuetâ. Ingressus fortissimus miles in arenam, ex qua nôn nisi victor morte decessurus erat, induit loricam iustitiæ, & charitatis, calceat pedes suos præparatione Euangelij pacis: in omnibus sumens scutum fidei, in quo possit omnia ignea tela nequissimi hostis extinguere; galeam salutis & gladium Spiritûs, quod est verbû Dei, accipit, per omnem orationem & obsecrationem, orans omni tempore in spiritu, & in ipso vigilans in omni instantia & obsecratione, pro omnibus Sanctis. Sic armatus, primùm circa se omnia diligenter videt, ne quid apertum aut superfluum sit, quo ab hoste teneri, & in quo vulnus infligi possit: domûs deinde suæ femitas omnes cõsiderat, ne à latronibus suffodiatur, ne ab inimico homine succendatur. Quam eandem domum, pauperum ac hospicum diuersorium facit: orphanos & viduas conscribi iubet, vt cuiq; panem frangat in tempore sue. Circûit annis singulis omnes Diocesis suæ partes, non solum altarium, aut sacræ supellestilis mundiciem videns, sed multo magis ipsorum Sacerdotum, qui altaribus inserviunt, vitam & integritatem examinâs, vt Sancta Sanctè administrarent; nec vt ipsi soli sancti sint, qui portant vasa Do-

mini,

mini, sed domui etiam suæ atq; vniuersæ familiæ benè præsit. In quo omni studio suò patientia fuit singulari: quoniã Deus non posuit eum in iram, sed in acquisitionem salutis.

LECTIO II.

Videbat & inuidebat inimicus salutis nostræ, in dies nouam sibi prædam eripi; noua gaudia in cœlestibus excitari: aulas igitur & palatia Regis, vti assolet, petiit: negotia ac pericula Stanislao nectit. Regnabat tunc in Polonia Boleslaus, à virtutibus bellicis appellatus Audax, Rex à principio pius & Patriæ amās, sed ingentes viri virtutes ingentia æquabant vitia. Erat animus ad aggredienda pericula magnus: erat constantia in bellis persequendis laboribusq; tolerandis incredibilis; sed ex altera parte fuit crudelitas summa, auaritia non ferenda, animus impotens, ac rebus secundis insolens: ante autem omnia in quamq; sedisimā libidinem plane effusus. Dolebat Sanctus Antistes, tantas virtutes tot, tantisq; virijs cōtaminari. Regem igitur aggredi, illumq; officij commonere constituit. Emerat fortè Diuus Stanislus à Perro Nobili viro rus ad ripam vistulæ, in agro Lublinensis tractus, non sibi, nec suis, sed Ecclesiæ. Moritur Petrus priusquam venditio in tabulas publi-

cas relata fuisset. Sumit hinc anam nocendi Boleslaus, Petri Nepotes hortatur, vt Stanislauum in ius ad suum tribunal vocet. Vocatur in ius Pontifex; sistit se ad Solæcium, vbi tum sub papilionibus, more maiorum, dabat Rex magna iudicia. Iubetur titulum exhibere ruris possessi. Prouocat ille ad testimonia: sed nemo auder Rege prohibente. Tunc Sanctus Pontifex omni auxilio humano ac testimoniò destitutus, in hanc vocem mœstus prorumpit: Quoniam, inquit, diminutæ sunt veritates à filiis hominum: de terra veritas oriatur, & iustitia de cœlo prospiciat. In nomine Iesv Christi, cui seruiò, & cuius Ecclesiam tueor, recipio me abhinc tertio die, ipsum Petrum viuum testem veritatis, & æquitatis causæ meæ, ad hoc tribunal adducturum.

LECTIO III.

Venit Petrauinum, in orationes & ieiunia se totum cum suis effundit: tertio demum die ad templum Sancti Thomæ, vbi Petrus fuit sepultus, pergit, Deū summum & primū veritatis vindicem, genibus flexis inuocat, ac testem innocentie suæ cum Susanna appellat. Petrum deinde in Nomine eiusdem Dei omnipotentis compellat. Exi inquit, foras Petre, ac sepulcræ à vniuersis veritati, mortuus de sepulchro perhi-

perhibe testimonium. Pro-
dit ille triennalis mortuus! stu-
por & admiratio inuadit omnes!
dextrâ apprehensum ad tribu-
nal Regis, ita vt pollicitus fuerat,
adducit Antistes: Examinatur
Rex: stupet totum tribunal! ne-
mo loquitur verbum, donec ipse
Petrus: Ego sum inquit, ille Pe-
trus; qui testimonium veritatis
redditurus, ex quietis sedib⁹ ve-
nio huc! Huic ego rus meum
iusto pretio vendidi & addixi:
Regem deinde ac Nepotes in-
crepat, qui sancto viro absq; cau-
sa negotium facessant. Victa &
coacta malitiâ secundum verita-
tem sententiam fert. Abducit à
iudicio suum testem Antistes:
querit ex illo, numquid, vel po-
nitentiâ causâ, vitam sibi proor-
gari velit. Quod cum ille ne-
gasset, iam scilicet se maiorem
partem poenarum in purgatorio
exoluisse, nec iterum periculis
ac procellis mundi ac peccati se
committere velle; confidere se
precibus Sancti Dei, à reliquijs
poenarum liberatum iri. Dedu-
cit illum ad locum quietis: quē
vbi primum attingit, expirauit.
Interrogabant multi Petrum de
rebus alterius seculi: sed ille ni-
hil cuiquam respondebat: præ-
ter illud: Habetis Moysē & Pro-
phetas; non ad euangelizandum,
sed ad testificandum missus sum.
Audierant hoc vicinæ gentes,

& gauisæ sunt, quia magnifica-
uit Dominus misericordiam su-
am: & gratias agebant Deo, qui
tantam potestatem dedit homi-
nibus. Confirmauit ea res Po-
lonorum animos in fide, Russici
erroribus per septennium inqui-
natos: nomenq; gentis illustra-
uit ubiq;: sed & vicinarum ge-
ntium corda ad Dominum Deum
conuertit.

*Si hac vel sequens dies Oct: ve-
nerit feria IV. vel Sabb. tunc ꝑ.
I. Ego sum vitis. II. O venerā-
dam. III. Pastor cadit. dicendū
est.*

*In II. Noct: Antiph. Lux per-
petua ꝑ lucebit Sanctis tuis Do-
mine, & æternitas temporū, all,
Psal. ser. Capitulum.*

Qui condolere possit ijs, qui
ignorant & errant: quoniam &
ipse circumdatus est infirmitate:
& propterea debet, quemadmo-
dum pro populo; ita etiam &
pro semetipso offerre pro pecca-
tis. ꝑ. Pretiosa in conspectu
Domini, allel. ꝑ. Mors Sanctorū
eius. alleluia.

*Oratio, & alia omnia, ut in die
Festo. In II. Vesp. Com: S. Boni-
facij Martyris.*

Die XIV. Maij.

Septimā die inſt Oct: S. Stanisl:

*In I. Noct: Antiph. Ecce quo-
modo ꝑ computati sunt inter fi-
lios Dei, & inter Sanctos fors il-
lorum*

lorum est, allel. *Psal. Fer. 7. & 8. eiusdem Noſt: cuius est Absol.*

LECTIO I.

Confederant aliquātiſper Regis iræ, quæ tamen poſtea facile exarſerunt. Fecerat expeditionem Rex contra Ruſſiæ Duces: quibus victis ac proſtigatis, Kijouiaq; captâ, ipſe cum milite ſuo Urbis amœnitate & deliciis capitur. Interim etiam cōiuges lōgioris moræ pertæſæ, pro maritis ſervos accipiunt. Milites recognita, relicto Rege domū properant. Primum in illos ipſos tanquam deſertores, deinde etiam in uxores ipſorum, Rex immani crudelitate animaduertit. Præterea rapinâ ac libidine neſcîdâ ſe cōtaminat. Non ferendū hoc putauit bonus paſtor: certamen tertium cum Rege iniquo ingreditur: ſemel & iterum ad eum venit; à crudelitateque dehortatur; ut ex oculo ſuo trabē prius, deinde feſtucam ex oculis aliorum eruat, monet; niſi faciat, ſe illum excōmunicaturum minatur. Dum nihil proficeret, dumq; videret iocō ac riſu accipi omnia, die Sacro Domini ad altare Regē excōmunicat. Percuſſit ea res animū Regis & exacerbauit; ita ut nil ampliùs, niſi de vita ac ſanguine Stanislai cogitare videretur.

LECTIO II.

Peragebat rem ſacram Divus

Stanislauſ, octauo Idus Aprilis, in Sacello Cracouiæ ſuburbano Sancti Michælis dicto. Quâ re cognita tyrannus, audaciſſimum quemq; ex milicibus ad interficiendum Dei ſacerdotē deſtinat. Qui ubi ad locum deſignandæ cædis perueniunt, ſtupelcere incipiunt, alij cœcutire, eadere retro cæteri. Significabantur hæc à Clero Diuo Stanislao, ſed ille ſuos nihil timere iubet: pro Rege Deum deprecatur, ſe & ſuum quile eidem cōmendat. Rex ubi morari ſuos videt, alios & alios mittit, qui manum Excelli Epiſcopo adeſſe renuntiant. Arripit ipſe gladium, ac veluti ſerus Cain, ſanguinem iuſti Abel perſequitur; eademq; omnia quæ milites pertulerant, in ſe experitur. Peraçtâ demum re ſacrâ, ubi Deo ipſe permittit, vulnere lethali caput Martyris proſcīdit, cerebrōque eius parietē reſpergit. Målè inchoatum opus Regis improbi miniſtri deterius perſiciunt: corpus ſancti de templo extrahunt: in partes ſeptuaginta diſcindunt, atq; canibus avibuſq; deuorandum proijciunt: neſcîdō demum opere perfectō abeunt.

LECTIO III.

Non tulit Deus militis ſui corpus diu abiectum ac infamē iacere: adeſt cœleſtis cuſtodia æquilarum, quæ corpus diſiectū, dum ſe Clerus colligit, cuſtodiant.

ant. Post biduum recipit animos
Clerus, terrōre ac timore disper-
sus suiq; Episcopi membra ho-
norificē cōponit. Effecit omni-
potentia Dei, vt ita simul con-
crescerent, ac si nunquā diuulsa
fuisſent. Digītus vnus deerat;
sed ne istum quidem diu latere
pāſſus est ille, qui custodit ossa
sanctorū suorum. Lucerna cum
cōlestis, in vicinā piscinā
cōiectum, à pisceq; deuoratum
demonstrat. Collectum ac cō-
cretum corpus, in vestibulo eius-
dem sacelli magnā pietate ac re-
uerētiā collocatur. Sic Stanislā^o
octauo Episcopar^o sui annō Mar-
tyriō coronatur, vitamq; morta-
lem pro immortalī commutat.

In II. Noct: Ana. Fulgebunt
iusti + sicut sol, incōspectu Dei,
alleluia. *Psal. Fer. Cap.* Qui cō-
dolere possit. *V. Pretiosa. &*
alia ut supra Vesp. de Oct: ut in-
I. Vesp. Festa.

Die XV. Maij.

Octaua S. Stanislai Mart: Dupl.

Omnia ut in ipso Festo: prater
Leſt. II. & III. Noctur. Quod si
contingat hac Octaua die Domini-
cō: tunc Leſt. I. Noct: dicetur ex
Dominicā. Et XII. Lectio erit Ho-
milia eiusdem Dominicæ.

In II. Noct: LECTIO V.

Ecce enim Stanislaus computa-
tus est inter Filios Dei, & in-
ter Sāctos Sors illius est. Hono-

rificauit eum Pater æternus,
qui in cōlis est: centuplum ac-
cepit in hac vita, & vitam æter-
nam possedit. Nam qui viuis
cæcis viam demonstrabat, mor-
tuis cæcos illuminat; qui viuis
vnum solum mortuum, magnā
nostri orbis admiratione, à mor-
tuis excitauit, mortu^o plures de
sorte mortis sustulit: qui viuis
ferro Boleslai cessit, mortu^o vni-
uersos exercitus, atq; acies inte-
gras, piorum Regem Patronus
& adiutor, gentisq; suæ amator
fugar. Itaque eum locus il-
le, vbi depositus fuit, populi fre-
quentiam, quæ illuc opis causa
cōfugiebat, continere non pos-
set, Iābertus huius nominis ter-
tius successor eius & Princeps
Vladislaus, diuinis visionib^{us} ad-
moniti, ossa Sancti, odorem su-
uissimum spirantia, sanctē ac re-
uerentē in primariū templum
Cracouiēse Sācti Venceslai cum
dictum, transferunt. Sic suo al-
tari Pōtifex, Cathedrā Doctor,
templo Episcopus, populo Pa-
stor, post decennium restituitur.

LECTIO VI.

Post centum tandem & septu-
aginta annos, excitat Domi-
nus Spiritum Prandoræ Episco-
pi Cracouiensis, viri Sancti, Bo-
leslai item Ducis, cum sua con-
iuge Kinga, feminā castissimā.
Qui miraculis Sācti Episcopi col-
lectis, & fide publicā, tanquam
igni

igni probatis, legatos ad Innocentium Quartum Summum Pontificem mittunt: atque, ut tantum virum in numerum Sanctorum referre velit, diligenter precatur.

L E C T I O VII.

Est consultiatio Assisij. ubi tum forte erat summus Pontifex. Inter alios tum vnus aduersabatur causæ Diui Stanislai Reinholdus Cardinalis Ostiensis, vir primæ auctoritatis, incidit hic in grauem & lethalem morbū: cui in somnis apparer Diuus Stanislus, indignè illum facere docet, qui Dei resistat voluntati: excitatur senex, Diuo se comendat, conualescit, causam antea oppugnatam tueretur. Fit summus consensus omnium: Episcopus Sanctus inter Martyres refertur. Cōtingerat, Deo ita ordinante, vt mortu⁹ adolescēns à matre in illud templum Diui Frācisçi dictū deduceretur. Pontifex Deum supplex precatur, vt nouo miraculo factum suum cōfirmer: erigat se subito adolescē: sit ingēs læticia omnium. Summus Pontifex pro suggestu gratias Deo agit. Martyrem luculentissimā oratione celebrat: Diē octauā Id⁹ Maij memoriā eius solemne assignat.

L E C T I O VIII.

Redeunt Legati cum ingenti læticia, annuntiantes, quantā Deus fecit cum Martyre suo. Prandora Episcopus ossa Sancti

ex puluere terræ subleuat, eaq; pro more solito in altari condit, Boleslao Rege pudicō ac Reginā pudicissima, cæterisq; Episcopis ac Ducibus Regni, & vicinarum Prouinciarum assistentibus. Et factum est in die illa gaudiū magnum: benedixitq; Domin⁹ nouissimis Stanislai, magis quā principis eius. *In III. Noſ.*

Lectio Sancti Euangelij.

secundum Ioannem.

L E C T I O IX.

In illo tempore: Dixit Iesvs Phariseis: Ego sum Pastor bonus. Bonus Pastor animā suā dat pro ouibus suis. Et Reliqua. Homilia Sācti Basilij Episcopi. **Q**uomodo, cum magna dicit: Ego manū meā firmavi terrā, ego produxi celos solos: quomodo cum alia dicit, quæ digna sunt dici de Deo, sic dicit: Ego sum pastor bon⁹. Arcet degeneres, & veritatē sibi ipsi vendicat: Ego sum pastor ille bon⁹. Disce quis sit pastor, & quis sit bonus ille. Ipse hoc interpretatur: Bonus pastor animā suā ponit pro ouibus suis: mercenarius verō, & qui non est pastor, cuius non sunt oves propriæ, illi nihil est curæ, quādo lupum venientē videt. Hic querit Ecclesiā: si Dominus pastor est, quis sit mercenarius pastor? Num diabolus? Et si diabolus mercenarius pastor est, quis est lupus? At lupus

lupus diabolus est bestia immanis, rapax, insidiosa, communis omnium hostis. Habeat itaque propriam appellationem mercenarius pastor. **LECTIO. X.**

Tunc quidem mercenarios pastores Dominus vocauit, ad eos conuersus, qui tunc erant; sunt verò & nunc, (quod minime vellem) qui non vt prosint ovibus, pastores agunt; quibus propriè mercenariorum appellatione cõuenit. Tunc Principes Sacerdotum notabantur & Pharisæi, & tota illa secta Iudaica: illos dixit mercenarios esse pastores, qui non veritatis, sed quasi sui gratiâ pascendi potestatem usurparant: qui vanò prætextu precationibus instabant, vt panem comederent viduarum, & Orphanorum. Mercenarij sunt, qui proprium compendium curant. Qui præsentia sectantes, ad futura non aspiciunt, mercenarij sunt, non pastores.

LECTIO XI.

ET cognosco oves meas, & cognoscunt me meæ. Quid vocat cognoscere? Oves meæ, inquit, vocem meam audiunt. Ecce quomodo cognoscatur Deus, ex eo quod præcepta illius audimus: ex eo quod illa audientes opere adimplemus. Hæc demum est cognitio Dei, obseruantia videlicet præceptorum Dei, non inanis illa curiosi-

tas, non essentia Dei & supermundanorum inuestigatio, non rerum inuisibilibus cõsideratio. Satis tibi sit, scire pastorem esse bonum, animam suam posuisse pro ouibus. Quantus verò sit Deus, & quæ illius mensura, & qualis essentia; talia sciscitanti sunt periculosa, ei autè qui rogatur perplexa: & talium medicina est silentium. **LECTIO XII.**

Qui verò nostram hanc panegyrim congregauit, nos custodiat indemnes, illæsos, & à lupi rapacitate securos, Ecclesiam hanc immotam, ac magis Martirum turribus munitam, cõseruet: omnes furentium hæreticorum insidias & incurfus, in tranquillitate ac silentio auertat: nobis verò donet, vt diuina oracula discamus & doceamus, subministratâ à Spiritu Sancto gratiâ, cui cum Patre & filio sit gloria & imperiũ, nunc & semper, & in sæcula sæculorum, Amen.

In II. Vesp. Cõm: S. Vbaldis Episcopi & Confessoris.

Die XIX. Maij.

S. Petri Cœlestini Papæ & Confessoris. Duplex.

Omnia ut in Breuiario;

Die XXII. Maij.

S. Romani Abbat. Duplex.

Omnia ut in Breuiario.

Die XIX.

BENEDICTINVM.

55

Die XIV. Iunij.

S. BENNONIS Episcopi Conf: cō-
tra pestem Patroni. Duplex
*Omnia de Cōm: Conf: Pont: prā-
ter ea qua sequuntur.*

Oratio.

DEVS qui nos Beati Bennonis
Pontificis confessione glorio-
sā circumdas & protegis: da no-
bis & eius imitatione proficere,
& intercessione gaudere. Per.

In I. Noſt: Lect. Fidelis sermo.

In II Noſt. LECTIO V.

EXcelsus Dominus militante
Ecclesiā prioriorum lapi-
dum viuorum, ipsi summo angu-
lari lapidi vnitorum, ornatissimā
varietate decoratā structurā mi-
tabili fundare disposuit. Atque
ab initio vineam, quam pijs cul-
torib⁹ iuxta sanctam promissio-
nem suā visitauit, firmavit &
auxit, sicq; semper ad illam suā
protectionis auxilium multipli-
citer impartitur, & eam vineam
more solito visitans, virum forte
ad huius vineæ culturā adduxit,
gloriosum scilicet Confessorem
Beatum Bennonem, supremo
cœtui jam sociatum. Qui in-
ter ceteros Christi Athletas, su-
is meritis & exēplis, ipsam san-
ctam Ecclesiam, diuinā coope-
rante gratiā multipliciter deco-
rauit, præsensq; temporis cali-
ginem suæ lāpadi luce illustra-
uit. Ipse enim aduersus mundū,
carnem, & dæmonē fortiter di-

micauit, & in odorem altissimi
currens, copiosam vtriusque se-
xūs Christi fidelium multitudi-
nem salubriter post se traxit, ac
velut effusam superficiem terræ,
religiosam professionis suæ ge-
nerationem dereliquit: vt ad il-
luminatorem gentium celebri
memoriā, tanquam rutilum sid⁹
in Ecclesiā firmamento seruaretur.

LECTIO VI.

Siquidem Fridericus Bulēbur-
gensis Vir nobili loco natus,
Pater fuit Beati Bennonis, quem
ex Bezela piā vxore suscepit.
Cumque in Bennone ab in cun-
te ætate bona indoles eluceret,
ne illa æqualium studijs, malis
moribus, ac deprauatis opinio-
nibus, vt illa ætas assolet, cor-
rumperetur, magnopere sibi
providendum existimauit, &
eum, vt primum ex infantia
excessit, Diuo Bernardo Epi-
scopo Hildesemensi commenda-
uit & tradidit. Qui eum nego-
tium sibi cōmissum attenderet
vt puer ad virtutem rectē in-
formaretur, illum primum ad a-
morem Dei induxit. Deinde ve-
rō cum vir prudens intelligeret
vtile esse, si literæ cum virtute
coniungerentur, Bennonē à Bi-
gario bono sanē viro & docto
instituendū curauit, sub quo ma-
gnos ille progressus fecit. Quā-
obrem incūte iam adolescētiā,
cum ad benē beatq; viuendum

facis

satis instructus esset, Monastica vitæ rationem suscepit. Monachus factus cum esset, reiectis voluptatibus, omnem vitæ cursum in virtute cōfecit. Quod cum Fratres, cum quibus vivebat, probassent; defuncto eorū Abbate cūctis ferè suffragijs Abbatiam ei detulerunt. Verum Beatus Benno, ut erat ab omni ambitione alienus: oblatum honore recusavit: sed quò ille vehementius recusabat, eò magis Monachorum studia incendebatur. Vrgentes igitur & instantes Beatum Bennonem inuitū ad dignitatem rapiunt, quam ipse tertio post mense deposuit: seque ad pristinam vitam, benè institutam retulit. **LECTIO VII.**

Cœpiq; cum Henricus tertius Imperator diligere plurimū, qui cum videret Sanctissimum hominem ad Rempubicam benè gerendam natum esse, tantū virum in Cœnobij angulis ætatem consumere passus non est: illum magnoperè repugnantem è Monasterio eduxit, ac præposituræ Ecclesiæ Goslarieusis Hildesheimensis Diœcesis præfecit. In ea verò cum vsque ad in graue scientem ætatem integrè, castèq; conseruaretur, Canonici Ecclesiæ Misnensis famā eius inducti, venerādū senem, qui tunc quinquaginta sex annos natus erat, Ecclesiæ suæ præesse voluerūt.

In qua cum omnia præclare tum hoc præclarissimè egit, quod Vādalos malè de Religione sentiētes ex pernicioso errore eripuit, eòque traduxit ut vnā cum Catholica Ecclesia, pari studiō fidem Christianam tuerentur.

LECTIO VIII.

Cum iam multis annis Beatus Præsul, famā, vitæ, & miraculis supernā Dei gratia clarus vixisset, & tandem ad vitæ cursū feliciter consumandum plenitudinem dierum attigisset, vir Beatus ægrotare cœpit, & breui futurum sperans, ut ex hac vita ad superos, quorū consuetudo dulcis est, atque æterna migraret; paulò antequam moreretur Canonicos suos adhortatus est, ut eam charitatem quam nos Christus docuit studiosè complecterentur. Deinde Eucharistiam, cibum diuinum magna cum pietate suscepit. Et cum orationes ad Deum habuisset, è vita excessit, quadragesimò Pōtificatūs sui annò. Christi autem millesimò centesimò sextò.

In III. Noct. Homil: in Euāg. Homo quidam peregrè proficiscens ut in cōm: Conf: Pont.

Die XIX. Iunij.

S. Bonifacij Mart: R P. P. Dupl.

Omnia de comm: unius Mart.

Oratio

Infirmi-
tatem nostram respice
Omni-

Omnipotens Deus: & quia pō-
des propriæ actionis grauat, Be-
ati Bonifacij Martyris tui atque
Pōtificis intercessio gloriosos
protegat. Per Dominum.

In I. Noct. Lect: A Mileto.

In II. Noct. LECTIO V.

Bonifacius illustri ac Regia-
stirpe natus, Othonem Im-
pēratōrem, cuius affinis erat, in
Italiam secutus: cum Beatum
Romualdum de mundi contem-
ptu differētem audisset, diuinō
affante Spiritu ad Eremiticam
vitam transire constituit. Quare
Imperatori valedicens, in disci-
plinam eiusdem Sancti Romual-
di se tradidit, eumq; cum socijs
ad Perēsē Eremitū propē Ra-
vennam alacriter sequitur: vbi
virtutibus inter ceteros fulgēs,
quanto nobilitate sublimior, tā-
tō conuersatione humilior erat.
Non iugurij angustiam, non ve-
stis squalorē, non pedum nudi-
tatē, non laborē manū, erube-
scebat: abstinentiā tantā erat, vt
sæpē non nisi quintā feriā, & Do-
minicā die cibum sumeret, tan-
tōq; patiendi flagrabat desiderio,
vt se inter vepres & vrticās sæ-
pius volutaret. **LECTIO VI.**

Itaq; Martyrij consequendi &
Catholicæ fidei propaganda
cupidus, à Romano Pontifice ad
prædicandum Euangelium, ver-
sus extremi Septentrionis Oras,
in Russiam mittitur. Archiepi-

scopali dignitate insignitus; quō-
cūm proficilceretur, arcta ieiū-
nia non reliquit, & diuinas ho-
rās tam Canonicō quā Mona-
sticō ritu psallens, eius itineris
magnam partem nudis pedibus,
& quidem ceteros antegrediens
contexit; nec equō prius vti vo-
luit, quā vltra Monranos fines
ingrederetur, per quos cū nul-
lō crura & plantas velamentō
contectus pergeret, intolerabi-
les algores sustinebat, vt volens
descendere vix pedem à subha-
rente ferro disiungeret, nisi pri-
us aquā calidā subueniretur.

LECTIO VII.

Dēnique vbi ad littorā Baltici
maris pertuenit, coram Rege
Ruthenorū Christum prædicās,
cū per medias flammās trāsif-
set illaesus, vi tanti miraculi ipsū
conuertit ad fidem, quem tanta
multitudo secuta est, vt sanctum
virum ad spatiosum lacum de-
scendere oportuerit: quō abun-
dante aquarum copā, posset cō-
fluentes populos baptizare.

LECTIO VIII.

Hæc Regis Frater à Christo
abhorrens, cū iniquē fer-
ret, Bonifacium cōprehendi, &
publicē abscissione capitis inter-
fici iubet, sed statim diuinā vti-
one, ille cæcus effectus, adstan-
tes verò insensibiles instar lapi-
dum redditi sunt. Verū cū
Rex plurimiq; ex Christianis ac-
currif-

currissent, precib⁹ ad Deum fufis, Regis fratri vifum, & cæteris fenfû reftitui impetrârunt. Quare illico pœnitentes, Chriftianâ fidem amplexi funt omnes, & in honorem Beati Martyris Ecclefiam conftituerunt.

In III. Noft. Homil: in Euang.
Si quis vult poft me venire, &c.

Die XXV. Iunij.

S. Gvilielmi Abbatis. Duplex.
Omnia ut in Breuiario.

Die XXVIII. Iunij.

S. Leonis Papæ & Confefforis.
Semiduplex.
Omnia ut in Breuiario.

Die XI. Iulij.

FESTVM COMMEMORATIONIS
SS. PATRIS NOSTRI
BENEDICTI.
Duplex cum Oâtaua.

Omnia ut in Natali eiusdem XXI.

Martij exceptis fequentibus.

In Hymno. Vbi dicitur. Hæc die summi Benedictus arcem, scandit Olympi. *dicitur.* Aurea summi Benedictus arcæ, gaudet Olympi. *Ad Magnificat Antiph.*

Exulet omnium turba fidelium, pro gloria almi Patris Benedicti; lætetur præcipue ceteræ Monachorum, celebrantes eius festa in terris, de cuius societate sancti cõgaudent in cœlis. *Oratio.*

Exalta Domine in Ecclesia tua spiritum, cui Beatus Pater No-

ster Benedictus Abbas seruiuit: ut eodem nos repleti, studeamus amare quod amauit, & opere exercere quod docuit. Per Dominum Nostrum Iesum Christum Filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitate eiusdem Spiritus sancti Deus. Per omnia sæcula sæculorum, Amen.

De Sancto Pio nihil fit hoc loco, nisi in Laudibus & Missis priuatis.

In II. Noft. Sermo Sancti Bernardi Abbatis. LECTIO V.

Celebramus hodie Magistri nostri gloriosi BENEDICTI memoriam: pro eo vobis & de eo solennis ex more sermo debetur. Cuius dulcissimum Nomen, cum omni vobis iucunditate amplectendum est, & honorificandum; quoniam ipse Dux vester, ipse Magister & Legifer vester est. Delector quidem & ego in ipsius memoria, licet non meo sine rubore Beati huius Patris Nomen audeam memorare. Est enim mihi eadem de ipsius imitatio: ne vobiscum sæculi abrenunciatio & Monastica professio disciplinæ: sed singulariter sine vobis, cum eo participo nomē Abbatis.

LECTIO VI.

Arbor fuit Beatus BENEDICTUS grandis atq; fructifera, tanquam lignum quod plantatum est secus decursus aquarum. Vbi sunt decursus aquarum? Profectò in vallibus, quia inter medium monti-

BENEDICTINVM.

59

montiū pertrāsibunt aquæ. Quis enim non videat etiam torrentes montium ardua declinare? & mediam ad humilitatem semper diuertere vallis? Sic profectò sic Deus superbis resistit, humilib⁹ dat gratiam. **LECTIO VII.**

Securus hic fige pedem, super hunc ramum innitere: semitam vallis incede: nimirum in monte sibi sedem constituit serpens antiquus, mordens vngulas equi, vt cadat ascensor eius retro: propterea vallem magis elige ad ambulandum, vallem elige ad plantandū. Neq; enim vel inferendis arborib⁹ montana solemus eligere, quòd frequenter arida sunt & petrosa.

LECTIO VIII.

In vallib⁹ pinguedo est, ibi proficiunt plantæ, ibi plena spica, ibi centesim⁹ oritur fructus, iuxta illud: Et valles abundabunt frumentò. Audis quia ubiq; valles laudatur, ubique humilitas prædicatur. Ibi plantare vbi decursus aquarum: quia ibi copia gratiæ spiritualis, & aquæ quæ super cælos sunt, laudēt nomen Domini: id est cælestes benedictiones faciunt, vt laudeatur.

In III Nocturno.

Lectio Sancti Euangelij secundum Matthæum.

LECTIO IX.

In illo tempore: Dixit Petrus ad IESVM: Ecce nos reliqui-

mus omnia, & secuti sumus te; quid ergò erit nobis. Et reliqua.

Homilia S. Bernardi Abbatis. **F**idelis sermo, & dignum omni acceptione colloquium Simonis Petri & IESV: familiaris siquidem, & amica saluti obediētia est, sed obedientia firma & stabilis quæ fundata est supra petram. Melior est enim obedientia quàm victima, & acquiescere nolle, vt peccatum ariolandi est. Vnde & vitæ quoq; ipse Saluator prætulit hanc virtutem, eligens magis animam ponere, quàm obediētiā omittere. Postremò vt ipsum nomen IESV, quod est super omne nomen, & in quo flectitur omne genu, Apostolò teste, obediētiæ remuneratio est. **LECTIO X.**

Libet proinde sacratissimo huic interesse colloquio, & intima cordis aure percipere, quæ dicuntur. Arbitror enim verba lectionis huius ea esse, de quibus ad immortalem sponsum à finibus terræ clamat Ecclesia: propter verba labiorū tuorum ego custodiui vias duras. Hæc nempe sunt verba, quæ cōtemptum mundi in vniuerso mundo, & voluntariam persuasere hominibus paupertatē. Hæc sunt, quæ Monachis claustra replent, deserta Anachoretis, Hæc inquam sunt verba, quæ Ægyptum spoliant, & optima quæq; eius vasa diripi.

H 2

diripiunt. His sermo vivus & efficax, convertens animas felici æmulatione sanctitatis, & veritatis promissione fideli.

LECTIO XI.

Dixit enim Simon Petrus ad **Iesum**: Ecce nos reliquimus omnia. Bene, optime, & non ad insipientiam mihi. Nam & mundus transit, & concupiscentia eius, & relinquere hæc magis expedit quam relinqui. Ecce inquit, nos reliquimus omnia & secuti sumus te. Nimirum quia exultavit Gigas ad currendam viam, nec currentem sequi poterat oneratus. Sed nec inuulis commutatio, pro eo qui super omnia est, omnia reliquisse. Nam & simul cum eo donantur omnia: & ubi apprehenderis eum, erit vnus ipse omnia; omnibus, qui pro ipso omnia reliquerunt.

LECTIO XII. de S. Pio Papa & Martyr: nisi venerit in Dominica. Ad Laudes & per Horas omnia ut in Martio. Oratio ut supra.

In II. Vesp. Añā ad Magnificat.
O Coelestis vitæ norma † Doctor & Dux **BENEDICTE**, cuius cum Christo Spiritus exultat in cœlestibus; gregē Pastor alme serua. Sancta prece corrobora, viā cœlos clarescente, fac te Duce penetrare. *Oratio.* Excita Domine. *Cōm. s. q. & SS. Naboris & Felicii Martyris.*

Die XII. Iulij.

S. Ioannis Gualberti Abbatis
Duplex.

*Omnia ut in Breuiario prater
Lectiones III. Nocturni.*

LECTIO Sancti Euangelij secundum Matthæum.

LECTIO IX. *Cap. 5*

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: Audistis quia dictum est: diliges proximum tuum, & odio habebis inimicum tuum. Et reliqua.

Homilia Sancti Hieronymi
Presbyteri.

Ego autem dico vobis: diligite inimicos vestros, benefacite ijs qui oderunt vos. Multi præcepta Dei imbecillitate sua non sanctorum viribus æstimantes, putant esse impossibilia, quæ præcepta sunt, & dicunt sufficere virtutibus non odisse inimicos, ceterum diligere, plus præcipi quam humana natura patiatur.

LECTIO X.

Sciendum est ergo Christum non impossibilia præcipere, sed perfectā. Quæ fecit Dauid in Saul & in Absalon: Stephanus quoque Martyr pro inimicis lapidantibus deprecatus est, & Paulus anathema cupit esse pro persecutoribus suis: hæc autem Iesus & docuit & fecit dicens: Pater ignosce illis; quod enim faciunt nesciunt.

LECTIO XI.

In reliquis operibus bonis inter-

dum

BENEDICTINUM.

81

dum potest aliquid qualemcuq; excusationē prætendere : ad habendam verō dilectionem, nullus se poterit excusare. Potest mihi aliquis dicere, non possum ieiunare, nunquid potest dicere non possum amare? Potest aliquis dicere, virginitatē non possum seruare, non possum res totas vendere, & pauperibus erogare; numquid potest dicere, nō possum diligere inimicos.

LECTIO XII.

NON enim ibi aut pedes laborant currendo, aures audiendū, aut manus operando laxantur, ut nos per ipsam excusationem liberare conemur. Non nobis dicitur ite ad Orientem, & querite charitatem, nauigate ad Occidentem & inuenietis dilectionem. Intus in nostro corde est ubi redire iubemur, dicente Propheta: redire prauificatores ad cor. Non enim in longinquis Regionibus inuenitur, quod a nobis petitur.

Sequentia Sancti Euangelij secundum Matthæum.

Cap. 5. 43.

IN illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: Audistis quia dictum est: Diliges proximū tuum, & odio habebis inimicum tuum. Ego autem dico vobis: Diligite inimicos vestros, benefacite his qui oderunt vos, & orate pro persequentibus & calu-

niantibus vos, ut sitis filij Patris vestri qui in cœlis est; qui solem suum facit oriri super bonos & malos, & pluit super iustos & iniustos. Si enim diligitis eos qui vos diligunt, quam mercedem habebitis? Nonne & Publicani hoc faciunt? & si salutaueritis fratres vestros tantum, quid amplius facitis? nōne & Ethnici hoc faciunt? Estote ergo vos perfecti, sicuti & Pater vester cœlestis perfectus est.

Oratio. Intercessio nōs.

Vesp. de seq. cōm. preced. & Oñ.

Die XIII. Iulij.

S. Margaritæ Virginis & Mart.
R. P. P. Duplex.

Omnia de cōm. Virg. Oratio. Indulgentiā. *Leet. I. Noct.* Confitebor tibi Domine Rex.

In II. Noct. LECTIO V.

BEATA Margaritha ex Antiochia Pisidiæ oriunda, filia fuit Aedessij, qui fuit illis temporib; vel maximē insignis sacerdos idolorum. **LECTIO VI.**

CVius eximiā pulchritudinē, cum cap^o esset Olibrius Præses Orientis, ita ut eam uxorem ducere haberet in animo, deprehensō, quod Christiana esset, & nullō modō eius in Christum fidei rationem posset flectere, aut emollire blanditijs, varijs dein de tormētis eam est aggressus.

H 3

LECTIO

LECTIO VII.

ITaq; Virgo Sancta humi extendita, primò virgis immisericorditer cæsa est, deinde cum ira ebullisset Olibrius, ferreis etiã laminis conclusa, & clavis affixa, ferreis laniata est fuscinis, at sic in carcerem ducta. Vbi, ipsa orante, repenteq; magno terræ motu excitatò, diabolum suscepta formâ terribilis draconis eã circumcursantis signò crucis superavit, ac simul de cælo à plagis omnino fuit curata.

LECTIO VIII.

SEquenti die impius Præses ad se vocatæ, & in sententia persistenti iubet, vt nudatæ lampadibus pectus vratur, & latera, ac deinde de ligno deposita, in magnum leberẽ aquâ plenum vincta coniiciatur, ac sic suffocetur. Vnde cum nihilomin⁹ salua euassisset, cum eã quæ explicari non potest exultatione laudans Trinitatem, tandem ab impio Olibrio pronuntiata in eam capitis sententiã, pulchrè decertationis suæ cursum peregit.

In III. Noct. Homil. in Euang. Simile est regnum cælorum thesauro. In Laud. cõm. Oct. SS. P. Benedicti. In II. Vesp. comm: seq. & Octaua.

Die XIV. Iulij.

S. Bonauenturæ Episc. & Conf.
Duplex,

Omnia ut in Breviario. In Laud. comm: Octaua. Vesp. de sequenti comm: præcedentis & Octaua.

Die XV. Iulij.

Divisio SS. Apostolorũ. Duplex. Omnia de comm. Apost. præter ea quæ hic assignantur.

Ad Magnificat Antiph.

EVntes in mundum vniuersũ prædicare Euangelium omni creaturæ, alleluia: qui crediderit & baptizatus fuerit saluus erit allel: qui autẽ non crediderit, eodẽmnabitur allel. *Oratio.*

DE vs qui Ecclesiam tuam distributam per orbem terrarũ Sanctorum Apostolorum prædicatione fundasti, concede propitiũ, vt quorum hodierna die sub vna celebritate recolim⁹ insignia, eorum in cunctis necessitatibus nostris experiamur suffragia. Per Dominum.

In II. Noct. LECTIO V.

Sermo S. Ioannis Chrysostomi.
QUæ sunt tales stellæ sicut Apostoli? stellæ in cælo; Apostoli super cælos. Quæ sursum sunt, inquit Apostol⁹, sapite, vbi Christus est in dextera Patris sedens. Stellæ de igne insensibiles; Apostoli de igne intelligibiles. Stellæ in nocte lucet, in die obscurantur: Apostoli in die & in nocte suis radijs hoc est virtutibus effulgent. Stellæ orto sole obscurantur; Apostoli sole iustitiæ re-

tiz resplēdente, suā claritate luceſcunt. Stellæ in reſurrectione cadent ſicut folia: Apoſtoli in reſurrectione rapiētur in aëra nubibus. Et in illis quidem ſideribus alius Antifer, alius Lucifer appellatur: in Apoſtoliſ autem nullus Antifer eſt, omnes Luciferi: & ideo ſtellis maiores Apoſtoli. Et quicumq; eos luminaria vocauerit mundi, non peccabit: non ſolū dum eſſent in corpore, ſed etiam magis nunc, quando de hac vitā migrāunt.

LECTIO VI.

PEragrārunt piſcatores orbem terrarum; & infirmum eum inuenientes, ad ſanitatē reduxerunt: & in ruinā poſitum ad ſtabilitatē reuocauerunt; non ſcuta mouētes, non arcus tendētes, non ſagittas mittētes, non pecunias largientes, non eloquētiā confidentes. Et erant nudi quidem ſæculo, ſed induiti Chriſtum: pauperes ſed diuites; pecuniā indigentes, ſed Regnum Cœlorum poſſidentes. Non habentes humana ſolatia, habentes autem Dominū ſuum, Ego enim inquit, vobiſcum ſum omnibus diebus, vſq; ad conſummationē ſæculi.

LECTIO VII.

PEragrārunt vniuerſum orbem terrarum oues ſimul cum lupis. Quis vidit? quis audiuit? Dicit mittam vos vt oues in medio luporum. Quis vnquam pa-

ſtor mittit oues in medio luporum? Sed magis ſi viderit lupos, congregat oues. At verò Chriſtus eſt cōtrario fecit: oues ad lupos direxit, & vulneratæ à beſtijs non ſunt, ſed magis lupi ad ouium manſuetudinē ſunt cōverſi.

LECTIO VIII.

Vbi ſunt nunc qui audeāt Eccleſiæ cōtrāire? Quādo nouella erat, in nullo potuit lædi: & nunc quando vſq; ad cœlum peruenit, exiſtimas eam poſſe ſuperari? Et tunc quidem cum vn decim eſſent Apoſtoli, null⁹ eos ſuperare potuit, ſed pauci homines totū cæperunt mundum: & nunc modò terra & mare, & orbis terrarum, & inhabitabiles Regionēs, & ciuitatēs, & omnes fines terræ pietate repleti ſunt, putas eam te poſſe lædere? Sed non poteris. Chriſtus enim propter eam paſſus eſt, portæ inferi non præualebunt aduerſus eam. Facilius cœlum exterminari poteſt, & terra perire, quā aliquid mali pati Eccleſia.

In Tertio Nocturno.

Lectio Sancti Euangelij ſecundū Lucam.

LECTIO IX. Cap. 9.

In illo tempore: Conuocatis Ieſus duodecim Apoſtoliſ, dedit illis virtutē, & poteſtatē ſuper omnia dæmonia, & vt lāguores curarēt. Et reliqua.

Homi-

Homilia Venerabilis Bedæ
Presbyteri.

Benignus & clemēs Dominus
ac Magister, non invidet ser-
uis atq; discipulis virtutes suas.
Et sicut ipse curauerat omnem
languorem, & omnem infirmi-
tatē; Apostolis quoq; suis tribu-
it potestatem, vt curent omnem
infirmatē omnemq; languorē.

LECTIO X.

Sed multa distantia est inter ha-
bere & tribuere, donare & ac-
cipere. Ille quodcūq; agit, po-
testate Domini agit: illi si quid
faciunt, imbecillitatem suam &
virtutem Domini cōfitentur, di-
centes: In nomine Iesū surge &
ambula. LECTIO. XI.

Et misit illos prædicare regnū
Dei, & sanare infirmos. For-
tasse enim nemo crederet homi-
nibus illiteratis, promittentibus
regna Cælorum; ideo concessit
illis primū potestatem signo-
rum, & tunc misit prædicare re-
gnū Dei; ut promissorum ma-
gnitudinem attestaretur etiam
magnitudo factorum; fidemque
daret verbis virtus ostensa: &
noua facerēt qui noua prædica-
rent. LECTIO XII.

Verū signa quæ tunc per A-
postolos corporaliter fiebāt,
quotidie in Sancta Ecclesia per
Sanctos prædicatores spirituali-
ter fiunt. Cum in fide quis infir-
mus, eorum prædicatione robo-

ratur ad fidem: cū mortu⁹ quis
in peccatis, gratia & misericor-
dia Dei compunctus, per eorum
eruditionem resuscitatur ad po-
nitentiam & confessionem pec-
catorum suorum, dignaq; emē-
datione vitā mœrebitur sempi-
ternā. R. Ite in orbem vniuer-
sum & prædicate dicētes. * Qui
crediderit & baptizatus fuerit,
salvus erit. R. Euntes in mundū
vniuersum, prædicate Euangeli-
um omni creaturæ. Qui credi-
derit. Gloria Patri. Qui credide-
rit. Te Deum Laudam⁹. Euang.

Sequentia Sancti Euangelij
secundū Lucam.

In illo tempore: Conuocatis
Iesvs duodecim Apostolis, de-
dit illis virtutem, & potestatem
super omnia dæmonia, & vt lā-
guores curarent. Et misit illos
prædicare regnum Dei & sanare
infirmos. Et ait ad illos. Nihil
tuleritis in via, neq; virgam, ne-
que peram, neq; panem, neque
pecuniam, neque duas tunicas
habeatis. Et in quamcūq; do-
mum intraueritis, ibi manete, &
inde ne exeatis. Et quicūq; non
receperint vos, exeuntes de ci-
uitate illa, etiam puluerem pedū
vestrorum excurite, in testimo-
nium supra illos. Egressi autem
circuibant per Castella evange-
lizantes, & curantes vbique.

Oratio.

DE v s qui Ecclesiam. &c.

Ad Be-

BENEDICTINVM.

Ad Benedictus Antiphona.

Convocatis Iesus duodecim Apostolis, dedit illis virtutem & potestatem super omnia demonia, & ut languores curarent.

Deinde fit cōm. Octava: SS. P. N. Benedicti. Vesp. de seq. cōm. preced. per Aham. Egressi duodecim Apostoli, circuibant per castella evangelizantes, & prædicantes ubique. *Ps. Annunciauerunt opera Dei. Ps. Et facta eius intellexerunt. Oratio ut supra. De Octava: non fit commemoratio.*

Die XVI. Iulij.

SS. Andrea & Benedicti Mart: Polonorum. Duplex.

Omnia ut in cōm. plurimo: Mart. Oratio.

DEVS qui nos Beatorum tuorū Andrea & Benedicti annua solemnitate lætificas, concede propitius, ut quorū natalitia colimus, etiam actiones imitemur. Per Dominum nostrum.

In I. Noct. Lect. Laudemus viros gloriosos. ut in cōm. Cōf. Pōt.

In II. Noct. LECTIO V.

ANDREAS Suirad^o quē alij Zōerardum nominant, ex Polonia Prouincia ortus, Christiana Religione, cum primū in Polonia & Hungaria florente, vitā Monasticam in Cōnobia Zobor dicto apud Nitriam ciuitatem, sub Philippo Abbate professus est. Mirā illius Viri abstinētia;

carnisq; mortificatio prædicatur: quippe qui præter triduanā frequentem inedia, quadragesimā quoq; solis quadraginta nucibus contentus transigeret: & nihilominus tamen interdū operaretur, noctu verō vix quidquam quietis caperet; Sedit enim iuxta spineam sepem, lumbisque catenā occulte arēā præciactis breuis somnus erat.

LECTIO VI.

VERū tamē in tanta ciborum parcitate nunquam à labore manuali cessauit: sed acceptā securi solitarium syluæ penetrabat recessum, ibidemq; tam diu in opere persistebat; quoad nimio labore fractus humi laberetur. Accidit autem ut die quodam, sic instar mortui iaceret, cumq; dubio procul ab omni humano solatio destitutus, extremū spiritum edidisset, tum ecce subito Iuuenis eximio præfulgens candore, qui eum vehiculo positū ad cellam perduxit, ac procius evanuit: tum verō Andreas, ut collectis viribus cognouit benignā Dei misericordia ex tāto periculo se esse ereptū, exultare, & gratias agere cœpit. Benedictumq; discipulum, ne ante diem obitus sui rem admirabile promulgaret iuramentō constrixit.

LECTIO VII.

Cū itaq; extremus immineret vitæ dies, tum Andreas illis, qui

lis, qui eum circūstabant, praecepit; ne quid vestimentorum quibus operiebatur auferrent, vsq; dum Abbas ipse Philippus qui accersitus expectabatur adesset. Abbas autem eo defuncto adueniens, ut primum sacrum corp⁹ de more lauandum attigit, catenam æream ipsis viscerib⁹ inhaerentem inuenit. Prorsus quidē hoc martyrij genus occultum mansisset, nisi ad vmbilicum ligati nodus apparuisset metalli. Soluta verò catenā dum ex corpore trahebatur, costarum sonus elisarum omnium aures cum horrore replebat.

LECTIO VIII.

Andrea in huiusmodi Sanctis exercitijs defuncto, Benedictus eius discipulus genere iude Polonus successit: Magistriq; vitam & mores imitatus triennio superuixit. A latronibus deniq; spe inueniēdæ pecuniæ occisus, & in flumen proximum Vagum nomine proiectus est. Vbi corp⁹ eius demersum, totō annō sub aquis delituit: tandemq; aquilæ locum quotidie obseruantis indicio, integrum, & incorruptū inuentū, in rēplo sancti Emmerami, corpori Magistri sui appositum est.

In III. Noct: Homil: in Euang: Descēdens Iesus de monte. ut in cōm. Mart. In Laud. & II. Vesp. cōm: Octaua SS. P. N. Benedicti.

Die XVII. Iulij.

Septimā die infra Octau: SS. P. N. BENEDICTI.

In I. Noct: Antiph. Tantam gratiam ꝑ ei virtus diuina contulerat, ut sub vno solis radio omnē mundum collectum cōspiceret. Psal. Fer. 2. & 8. eiusdem Noct: cuius est absolutio.

LECTIO I.

Sermo S. Bernardi Abbatis.

SANCTI PATRIS BENEDICTI vita & gloria specialis, non tam ad gloriam, quam ad virtutem provocat omnes, qui recto sunt corde. Non recti planē sed peruersi est animi, ante querere gloriam, quā exercere virtutem, & vellet coronari, qui legitime nō certauerit. Vanum est vobis, inquit, ante lucem surgere. Ita est: frustra ad celsitudinem nititur gloria, qui prius non claruit virtute. Frustra fatuæ virgines sponso obuiam surgunt, quarum lampades extinguuntur, & ideo fatuæ, quia vacuis gloriantur lampadibus, virtutis oleum non habentes.

LECTIO II.

Virtus, gradus ad gloriā. Virtus, mater gloriæ est: fallax gloria & vana est pulchritudo, quā illa non parturiuit: sola est cui gloria iure debetur, & securre impenditur. Sancto Patri Benedicto, nec virtus, nec gloria deest; sed quēadmodum ambres, & quō ordine in homine

proceſſ.

B E N E D I C T I N U M .

processerunt, id operæ pretium
intueri. Habemus enim dilectis-
simi in vita tanti Patris, & quod
dignè miremur, & quod salubri-
ter imitemur. Tutius sanè æmu-
landa solidiora, quàm sublimio-
ra; & quæ magis virtutem redo-
leant, gloriam minus. Studeam⁹
proinde moribus cōformari, cui
in mirabilibus similari, etsi vo-
luntus non valemus.

L E C T I O III.

Æ Mulemur in Viro sobriū vi-
rum, deuotum affectum, æ-
mulemur mansuetudinem spiri-
tus, castimoniam corporis, oris
custodiā, animi puritatē, ponere
frēnū iræ, & modū linguæ, dor-
mire parcius, orare frequentius,
cōmonere nosmetipsos psalmis,
hymnis, & canticis spirituali-
bus, dieb⁹ iungere noctes, & di-
uinis laudib⁹ occupare. Æmule-
mur charismata meliora. Disca-
mus ab ipso quod mitis & humi-
lis corde fuit, æmulemur inquā,
quod extitit liberalis in paupe-
res, iucundus ad hospites, pati-
ens ad peccantes, benignus ad
omnes: hoc enim melius. In his
forma est, cui imprimamur: in
miraculis gloria, à qua reprima-
mur: illa lætificēt, ista ædificēt:
moueant illa, ista promoueant.

In II. Noct. Antiph. Pater Sā-
ctus ꝑ dum intentam oculorum
aciem, in splendore coruscæ lu-
cis habere videretur, vidit Ger-

mani animam Capuani Episcopi
in Sphæra ignea ab Angelis in
celum deferri. *Psalm. Feriales.*

Cap. Iustus cor suum tradidit
ad vigilandum diluculo ad Do-
minum qui fecit illum, & in cō-
spectu altissimi deprecabitur.

V. Iustus germinabit sicut liliū.

R. Et florebit in æternum ante
Dominum. *Oratio.* Excita Do-
mine. *Ad Laud. & alia: Horas*
omnia ut in Festo. Vesp. de Oñ.
Dupl: ut in I. Vesp. festi. Cōm. SS.
Symphorosa &c. Martyrum.

Die XVIII. Iulij.

Octaua Cōmemorationis SSmi.
Patris Nostri B E N E D I C T I .

Abbatis. Duplex.

*Omnia ut in die Festi præter ea
qua sequuntur. In I. Noct: Lect:*

Laudemus viros gloriosos. nisi
legenda sit scriptura Dominica.

In II. Nocturno.

Sermo S. Bernardi Abbatis.

L E C T I O V.

Dilectus planè Deo & homi-
nib⁹ B E N E D I C T V S : cuius non
sola præscientia in benedictione
fuit, sicut multi sunt dilecti Deo
soli, quia soli Deo iam cogniti;
sed & memoriæ eius in benedi-
ctione est. Nam & vsq; hodie in
triplicem amoris Dominici con-
fessionem, triplici hoc fructu pa-
scit Domini gregem, pascit vitā,
pascit doctrinā, pascit interces-
sione. Per quem incessanter ad-

iuri, fructificate & vos charissimi, quoniam in hoc positi estis, ut eatis, & fructum afferatis. Unde eatis, utiq; a vobis ipsis, sicut scriptum est: a voluptatibus tuis auertere. Nam & de Domino legimus: quia exijt seminare semen suum. Ecce & hic habemus semen suum, sicut & prius fructum suum. Imitemur & hunc fratres, quoniam ad hoc venit, ut formam nobis traderet, & viam demonstraret.

LECTIO VI.

ET vos fratres charissimi, exinanite vos, humiliare vos. Seminate vos, perditte vos, seminate corpus animale, & resurget corpus spirituale. Perditte animas vestras, & in vitam eternam servabitis eas. Bene seipsum perdit, qui nihil unquam pro se facit, sed omnis eius intentio, & omne desiderium, tendit ad Dei placitum, & utilitatem fratrum suorum. Infelix enim qui seminavit in carne, quia de carne metet corruptionem.

LECTIO VII.

ALibi verò scriptum est: Beati qui seminant super omnes aquas. Sed quomodo super omnes aquas? Fortè & super aquas de quibus legitur: Et aquæ quæ super cælos sunt, laudent nomen Domini: quæ sunt virtutes Angelicæ, & cælestes populi. Ita planè quoniam spectaculum fa-

cti sumus & Angelis & hominibus. Seminamus igitur hominibus exemplum bonum per aperta opera; seminemus Angelis gaudium magnum, per occulta suspiria, & cætera huiusmodi, quæ solis eis sint nota. Gaudium enim est Angelis Dei super vno peccatore penitentiam agente.

LECTIO VIII.

Hinc dicebat Apostolus: Providentes bona non tantum coram Deo, sed etiam coram hominibus. Coram Deo dixit: coram eis qui vultui Dei assunt. Ipsi enim maxime placet, cum vident occulte vos orantes, aut ruminantes psalmum aliquem, aut tale aliquid facientes. Sic seminate & vos, quia tam multi ante vos seminauerunt: fructificate, quia vobis seminauerunt.

In III. Nocturno.

Lectio Sancti Euangelij secundum Mattheum. LECTIO IX.

IN illo tempore: Dixit Petrus ad Iesum: Ecce nos reliquimus omnia & secuti sumus te: quid ergo erit nobis? Et reliquit. De Homilia S. Bernardi Abbatis. In regeneratione, cum sederit filius hominis in sedem maiestatis suæ, sedebitis & vos. Felix regeneratio: quando enim renascitur ad sessionem miser homo, natus ad laborè? O si unquam sedere totus, cuius modò ne minima quidem portio sedet: in quo nihil

BENEDICTINVM.

69

nihil tranquillum, nihil quietū, sedarum nihil, nihil vnquā permanens in eodem statu.

LECTIO X.

Sedebitis & vos! o sessio! quis mihi tribuat, vt dignis exprimam verbis, quod de sessione hac, cordis affectione concipio? Immo quis tribuat mihi sessionis huius imperturbata frui requie, quam desidero; quam cupio, quam requiro? Ecce enim dixit: Nihil in me sedet, sed cuncta in motu sunt: omnia nutant, fluctuant, vniuersa.

LECTIO XI.

Postremo vbi concupiscit adhuc caro aduersus spiritum, spiritus aduersus carnem, quid nā hominis sedere videtur? Nec sola iam concupiscentis pacem impedit, turbat sessionem, detrat esse sedatū. Sed duplex quoque secundum corpus miserum hominem contritio vexat: presentis videlicet sensus doloris & mortis metus futuræ. Nimirum cum & possibile sit & mortale? duplex nihilominus animam agitare sollicitudo videtur: spei vtiq; & timoris. Inter hæc nempe fluctuat iugiter, donec peccati corpus inhabitat; ascendens vsq; ad Cælos, & iterum vsq; ad abyssos descendens, tabescens in malis, & ad bona nihilominus inardescens.

Lectio XII. de S. Symphorosa &

septem filijs Mari: fiat vna ex duabus. ut in Breui: nisi venerit in Dominica. In Laud. Comm. S. Symphorosa & Mari.

Proxima Dominica post XVI. Iulij. Festum SSmi. Scapularis B. M. V. Duplex.

Omnia vt in Breuiario ad Nines V. Augusti, præter lect: II. Nocturni quæ sumantur ex lib: S. Epiphaniij Episc: Beata Mater &c. ut infra XII. Decembris, V. Die infra Octauas Immaculate Conceptionis B. M. V. vbi ex tribus fiant quatuor lectiones. Sibi diuidatur lect: ubi ponitur signum I eiusmodi.

Die XXXI. Iulij.

S. Ignatii Confessoris. Duplex. *Omnia de cōm: Conf. non Pont. præter ea quæ hic assignantur.*

Oratio.

DEVS, qui ad maiorem tui nominis gloriam propagandam, nouo per B. Ignatium subsidio militantem Ecclesiam roborasti; concede, vt eius auxilio, & imitatione certantes in terris, coronari cum ipso mereamur in cælis. Qui viuus:

Lectiones I. Nocturn. Iust' si morietur nisi de Dominica sint dicenda.

In II. Noct: LECTIO V.

Ignatius natione Hispanus, nobili genere, Loiole in Cantabria natus, primò Catholici Regis aulam, deinde militiam secutus est. In propugnatione Pamelo.

pelonensi accepto vulnere graviter decubens, ex fortuita piorum librorum lectione, ad Christi Sanctorumq; sectanda vestigia mirabiliter exarsit. Ad mortem serratū profectus, ante aram Beatæ Virginis suspensis armis, noctem excubans sacre militiæ tyrocinium posuit. Inde ut erat indutus sacco, traditis antea mendico pretiosis vestibus, Manresā secessit: ubi emendicatio pane & aqua victitans, exceptisq; diebus Dominicis ieiunans, asperā cernā cilicioq; carnem domans humi cubans, & ferreis se flagellis eruehans, per annum commoratus est; claris adeo illustrationibus à Deo recreatus, ut postea dicere solitus sit: si sacre literæ non exstarent, se tamen pro humi mori paratum, ex ijs solum, quæ sibi Manresæ patefecerat Dominus. Quò tempore homo literarum planè rudis, admirabilem illum cōposuit exercitiorum librum, sedis Apostolicæ iudiciò, & omnium utilitate comprobatur.

LECTIO VI.

UT verò se ad animarum lucrare formaret, subsidium literarum à Grammatica inter pueros exorsus adhibere statuit. Cūque nihil interim omittētem, de studio alienæ salutis, mirum est, quas ubiq; locorum ærumnas ac ludibria deuorauerit, asperrima quæq; & vincula & verbera pe-

nè ad mortē vsq; perpeffus: quibus tamen longè plura pro Domini sui gloria sēper expetebat.

LECTIO VII.

LVetia Parisiorum adiuncti sibi ex illa Academia variarum nationū socijs novē, qui omnes artium magisterijs, & Theologiæ gradibus insignes erant, ibidem in Monte Martyrum prima Ordinis fundamenta iecit: quem postea Romæ instituens, ad tria consuevit, quartò additò de missionibus vorò, Sedi Apostolicæ arctius astrinxit: & Paulus Tertius primò recepit, confirmavitque: mox alij Pōtiffices ac Tridentina Synodus cōprobauēre. Ipse autem missò ad prædicandum Indis Euangelium Sancto Francisco Xaueriò, alijsq; in alios mundi plagas, ad Religionem propagandam disseminatis, ethnica superstitioni hæresiq; bellum indixit, eò successu continuatum, ut constans fuerit, omnium sensus, etiam Pontificiò confirmatus oraculò, Deum, sicut alios alijs temporib; Sanctos viros, in Luthero, eiusdēq; temporis hæreticis, Ignatium, & institutam ab eo Societatem obiecit.

LECTIO VIII.

¶ Sed inprimis inter Catholicos instaurare pietatem curæ fuit Templorum nitor, Catechismi traditio, concionum atq; Sacramentorū frequentia, ab ipso incremē-

cremētum accepere. Ipse apertis vbiq; locorum ad iuuentutē erudiendā literis ac pietate Gymnasijs erectis, Romæ Germanorum Collegio; malē nuptarū ac periclitatium puellarum Cœnobij; vtriusq; sexūs, tam orphanorū, quā Catechumenorū domibus; alijsq; pietatis operibus, indefessus lucrandis Deo animab⁹ instabat; auditus aliquādo dicere: si optio daretur, malē se beatitudinis incertum vivere, & interim Deo inseruire, & proximorū saluti; quā certum eiusdem gloriæ statim mori. In domones mirum exercebat imperium: Vultum eius celesti luce radiantē S. Philippus Nerijs alijsq; cōspexere, Deniq; ætatis annō sexagesimō quintō, ad Domini sui amplexum, cuius maiore gloriā semper, in omnibus quæsierat, emigravit. Quē Gregorius XV. magnis in Ecclesiā meritis, & miraculis illustrē, Sanctorum fastis adscripsit.

In III. Noct. Homil. in Euāg. Designauit Dominus. ut in cōm. Euangelistarum.

Dominica infra Oct. Assumptio- nis B. M. Virginis.

S. Hyacinthi Conf. R. P. P. Dupl.

Omnia ut in Breviar. Lect. XII

Dominica. In Laud. & V. sp. cōm.

Dominica currentis & Oct.

Die XX. Augusti.

S. Bernardi Abbatis. Duplex.

Omnia ut in Breviario.

Domin. post Oct. Assump. B. M. V.

S. CASIMIRI Conf. R. P. P.

Translatio. Duplex.

Omnia de cōm: Conf. non Pōt. præter ea quæ sequuntur. Cōm. in Laud.

In II. Noct. LECTIO V.

CASIMIRVS, Patre Casimiro,

Matre Elisabetha Austriacā,

Poloniæ Regibus ortus, à pueritia sub optimis magistris, pietate

bonis artibus instructus, iuueniles artus asperō domabat ciliciō,

& assiduīs extenuabat ieiunijs.

Regij spreta lecti mollitiæ, durā

cubabat humō & clam intempesta nocte, præ forib⁹ templorum

pronus in terra diuinam exorabat clementiam. In Christi cō-

tēplanda passione assidu⁹, Missarū

solemnijis adeo erectā in Deū

mente solebat adesse, vt extra se

rapi videretur. **LECTIO VI.**

Catholicam summōperē fidē

promouere studuit, & Ruthē-

norū

notū schisma abolere: quapropter Casimirum Patrē induxit, vt legē ferret, ne Schismatici noua tēpla cōstruerent, nec vetera collabētia restaurarēt. Erga pauperes & calamitatib9 oppressos benefic' & misericors, Patris & defēsoris egenorum nomen ob-

uersus infideles receptis, pietate primū Sigismundi certij Vilnæ regiz extructō, & à Vladislao IV. pari munificentia, absolutō, sacellō, & illuc corpore honorificētissimē trāslatō, eiusmodi Trāslationis memoria hodie ipsō Ioanne Casimirō de hoc Sedi Apolice supplicante, anniuersariū celebritate colitur. Et quo ad diem celebrandi festum, & obitum per totum Regnum Poloniz, illum transferri in Dominicā primā, post Octauam festi Assūptionis Beatæ Mariæ Virginis, Innocentius X. indulgit.

In III. Noct: Homil. in Euang. de lumbi vestri precincti. de cōm: Conf: non Pontificis.

etiam & Religioſorum choros inspiritum Deo reddidit, annō ætatis vigesimō quintō. Corpus Vilnā delatum, multis claret miraculis. Etenim præterquā quod puella defuncta vitam, cæci visum claudi gressum, & varij infirmi sanitatem ad eius sepulchrum recuperarūt. Lithuanis exiguō numero ad potētissimi hostis insperatam irruptionem trepidantibus in aère apparens, insignē tribuit victoriā. Quibus permotus Leo decimus, eundem Sanctorū Cathalogō adscripsit.

LECTIO VIII.

IN cuius honorem pluribus etiam per Ioannem Casimirū Regem gratijs in Regni tutelā, ad-

Die I. Septembris.
S. Ægidij Abbatis. Duplex.
Oratio. Intercessio. de cōm: Conf: non Pontif. Cōm: duodecim Martyrum Martyrum. In I. Noct: Lectio de libro Ecclesiast. Beatus Vir.

In II. Noct: LECTIO V.

ÆGIDIUS Atheniensis, Regiz stirpis, à prima ætate literis diuinis, & charitatis officijs instructus fuit, vt nihil præter ea curare videretur. Itaq; parentibus mortuis, totum Patrimonium in pauperes erogauit: quin etiā tuNICAM exuit, vt egrotum egenum tegeret: quā ille indutus stictim conualuit.

LECTIO

BENEDICTIVM.

73

LECTIO VI.

Sed multis deinceps clarus miraculis, timens sui nominis celebratam, Arelatem ad Beatum Caesarium cōtendit: à quo post biennium discedens, secessit in in Eremum: vbi diutius herbarū radicib⁹ & ceruæ lacte, quæ stans ad eum horis veniebat, admirabili Sanctitate vixit. Quæ ceruæ, insequentibus quōdam die canibus Regis, cum in antrum Agidij refugisset, Gallæ Regem impulit, vt in loco speluncæ Monasterium extrui pateretur Cuius administrationem flagitante Rege, inuitus suscepit: eoque munere aliquot annis, prudenter pieq; gestō, migravit in Cælum.

LECTIO VII.

Sermo Sancti Maximi Episcopi. **B**enè & cōgruè in hac die, quā nobis Beati Agidij ad Paradysum trāsitus exultabilem reddit, presentis Psalmi versiculum decantauimus: In memoria æterna erit iustus. Dignè enim in memoriam vertitur hominum, qui ad gaudium transijt Angelorum. Dicit sermo diuinus: Ne laudes hominem in vita sua: tanquam si diceret: Lauda post-vitam, magnifica post consummationem.

LECTIO VIII.

Duplici enim ex causa vtilius est hominū magis memoriam laudem dare, quàm vitæ: ut illō potissimum tēpore merita san-

ctitatis extollas, quādo nec laudatē adulatio mouet, nec laudatum tentat elatio. Lauda ergo post periculum, prædica securū. Lauda nauigantis felicitatem; sed cum peruenit ad portū; lauda Ducis virtutem, sed cum perductus est ad triumphum.

In III. Noct. Homil. in Euanga. Ecce nos reliquim⁹ omnia. ut in cōm: Aposto. In Laud Comm: SS. Marc duodecim Fratru. Vesp. à Cap. de seq: cōm: preced: & Angeli Custodu. si contingat infra Oct. Si hoc festum venerit infr. Oct. Angeli Custodu: sit nam in Laudi quā in virisq; Vesp. cōm Oct. Quod si ipsa dies Angeli Custodia cum hoc festo cōueniat. sit de Angelo Custode, translatō in sequenti diem non impediā Sāctō Agidīo. Idem iudicium est de sequenti festo.

Die II. Septembris.

S. Nonnosii Abbatis. Duplex. *Omnia de cōm: Conf. non tēstis præter ea quæ sequuntur. Oratio. Intercessio. In I. Noct: Lect. Iustus si morte. &c.*

In II. Noct. LECTIO V. Ex libro Dialogorum S. Gregorij Papæ. *Libro I. Capiti: 7.*

Nonnosus, sub asperrimo sui Monasterij degebat Patre, sed eius mores mirā semper æquanimitate tolerabat. Sicq; fratribus præerat in mansuetudine, sic vt

K

crebro

erebrò Patris, iracundiâ ex humilitate mitigabat. Quia verò eius monasteriû in summo montis Soractis cacumine situm est, ad quamlibet paruum hortum fratribus excolendum nulla patebat planities; vnus autem breuissimus locus in latere montis excreuerat, quem ingentis saxi moles naturalitèr egrediens occupabat. **LECTIO VI.**

Quadam verò die dum Nónosus Vir Venerabilis cogitaret, quod saltem ad condimèra oleum nutrienda locus idem aptus potuisset existere; si hunc moles saxi illius non teneret; occurrit animo, quod eandè molem quinquaginta bouum paria mouere nò possent. Cumq; de humano labore facta esset desperatio, ad Diuinû se solatium contulit, seque illie nocturno silentio in Orationè dedit. Cumq; manè factò ad eundem locum fratres venirent, inuenerunt molem tantæ magnitudinis ab eodem locò longius recessisse, suòq; recessu largum fratribus spatium, ad excolendum hortum dedisse.

LECTIO VII.

Aliò quoq; tempore, cum idè Vir Venerabilis lampades vitreas in Oratorio laueret, vna ex eius manib' cecidit, quæ per innumeras partes fracta dissiluit: qui vehemenssimum Patris Monasterij furorem timens, lampa-

dis protinus omnia fragmenta collegit, atq; ante altare posuit; seq; cum graui gemitu in Orationem dedit. Cumq; ab Oratione caput levasset, sanam lampadem reperit, quam timens per fragmenta collegerat. Sicq; in duob' miraculis, duorum Patri virtutes imitat' est. In mole sci licet saxi factum Gregorij, qui montem mouit: In reparatione verò lampadis virtutem Donati, qui fractum calicem pristina incolumitati restituit.

LECTIO VIII.

Dum quadam die in Monasterio vetus oleum deesset; iâque colligenda oliuæ temp' incumberet, sed fructus in oleis nullus appareret, visum Patri Monasterij fuerat, vt circumquaque fratres in colligendis oliuis ad exhibenda extraneis opera pergerent: quaten' ex mercede sui operis, aliquantulû Monasterio oleum deportarent. Quod Vir Domini Nonnosus fieri cum magna humilitate prohibuit, ne exeuntes fratres è Monasterio, diuicia lucra olei quærent, animarum damna paterentur. Sed quia in Monasterij arboribus, oliuæ paucæ inesse videbantur, eas colligere præcipit, & in prælo mitti, & quamlibet parum olei exire potuisset, sibi met deferri. Factumq; est, vtsusceptum in paruo vasculo oleum, Fratres Nónoso Dei famulo

detur.

LECTIO II.

NOs duas societates Angelicas intelligimus, vnam feruentē Deo, alteram tumentem typho. Vnam cui dicitur: Adorate eum omnes Angelis eius, aliam, cui Princeps dicit: Hæc omnia dabo tibi, si prostratus adoraueris me. Vnam Sancto Dei amore flagrantem: alteram propriæ celsitudinis immūdo amore sumantem. Et quoniam sicut scriptum est, Deus superbis resistit, humilibus autem dat gratiam; illam in coelis habitantem, istam indeiectā, in hoc infimo aëreo cœlo tumultuantē. *R. Respondit An.*

LECTIO III.

Illam luminosa pietate tranquillam; istam tenebrosis cupiditatibus turbulentā. Illam Dei nutu clementer subuenientem, iuste viciscentem; istam suo fastu subdendi & nocendi libidine æstuantem. Illam, ut quantum vult cōsulat, Dei bonitatis ministram; istam ne quātūm vult noceat, Dei potestate frenatam. Illam huic illudentem, ut nolens proferat persecutionibus suis; hanc illi inuidentem cum peregrinos colligit suos. *R. In conspectu.*

In II. Noct. Antiph. Deus meus ꝑ misit Angelum suum, & cōcluse ora leonum, & non nocuerunt mihi *Psal. fer. Capitulū.*

Nec cōremnendū putes, quia non dimittet cū peccaueris;
K. & est

derulerunt. Quod ipse protinus ante altare posuit, cunctisque egredientibus orauit, atq; accersitis postmodum fratribus præcepit, ut hoc quod derulerant oleum leuarent, & per cuncta vasa Monasterij, exigue fundēdo diuiderent, quatenus benedictione eiusdem olei omnia infusa viderentur, quæ protinus ut erant vana claudi fecit: Die verò alterā, aperta omnia plena reperta sunt.

In III. Noct. Homil. in Euang.
Ecce nos reliquim⁹ omnia. *ut in Comm. Abbatum.*

Dominica I. Septembris.
Festum SS. Angelorum Custodū, Duplex cum Octaua: *Omnia ut in Breu. I. Octobr. Lect. XII. de Homil. Dominica. cōm. in Laud. & versū, Vesp. eiusdē Dominica.*

Secunda die infr. Oct. S. Angeli Custodis *Inuitat. Hymn. ut in festo. In I. Noct. Antiph.* Dominus Deus ꝑ cœli & terræ ipse misit Angelū suū corā te. *Psal. fer.*

Sermo S. Augustini Episcopi.

LECTIO I.

Sancti Angeli ad quorum societatem & congregationem in hac peregrinatione laboriosissima suspiramus, sicut habent permanendi æternitatē, ita cognoscendi facilitatem, & requiescendi felicitatem; sine difficultate quippe nos adiuuant, quia spiritualibus meritis puris & liberis non laborant. *R. Angelis suis.*

& est nomen meum in illo.

¶ Ascendit fumus aromatum in conspectu Domini. De manu Angeli. Oratio Deus qui ineffabili. ut in festo. Ad Laud: & per horas, omnia ut in die festo. Sic dicitur officium per totam Oct: præter Lect: & Anas Nocturnorū.

Tertia die infra Oct: S. Angeli Custodis: *In F. Noct: Anas* Bene ambuletis † & Dominus sit in itinere vestro, & Angelus eius comitetur vobiscum: *Psal. ser. Sermo S. Bernardi Abbatis.*

LECTIO I:

Hic est funiculus triplex, quod de excelso cælorum habitaculo ad consolandos, ad visitandos, ad adiuvandos nos attrahitur supereminens charitas Angelorum, propter Deum, propter nos, propter seipsos. Propter Deum utique, cuius tanta erga nos misericordie viscera ipsi quoque imitantur. Propter nos, in quibus propriam similitudinem miserantur. Propter seipsos, quorum ordines instaurandos ex nobis toto desiderio præstolantur. In ore enim paruulorum, qui lacte modo vefcuntur, & nondum solidi cibo: perficienda est laus illa mæstatis Divinæ, cuius habentes primitias Angelici Spiritus beatâ delectatione fruuntur. Sed tanto avidius nos expectât, quanto cõsummationis eius expectatione & expectacione solli-

citantur. *¶. Vniit ipse Dominus.*

LECTIO II.

Quæ cum ita sint pensate etiam, quantâ nobis sollicitudine opus est, ut dignos nos exhibeamus eorum frequentia, & eodem modo cõuersemur in conspectu Angelorum, ne forte sanctos offendamus obreptus. Væ enim nobis si quando prouocati peccatis & negligentijs nostris indignos nos iudicauerint præsentia & visitatione suâ, ut iam necesse habeamus & nos plângere, & dicere cum Propheta: Amici mei & proximi mei, aduersum me appropinquauerunt & steterunt, & qui iuxta me erant de longè steterunt, & vimi faciebant, qui querebant animam meam. Elongatis nimirum eis, quorum præsentia protegere nos, & propulsare poterat inimicum. *¶ Angelus.*

LECTIO III.

Quod si tam necessariam habemus familiaritatem dignationis Angelicæ, cauenda nobis eorum offensa, & in his maxime exercendum, quibus eos novim oblectari. Sunt enim plurima quæ eis placent, & quæ in nobis inuenire delectat, ut est sobrietas, castitas, paupertas voluntariebri in cælum gemit, & orationes cum lachrymis, & cordis intentione. At tamen super omnia hæc unitatem & pacem a nobis exigunt Angeli pacis. *E. contra*

contra verò nihil aequè offendit,
& ad indignationem prouocat
eos, quomodo dissensiones & scā
dala. *R.* In omni tribulatione.

In II. Noct: Antiph.

Cum essem vobiscum ꝑ per vo-
luntatem Dei erā; ipsum be-
nedicite & cantate eū. *Psal. ser*

Quartā die infr. Oct: S. Angeli
Custodis. *In I. Noct: Antiph.*

Tollens ꝑ se Angelus Domini,
qui præcedebat castra Israël abiit
post eos. *Psal. Fer. Sermo S Hy-*
larij Episcopi. LECTIO I.

IN conspectu Angelorum psal-
lam tibi. Parum sibi existimat
Propheta esse, vt hominibꝰ tan-
tum præsentibꝰ psallat, quia ho-
mines corporalium tantum ne-
gotiorum officia inspiciunt; in-
eo enim quod psallit, meruit
eō placitæ operationis Deo ostē-
dit. Non ergo quæ videntur in
corpore cerni desiderat. Sed ea
quæ spiritualiter naturæ spiritus
ales contuentur gerere festinat
Scit enim sub specula Angelorū
vitam omnem, moreq; agere, &
vbiq; hæc diuinorum ministeri-
orum auxilia fidelibꝰ cunctis as-
sistere. vt scriptum est: Præest
Angelus Domini in circuitu ti-
mentium eum. *R.* Machabæus.

LECTIO II.

LEgem etiam Moyse in manu
mediatoris per Angelos fuisse
depositam docet Apostolus; nec

non & Eliseus absolutissimè do-
cuit, humanas infirmitates An-
gelorum auxilijs defendi, & in
omnibus periculis, si fides ma-
neat, in nobis adesse spiritualiū
virtutum defensionem. Nam
cū Rex Siria capere Geth vr-
bem, in qua idem Propheta Eli-
seus esset, pararet, & nocturnis
itinibus exercitum suum, qui
antelucanꝰ urbem obsideret, de-
stinasset, puer Elisei conspecta
obsidione dixit: O Domine quid
faciemus? Et dixit: Noli time-
re, quia plures sunt nobiscū quā
cum illis. *R.* Tu Domine.

LECTIO III.

ET orauit Eliseus ad Dominū,
& dixit: Adaperi Domine o-
culos pueri huius vt videat, &
aperuit Dominꝰ oculos pueri &
vidit. Et ecce monserat plenus
equis, & eutribus in gyro Elisei,
& descenderunt ad eos. Tantis
& tam nobilis Propheta solus
contemplatione auxiliorum spi-
ritualium dignus est. Sed oratio
eius ad Deum, visum incorpora-
lium etiam puero suo meruit. In
horum igitur assistentium huma-
nis auxilijs Angelorum conspe-
ctu psallat Propheta, simplicibꝰ
spiritualium operum cōtempla-
tione placiturus. *R.* Si audieris.

In II. Noct: Antiphena.

Immitter ꝑ Angelus Domini in
circuitu timentium eum, & eri-
piet eos. *Psal. ser.*

Quintâ Die infr. Oct. S. Angeli
Custodis. *In I. Noct: Ana.*

Misit Dominus ꝑ Angelum su-
um qui percussit omnem virum
robustum & bellatorem, & prin-
cipem exercitus Regis Assyrio-
rum. *Psal. fer.*

Sermo Sancti Augustini Episco-
pi. *Lib. 9. Ciuit. cap. 22.*

LECTIO I.

Angelis bonis omnis corpora-
lium temporaliumq; rerum
scientia vilis est, non quod earū
ignari sint, sed quod illis Dei, quā
significatur charitas chara est.
Præ cuius non tantum incorpo-
rali, verum etiam incommutabili
& ineffabili pulchritudine, cui⁹
sancto amore inardescunt, omnia
quæ infra sunt, & quod illud est
non sunt: seq; ipsos inter illa cō-
temnunt, vt ex toto quod boni
sunt, eō bono, ex quo boni sunt,
perfruantur. ꝑ Angelis suis.

LECTIO II.

Angeli in cœlestibus sedib⁹ cō-
stituti, immortales & beati,
qui Creatoris sui participatione
gaudent, cuius eternitate firmi,
cuius veritate certi, cui⁹ mune-
re sancti sunt, quoniā nos mor-
tales & miseros vt immortales be-
atiq; simus, misericorditer dili-
gunt, nolunt nos sibi sacrificare,
sed ei, cuius & ipsi nobiscum se
sacrificiū esse nouerunt. ꝑ. Re-
spondit.

LECTIO III.

Cum ipsis sum⁹ vna ciuitas Dei,
cum dicitur in Psalmo: Glo-
riosa dicta sunt de te ciuitas Dei,
cuius pars in nobis peregrinatur,
pars in illis opitulatur. De illa
quippe superna ciuitate, vbi Dei
voluntas intelligibilis atq; incō-
mutabilis lex est, de illa superna
quodāmodo curia (geritur namq;
quæ vbi cura de nobis) ad nos
ministrata per Angelos, sancta
scriptura descendit. ꝑ. In cō-
spectu gentium.

In II. Noct: Antiph.

Stetit Angelus ꝑ iuxta aram te-
pli, habens turibulum aureum
in manu sua. *Psal. fer.*

Sextâ die infr. Oct. S. Angeli
Custodis. *In I. Noct: Ana.*

Adorate Dominum ꝑ. omnes
Angeli eius audiuit, & lætata est
Sion. *Psal. fer.*

Sermo S. Bernardi Abbatis.

LECTIO I.

Dignum est, vt gloriam Ange-
lorum non capientes, tanto
magis amplectamur misericor-
diam, quā nimirum constat ni-
hilominus abundare domesti-
cos Dei, cœli ciues, Principes
paradisi: testatur enim Aposto-
lus, qui raptus ad tertiu cœlum,
beata curia illi meruit interesse,
atq; eius nosse secreta, quoniam
omnes administratorij sunt sp-
ritus, missi in ministeriū propter
eos.

eos, qui hereditatē capiunt salutis. Neq; id cuiquam incredibile videatur, quandoquidem ipse quoq; Creator & Rex Angelorū venit non ministrari, sed ministrare, & animam suam dare pro multis. &c. Viuit ipse Dominus.

LECTIO II.

Ministrant Angeli, sed de alieno offerentes Deo bona opera non sua, sed nostra, & nobis eius gratiam referentes; vnde & scriptura dicit: Quoniā ascendit fumus aromatatur in conspectu Domini de manu Angelorū: sollicitē prēmisit, data ei fuisse incensa multa. Nostros enim sudores, non suos; nostras, non suas lachrymas offerunt Deo; nobis quoque eius munera referunt nō sua. Nō sic minister ille sublimior cunctis, sed humilior vniuersis, qui semetipsum obtulit sacrificium laudis, qui Patri offerens animā suam, nobis ministrat vsq; hodie carnem suam. &c. Angelus Domini.

LECTIO III.

Huius itaq; tanti mysterij gratia, nihil mirum, si dignātur nobis, imo & libenter Angeli Sācti ministrare. Ipsi enim amant nos, quia nos amat Christus. Dicitur certē vulgari prouerbiō: Qui me amat, & canem meum. Nos verō o beati Angeli, catelli sumus Domini illius, quem tantō affectu diligitis. Catelli in-

quam, cupientes saturari de micis, quæ cadunt de mensis Domini-
orum nostrorum, qui estis vos. Ea hæc dixerim, fratres, ut ampliorem de cætero erga beatos Angelos fiduciam habeatis, ac proinde familiariū in omni necessitate vestra illorum inuocetis auxilia, sed & dignē eorum præsentia cōuersari, & magis ac magis eorum vobis conciliare gratiam, captare beneuolentiam, exorare clementiam studeatis. &c. In omni tribulatione.

In II. Noct. Antiphona.

Mitte Domine ꝑ Angelum bonū ante nos in timore brachij tui: vt metuant qui oderunt nos. *Psalm. ser.*

Septimā die infr. Oct. S. Angelus Custodis. *In I. Noct. Ant.*

Angelus meus ꝑ vobiscum est, dicit Dominus; ipse autem exquiret animas vestras. *Psalm. ser.*

Sermo S. Ambrosij Episcopi.

LECTIO I.

Hostium tumultus bellicosus minimē timere debem⁹, nec quamlibet numerosam hostium multitudinem formidare. Quoniam, sicut ait Apostolus, maior est, qui in nobis est, quā qui in mundo, hoc est, potēti-
or est ad protegendos famulos suos Christus, quā diabolus ad intelligendos inimicos; quamuis enim idē diabolus colligat sibi turbas, & crudeli eas armet infantiā; tamē
facile

facile destruuntur, quia melioribus populum suum Saluator circumdat auxilijs. Ait enim Propheta: Immitter Angelum Dominus in circuitu timetium eum, & eripiet eos. Quod si Angelus Domini timentes eum de periculis eripit, non potest timere barbarum, qui timuerit Saluatorem. R. Machabeus.

Idem in Epist. ad Hebræos. c. 1.

LECTIO II.

Quid miraris si filij ministerium exhibent Angeli, cum etiam nostræ salutis ministros eos constet effectos? Filius tamē sicut Dominus saluat: isti vero sicut serui salutis prædestinatorum deseruiunt. Intelligite igitur, quantus honor nobis existit, ad quos sicut ad amicos, ita ministros, Angelos suos destinat Deus. Tu Domine.

Idem in Psal. 37. LECTIO III.

Qui iuxta me erant de longē steterunt? ne mysticus quidē pietatis abhorreat affectus, ut præ Angelis dixerit, qui præterdunt timentibus Dominum, ut eripiant eos de tentationibus, quas ferre non possunt. Quomodo ergo longē stant qui ad adiumentum sunt attributi? sed non illi se separant, sed qui vrgetur tentationibus, putat eos longē abesse, quos propius sibi adesse desiderat, & arbitratur dissimulare, cum illi adiuuandi tempus nutu

Imperatoris sui expectent, qui athletam suum, quō gloriōsius vinceret, diutius certare præcepit. R. Si audieris vocem meam.

In II. Noct. Antiphona.

Benedicite Dño & omnes Angeli eius, potentes virtute, facientes verbum illius, ad audiendam vocē sermonum eius. Psal. ser.

Ad Vesperas Duplex, Omnia dicuntur sicut in primis Vesperis festi. Comm. Dominica

In Octaua S. Angeli Custodis Duplex. Lect. 1. Noct. de Dominica secunda Septembris.

In II. Noctur.

Sermo S. Bernardi Abbatis. super Psalmum. Qui habitat.

LECTIO V.

Angelis suis mandauit de te. Mira dignatio, & verē magna dilectio charitatis. Quis enim? quib? de quo? quid mandauit? studiosē consideremus, fratres, diligenter cōmendemus memorie hoc tam grande mandatum. Quis enim mandauit? cuius sunt Angeli? cuius mandatis obtemperant? cuius obediunt voluntati? nempe Angelis suis mandauit de te, ut custodiant te in omnibus vijs tuis: nec cunctantur, quin etiam in manibus tollant te. R. Viuit ipse.

LECTIO VI.

Summa ergo maiestas mandauit Angelis, & Angelis suis manda-

mandauit, illis utiq; sublimibus tam beatis, tam proximè sibi cohererentibus, tam familiaritèr sibi adherentibus, & verè domesticis Dei mandauit de te. Tu quis est? Quasi verò homo non sit putredo, & filius hominis vermis. *R.* Angelus Domini.

LECTIO VII.

Sed quid putas mandauit de te? nunquid scripsit cōtra te amaritudinē? nunquid ut contrafolium, quod ventō rapitur, ostendant potentiam suam, & stipulā siccam persequantur? nunquid, ut tollat impiū, ne videat gloriā Dei? mandandum istud est non mandatum. Itaq; Angelus tuus mandauit de te, ut custodiant te. Pretiosum depositū nobis cōmiserat fructū crucis suæ, pretium sanguinis sui, non contentus custodia hac tam parū tuta, tam parū vili, tam fragili, tam insufficienti. Super muros tuos Ierusalem constituit custodes, nempe etiam ipsi, qui videntur muri, aut in muro ipso columnæ, custodibus egent, & maximè. *R.* In omni tribulatione.

LECTIO VIII.

Quantam tibi debet hoc verbum inferre reuerentiam, asferre deuotionem, cōferre fiduciam? Reuerentiam pro præsentia, deuotionem pro beneuolentia, fiduciam pro custodia. Caute ambula, ut videlicet cui ad-

L

sunt Angeli, sicut eis mandatum est, in omnibus vijs tuis: in quouis diuersorio, in quouis angulo Angelo tuo reuerentiam habe. Tunc audeas illo præsente quod vidente me non auderēs? Ceterū etsi tam parvuli sumus, & tam magna nobis, nec modò tā magna, sed & tam periculosa via restat, quid tamen sub tantis custodibus timeamus? nec superari, nec seduci, minùs autem seducere possunt, qui custodiunt nos in omnibus vijs nostris. Fideles sunt, prudentes sunt, potentes sunt, quid trepidam? tātū sequamur eos, adhareamus eis, & in protectione Dei cœli commoremur. *R.* Stetit Angelus.

In III. Noct: ad Cantica Ana.

Ecce ego tibi præparabit viam meam ante faciem tuam.

Canticum. Domine miserere nostri. cum reliquis ut in festo S. Michaelis. *V.* In conspectu Angelorum psallam tibi Deus meus. *R.* Adorabo ad tēplum sanctum tuum & confitebor nomini tuo.

Lectiones ut in die festi. Lectio XII. de Homilia Dominica secunda Septembris, cuius sit commemoratio in Laud. & in II. Vesp.

Si Obit S. Angeli Custodis, incidit in festum Natiuitatis B. Maria Virg, sit de B. Maria Virgine, cum comm; Obit Sancti Angeli Custodis.

Die

Die XVII. Septembris.

SACRI NOMINIS BEATISSIMÆ

VIRGINIS MARIÆ

Duplex. Ad Vesp. Añā.

Missus est Angelus Gabriel ad Virginem despōsārā Ioseph, & nomen Virginis MARIA. *Psal.* Dixit Dominus. *Añā.* A solis ortu vsque ad occasum laudabile nomen Domini, & Mariæ Matris eius. *Psal.* Laudate pueri. *Añā.* Ave MARIA gratia plena Dominus tecum benedicta tu in mulieribus. *Psal.* Lætatus sum. *Añā.* Permaneat & magnificetur nomen tuum vsq; in sempiternum O MARIA. *Psal.* Nisi Dominus. *Capitulum Iud. 13.*

Benedicta es tu filia a Domino Deo excelso, præ omnib⁹ mulieribus super terram: quia hodie nomen tuum ita magnificavit, vt non recedat laus tua de ore hominum, qui memores fuerint virtutis Domini in æternū. *Ꝟ. br.* Ave Maria &c. *Hymn.* Ave maris stella. &c.

Ꝟ. Sit nomen Mariæ benedictū. *Ꝟ.* Ex hoc nunc & vsq; in sæculum. *Ad Magnificat Añā.*

Mariæ nomen cunctas illustrat Ecclesias, cui fecit magna qui potens est, & sanctum nomen eius. *Oratio.*

Deus qui gloriosam Matrem tuam nominari MARIAM voluisti: concede quæsumus, vt qui dulce Mariæ nomen implo-

rant, perpetuū sentiant tuæ benedictionis effectum. Qui vivis. *pro SS. Cornelio & Cypriano. Añā.* Gaudet in cœlis. *Ꝟ.* Exultabunt Sancti. &c. *Oratio.*

Beatorum Martyrum pariterq; Pōtificum Cornelij & Cypriani nos quæsumus Domine festa tueantur, & eorum commendet oratio veneranda. Per Dñum.

Ad Matutinum Inuitatorium. Ave Maria. *Hymn.* Quem terra pontus æthera. *In I. Noct. Añā.*

In vniuersa terra admirabile est nomen tuum MARIA. *Psal.* Domine Domin⁹. *Añā.* In omnē terram diffusa est laus nominis MARIA. *Psal.* Cœli enarrant. *Añā.* Super maria & flumina fundavit Mariam, & dedit illi nomen virtutum Rex gloriæ. *1. sal.* Domini est terra. *Añā.* Speciosum, Mariæ nomē deprecatur omnes diuites plebis, cuius decorē concupivit Rex. *Psal.* Eructavit cor meum. *Añā.* Refugium est in tribulationibus Mariæ nomen omnibus illud inuocantib⁹. *Psal.* Deus noster refugium. *Annph.* Maria Ciuitas Dei. Sancta; gloriosa dicta sunt de nomine sancto tuo. *Psal.* Magnus Domin⁹. *Ꝟ.* Magnificate Mariam Virginē mecum. *Ꝟ.* Et exaltem⁹ nomen eius in æternum.

De lib. Exodi. **LECTIO I**
Symplicij MARIA Prophetissa se

ror Aaron tympanum in manu sua, egressæque sunt omnes mulieres post eam cum tympanis & choris, quib⁹ præcinebat dicens: Cantemus Domino, gloriose enim magnificat⁹ est; equū & ascensorem deiecit in mare.

R. Lauderetur nomen sacrum, atq; insigne Mariæ. * Nam mundo peperit Virgo salutis opem.

V. Latentur cœli de tali nomine & Orbis. Nam mundo.

L E C T I O II.

TVLit autem Moyses Israël de mari rubro; & egressi sunt in desertum Sur. Ambulaueruntq; tribus diebus per solitudinem, & non inueniebant aquam; & venerunt in mara; nec poterant bibere aquas de mara, eo quod essent amaræ; vnde & congruū loco nomen imposuit, vocans illum mara, id est: amaritudinē.

R. Benedictum sit nomen Mariæ. * Cuius man⁹ tornatiles plenæ hyacinthis. *V.* Implorantib⁹ Mariæ nomen, Maria præsto ad est. Cuius manus.

L E C T I O III.

ET murmurauit populus contra Moysen dicens: quid bibemus? Ad illē clamauit ad Dominum. Qui ostēdit ei lignum, quod cum misisset in aquas, in dulcedinem versæ sunt. *R.* Beatissimæ Virginis nomen deuotissimè celebrem⁹. * Vt ipsa pro no-

bis intercedat ad Dominū Iesū Christum. *V.* Cum iucunditate nomen Beatæ MARIÆ Virginis deuotissimè celebrem⁹. Vt ipsa;

L E C T I O IV.

IBi constituit ei præcepta atque iudicia, & ibi tentauit eum dicens: si audieris vocem Domini Dei tui, & quod rectum est corā eo feceris, & obedieris mandatis eius, custodierisq; omnia præcepta illius, cunctum languorē, quem posui in Ægypto non inducam super te: ego enim sum Dominus Deus sanator tuus.

R. Salutemus Mariam pro nobis filium exorantem. * Et illi dicamus: Ave Maria gratiā plena Domin⁹ tecum. *V.* Hæc est Gedeonis vellus, quæ leuissima orationis compressione larga exhibet gratiarum stillicidia. Et illi dicamus: Ave. Gloria Patri. Et illi dicamus: Ave.

In II. Noct: Antiphona.

NOmen tuū Dei genitrix Virgo, gaudium annuntiavit vniuerso mūdo. *Psal.* Benedixisti Dñe. *Añs.* Nomen Beatissimæ Mariæ Virginis cum gaudio celebremus. *Psal.* Fundamenta eius. *Añs.* Nuntiate inter gentes gloriam Mariæ, in omnibus populis mirabilia nominis eius. *Psal.* Cantate Domino. *Añs.* Annuntiauerunt Cœli nomen Mariæ, & viderunt omnes populi gloriam

riam eius. *Psal.* Dominus regnavit. *Ans.* Notum fecit Dominus sacrum Mariæ nomen; & in cōspectu gentium revelavit virtutem nominis eius. *Psal.* Cantate Dmino. *Ans.* Gloriosa Virginis Mariæ nomen dignissimum recolamus. *Psal.* Dominus regnavit irascantur. *℟.* Repleatur os meum laude Mariæ. *℞.* Ve cantem gloriam nomini Sancto ei.
De Sermone S. Epiphaniij Episc.

LECTIO V.

BEATA Anna gravida effecta, cœlum & thronum Cherubicum peperit Sanctam Puellam Mariam; illa enim reperitur esse Cœlum, Templum, & Thronus; quia Mariam interpretari solem^{us} Dominam atq; etiam spem. Peperit enim Dominum, qui est spes totius mundi, nempe Christum. *℞.* Gloriosa Virginis Mariæ nomen dignissimum recolamus. * Cuius Dominus humilitatē respexit, quæ Angelo nūciante concepit Salvatorem mundi. *℟.* Beatissimæ Virginis Mariæ nomen dignissimu celebrem^{us}. Cui^{us} Dominus. LECTIO VI.

Rursum nomen illud Maria, interpretatur Myrrha maris, myrrhā verò dicit aliquis (quod ego etiam ajo) de immortalitate, eò quod paritura erat gemmam immortalem in mari, hoc est: in mundo. Mare autē dicit uniuersum mundum, cui Virgo serenitatem, & tranquillitatem

contulit, dum portum peperit Christū. *℞.* Benedicta tu a Domino Deo tuo, in omni tabernaculo Iacob. * Quoniam in omni gente quæ audierit nomen tuū, magnificabitur super te Deus. *℟.* Tu gloria Ierusalem, tu lætitia Israel, tu Maria honorificentia populi nostri. Quoniam.

LECTIO VII.

Rursum itaq; prælatæ Puellæ Mariæ beatum nomen interpretatur. Illustrata; ut potē quæ illustrata sit a filio Dei, & cunctos vsq; ad terminos terræ credentes, Trinitati illuminauerit. Sancta enim Puella Virgo Maria est, Sponsa Trinitatis, & thesaurus dispensationis arcanus, cui Gabriel inquit, Ave gratia plena Domin^{us} tecū; subiūxit Gabriel. Et Pater misit me Arrhabonē de cœlo Spiritū Sæctum Præparavit Virginē vnigenito Filio; cœlesti spōso: quā Pater dilexit, Fili^{us} inhabitavit, Spirit^{us} Sæct^{us} percussit. *℞.* Melius est bonum nomen, quā diuitiæ multæ. * Turris fortissima Mariæ nomen. *℟.* Propugnaculū est omnibus qui ad illud confugiunt. Turris.

LECTIO VIII.

Illa est enim sponsa, & thalamus, & ex ea spontus procedit Christ^{us}, Virgineū indumentum iuxta suauē Davidis Prophetæ cātionem: In sole posuit tabernaculum suum, & ipse tanquā spon-

spōsus procedēs ē thalamo suo. O sponsi desiderium summæ puritatis! propriam ancillam propensiore affectu, constituit spōsam & Matrem. R. Nomen sanctum meum notum faciam in medio populi mei. * Et scient quia ego Maria. V. Delicia mez esse cum filiis hominum. Et scient. Gloria Patri. Et scient.

In III. Noct. Amiph.

Corde & animo Christo canamus gloriam, in hac sacra solemnitate præcelsi Nominis Genitricis Dei Mariæ. *Canticum.* Ob audite me. *V. in Comm. Virg.*

V. Ave Maria gratia plena.

R. Dominus tecum.

Lectio Sancti Evangelij secundum Lucam.

LECTIO IX. *cap. 1.*

IN illo tempore: Missus est Angelus Gabriel à Deo, in civitatem Galilææ, cui nomen Nazareth, ad Virginem desponsatam viro cui nomen erat Ioseph, de domo David & nomen virginis Maria. Et reliqua.

Homilia S. Bernardi Abbatis.

ET nomen inquit Virginis Maria. Loquamur pauca & super hoc nomine, quod interpretatū maris stella dicitur, & Matri Virgini valde cōvenienter aptatur. Ipsa namq; aptissimè syderi cōparatur, quia sicut sine sui corruptione sydus suum emittit radium, sic absq; sui læsione Virgo

parturiuit filium. Nec syderi radius suam minuit claritatē, nec Virgini Filius suam integritatē. R. Nomen tuum Dei Genitrix Virgo gaudium annunciauit vniuerso mundo. * Ex te enim ortus est sol iustitiæ Christus Deus noster, qui soluens maledictionem dedit benedictionē & confundens mortem donauit nobis vitam sempiternam. V. Benedicta tu in mulieribus, & benedictus fructus ventris tui. Ex te enim. LECTIO X.

IPsa est igitur nobilis illa stella ex Iacob orta, cuius radius vniuersum orbem illuminat, cuius splendor & præfulget in supernis, & inferos penetrat, terras etiam perlustrans, & calefaciens magis mentes, quàm corpora, fouet virtutes, excoquit vitia. Ipsa inquam & præclara & eximia stella, super hoc mare magnum & spatiosum necessario subleuata, micans meritis, illustrās exemplis. R. Clarissimum Mariæ nomen ipsa stella est præfulgens. * Peccatores illuminat, & dirigit in portum salutis. V. Cōsolatur tristes, miseros leuat, & iacētes erigit. Peccatores.

LECTIO XI.

Q Visquis te intelligis in huius sæculi profluvio magis inter procellas, & tempestates fluctuare, quàm per terram ambulare, ne auertas oculos à fulgore huius sy-

ius syderis, si non vis obrui procellis. Si insurgant venti tentationum, si incurras scopulos tribulationum, respice stellam, voca Mariam. Si iactaris superbiz vndis, si ambitionis, si æmulationis, respice stellam, voca Mariam. Si iracundia, aut avaritia, aut carnis illecebra nauiculam, concusserit mentis, respice ad Mariam. Si criminum iramantitate turbatus, si conscientiz fœditate confusus, iudicii horrore perterritus, batatro incipias absorberi tristitiz, desperationis abyssu, cogita Mariam. & Omnia flumina intrant in mare, & ipsum non redundat. * Omnia gratiarum charismata in Mariam & ipsa non intumescit. ¶ Dixit illi Angelus: Ave Maria gratia plena. At ipsa respondit: Ecce ancilla Dñi. Omnia.

Si hoc festum incidat in Quatuor temporib⁹. Duodecima lectio erit de Homil: fer occur. & de ea sit conam in Laud: tantum. Si verò non occurrerit, erit.

LECTIO XII.

IN periculis, in angustijs, in rebus dubijs Mariam cogita, Mariam invoca. Non recedat ab ore, non recedat à corde; & vt impetres eius Orationis suffragium, non deseras conuersationis exemplum. Ipsam sequens non devias; ipsam rogans non desparas; ipsam cogitans nō er-

ras; ipsa tenente non corruis ipsa protegēte non meruis; ipsa Duce non fatigaris; ipsa propitiā peruenis, & sic in temetipso experiris quam meritò dictum sit: Et nomen Virginis Maria. & Nomen gloriosæ Virginis Mariæ, ex semine Abrahæ ortæ de tribu Iuda, clara ex stirpe David. * Cuius vita inelyta cunctas illustrat Ecclesias. ¶ Hodie nominata est Beata Virgo Maria, ex progenie David. Cuius vita, Gloria Patri. Cuius vita. Te Deum laudamus. *Euangelium.*

Sequentia Sancti Euangelij secundum Lucam. cap. 1.

IN illo tempore: Missus est Angelus Gabriel à Deo in civitatē Galilææ, cui nomen Nazareth, ad Virginem desponsatam viro, cui nomē erat Ioseph: de domo David: & nomen Virginis Maria. Et ingressus Angelus ad eam dixit. Ave gratia plena, Dominus tecum: benedicta tu in mulieribus. Quæ eum audisset, turbata est in sermone eius: & cogitabat qualis esset ista salutatio. Et ait Angelus ei: Ne timeas Maria: invenisti enim gratiam apud Deum. Ecce cōcipies in utero, & paries filium: & vocabis nomē eius Iesum. Hic erit magnus; & filius altissimi vocabitur: Et dabit illi Dominus Deus sedem David patris eius: & regnabit in domo Iacob in æternum: & regni eius non

non erit finis. Dixit autem Maria ad Angelum. Quomodo fiet istud: quoniam virum non cognosco? Et respondens Angelus, dixit ei. Spiritus Sanctus superueniet in te: & virtus Altissimi obumbrabit tibi. Ideoq; & quod nascetur ex te sanctum; vocabitur Filius Dei. Et ecce Elisabeth cognata tua: & ipsa concepit filium in senectute sua. Et hic mensis est sextus illi, quæ vocatur sterilis: quia non erit impossibile apud Deum omne verbum. Dixit autem Maria. Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum.

Oratio.

Deus qui gloriosam. *ut supra.*

Ad Laudes & per horas Antiph.

Mirabiles elationes maris: sed mirabilior in nomine Mariæ Dominus. *Psalm.* Dominus regnavit. *cum reliquis de Dominica. Antiph.*

Laudate in exultatione Mariæ nomen quoniam suauē est. *Antiph.*

Labia mea laudabunt te o Maria, quia dulce est nomen tuum super mel ori meo. *Antiph.* Spiritus & animæ iustorum benedicant Mariam; in nomine sancto eius.

Antiph. Beneplacitum est Domino in nomine Mariæ, in quo exaltavit mansuetos in salutem.

Capitulum. & R. breue. ut in I Vesp. Hymnus. O gloriola Domina. *V.* Letabor & exultabo in te Maria. *R.* Psalmum dicam nomini tuo. *Ad Benedictus.*

Antiph. Benedictus Deus qui Mariæ Virgini, lucis nomen donauit, ut illuminaret eos, qui in tenebris sedent; & ut stella maris errantes dirigeret in portum pacis.

Ad Primam. Pro sectione breui. Capitulum Nonæ.

Ad Tertiam Antiph. Laudate in exultatione. *Capitulum.* Benedicta es tu. *V.* Repleatur os meum laude Mariæ. *R.* Ut cantem gloriam nomini sancto eius.

Ad Sextam Antiph. Labia mea. *Capitulum.* Benedicta tu a Domino Deo tuo in omni tabernaculo Iacob; quoniam in omni gente quæ audierit nomen tuum magnificabitur super te Deus Israel. *V.* Aue Maria gratia plena. *R.* Dominus tecum.

Ad Nonam Antiph. Beneplacitum est Domino. *Capitulum.* Egressum est nomen meum in gentes propter speciem tuam, & quia perfecta es in decore meo, quem posui super te: dicit Dominus Deus. *V.* Letabor & exultabo in te Maria. *R.* Psalmum dicam nomini tuo.

In H. Vesp. Antiph. Capitulum. *R. Hymn & V. ut in I. Vesp. Ad Magnif. Antiph.* MARIA Virgo omnium oculis gratiosa; nominatum est nomen gloriæ eius, usque in extremum terræ.

Die XXVII. Septembris.
S. STANISLAI Episcopi & Martiris.
R. P. P. Translatio. Duplex.

Omnia

Omnia ut in festo eius, Mense Mariae. prater Lectiones I. Noct: quae leguntur, De Actib' Apostolorū. A Mileto &c. ut in Comm: vñus Mart. Et Lect: II. & III Noct: ut in ipsa Octaua eius Festi num: 52. Vespere à Capitulo de sequenti. Commemoratio praecedentia.

Die XXVIII. Septembris.
S. Venceslai Martyris R. P. P.
Duplex. *Omnia ut V. Martij in festo Translationis eiusdē num: 16. Vesp: de sequ: Comm: preced.*

Die V. Octobris.
SS. Placidi & Sociorum Mart:
Duplex. *Omnia ut in Breuiario.*

Die Dominico post Festum SS. Placidi & Sociorum.
Dedicatio Eccles: Conuentualis Tyneccensis. Duplex.
Omnia ut in Breuiario de cōm: Dedicationis cum Octaua.

Die VII. Octobris.
S. Iustinae Virginis & Martyris.
Duplex. *Omnia ut in Breuiario.*

Dominica die post Octauas Dedic: Ecclesiae Conuentualis Tyneccensis. Festum Reliquiarum eiusdē Basilicæ Tyneccensis Duplex.

Ad Vesp. Antiph. Corpora Sanctorum. cum reliquis de Laud: infra. Psal. Dixit Domin⁹. cum reliquis de Dominica.

Capitulum. Sap. 3. art. 3.
Iustorum animæ in manu Dei

sunt, & non tanget illos tormētum mortis, visi sunt oculis insipientiū mori; illi autem sunt in pace. *R. bre: Exultent iusti * In conspectu Dei. Exultent. Y. Et delectetur in lætitia. In consp. Gloria Patri. Exultent iusti.*

Hymnus.

Christe redemptor omnium,
Conserua tuos famulos,
Beatæ semper Virginis
Placatus Sanctis precibus.

Vates æterni iudicis
Apostolique Domini
Suppliciter exposcimus
Saluari vestris precibus.

Martyres Dei inclyti
Confessoresque lucidi,
Vestris orationibus
Nos ferte in cœlestibus.

Chori Sanctarum Virginum
Monachorumque omnium
Simul cum Sæctis omnibus
Consortes Christi facite.

Gentem auferre perfidam
Credentium de finibus
Vt Christo laudes debitas.
Persoluamus alacriter.

Gloria Patri ingenito
Eiusque Vnigenito
Vnâ cum sancto Spiritu
In sempiterna sæcula, Amē

Y. Lætamini in Domino & exultate iusti. R. Et gloriamini omnes recti corde.

Ad Mag. Antiph: Gaudent in cœlis animæ sanctorū, qui Christi ve

At vestigia sunt secuti; & quia pro eius amore sæculum spreuerunt, ideò cum Christo exultant sine fine. *Oratio.*

PROpitare quæsumus Domine, famulis tuis, per Sanctorum tuorum, quorum hic habentur Reliquiæ, & patrocinia veneramur merita gloriosa: ut eorum pia intercessione, ab omnibus semper protegamur aduersis. Per Dominum. &c. *Deinde fit Commemoratio Dominice occurrentis.*

Ad Matutinum. Inuitati Regē Regū Dominum venite, adoremus. * Quia ipse est corona Sanctorum omnium. *Psalm.* Venite.

Hymnus.

Terna Christi munera
Sacros honores Cœlitum
Laudes canentes debitas
Lætis canamus mētribus.
Deuota Sanctorum fides
Inuicta spes credentium
Perfecta Christi charitas
Mundi triumphat Principē.

In his Paterna gloria
In his voluntas spiritus
Exultat in his filius
Cœlum repletur gaudio.
Te nunc Redēptor quæsum'
Ut ipsorum consortio
Iungas precantes serulos
In sempiterna sæcula. Amē.

Antiphona. Psalmi 8 & 9. I. & II.

Noct: ut in festo Omnium Sanct.

In I. Noct: Lect: de Epist: Beati Pauli Apost: ad Rom: Fratres de-

bitores. *ut in cōmu: Plur: Marc:*

Ps. I. Corpora Sanctorum in pace sepulta sunt: * Et nomina eorum vivent in generationem & generationem. *Ps.* Sapientiam Sanctorum narrent populi, & laudem eorum pronunciet omnis Ecclesia. Et nomina eorum. &c.
Ps. II. Pretiosa in cōspectu Domini. * Mors Sanctorum eius. *Ps.* Custodit Dominus omnia ossa eorum, vnum ex his non conteretur. Mors:

Ps. III. Iustorum animæ in manu Dei sunt, & non tanget illos tormentum mortis: visi sunt oculis insipientium mori. * Illi autem sunt in pace. *Ps.* Deus tentauit illos, & inuenit eos dignos se. Illi autem. &c.

Ps. IV. Tanquam aurum in fornace probauit electos Dominus, & quasi holocaustum hostiam accepit illos, & in tēpore erit respectus illorum. * Quoniam donum & pax est electis Dei. *Ps.* Qui cōfidunt in illum intelligent veritatem & fideles in dilectione acquiescent illi. Quoniam donum. Gloria Patri. Quoniam.

In II. Nocturno.

Sermo S. Iohannis Chrysostomi.

LECTIO V.

SANCTORUM non modo corpora, sed ipsi loculi, & monumēta Spirituali gratia cōferta sunt. Nam si in Elisæo id cōtiguit, ut defunctus sepulchrum eius accin-

M

gens,

gens, mortis vincula dissoluerit, & ad vitam rursus redierit, multo magis id fiet hoc tempore, quò gratia fluit uberius, quò spiritus maior est vis, ut si cum fide aliquis arcam attingat, magnam inde virtutem hauriat. Et eam ob causam, Reliquias Sanctorum nobis concessit Deus, ut nos ad se eorum imitatione perducatur; & sint nobis velut portus quidam, & idoneum solatiū eorum malorū, quæ assidue nos affligunt. *R.* Sancti mei qui in carne positi certamen habuistis. * Mercedem laboris ego reddā vobis. *V.* Venite Benedicti Patris mei percipite regnum. Mercedem. **LECTIO VI.**

Quamobrē vos omnes cohortor fratres, si quis vestrū agitudine, vel corporis morbo vel quavis aliā calamitate premittur, ut cum fide huc accedat, & ab illis omnibus liberatus, magna cum læticia reuertetur, & aspectu solo conscientiam leviores & tranquilliores reportabit, Quin etiam expedit, ut non solum ij, qui ærumnis & molestijs affecti sunt, huc sese conferant, sed illi etiā qui & animi quiete, & gloria, & potentia, & magna apud Deum fiducia perfruuntur. *R.* Absterget Deus omnē lacrymam ab oculis sanctorum, & iā non erit amplius, neq; luctus, neq; clamor, sed nec ullus do-

lor. * Quoniā priora transierūt. *V.* Non esurient, neq; sitiēt amplius, neq; cadet super illos sol, neq; ullus æstus. Quoniam.

LECTIO VII.

Huc enim accedentes, bonæ hæc efficient firmitas & stabiliora: & memoria virtutū & recte factorum hōrūce Sanctorū Virorum animos suos reddent moderatiorēs, nec conscientias suas bonis operibus efferrī atq; intumescere patientur. Non autem parui momenti est, eos, quibus prospera, atq; secundæ res fluunt, eas ferre moderatē, & superbiz tumore non extolli. *R.* Iusti germinabunt sicut lilium. * Et florebut in æternū ante Dominū. *V.* Plantati in domo Domini: In atrijs Dom' Dei nostri. Et florebut.

LECTIO VIII.

Vt ilis igitur cunctis hic thesaurus est, & refugium salutare, tam illis qui rebus duris atq; asperis, & peccatis conflantur, ut ab illis liberētur: quā illis qui prosperē ac feliciter degunt, ut diu fruuntur bonis, illis qui morbis laborant, ut bonam valetudinem consequantur, illis qui commodā gaudent valetudine, ne in morbum aliquem incurrant. Quæ quidem omnia cōsiderantes, cum omni gaudio atq; læticia, sacrum hunc locum frequētemus, ut contubernij mensæq; celestis

cœlestis participes, cum sanctis
fieri valeamus, precibus ipsorū
Sāctorum & gratiā, ac benigni-
tate Domini Nostri Iesv Christi,
cum quo Patri gloria sanctoq;
Spiritui, nunc, & semper, & in
secula seculorum, Amen.

& Lætabitur iustus in Domino,
& sperabit in eo: & laudabun-
tur. * Omnes recti corde.

¶ Lætamini in Dño, & exulta-
te iusti, & gloriamini. Omnes.
Gloria Patri. Omnes.

In III. Noct: ad Cant.

Antiph. Fulgebunt iusti, & tan-
quam scintillæ in arundine: di-
scurrent: iudicabunt nationes,
& re-

tas. ¶ Floribus eius nec rosa,
nec lilia desunt. Quam.

¶ XI. Lux perpetua lucebit
sanctis tuis Domine. * Et æter-
nitas temporū. ¶ Lætitia sem-
piterna erit super capita eorum,
gaudium & exultationem obti-
nebunt. Et æternitas.

Lectio XII. Ex Dominica cur-
renti cum R. Ad Laudes & per
Horas. Añā. Corpora sanctorum
in pace sepulta sunt: & viuent
nomina eorum in æternū. Psal.
Dominus regnavit. Añā. Fulge-
bunt iusti sicut sol in regno Pa-
tris eorum, dicit Dominus. Psal.
Iubilate. Añā. Sanctorum velut
aquilæ iuuentur renouabitur, flo-
rebunt sicut lilium in Civitate
Domini. Psal. Deus. Añā. Spi-
ritus & animæ iustorum hymnū
dicite Deo nostro, altelua. Psal.
Benedicite. Añā. Absterget Deus
omnem lacrymam ab oculis Sā-
ctorum; & iam non erit ampli-
us neq; luctus, neq; clamor; sed
nec ullus dolor, quoniā priora
transierunt. Psal. Laudate Dñm.

Cap: iustorum animæ ut supra.

R. br. Lætamini in Dño * Et ex-
ultate iusti. Lætamini. ¶ Et
gloriamini omnes recti corde.
Et exultate. Gloria Patri. Læta-
mini in Domino. Hymnus.

R Ex gloriose Coelorum
Coronæ Consecrationum
Qui respuentes terrea
Perducis ad Cœlestia.

Añā. quæ in ingressu. Aurem

Aurem benignam protinus
 Appone nostris vocibus
 Trophæa Sacra pangimus
 Ignosce quod deliquimus.
 Tu vincis in Martyribus
 Parcendo Confessoribus
 Tu vince nostra crimina
 Donando indulgentiam.
 Deo Patri sit gloria
 Eiusq; soli Filio
 Cum Spiritu Paraclito
 Et nunc & in perpetuū. Am.

℣. Exultabunt sancti in gloria.
 ℞. Lætabuntur in cubilibus suis.

Ad Benedictus Añā. Vestri capilli capitis omnes numerati sunt: nolite timere: multis passeribus meliores estis vos. *Est Comm.*
Domini: currens.

Ad Tertiam Añā. Fulgebunt Iusti. *Cap:* Iustorum animæ. ℣. Lætamini in Domino & exultate iusti. ℞. Et gloriamini omnes recti corde.

Ad Sextam Añā. Sāctorū velut. *Capit:* Reddidit Deus mercedē laborum sanctorum suorum, & deduxit illos in via mirabili: & fuit illis in velamento diei, & in luce stellarum nocte. ℣. Exultent iusti in cōspectu Dei. ℞. Et delectentur in lætitia.

Ad Nonā Añā. Absterget Deus. *Capit:* Fulgebunt iusti, & tanquam scintillæ in arundinetō discurrēt, iudicabunt nationes, & dominabūtur populis, & regnabit Dominus illorum in perpetuū. ℣. Iusti autem in perpetuū

viuent. ℞. Et apud Dominum est merces eorum.

In II. Vesp̄is Añā. Corpora Sāctorum, cum reliquiis de Laud: *Psal.* Dixit Dominus: Beatus vir. Laudate pueri. Credidi. *Capit.*
 ℞. *br.* & *Hym.* ut supra in I. vesp̄.
 ℣. Exultabunt sancti in gloria.
 ℞. Lætabuntur in cubilibus suis.

Ad Mag: Añā. O quā glorio-sum est Regnū, in quo cum Christo gaudēt omnes sancti, amicti stolis albis, sequuntur agnum, quocunq; ierit. *Com: Domini.*

Die: X. Octobris.

Gratiarum Actio pro victoria ex Turcis obienta 1621. Duplex.

Ad Vesp̄. Añā.

Quo fulgurante desuper
 Gentes feroces expauescunt.
 Hostes tremunt; mali fremunt.
 Boni triumphant gaudiò.
 Tu barbaros Osmanicos
 Apròs, fugas è vinea
 Poloniae Regnum tuæ,
 A clade dira vindicans.
 Ergo tuo celsissimo
 Sit nomini laus gloria,
 Qui trinus ac vnus Deus
 Per sæcula vivis omnia, Am.
 ¶ Sancti per fidem fortes facti
 sunt in bello. ¶ Castra vertē-
 runt exterorum.

Ad Mag: *Añs.* Benedictus Do-
 min⁹ De⁹ noster, qui docet man⁹
 meas ad præliū, & digitos meos
 ad bellum. *Oratio.*

DEVS qui in summis Regni no-
 stri periculis, antiqua brachij
 tui miracula renouasti: suscipe
 gratiarū actiones exultantiū po-
 pulorū, & quib⁹ tanti gaudij cau-
 sam præstitisti; perpetuæ fructū
 cōcede lætitiæ: Per Dominum:

Ad Mat: Inuit:

Regem qui redimit de interitu
 vitam * Venite adoremus. *Psal.*
 Venite exultemus. *Hymnus.* Su-
 preme regum *ut supra.* *Añs.* For-
 titudo mea, & laus mea Domi-
 nus, & factus est mihi in salutē.
Psal. Domine Dominus noster.
Añs. Dignus es Domine accipe
 re gloriam, honorem, & virtu-
 tem. *Psal.* Coeli enarrant glori-
 am Dei. *Añs.* Tua est Domine,
 magnificentia, & potentia, &

gloria atq; victoria. *Psal.* Domi-
 ni est terra. *Añs.* Dominus vir-
 tutem populo suo dabit, Domi-
 nus benedicet populo suo in pa-
 ce. *Psal.* Asserte Domino. *Añs.*
 Ecce oculi Domini, super timē-
 tes eum; & in eis qui sperant su-
 per misericordia ei⁹. *Psal.* Exul-
 tate iusti. *Añs.* Domin⁹ virtutū
 nobiscū, susceptōr noster Deus
 iacob. *Psal.* Deus noster refugi-
 um & virtus. ¶ Benedic anima
 mea Dño. ¶ Et omnia quæ in-
 tra me sunt nomini sancto eius,
 De libro secundo Machabæorū.

LECTIO I.

ET Nicanor quidem cum sum-
 ma superbia erectus, cogita-
 uerat cōmune trophæum statu-
 ere de Iudæ. Machabæus autem
 semper confidebat omni spe au-
 xilium sibi à Deo affuturum: &
 hortabatur suos ne formidarent
 ad aduentum nationum, sed in
 mente haberēt adiutoria sibi fa-
 cta de cælo, & nunc sperarēt ab
 omnipotente sibi affuturam vi-
 ctoriam. Et allocutus eos de le-
 ge, & Prophetis, admonens eti-
 am certamina, quæ fecerant pri-
 us, promptiores constituit eos:
 & ita animis eorum erectis, si-
 mul ostendebat Gentium fallaci-
 am & iuramentorū prauicati-
 onem. Singulos autem illorum
 armavit, non clypei, & hastæ
 munitione. sed sermonib⁹ opti-
 mis, & exhortationib⁹. Exhor-
 tati

tatiq; Iudæ sermonibus bonis valdè, de quibus extolli posset impetus, & animi iuuentu cõfortari, statuerunt dimicare, & configere fortiter vt virtus de negotijs iudicaret. R. Facile est cõcludi multos in manu paucorum, & non est differẽtia in cõspectu Dei cœli. * Liberare in multis & in paucis. P. Non in multitudine exercitûs, victoria belli, sed de cœlo fortitudo est. Liberare. LECTIO II.

ET cum iam omnes sperarent iudicium futurum, hostesque adessent, atq; exercitus esset ordinatus, bestiar, equitesq; opportuno in loco cõpositi; considerans Machabæus aduētum multitudinis, & apparatus varium armorum, & ferocitatem bestiarum, extendens manus in cœlũ, prodigia facientem Dominum, inuocauit, qui non secundum armorum potentiã, sed prout ipsi placet, dat dignis victoriã. Dixit autem inuocans hoc modo. Tu Domine, qui misisti Angelũ tuum sub Ezechia Rege Iudæ, & interfecisti de castris Sennacherib centum octuaginta quinque millia: & nunc dominator cœlorum, mitte Angelum tuum bonum ante nos in timore, & tremore magnitudinis brachij tui, vt metuant qui cum blasphemia veniunt aduersus sanctum populum tuum. R. Quis similis

tui in fortibus Domine, quis similis tui? Magnificus in sanctitate: * Terribilis atq; laudabilis, & faciens mirabilia. P. Dux fuisti in misericordia populo, quem redemisti. Terribilis.

LECTIO III.

Nicanor autem, & qui cum ipso erant cum tubis & canticis admoueabant. Iudas verò, & qui cum eo erant, inuocatõ Deo per orationẽ congressi sunt: manu quidem pugnãtes, sed Dominum cordibus orantes, prostrauerunt non minus triginta quinque millia, præsentia Dei magnificè delectati. R. Procedebant viginti quatuor seniores ante sedetẽ in throno, & adorabãt viuẽtem in sæcula sæculorum. * Et mittebant coronas suas ante Thronum. P. Dignus es Domine Deus noster accipere gloriam, honorem & virtutẽ. Et mittebant.

LECTIO IV.

Cumq; cessassent, & cum gaudio redirent, cognouerũt Nicanorem fuisse cum armis suis. Facto autem clamore & perturbatione excitata, patria voce omnipotentem Dominum benedicebant. Itaq; omnes communi consilio decreuerunt, nullum modò diem istum absq; celebritate præterire. R. Gloria Patri gentiq; Proli & tibi cõpar vt usq; semper Spiritus alme De

BENEDICTIVM.

8

vius. * Omni tempore sæculi.
Ps. Da gaudiorum præmia; da gratiarum munera, dissolue litis vincula astringe pacis fœdera
 Omni tempore. Gloria. *Omni.*

In II. Noct. Ant. Adonai Domine, magnus es tu, & præclarus in uirtute tua, & quem superare nemo potest. *Psal.* Omnes gentes. *Ant.* Non in multitudine exercitus victoria belli, sed de cœlo fortitudo est. *Psal.* Magnus Dominus. *Ant.* Vir obediens loquetur victoriâ; vir impius procaciter obfirmat vultum suum. *Psal.* Deus iudicium. *Ant.* Edificauit Moyses altare & vocauit nomen eius Dominus exaltatio mea. *Psal.* Cantate. *Ant.* Dominus conteret bella, Dominus nomen est illi. *Psal.* Dominus regnauit exultet. *Ant.* Dominum formidabunt aduersarij eius & super ipsos in cœlis tonabit. *Psal.* Cantate Domino. *Ps.* Iste Deus meus & glorificabo eum. *Ps.* Deus Patris mei & exaltabo eum.

LECTIO V.

Sigismundus Tertius Rex, Osmanus Turcarum tyrannus, immanis, ex Europa, Asia, Africa, contractis copijs, Tartarorum etiam Principe, qui longè maiorem iussu ducebat exercitum, in bellico societate accito, Reipublicæ Christianæ vastitatem atque excidium minicans, in Poloniâ morans. Tunc aduentus hostis fa-

ma minime cōsternat. Sigismundus, cum sciret non in multitudine exercitus victoriam, sed de cœlo esse fortitudinem, ope Diuinâ suppliciter imploratâ, Dei genitricis, Regniq; Patronis cōciliatis fortiter constanterq; bellum suscepit. *Ps.* Tu uenis ad me cum gladio & hasta & clypeo. * Ego autem uenio ad te in nomine Domini exercitus. *Ps.* Dabit te Dominus in manu mea, & percutiam te & auferam caput tuum. Ego autem.

LECTIO VI.

Præmissus ad fines Poloniæ non maximo numero exercitus, qui hostem sustineret, dum Sigismundus omnem Regni nobilitatem trahens adueniret. Castra in hostili ditione ad Chocimū posita, ut bellum potius inferre, quam illatum repellere Poloni uideretur. *Ps.* Persequebatur uener mille. * Et duo fugabant edes millia. *Ps.* Nonne idcirco quia Deus suus uendidit eos, & Dominus conclusit illos. Et duo.

LECTIO VII.

Decies, & quidē comite semper victoria, acie pugnatum: toties a castrorum oppugnatione, ingenti cum clade reiectus hostis, toties eripere nostris feliciter: Turcarum stationes prosperè toties incursum: et tur Dominum exercitus a nobis stare apertissime pateret. *Ps.* Dextera tua lo-

tua Domine magnificata est in fortitudine. * Dextera tua Domine percussit inimicum. * In multitudine gloriæ tuæ deposuisti aduersarios tuos. Dextera.

LECTIO VIII.

FRacta tandē, tot cladib⁹ infligis, Osmani cōtumacia cū se frustra aduersus Deū pugnare intellēxisset, ad ipsos Poloniæ fines eodem in locomēsem integrū, eoq; amplius hāssēt inglorius, sexaginta militū millia caesa consideraret, maiorem longē numerum belli incōmoda absumpsissent, stratos suorum cadaveribus vndiq; cāpos cerneret, ipse iam Sigismundus, cum Poloniæ flore maioribus copijs immineret, qui bellum intulerat, pacem expetijt, acceptisq; conditionibus Sexto Idus Octobris: Prior castra mouit, ex appetita armis Polonia nihil omnino præter ignominiam, & dedecus reportatur⁹. Is dies in tanti beneficij memoriam ut Deo sacer, festusq; Poloniæ, ac solemnis perpetuo foret in posterum, Sigismundus ipse Rex, Regniq; Antistites à Gregorio Quintodecimo impetrāvere; mox Vladislao, qui Parenti successerat, & in castris rēpore belli fuerat, vt proprio ac peculiari officio, ad gratias agēdas accōmodato, horas Canonicas eodē die Polonia persolueret, Urban⁹ Octauus indulgit. R. Honor Vir-

tus, & potestas & imperium sicut Trinitati in vnitatē, vnitati in Trinitatē. * In perenni sæculorum tempore. * Benedicat nos Deus Deus noster. In perenni Gloria. In perenni.

*In III. Noct. Antiph. Dominus quasi Vir pugnator, omnipotens nomen eius. Canticum. Cantemus Domino. Ex feria V. quod diuidatur in tres Glorias. * Benedic anima mea Domino. R. Domine Deus meus magnificatus es vehementer.*

Homilia S. Gregorij Pape in Euang. Cum audieritis praelia, ut in Comm. plur. Marc.

R. IX. Reddidit Dominus iustis mercedē laborum suorū, & deduxit eos in viā mirabili. * Et fuit illis in velamento diei & in luce stellarū per noctē. * Trātulit illos per mare rubrum, & transvexit eos per aquam nimiam. Et fuit.

R. X. Iusti tulerunt spolia impiorum, & decantauerunt, Domine nomen sanctū tuum. * Et victricem manum tuam laudauerunt pariter. * Sapiētia aperuit os mutorum, & linguas infantiū fecit disertas. Et victricē.

R. XI. Benedicam⁹ Patrem & Filium cum Sācto Spiritu. * Laudemus & superexaltemus eum in sæcula. * Benedictus es Domine in firmamētō cœli, & laudabilis & gloriosus in sæcula. Laudemus.

Laudemus. *R. XII.* Te Deum Patre ingenitū, te Filiū vnigenitū, te Spiritū Sanctū paraclētū. Sanctam & indiuiduam Trinitatē toto corde & ore cōfitemur laudam⁹ atq; benedicim⁹. * Tibi gloria in ſæcula. *Ÿ.* Quoniā magnus es tu & faciens mirabilia, tu es Deus ſolus. Tibi gloria. Gloria Patri. Tibi gloria.

Euangelium. Cum audieritis.

Oratio ut ſupra.

Ad Laudes & per Horas Aña.

Cantemus Domino, glorioſe enim magnificatus eſt, equum & aſcenſorē deiecit in mare. *Pſal.* Domin⁹. *Aña.* Dextera tua Domine magnificata eſt in fortitudine dextera tua percuffit inimicū. *Pſal.* Iubilare. *Aña.* Arc⁹ fortitū ſuperat⁹ eſt, & infirmi accincti ſunt robore. *Pſal.* Deus Deus meus. *Aña.* Iuſti decantauerunt Domine nomen ſanctum tuum, & victricem manum tuam laudauerunt pariter. *Pſal.* Benedicite. *Aña.* Ego autem in Domino gaudebo, & exultabo in Deo Ieſu meo. *Pſal.* Laudate Dñum.

Capitulum.

Benedict⁹ Deus & Pater Domini noſtri Ieſu Chriſti Pater miſericordiarū & Deus totius conſolationis: qui conſolatur nos in omni tribulatione noſtra.

R. br: Iuſti decantauerunt Domine, Nomen Sanctū tuum. Iuſti. *Ÿ.* Et victricem manū tuā

laudauerunt pariter. Nomen Gloria Patri. Iuſti decant.

Hymnus.

Rex magne, Rex altiffime
Virtutis ē Throno tuæ
Æternitatem patiens,
Et Regna mundi trāſferens.
Quam ſunt inaccessæ tui.
Profunditates concilij,
Vt eſt procul cœlum ſolo,
Arcana ſic procul tua.
Thrax en, furoris ferrea
Qui virga Diuini fuit
Nunc ipſe poenas acriter
Iuſſu tuo, demens, luit.
Sic corda, quando cæteris
Cædem ſuperbe detonant
Cæduntur, & caſu ſuo
Dei timorem prædicant.
Patri Deo ſit gloria
Eiuſq; ſoli Filio
Cum Spiritu, qui perpeti
Mundū, regit cuſtodia. Am.
Ÿ. Non eſt ſimilis tui in dijs Domine. *R.* Et non eſt ſecundū opera tua.

Ad Benedict: Aña. Benedicimus Deum cœli, & coram omnibus viuētib; conſtebimur ei, quia fecit nobiſcum miſericordiam ſuam. *Oratio ut ſupra in V. ſp.*

Ad Tertiam Capitulum.

Benedictus Deus & Pater Domini noſtri Ieſu Chriſti, Pater miſericordiarum. & Deus totius conſolationis, qui conſolatur nos in omni tribulatione noſtra. *Ÿ.* Iuſti decantauerunt Domine,

mine, nomen sanctum tuum.
 R. Et victricem manum tuam,
 laudauerunt pariter.

Ad Sextam Capitulum.

Quam bono & suavis est, Domine, Spiritus tuus in omnibus: ideoq; eos qui exerrāt partibus corripis; & de quibus peccant admones, & alloqueris ut relicta malitia credant in te Domine. *V.* Adorabant sancti, ventē in secula. *R.* Et emittebāt coronas suas ante Thronū Dei.

Ad Nonam Capitulum.

Tu autem dominator virtutis, cum tranquillitate iudicas, & cum magna reuerentia disponis nos: subest enim tibi, cum volueris posse. *V.* Dignus es Domine Deus noster. *R.* Accipere gloriam, honorem & virtutem.

In II Vesp: omnia ut in primis excepta. Ant. ad Magi: Domine Rex omnipotens, in ditione tua cuncta sunt posita, & non est qui possit resistere voluntati tuae, si decreueris saluare Israel.

*Missā Votiuā de SS. Trinitate, cum secunda Oratione pro Gratia-
 rā Actione, sub uno. Per Dñum.*

Die XV. Octobris.

S. Hedwigis Viduæ R. P. P. Dupl.

Ad Vesp: Ant. Dum esset Rex cum reliquis de Comm: nec Virg: nec Mart:

Oratio.

Deus gratiæ dator & gloriæ, tuæ nobis propitiū sinu pietatis

aperi, & præsta: ut qui matrem civitatē hic non habem; ad futurā, quam quærim; beatæ Hedwigis interueniēte suffragiō perducamur. Per Dominum.

In I. Noct: Lect. Mulierē fortem. de Com: nec Virg: nec Mart:

In II Noct: LECTIO V.

Hedwigis Bertholdi Marchionis Moraviæ Comitis Tyrolensis & Agneris filia, Sāctæ Elizabethæ Matertera, duodecimo anno Henrico Lōgobardo Principi Poloniæ & Boemiæ in matrimonium data: illud semper honorabile & immaculatum custodiuit, nullum ieiunium aut diem festum iudicans, quem castitatis merito non condisisset. Nihilominus in summa castitate & continentia, facta est sicut vitis abundās in lateribus domus, & filij eius sicut novellæ in circuitu mēstr. Filios enim tres, totidemq; filias viro suo protulit. Ex quibus Henricus fortia pro Religione Christiana aggressus, & tanquam alter Iudas Machabæus, castra Dei contra Tartaros protegens, Martyrij palmā promeruit: Filia Gertrudis virgo perpetua permansit. Frustru Matrimonij Hedwigis quæsito, redditisq; novaliū fructibus, feriari ab opere cōnubiali incipit eadē marito persuadet. Fit spiritualis desponsatio in manu Pontificis, vivitur inter sponsos Angelica

gelica vita per annos viginti octo, non coram hominibus tantum, sed etiam coram Deo.

LECTIO VI.

Parat deinde Hedwigis sedem futuræ castitati, amplissimum Trebnicēse monasterium extruxit: filiam Gertrudem prius illuc pramittit; magnos greges Virginum sanctarum collegit: ipsa demum cōsequitur. In oratione diurna atq; nocturna, nudis etiā media hyeme, pedibus assidua: in ieiunijs multis per totos quadraginta annos perseverauit: ita vi die Dominicō, tertiā & quintā feriā piscibus & lactarijs tantum Sabbatho & feriā secundā aridis leguminib⁹, quartō & sextō die aquā & pane solō dumtaxat vesceretur. Pedes pauperum, quos tredecim semper ybiq; secum circūduxit, lauit; vlcera eorū ligauit; captiuos redemit, subditos oppressos tutata est. Irata à nemine vnquam visa est, contenta ea obiurgatione, Deus tibi parcat. LECTIO VII.

Non caruit Diua Hedwigis miraculorum ac Prophetiæ spiritu & gratia: nam & duabus sanctimonialibus visum restituit: & duos recentē suspensos, magnā omnium admiratione, ad vitam reuocauit. Mortis item mariti sui tempus & rationē longē ante prædixit; & filij eodē modō: cuius eadē cōspō quō

N 2

cas⁹ est die in remotissimis partibus cognouit; & ipsa diem sui obit⁹, multō prius præsensit & prædixit. Itaq; priusquam morbo graui correpta fuisset, sacram Vnctionem accepit.

LECTIO VIII.

Sanctimoniales se ægram sine permissione superiorum inuidentes pepulit: nihil sanctum esse docens, quod eum obediencia maiorum susceptum non esset. Priusquam moreretur, magnā hilaritate sanctos, cum splendida luce, ad se venientes salutauit. Mortua est die Sancti Matthæi, hora vespertinā, quā ieiunia sua pane solō reficere solebat; annō salutis humanæ millesimo ducentesimo quadagesimo tertio. Ac post multis edictis miraculis, in numerum sanctorum à Clemente Quarto relata est. In cuius canonizatione mulier cæca visui restituta est.

In III. Noct. Homil. in Euang. Simile est regnum cælorum thesauro: do cōm: nec Virg: nic Mart.

In II. Vesp. Cōm: sequentiā.

Die XVI. Octobris.

Sancti Galli Abbat. Duplex.

Omnia ut in Breuiarij.

Die XX. Octobris.

S. Adalberti Episc: & Mart R.

P. P. Translatio. Duplex.

Omnia de cōm: vniu Mart: præter hac quæ sequuntur.

Oratio

Oratio.

TVam nobis indulgentiā, qua-
sumus Domine Beatus Adal-
bertus Episcopus & Martyr im-
ploret; vt & delicta nobis cle-
menter ignoscas, & beneficia de-
siderata cōcedas. Per Dominū.

*In I. Noct. Lect: A Mileto ut in
com: unius Mart.*

In II. Noct: LECTIO. V.

Adalbertus Episcopus Pragen-
sis, in Boēmia nobilissimis Pa-
rentibus Slauiis Libicensi Co-
mitem ac Strezyslaui natus; Voi-
techus antea patrio sermone di-
ctus fuit; ab Episcopo autem
Magdeburgensi Adalberto, apud
quem piē ac honestissime edu-
catus est, alterum nomen ac-
cepit. Postquam Ditmario in E-
piscopatu Pragensi successit; eū
sanctissime in magna vitæ con-
tinentiā, pietate, pauperumquē
cura gessit. Propter contumacis
tamen populi grāuia peccata de-
serere illum coactus; sedem A-
postolicam hac de re cōsultat;
in Italiam se contulit.

LECTIO VI.

Peregrinatione Ierosolymitana
quā instituerat intermissa, Ro-
mae Leoni Benedictino Abbati
Sancti Bonifacii commendatur.
Ibi cum in religiosa vita quin-
quennium exegisset, à Pragen-
sibus peractis orbitis de quo re-
uocatur. Principis ipsius & Ar-
chiepiscopi Moguntini nuntijs,

precibusq; exoratus Pōtifex, re-
dire Adalbertum ad suos iubet.
Recipiunt læti reducem: nō diu
tamen illi obtemperant: sacras
enim & des inuadunt, fontesque
qui ad illas cōfugerant, per vim
creptis interficiunt. Iterum il-
los deserit Adalbertus, animoq;
ad conuertendas gentes alias, &
ad Martyrium destinatus, vt be-
nedictionem tamen sedis Apo-
stolicæ obtineat, Romam reuer-
titur.

LECTIO VII.

Denuo Pragenses, & Mogun-
tinus Adalbertum repetunt.
Cumq; iussu Pōtificis iterum ad
illos rediret, tres fratres suos ab
eis cæsos esse cognoscit. Pragē-
sem ergo viam præclusam sibi,
mentesq; illorum à se alienatas
esse videns, Deo grātis actis, cō-
uertendi gentes, quod Roma-
nus Pontifex probauerat, insti-
tutum suum prosequitur. Hun-
gariam cum Rege Geisa, eiusque
filio S. Stephano, in fide Christi
confirmat Poloniam vicinam,
cognatāq; Boēmis suis gentem,
salutaribus præceptis copiosius
instruit.

LECTIO VIII.

Post triennium autem Radzino
fratre, in Archiepiscopatum
Gnezensem suffecto, ipse in
Prussiam, idolis adhuc & dæmo-
nibus seruientem proficiscitur.
Ibi dum religionem Christianā
disseminaret, apud Fishausum,
lun° Venedici Oppidū, inter sacri-
ficay-

ficandum confossus, & in partes dissectus est. Corpus eius, à Boleslao Chabro Principe Poloniæ postea redemptum, & in Tremesnense Monasterium prius, deinde Gneznam Metropolim honorificè translatus est.

In III. Noct. Homil. in Euang.
Si quis venit ad me & non odit Patrem suum, &c. *ut in communi unus Martyris.*

Die VI. Nouembris.

S. Leonardi Abbatis. Duplex
Omnia de Côm. Conf. non Pont.
Oratio Intercessio. In utrisque vesp. & Laud. Côm. Octaua Omnium Sæctorum. In I. Noct. Lect. de Scriptura occurrente.

In II. Noct. LECTIO V.

† **E**onardus in Aquitania Nobili genere ortus, Clodouæo Rege Galliarum è baptismo susceptus, apud quem Parentes pueri, dignitate & auctoritate plurimum valere. Educatus à Sancto Remigio, operibus misericordie mirè delectatus, illud à Rege obtinuit, ut quotiescunq; in vincula coniectos inviseret, eos libertate donare posset. Inuisit proinde carceres quotidie & innumeros penè in libertatè asseruit.

LECTIO VI.

Evm cum Rex Pontificali Cathedra sublimare vellet, Aureliam secessit, & apud Sanctum Maximinum Monachum delituit.

LECTIO VII.

Avrelia in Aquitaniâ profecta, Reginam partus doloribus laborantem, prostrato ad eius pedes ipso Rege & opem implorante, prodigiosè curauit: iuvante deinde Rege nobilissimum illud Cœnobium Nobiliacense cœdificavit, in eoq; Abbas effectus, plurimos illustrium maximè virorum, & in Regno spectatissimorum Christi seruitio aggregauit.

LECTIO VIII.

Tanta fuit de eo sanctitatis fama, ut plurimi è longinquis etiam Regionibus ad ipsum concurrerent, qui solo Leonardi nomine inuocato, tam procubus & carceribus liberi euasissent. Claruit & alijs miraculis penè innumeris, migravitq; è seculo annò sexcentesimo. In vita, & post mortem ad hæc vique nostra tempora, quotidiana miraculorum gloria longè illustrissimus.

In III. Noct. Homil. in Euang.
Ecce nos relinquimus omnia ut in Côm. *Abbatum.*

Die XII. Nouembris.

SS. Benedicti, Ioannis, Mathæi, Isaaci, atq; Christini; quinque Fratrum Martyrum R P P Duplex.
Ad Vesp. & alias horas omnia de Côm. plura; Mass. præter Orationem & Lect. Nocturnorum.

Oratio.

FOT

Oratio.

Sanctorum nos, quosum^o Domine, Martyrum tuorum Benedicti, Ioannis, Matthæi, Isaac, atq; Christini gloriôsa hodierna die trophæa lætificet; quatenus eorum interuentione ad illam perueniam^o hereditatem, in qua iidem felices Angelorum cœtibus aggregati, tuæ semper Maiestatis perfruantur ineffabili claritate. Per Dominum.

In I. Nocti Lect: de scriptum occurrentie.

In II. Nocti: LECTIO V.

Benedictus, Ioannes, Matthæus, Isaac & Christinus fratres Eremitæ Poloni; post Episcopi Adalberti, cuius erant peregrinationis comites, necem; à Prussis multis contumelijs diuexati, & Prussiarum finibus eiekti, in maiorem Poloniâ redierunt. Et quo expeditius humana cõtemneret, & cœlestia spectarent; in vastâ solitudinem apud Kazimiriam se receperunt: ibique casis, quæ singulos caperent, strameto edificatis, non extraneorum tantum, sed mutuam etiam cõuersatione fugiebant. Mirum Dei Viris inerat abstinentiæ studiũ, cum aliqui eorum semel duntaxat, alij qui paulo tenuioris erant valeretudinis, bis in hebdomada oleiibus & aqua, pane nonnunquam adhibito, se reficerent. De qua austeritate victus, toto vitæ suæ

tempore, præterquam die sanctissimo Paschæ, quoad vixerunt, nihil remittebāt; vestibus, quæ è secis equorum sibi confecerant contenti. Quies non erat^o mollioribus accersita, sed si quid dandum fuerat fessis corporib^o, humi iacentes, lapidem caputibus subiciebant.

LECTIO VI.

Tanta erat sanctitatis eorum fama, vt Boleslaus Chabr^o pius & sanctus, isque primus Polonorum Rex, præsens eos accederet, eorum orationibus se & Regnũ suum cõmendaret; grandiq; pecuniâ oblatæ, liberaliter & regiæ sanctos donaret. Sed Beati Viri post aurum non abeuntes, nec villam in pecuniæ thesauris raponentes spem, vt qui pro Christi nomine renunciassent omnibus vestigio argentum Regi vt referat Barnabas vnus ex socijs, constitunt.

LECTIO VII.

Quod dum fit, ecce grassatores, qui cognouerant munificẽ a Rege donatos, prima noctis vigilia adsunt; sanctos fratres in Dei laudibus opprimunt; extracas protrahunt; gladios intendant. Ferenda vobis, quamcunq; imposuerimus fortuna est, nisi quiddid ubicunq; locorum argenti reconditum est, nostrũ illico fuerit, minuantur. Quare aut pecuniam vltro exponite, vel si

vel si moramini vitam cum sanguine profundite. Sancti multis obrestationibus Regi esse reportatam, cōfirmant; quin etiā tuguriola, ut exeantur, potestate dāt. Sava auri cupiditas, ubi nihil minis extorquet, reliquū spei tollendā pecūniā in verberibus, & suppliciis reponit. Deligantur fratres sancti ad palū, ignibꝯ ad latera admōtis exuruntur; deinde circa rotarum vertiginem adstricti diutissimē verberantur; tota nox In crudelissima paupertatis sanctorum & innocentiz supplicia expenditur. Denique cum omnes iam artes, ponendi argenti tentare essent, nec successisset, nequid in aulū de cōcepta crudelitate relinqueretur, ab iisdē castronibus; annō salutis humanæ millesimo quinto. Pridie Idus Nouēbris in Dei laudibus constantissimē permanentes trucidantur.

LECTIO VIII.

Boleslaus necē sanctorum innocentī cognitā eandem gratiam, quam praeberat viuis seruauit & mortuis, qui Beatorum fratrum corpora honorificentissimā sepultura Kazimiria in Maiori Polonia condidit. Barnas superstes in eremum reuerso vitæ fratrum suorum æmulus, assiduīs orationibus, vigilijs, ieiunijsque addictus, paulo post sancto sine quieuit; & ipse pij Re-

gis mandato ad fratres suos appositus, ut quibus in cœlesti Patria esset cōiunctus, in terris eodem tumulō cum eis conditus quiesceret.

In III. Noll: Hemil. in Euang. Adtendite a fermento Phariseorum. ut in Breuiar: in festo Sā. Elorū Ioānis & Pauli XXVI. Iun.

Die XIII. Nouembris.

OMNIVM SANCTORVM SACRI ORDINIS NOSTRI. Duplex.

Omnia ut in Breuiario. In Vesp. Cōm: seq: Post Vesp. Offic: Des: sub ritu duplici. Omnia ut in die. Primā Nouembris. prater Orationē. Deus venia largitor, qua unica hic ponitur: post Vesp: Desunctorū Processio pro Desunctis. Si contingat hoc Officium Desunctorū trāsferrī seruēntur omnia ut notantur primā Nouembris.

Si concurrat festiuitas Omnium Sanctorū S. Ordinis nostri tum festo Beati Stanislai Koska fiat Officium de omnibus Sanctis, & in II. Vesp: à cap. sit Officiū de Beato Stanislao.

Post II. Vesp. B. Stanislai. Vesp. cum processione Desunctorum, modo superius dicto.

Die XIV. Nouembris.

S. Æmiliani Abbatis. Duplex. *Omnia ut in Breuiario. Hodie officium & processio solēnis Desunctorum*

*Horum pro Fratribus, familiaribus,
atq; benefactoribus Sacri Ordinis
nostri fiat. Oratio unica. Deus
venix largitor. Videantur Rubri
câ secunde diei Novembris & ser-
uentur.*

Die XVII. Novembris.

S. Gertrudis Virginis & Abbatil-

se. Duplex.

Ad Vesperas Antiphona.

IN corde Gertrudis inuenietis
me dicit Dominus: complacu-
it sibi in illa anima mea. *Psal.*
Dixit Dominus. *Añs.* Sanctissi-
ma Christi sponsa, dilecto suo
iugiter adhaerebat, & vnus cum
illo spiritus erat. *Psal.* Laudate.
Añs. Quàm pulchra es Gertru-
dis, & quàm decora in delici-
js: in qua iucundâ sibi Deus ha-
biratione preparauit. *Psal.* La-
tatus. *Añs.* Viuo autem iam non
ego. Viuit in me Christus; Ego
enim stigmata Domine Iesv in
corpore meo porto. *Psal.* Nisi
Dominus.

Capitulum.

Inueni quem diligit anima mea:
tenui eum nec dimittam, donec
introducâ illum in domum Ma-
tris meæ, & in cubiculum geni-
tricis meæ. *R. bri.* Adiuuabit e-
am * Deus vultu suo. Adiuua-
bit. *V.* Deus in medio eius non
comouebitur. Deus. Gloria Pa-
tri. Adiuuabit. *Hymnus.*

Gertrudis Arca Numinis,
Sponsq; iuncta Virginum,

Da Nuptialis pangerè,
Castos amore fœderis.
Quadrima, Christo nubilis,
In claustra promptè cōuolas,
Spretoq; Nutricis sinu,
Sponsi requiris oscula.
Candentis instar lilij.
Odore mulces sydera,
Et Virginali, cœlitum
Regem, decore pertrahis.
Qui viuit in sinu Patris,
Cinctus perenni gloria.
Amancer, vt sponsus tua,
Recumbit inter ybera.
Amore Christum vulneras,
Hic te vicissim vulnerat:
Tuq; cordi propria
Inurit altè stigmata.
O singularis charitas,
Et mira commutatio!
Hic corde respirat tuus,
Tu viuis huius Spiritu.
Te sponse Iesv Virginum,
Beata laudent agmina,
Patri simul Paraclito,
Par sit per ævum gloria, Am.
V. Specie tuâ & pulchritudine
tua. *R.* Intende prosperè proce-
de, & regna.

Ad Magnificat Antiphona.

EGredimini & videte filix Si-
on Gertrudem in diademate,
quo coronauit illam Christus, in
die despōsationis illius, & in die
lætitiæ cordis eius. *Oratio.*

DE° qui in purissimo corde Bea-
tæ Gertrudis Viginis tuæ iu-
cundam tibi habitationem præ-
parasti

parasti: eius meritis, & intercessionem, cordis nostri maculas clementer absterge, vt digna Diuinæ maiestatis tuæ habitatio effici mereatur. Qui viuus & regnas cum Deo Patre in vnitatem Spiritus Sancti Deus, Per omnia secula seculorum.

Ad Matutinum Inuitatoriū.
Regem virginum Dominū * Venite adorem⁹. *Psal.* Venite exultemus Domino.

Hymnus. (gualt.)

Mira nocturnis modulāte lingu-
gesta Gertrudis, celebremus
choris, (peregir.)

Quæ sacris instans precibus
Tempora noctis.

Illius votis Deus obsecundans.

Mox repentinas pluuias profundit, (ercet.)

Moxq; suspensos, grauidi, con-
Nubibus imbres.

Arya iam dudum glacie rigebat,
Corde cum mæsto miserans
colonus, (soluit.)

Fervidis virgo lachrymis re-
Frigora brumæ.

Ne seges largō vicietur imbre,
Sedulis cœlū precib⁹ serenat,

Et graues læsi gembūda pla-
cat, Numinis iras.

Ignis mētes, penetrat sagittis,
Languidis confert animis me-
delam,

Atq; succendit scelerata castis
Pectora flammis.

Virginum sponsum, superumq;
Regem, O

Virginū sanctæ celebrent cho-
rea, xuum,

Et sacram supplex, Triadē per
Orbis adoret. Am.

In I. Nocti: Antiphona.

Gertrudis Virgo quinquennis,
in Sacræ Religionis horro,
velut candens lilium plantata,
omnium virtutum splendore re-
fulsit. *Psal.* Domine Dominus
noster. *Añs.* Ad sacrū Beati Pa-
tris Benedicti ordinem Diuinit⁹
vocata est, vt quæ Spiritus San-
cti donis replenda erat, Patriar-
cham omnium iustorum Spiritu
plenum, sibi imitandum propo-
neret. *Psal.* Cœli enarrant. *Añs.*
Factum est cor eius tanquam ce-
ra igne mollita, cui Christus Di-
uinitatis suæ sigillum impressit.
Psal. Domini est terra. *Añs.* Spi-
ritu intelligentiæ repleuit Ger-
trudem Dominus, dedit illi sci-
entiam Sanctorum, & posuit su-
per eam Spiritū suum. *Psal.* Eru-
ctauit. *Añs.* Ardētissimō anima-
rum zelō æstuabat, & omnes in-
viscerib⁹ Iesv Christi cupiebat.
Psal. Deus noster refugium. *Añs.*
Ingruentem pluuiam verbo con-
tinuit, obediēte Domino spōsæ
suæ precibus. *Psal.* Magnus Do-
min⁹. *Ps.* Specie tuā & pulchri-
tudine tuā. *R.* Intende prosperē
procede & regna.

De Canticis Canticorum.

LECTIO I. Cap. 2.

Ego flos campi & lilium cōual-
limum,

lum. Sicut liliū inter spinas, sic amica mea inter filias. Sicut malus inter ligna sylvarum, sic dilectus meus inter filios. Sub umbra illius quem desiderauerā sedi; & fructus eius duleis gutturi meo. Introduxit me in cellam vinariam, ordinauit in me charitatem. Fulcite me floribus, stipate me malis, quia amore langueo. & In charitate perpetua dilexit Gertrudem Dominus, ideo attraxit eam ab infantia, & duxit in solitudinem. * Et locutus est ad cor eius. ¶ Spōsauerit eam sibi in sempiternū in fide, & in misericordia. Et locutus.

LECTIO II. cap. 8.

Quis mihi det te fratrē meum, sugentem vbera Matris meæ, vt inueniam te foris, & deosculer te, & iam me nemo despiciat? Apprehendam te & ducā in domum Matris meæ: ibi me docebis, & dabo tibi poculum ex vino condito, & mustum malorum granatorū meorum. & Gertrudis conuersa ad sponsū suū dicebat: * Mihi adherere tibi soli, dilecte mi, bonum est. ¶ Tunc Dominus acclinatus circumplectebatur eam dicens: & mihi adherere tibi semper suaue est dilecta mea. Mihi adherere.

LECTIO III.

Leuā eius sub capite meo, & dextera illius amplectabitur me. Adiuro vos filix Ierusalē, ne su-

scitētis, neq; euigilare faciātis dilectam, donec ipsa velit. Quæ est ista quæ ascendit de deserto delictis affluens, innixa super dilectum suum? & Posuit in Gertrude tabernaculum suum Altissimus; * Deus in medio eius nō cōmouebitur. ¶ Adiuuabit ei Deus manē diluculo. Deus in.

LECTIO IV.

Pone me vt signaculum super cor tuum, vt signaculum super brachium tuum: quia fortis est vt mors dilectio, dura sicut infernus æmulatio: ad pedes eius lampades ignis atq; flammarum. Aquæ multæ non potuerunt extinguere charitatem, nec flumina obruent eam: si dederit homo omnem substantiam domus suæ pro dilectione, quasi nihil despiciet eam. & Sapientiam Dei loquebatur inter perfectas Virgines à Christo Iesv edocta. * Quem ab ipsa infantia in spōsum elegit. ¶ Spiritum huius mundi non accepit, sed Spiritus qui ex Deo est. Quem. Gloria Quem ab ipsa.

In II. Noct. Antiph.

Mvndo & sibi mortua erat Gertrudis, & vita eius abscondita cum Christo in Deo. Psal. Benedixisti. Antiph. Ancillæ suæ secretis Deus reuelauit, per Spiritum suum. Psal. Fundamenta. Antiph. Multæ filix sub eius disciplina cōgregauerunt diuitias: hæc su-

per

pergressa est vniuersas. *Psal. Cantate. Añā.* Labia Gertrudis custodiebant scientiam, & qui in pressura erant solatium requiebant ex ore eius. *Psal. Dominus regnauit. Añā.* Semper mortificationem Iesv Christi in corpore suo circumferebat, cuius stigmata impressa cordi suo portabat. *Psal. Cantate. Añā.* Gloriosa Virgo Gertrudis postquam migravit ad sponsum, apparuit in vestitu deaurato circumdata varietate. *Psal. Dominus regnauit irascantur. ✠.* Adiuvabit eam Deus vultu suo. ✠. Deus in medio eius non commouebitur.

L E C T I O V.

Gertrudis Virgo Nibij, in comitatu Mansfeldiensi, nobilitatis Parentib' nata, quinque annis Christo cui iam nubilis erat & matura, in monasterio Vitis Rodardæ, Ordinis S. P. Benedicti, Virginitatem suam cōsecrauit. Ab ipso in Religionem ingressu Angelicæ vitæ rationem iniit, & literis humanioribus ac diuinis apprime exultat: ad eam doctrinæ perfectionē peruenit, quam eruditissimi quique meritò susciperent. Eximia fuit eius cōtemplatio, in qua multis reuelationibus, ac visis ecclesiasticis à Deo illustrata, eodem inspirate libros Diuinæ sapiētiæ plenos conscripsit. ✠. Christo cōfixa sum Crucis. ✠. Ego enim stigmata Domini

Iesv in corde meo porto. ✠. Vivo autem iam non ego, uiuit uerò in me Christus. Ego.

L E C T I O VI.

Quamuis autem tantis naturæ & gratiæ donis eniteret, diuinis frueretur colloquijs, prophetiæ donò & plurimis esset insignita miraculis, adeò tamen sibi ipsa vilescēbat, ut inter præcipua Diuinæ virtutis miracula, hoc vnū singulare crederet, quòd se indignissimā, ut dictabat, terra peccatricem sustineret. Dum annum ageret trigessimū, in Abbatissam eius primū Monasterij, in quo habitum receperat, deinde Elpediā, siue ut vocant Elphiani electa est, quo in munere per quadraginta ānos, cā charitate, prudētiā & regularis disciplinæ integritate se gessit. ut Cœnobitū domus Dei esse videretur, in qua corporati Angeli viuerēt, sub Gertrude Magistrā; quæ quāvis esset omnium Mater, tamen se ministram omnium exhibebat. ✠. Cum asperissimo gelu terra diu concreta non daret germen suū, Beata Gertrudis tacta dolore cordis orauit ad sponsum. ✠. Et statim soluta glacie secuta veris amoenitas. ✠. Fmisit Dominus verbum suum & liquefecit eam, flauit Spiritus eius & fluxerunt aquæ. Et statim.

L E C T I O VII.

Cœlestis sponsum in eius purissimo

simo corpore delicias suas collocavit cui suorum etiam vulnerū stigmata igneo amoris stylo Divinus Cœlator inussit. Hinc illa nihil, nisi Christum loquebatur, quem in corde gestabat, qui nunquam se cōvenientius, quàm in Sacramento altaris, ac deinde in huius suæ dilectæ corde & animâ inveniendum pronuntiavit. Eiusdem charissimæ sponsæ sanctitatem, diuini sui oris confirmavit oraculo, contestatus est, nullam tunc temporis animam in terra vivere, quæ vti illi coniunctior, ita gravior, esset & acceptior. *R.* Messis tēpore cum imbres assidui frugibus terræ noceerent, Gertrudis effudit sicut a quam cor suum ante cōspectum Domini. * Et statim facta est serenitas magna. *V.* Clausæ sunt cataractæ Cœli, & prohibita sunt pluvie de Cœlo. Et statim.

LECTIO VIII.

Deiparant Virginem peculiari beneficio in Matrem & Procuratricem sibi à Christo datam, quam cum alijs Cœli ciuib' frequenter habebat spectabile, singulari pietate prosequabatur. Erga Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum, & Christi Passionē, tan o amoris & gratitudinis sensu afficiebatur, ut tota lachrymis liqueceret. Animas piacularibus flammis addictas quotidianis suffragijs, & assiduis precib' subleuabat. Zelō diuini hono-

ris promouendi & procuradi salutis proximi iugiter ardebat. Cum igitur ferventissimō Dei amore potius, quàm morbō langueret, huic Christus Sāctissimā Matre, dilectoque discipulo, & cādīdissimo Virginum choro comitatus adfuit, & eius animam corporis solutam compagib' ac mirabili corporis explicatione, intra cordis sui penetralia receptam ad cœlestē thalamum traduxit. *R.* Quæ per reuelationē Ihs v Christi didicit Gertrudis, eodē inspirate cōscripsit. * Qui abscondit hæc sapientibus & prudentibus, & reuelat ea parvulis. *V.* Lingua eius calamus scribe velociter scribentis. Qui abscondit, Gloria Patri. Qui abscondit.

In III. Noct. Ana. ad Cantica.

Induit me Dominus vestimētō salutis & indumentō lætitiæ circumdedit me, quasi sponsam ornatā monilib' suis. *Cant.* Obaudit. *V.* Elegit eam Deus & præelegit eam. *R.* In tabernaculo suo habitare facit eam.

LECTIO Sācti Evangelij secundū Mārchzū. LECTIO IX.

In illo tempore: Dixit Ihs vs discipulis suis parabolam hanc: simile erit Regnū Cœlorum decem Virginibus; quæ accipiente lampades suas exierunt obviam sponso & sponsæ. Et reliqua.

Homilia S. Augustini Episcopi. *Serm. 23. de verbis Dñi. cap. 2.*

Incl.

Intelligamus charissimi ad omnes nos, id est vniuersam omnino Ecclesiam istam pertinere parabolam, non ad solos prepositos, nec ad solas plebes, sed prorsus ad omnes. Quinq; istæ & quinq; virgines, omnes omnino sunt animæ Christianorum, sed vt dicamus vobis, quod Deo inspirante sentimus, non qualescunq; animæ, sed tales animæ, quæ habent Catholicam fidem, & habere videntur bonæ opera in Ecclesia Dei, & tamen ex ipsis quinq; sunt prudētes, & quinq; fatuæ. *R.* Indica nobis, quem diligit anima nostra. * Vbi pascas, vbi cubes in meridie. *V.* In corde Gertrudis inuenietis me. Vbi pascas. **LECTIO X.**

Quare ergo appellatæ sunt quinque, & quare Virgines, prius videamus. Omnis anima in corpore, ideò quinario numero censetur, quia quinq; sensib; vtitur. Qui ergo se abstinere ab illicito visu, ab illicito auditu, ab illicite odoratu, ab illicito gustu, ab illicito tactu, propter ipsam integritatem Virginis nomen accipit. Sed si bonum est abstinere ab illicitis sentiendi motibus, & ideò vnaquæque anima Christiana virginis nomen accipit: quare quinq; admittuntur, quinq; autē repelluntur. *V.* Placebat sibi in infirmitatibus & angustijs pro Christo. * Et varijs li-

cet languoribus vexata, omnib; qui in pressura erant charitatis solatiū impendebat. *V.* Cum infirmabatur tunc potens erat. Et varijs. **LECTIO XI.**

Et Virgines sunt, & repelluntur. Parum est quia virgines sunt, & lapides habēt. Virgines propter bona opera, de quibus operibus Dominus dixit: Luceant opera vestra coram hominibus. Item discipulis dicit: sint lumbi vestri præcincti, & lucernæ ardentes in manibus vestris. In lumbis accinctis virginitas, in lucernis ardētibus opera bona. Si ergo ab illicitis abstinentia bona est, vnde Virginitas nomen accipit; & opera bona laudabilia sunt quæ significantur lapidib;, quare quinq; admittuntur, & quinque repelluntur. *R.* Apparuerūt Coelestes Spiritus, qui Gertrudem ad Agni nuptias invitabant dicentes. * Veni Domina quia te expectant cæli deliciae. *V.* Veni de Libano sponsa, veni de Libano veni coronaberis. Veni Dña.

LECTIO XII.

Alias dixit prudētes, alias stultas. Vnde intuemur, vnde discernim? De oleo. Aliquid magnum significat oleum, & valde magnū. Putas num charitas est? Quærendo dicimus, non sententiā præcipitamus. Vnde mihi videatur per oleum charitas significari: dicam vobis, Apostolus di-

lus dicit: adhuc supereminenti
orem vobis viam demonstro. Si
linguis hominum loquar & An-
gelorum, charitatem autem non
habeam, factus sum ærumentum
sonans, aut cymbalum tinniens.
Ipsa est supereminens via, id est
charitas, quæ meritò oleo signi-
ficatur; omnibus enim humori-
bus oleū supereminet. *Æ.* Cum
beata Gertrudis Dei amore lan-
gueret, apparuit ei sp̄sus quem
diligebar. * Qui eam in cordis
sui sacrarium admissam, ad cœ-
lestē thalamū traduxit. *¶.* Quæ
est ista quæ ascendit de deserto,
delicijs affluens, innixa super di-
lectum suum? Qui eam. Gloria
Patri. Qui eam. *Euang.* Simi-
le erit Regnum Cœlorū decem
Virginibus. *de comor: Virginum*

Oratio. Deus qui in purissimo.

Ad Laud: & per Horas Añs.

I Audā & latare filia Sion; quia
ecce venio; & habitabo in
medio tui dicit Dominus. *Psal.*
Dominus regnavit. *Añs.* O bea-
ta anima, quæ meruit esse sedes
sapientiæ, cuius deliciae sunt; es-
se cum filijs hominum. *Psal.* In-
bilarē Deo. *Añs.* Annulis septē
subarrhavit me Dñs in eo Iesvs
Christus, & tanquā sp̄sam deco-
ravit me coronā. *Psal.* Deus De-
us me. *Añs.* Habuit Gertrudis po-
testatem claudere cœlū nubib⁹,
& aperire portas ei⁹. quia lingua
ei⁹ clavis cœli facta est. *Cant.* Be-

nedicite. *Añs.* Ancilla fidelis &
sp̄sa electa intravit in cor et gau-
diū Dñi sui, cuius amore laguebat
Psal. Laudate Dominū de cœlis.
Capit. Inveni quem diligit. *ut su-
pra in Vesp.* *Æ.* br. Specie tuā * Et
pulchritudine tuā. Specie. *¶.* In-
tēde prosperē, procede & regna.
Et pulchritudine. Gloria. Speci.

Hymnus. (helās.

AD sacros Virgo thalamos an-
Nuptias Cœlo celebrare gessit
Et pijs votis nimīū morātem,
Prouocat horam.

Ægra, cum languet, manifestus
adstat. *Æ.* *(stus.*

Cœlicū turmā comitātē Chri-

Atq; diuini recreat iacentem.

Lumine vultus.

Surge cōclamat soror atq; sp̄sa

En tibi p̄do pēntrale cōtus

Vt triūphali referata scandas

Sydera curru.

Ista vox, omnes penetrat medul-
las,

Atq; cōpages animi resoluit

Spiritus liber volat in reclusa

Viscera Christi.

Regiō agni thalamos perentē

Iubilans stipat superū coronā

Atq; cōplexus, & amica cārat

Oscula sp̄si.

Virginū sp̄sū, superūq; Regem

Virginum sanctæ celebrent

chores, *Æ.* *(ævum,*

Et sacra supplex Triadē per

Orbis adoret, Am.

¶. Diffusa est gratia in labijs tuis.

Æ. Pro.

Propterea benedixit te Deus
in æternum.

Ad Benedictus Antiph.

O dignissima Christi spōsa, quā
lux Prophetiæ illustravit, zelus
Apostolicus inflammavit, laurea
Virginū coronavit, diuini amo-
ris incendium consummavit.

Ad Tertiam Antiph.

O beara anima. *Capit.* Inue-
ni quē diligit *ut supra in Vesp.*
Specie tua & pulchritudinē
tuā. *R.* Intendē prosperē; pro-
cede; & regna.

Ad Sextam Antiph.

Annulis septem. *Capitulum.*
Pone me ut signaculū super cor
tuū; quia fortis est ut mors di-
lectio. *P.* Adiuuabit eam Deus
vultu suo. *R.* Deus in medio
eius non commouebitur.

Ad Nonam Antiph.

Ancilla fidelis. *Capitulum.*
Surge amica mea, speciosa mea
& veni; Columba mea in fora-
minibus petre; in caverna ma-
ceriæ; ostende mihi faciem tuā,
Sonet vox tua in auribus meis:
vox enī tua dulcis, & facies de-
cora. *P.* Elegit eam Deus; &
prælegit eam. *R.* In taberna-
culo suo habitare facis eam.

In II. Vesp. Antiph.

Castā columba nidificans in
caverna maceris sacri lateris le-
su Christi, mel suavitissimū de
petra sugebat. *Psal.* Dixit Do-
minus. *Aia.* Loquebatur Chri-

stus ad dilectam Gertrudem fa-
cie ad faciem, sicut solet loqui
homo ad amicum suum. *Psal.*
Laudate pueri. *Aia.* Beata Ger-
trudis verba; Divini erant amo-
ris iacula; lampades eius, lampa-
des ignis atq; flammarum. *Psal.*
Lætatus. *Aia.* Dilectæ animam
ē carcere corporis exeuntem, at-
cepit Christus in vlnas suas, &
cor suum illi amanter aperuit.
Psal. Nisi Dominus. *Capit.* *R.*
breue & Hymnus. ut supra in V.
Vesp. *P.* Diffusa est gratia in la-
bijs tuis. *R.* Propterea benedi-
xit te Deus in æternum.

Ad Magnificat Antiph.

Apparuerunt Cœlestes Spiri-
tus de Cœlo, descendentes in
terram, qui Gertrudem ad Pa-
radysi gaudia modularis vocibus
inuitabant. Veni veni Domina
quia te expectant Cœli deliciae.
Alleluia alleluia.

Die XIX. Nouembris.

S. Odonis Abbatis Duplex.
Omnia ut in Breuiario.

Die XX. Nouembris.

S. Gregorij Thaumaturgi Episc.
& Conf. semiduplex. *Omnia ut
in Breuiario. xvii Nouembris.*

Die XXIV. Nouembris.

S. Elisabeth Viduæ R. P. P. Du-
plex. *Omnia de com: nec Virg.
nec Mart: exceptis, se-
quentibus.*

Oratio

Oratio.

TVorum corda fidelium Deus
miserator illustra; & Beata
Elisabeth precibus gloriosis, fac
nos prospera mundi despiciere,
& cœlesti semper consolatione
gaudere. Per Dominum.

Comm: S. Chrysogoni Mart.

*In primò Nocti Lecti de scriptura
occurrente.*

In II. Noct: LECTIO V.

Elisabeth Andree Regis Hun-
garie filia, ab infantia Deum
timere cœpit, & crescens ætate,
crevit etiã deuotione. Hæc po-
stea Ludouico Landegraui Tu-
ringie in coniugē copulata, etsi
ea quæ sui viri erant curaret, nō
minus quæ Dei sunt, sedula exe-
quebatur. Nocturno namq; tē-
pore à latere viri surgēs, oratio-
nibus & genuflexionibus occu-
pabatur; sicq; dum esset vir in
accubitu suo, nardus eius dabat
sanctitatis odorem. Et licet ex-
terius indueretur regalibus, ne
terreni viri oculos offendere vi-
deretur, interiùs tamen sub cili-
cij tegmine cœlestem sponsum
gerebat absconditum.

LECTIO VI.

Diebus singulis pietatis officio
dedica, viduis, pupillis, ægro-
tis, carcerum inclusis ergastulis,
& egentibus singulis singularia
subuentionis remedia ministra-
bat. Cuiusdam etiam pauperis
grauī capitis languore correpti,

quasi filij curam gerens, capillos
eius, manu tondebat propria, ca-
put frequenter in pomarij secre-
to lauans, vt oculos fugeret an-
cillarum. Cum Teutoniā gra-
uis vrgeret inedia, capratā viri
absentiā, domūs suæ frumenta
egentibus erogauit. Postquam
autē à lege viri soluta est, deposi-
tis gloriæ secularis exuvijs, ordi-
nē Pœnitentiū Beati Frãscisci in-
gressa, vilis tunicæ decore vesti-
tur; ac diuitiarū contēptū jactā-
tiā, & generositatē Parentū, nobi-
lissimis ortā natalib⁹, se mūdo se-
cit ignobilē, ut nobilitaretur in
cœlis: pro corona suscipiens ci-
nerem, & ciliciū pro fascia pe-
ctorali. Pallebant ora ieiunijs,
abstinentiæ renuitate confecta:
& iam martyrem adhuc viuen-
tem caro præ mortua testabatur.

LECTIO. VII.

DVm autem die quadam desi-
xis in cœlum oculis cōtem-
plationi vacaret, vt quasi de hu-
manæ conuersationis consortio
videretur abstracta; Dei Filium
dulcem Iesum ad se inclinatum
cœlis patentibus vidit, inter alia
sibi consolationis lenimenta di-
centem: Si tu vis esse mecum,
ego ero tecum, & à te nullaten⁹
separabor. Tunc sumptib⁹ pro-
prijs nobile hospitale construxit
amplā possessione dotatū; suaq;
pretiosa monilia, & grandem
pecuniæ quantitatem, eidem lo-
co libe-

eo liberaliter est largita. In quo receptam multitudinem pauperum corporali visitabat obsequio, affluenter eis necessaria subministrans, pedes eorum & capita incredibili humanitate lavando; & leproforum ulcera, etiam aspectu horribilia, capitis sui velo mundando.

LECTIO VIII.

Deinde propinquorum destituta suffragio, castris & possessionibus ceteris spoliatur. Sed ipsa miserationis solite non oblita, lanam manibus operabatur & linum, de suilaboris impendio nudos pauperum humeros vestitura. Cumque in his ac plurimis alijs sanctis operibus usque ad finem vite perseverasset, domesticis suis pradicens obitum suum, Deo spiritum reddidit, anno Domini millesimo ducentesimo trigesimo primo, tertio decimo Kalendas Decembris. Sacerum autem corpus ipsius post sanctae animae separationem, statim coepit plurimis & maximis coruscare miraculis. Quibus auditis, & certa fide coeptis, Gregorius Nonus eam Sanctorum collegio annumeravit.

In III. Noct. Homil. in Evang. Simile est regnum Caelorum thesauro abscondito. De comm. non Virg. In Laud. sic comm. S. Chry. Joanni Martyri.

Die XXVI. Novembris.

S. Silvestri Abbatis Duplex.
Omnia, ut in Brevario.

Die IV. Decembris.

S. Barbarae Virginis & Martyris
R. P. P. Duplex. Omnia de com.
Virg. Mart. Oratio.

Deus qui inter cetera potentiae tuae miracula, etiam in sexu fragili victoriam martyrij contulisti: concede propitius, ut qui Beatae Barbarae Virginis & Martyris tuae natalitia colimus, per eius ad te exempla gradiamur. Per Dominum. &c.

In I. Noct. Lect. de Scriptura occurrente.

In II. Noct. LECTIO V.

Barbara Virgo Nicomediensis, ob insignem corporis elegantiam, a Diocoro Patre nobilissimo viro, in turrim inclusa, ab omnium oculis arceatur. Vbi multa secum pie religiosèque meditata, tantò Christianae religionis amore, & servandae castitatis exarsit, ut non modò nuptias a Patre oblatas respuerit, verum etiam se Christum colere professam, nefarium idolorum cultum magnà libertate perstrinxerit.

LECTIO VI.

Diocorus ita filiae verbis excauduit, ut eam praesidi Marchiano quod a proposito non desisteret, excruciantem tradiderit. Is illam primum blanditijs, praemijs

premijs propositis, & honoribus, ad paternæ superstitionis cultum est conatus adducere.

LECTIO VII.

Cum verò à fidei cōstātia nullis verborū illecebris deduci posset; omnis tormentorū acerbitas in eam conuertitur: nervis enim bubalis gravissimè cæsa, in obscurissimū carcerem detruditur: vbi etsi omni humana ope destituta, divinitus tamen curata est.

LECTIO VIII.

Quod vbi senserunt Christianæ fidei hostes, eò furoris atq; dementiæ progressi sunt, ut in eam, & carceris maceratione & lampadum adustione, & millarum præcissione, suam omnem crudelitatem depròpserint. Neq; tamen his contenti. Dioscorus, paternæ charitatis prorsus oblitus: filiæ suā manu caput amputare non dubitavit. Cuius anima in cælum ad duplicem virginitatis & martyrij palmam evolavit.

In III. Nocturno.

LECTIO Sancti Evangelij, secundum Marthæum.

LECTIO IX. Cap. 25.

IN illo tempore: Dixit IESVS discipulis suis parabolam hanc: simile est regnum cœlorum decem virginibus, quæ accipientes lampades suas, exierunt obviam sponso & sponsæ. Et reliqua.

Homilia Sancti Ioannis Chrysostomi.

Post ingentes labores, post incredibiles sudores, & acerrimas pugnas, post trophæa, quæ de naturæ rabie statuerūt, resurgunt cum dedecore, & lampadibus earum extinctis, terram aspicientes recedunt. Nihil sanè tenebrosius est, quàm virginitas oleo carens: vnde sic vulgò multi, immisericordes tenebrosos solent appellare.

LECTIO X.

Quid igitur ex virginitate lucrata sunt, quæ nec sponsum quidem viderunt, nec saltem ad pulsandū vsq; peruenērunt; sed terribile illud verbum audiēre: Abite, nescio vos. Quod eum ipse dixerit, nihil aliud, quàm gehēna, & intolerabilis cruciatus relinquitur: imò etiā gehēna istud verbum gravi⁹ est: hoc verbum operantibus etiam iniquitatem dixit. Vigilate, quia nescitis diem neq; horam.

LECTIO XI.

Crebrò id repetit, ut ignorantiam exitus ab hac vitā vtilē esse ostendat. Vbi sunt ergò qui per totam vitam desidiū torpescunt, & quando à nobis admonentur, respondere non dubitant, omnia se pauperibus moriendi tempore relicturos? Audiant hæc verba, & emēdent se: multi enī abeūdi tempus expectantes.

tes, ita repente rapti sunt, ut nec iniungere suis quidquam potuerint. **LECTIO XII.**

SED hæc quidem parabola eius elemosynæ gratiâ, quæ cum pecuniâ cõfiscitur, dicta est. Cur autem hæc parabola spõsum adducit? ut videas quãtum Virginitas Christi afficitur ijs, quæ sua pauperib' erogant: hæc enim & vera virginitas est. Nam & Paulus huic rei, hanc descriptionem attribuit dicens: Innupta sollicita est de ijs, quæ Domini sunt, ut sit sancta corpore & spiritu.

*In Laud: omnia de comm.
Virg. Mari.*

Die VIII. Decembris.

Festum IMMACULATÆ Cõcept.

B. M. V. Duplex. cum Octaua.

Omnia ut in Breuario.

Die IX. Decembris.

Secundâ die infra Octauâ. Inuitatorũ & Hymn. ut in die festi.

In i. Noct. Anã. Benedicta tu in mulieribus, & benedict' fructus ventris tui Psal. Fer. 7. & R. eiusdem Nocturni, cuius est Absolutio

Sermo S. Augustini Episcopi.

LECTIO I.

EXultat Maria, & Matrẽ se læta miratur, & de Spiritu Sancto se peperisse gaudet: nec quia peperit innupta terretur: sed quia genuerit, cum exultatione miratur. O fœmina super fœminas benedicta, quæ virũ omni-

nò non nouit, & virum suũ exterioro circumdedit. Circumdatur enim Maria, Angelo fidẽ dando, quia Eva perdidit virum, serpenti consentiendo. O felix obediẽtia! o insignis gratia! quæ dum fidẽ humiliter dedit, cœli in se opificem corporauit. Hinc promeruit gloriã, quã ipse postmodum auxit. Ecce ait: Ex hoc Beata me dicent omnes generationes.

LECTIO II.

O Beata Maria quis tibi dignè valeat iura gratiarum ac laudum præconia rependere, quæ singulari tuo assensu mudo succurristi perdita? Quas tibi laudes fragilitas humani generis persoluet, quæ solò tuo cõmerciõ recuperandi aditum inuenit? Accipe itaq; quascunq; exiles, quascunq; meritis tuis impares gratiarum actiones: & cum susceperis vota, culpas nostras orando excusa. Admitte nostras preces intra sacrarium exauditionis, & reporta nobis antiquum reconciliationis.

LECTIO III.

Sit per te excusabile, quod per te ingerimus: fiat impetrabile, quod fidã mente poscimus. Accipe quod offerimus, redona quod rogamus, excusa quod timemus: quia tu es spes vnica peccatorum. Per te speram' delictorũ veniam, & in te beatiss-

ma nostrorū est expectatio pro-
miorum. Sancta Maria, succur-
re miseris; iuua pusillanimes, re-
soue flebiles, ora pro populo, in-
terueni pro Clero, intercede pro
deuoto famineo sexu: sentiant
omnes tuū iuamen, quicunq;
celebrant, tuam Sanctam Con-
ceptionem.

In II. Noſt. Añā. Sicut myr-
rha: electa odorē dedisti suauitatis
Sanctā Dei Genitrix. *Pſal. Fer.*
Capitulum:

Transire ad me omnes, qui cō-
cupiscitis me: & a generationi-
bus meis implemini: Spiritus
enim meus super mel dulcis, &
hereditas mea super mel & fa-
uum, memoria mea in genera-
tiones seculorum.

Diffusa est gratia in labijs tuis.
Propterea benedixit te Deus
in æternum.

Oratio, Famulis tuis. Ad Laud.
Et alias Horas omnia vs in die se-
ñi. Sic dicitur Offic. per totam Offi-
cium cōm: serie in Laud. Et Vesp:
In Vesp. post Comm. serie, sit cōm.
S. Melchiadis Papa Et Mari. Ora-
tiq. Infirmiſtatem. ut in Com. uni-
us Martyris.

Die X. Decembris.

Tertiā die infra Octauam.

In I. Noſt. Añā. Ante torum
huius Virginis. frequentate nobis
dulcia cārica dramatis. *Pſ. Fer.*
Sermo Sancti Bernardi Abbatis.

LECTIO I.

NOVUM fecit Dominus super
terram, vt mulier circumda-
ret virum, nec aliū quām Chri-
stum, de quo dicitur: Ecce vir-
Oriens nomen ei. NOVUM quo-
que fecit in cælo, vt mulier So-
le appareret amicta. Deniq; &
coronauit eum, & vicissim ab
eo meruit coronari. Egreſſi mi-
ni filia Sion, & videte Regem Sa-
lomonem in diademate, quō co-
ronauit eum mater sua. Verū
hoc alias. Interim sanē ingre-
dimini magis, & videte Reginā
in diademate, quō coronauit eā
filius suos. In capite, inquit eius
corona stellarum duodecim.

LECTIO II.

DIGNUM planē stellis coronari
caput, quod & ipsa longē
clariū micans, ornet eas potius,
quā ornetur ab eis. Quidni co-
ronent sidera, quā sol vestit.
Sicut dies verni circumdabant
eam flores rosarum, & lilia con-
uallium. Nimirū læua sponſi
sub capite eius, & iam dextera
illius amplexatur eam. Quis il-
las æstimet gemmas, quis stellas
nomet, quibus Maria Regium
diadema compactum est.

LECTIO III.

QVid ergo fidereum micat in
generatione MARIE? Planē
quod ex Regibus orta, quod ex
semine Abrahæ, quod generosa
ex stir-

ex stirpe David. Si id parum videtur, adde quod generationi illi, ob singulare privilegiū, sanctitatis, diuinitus noscitur esse concessa: quod longē ante eisdē patribus cœlitus repromissa, quod mysticis præfigurata miraculis, quod oraculis prænuntiata prophetis. Hanc sacerdotalis virga, dum sine radice floruit: hæc Gedēonis vellus, dum in medio sicce areæ maduit: hanc in Ezechielis visione Orientalis porta, quæ nulli vnquam paruit, præfignabat. *In II. Noct. Añæ.*

Specie tuā & pulchritudine tuā, intende prosperè procede & regna. *Psal. Fer.*

In Laud. sit cōm. fer. S. Melchisedis Papa & Mariæ.

In Vesp. à Capit. sit de S. Damaso cum cōm. Oñ. & ser.

Die XI. Decembris.

Quarta die infra Oñ. Añæ.

S. Damasi Papæ & Mariæ. Semid.

Omnia ut in Breuiar. In Laud. cōm. Oñ. & ser. In II. Vesp. à Cap. de Oñ. cōm. S. Damasi & ser.

Die XII. Decembris.

Quinta die infr. Oñ. In I. Noct.

Añæ. Adiuvabit eā & Deus vultu suo: Deus in medio eius, non commouebitur. *Psal. fer.*

Ex lib. S. Epiphaniij Episcopi adversus hæreses. **LECTIO I.**

Beata Mater Dei MARIA, per quam significatur, quæ per

ænigma accepit, ut mater viuētium vocetur. Illa etenim mater viuētium vocata est, etiam postquam audiuit: Terra es, & in terram reuerteris, post transgressionem. Et mirum est, quod post transgressionem hoc magnū cognomen habuit. Et quod quidem pertinet ad rem sensibilem, ab illa Eva omnis hominum generatio deducta est in terra: hic autem verè à MARIA hæc vita mundo genita est, ut viuētem gigneret, & fieret MARIA mater viuētium appellata est.

LECTIO II.

Eva datum est operire corpus sensibile propter nuditatē sensibilem: MARIA verò datum est à Deo ut pareret nobis Agnum, & ex gloria ipsius Agni fieret nobis velut à vellere sapiētia pervirtutem ipsius, indumētum incorruptibilitatis. ¶ Eva etiā mortis causa facta est hominibus: per ipsam enim mors ingressa est in mundū. MARIA verò causa vitæ, per quam genita est nobis vita, & per hanc Filius Dei aduenit in mūdum: & ubi abundavit peccatū, ibi superabundavit & gratia: & vnde illata est mors, illic processit & vita, ut vita pro morte fieret: & qui per mulierē nobis vita factus est, mortem ex muliere inductā excluderet. Et quoniā illic Eva, cum adhuc esset Virgo, per inobedientiam transgressa

gressa est: è contrario per Virginem obedientia gratiæ facta est, annuntiato aduentu in carne de celo, & vita æterna.

LECTIO III.

DE MARIA enim accipitur (licet mihi hoc dicere) quod scriptum est de Ecclesia: Relinquet homo patrem suum, & matrem suam, & adhærebit uxori suæ: & erunt duo in carne vna. Sanctus autem Apostolus dicit: Mysteriū hoc magnum est, ego autem dico in Christo & Ecclesia. Et vide scripturarum accuratam dicendi proprietatem, quod de Adam quidem dixit, formavit: de Eva verò non formatam esse, sed ædificatā. Accepit enim inquit vnā de costis ejus, & ædificavit ipsi in uxorem. Quò ostendat Dominum quidem de Maria efformasse sibi ipsi corp9, ab ipsa verò costa ædificatā esse Ecclesiam, in eo quod punctum & apertum est ipsius latus, & mysteria sanguinis & aquæ, præria redemptionis facta sunt.

In II Noct. Ana. Fauus distillans & labia tua sponsa: mel & lac sub lingua tua: & odor vestimentorum tuorum: sicut odor thuris. *Psal. Fer. Vesp. de S. Lucia comm. Oñ. & ser.*

Die XIII. Decembris.

Sexta die infr. Oñ.

Luciæ Virg. & Mart. Duplex.

Omnia ut in Breuiario. Cōm Oñ. tam in Laudi quā in adis vesp. ris, & feria.

Die XIV. Decembris.

Septimā die infr. Oñ.

In I. Noct. Ana. Fons hortorum & puteus aquarum viventium quæ fluunt impetu de Libano. *Psal. Fer.*

Ex Epistola S. Ambrosij Episc. ad Siriciū Papam.

LECTIO I.

DE via peruersitatis producit dicere: Virgo concepit, sed nō virgo genuit. Quæ potuit ergo Virgo cōcipere, nō potuit Virgo generare, cum semper cōceptus præcedat, partus sequatur? sed si doctrinis nō creditur Sacerdotum, credatur oraculis Christi, credatur monitis Angelorum dicentium: Quia non est impossibile Deo omne verbum. Credatur Symbolo Apostolorū, quod Ecclesia Romana intemeratum semper custodit, & seruat: Audiuit Maria vocem Angeli, & quæ ante dixerat. Quomodo fiet istud? non de fide generationis interrogans, respondit postea: Ecce ancilla Domini contingat mihi secundum verbum tuum.

LECTIO II.

Ex libris S. Hieronymi Presbyteri aduersus Iovinianum. Christus Virgo, Mater Virginis nostri

noſtri, Virgo perpetua; Mater & Virgo; Ieſus enim clauſis ingreſſus eſt oſtijs; & in ſepulchro eiꝰ quod nouum, & in petra durifſima fuerat exciſum, nec antea quis, nec poſtea poſitus eſt. Hortus concluſus, fons ſignatus; de quo fonte ille fluuius manat, iuxta Ioél qui irrigat torrentem vel funium, vel ſpinarum: ſunium peccatorum, quibus alligabamur: ſpinarum, quæ ſuffocant ſementem patrisfamilias. Hæc eſt porta Orientalis, vꝰ ait Ezechiel, ſemper clauſa, & lucida, opertiꝰ in ſe vel ex ſe proferens Sancta Sanctorum: per quam Sol iuſtitie, & Pontifex noſter ſecundum Ordinem Melchizedech ingreditur & egreditur.

L E C T I O III.

Ex lib. S. Irenæi Epiſc. & Mart. aduerſus hæreſes:

IN ſua propria veniente Dominó, & ſua propria eum baiulante conditione, quæ baiulatur ab ipſo, & recapitulationem eius, quæ in ligno fuit, inobedientiæ, per eam quæ in ligno eſt, obedientiam faciente, & ſeductione illa ſoluta, quæ ſeducta eſt malè illa, quæ iam viro deſtinata erat, Virgo Eva; per veritatem euangelizata eſt, benè ab Angelo, iam ſub viro Virgo Maria. Quemadmodum enim illa per Angelicum ſermonem ſeducta eſt, vꝰ

effugeret Deum; præuaticata verbum eius: ita & hæc per Angelicum ſermonem euangelizata eſt, vꝰ portaret Deum obediens eius verbo. Et ſicut illa ſeducta eſt, vꝰ effugeret Deum: ſic hæc ſuaſa eſt obedire Deo, vꝰ Virginis Eva, Virgo Maria fieret aduocata. Et quemadmodum adſtrictum eſt morte genus humanum per virginem; ſoluatur per Virginem: aqua lance diſpoſita virginalis inobedientia, per Virginalẽ obedientiam.

Si venerit in feria quarta Quatuor temporum, lectio tertia erit de illius Homilia cum ſuo. B.

In II. Noct. Añ. Sicut lætancium ꝑ omnium noſtrum habitatio eſt in te Sancta Dei Genitrix. Pſal ſer.

Dominicã infra Oñ: ſit Officiũ de ea Dominica Aduentũs quæ occurrerit cum comm. Oñ. Concepti. Non dicuntur preces ad Cõpletorium, neq. ad Primã: in qua tamen recitantur omnes Pſalmi Dominica & Symbolum: Quicunq. Si Feſtũ Cõceptionis occurrat in Dominica 1da. Aduentũs tranſfertur in primam diem non impeditam, & in 2da Veſp. Dominica, quando in ſequentiẽ diẽ tranſfertur, ſit totum Officiũ de Cõcepti. cũ com. Dominica. Et in ſecundis Veſp. Concepti: ſit Comm: ſer, & S Melchizedech. Sabbatho verò proximè ſeq. quia dies Octaua Concepti. non tranſfertur, neq. de ea fieri poteſt Officiũ.

Officiū, nisi per solā Cōm in Dñica. Ideo in 2^{is} Vesp: & Dñica 3^{ia}, dicitur Añā & Psal. ut in Sabbato; scilicet: Regnum tuum. Et Cōfiteantur, &c. Capit. & cat. de Dñica. 3^{ia} & post Orationē Dñica sit Cōm. Off: ut in primis Vesp: festi. Deinde S. Eusebii Episc: & Marti. In Matut: & Laud: Psal. ut in Psalterio die Dominico; cetera ut in Dominica 3^{ia}. Aduertis. In Laud. & 2da Vesp. sit cōm: Off: Immacul: Conceptionis B. M. V.

Die XV. Decembris.

Octaua Cōcept. B. M. V. Dupl. Omnia ut in 1. Vesp: festi, cū cōm. fer. & S. Eusebii Episc: & Marti. Oratio. Deus qui nos Beati. de cōm: unius Marti.

In 1. Noct: Lect: de Scriptura occurrente.

In II. Noct: LECTIO V.
De expositione S. Gregorii Papæ in libros Regum.

Fuit vir vnus de Ramathaim Sophim, de monte Ephraim. Potest montis nomine Beatissima Virgo MARIA, Dei genitrix designari. Mons quippè fuit, quæ omnem electæ creaturæ altitudinem, electionis suæ dignitate transcendit. An non mons sublimis MARIA, quæ ut Cōceptionem æterni verbi pertingeret, meritorum verticem supra omnes Angelorum choros vsq; ad solum Deitatis erexit. Huius enim mōtis præcellentissimam

dignitatem Isaias vaticinans ait. Erat in nouissimis diebus præparatus mons domus Domini in vertice mōtium. Mons quippè in vertice mōtium fuit, quia altitudo MARIA supra omnes sanctos refulsit. LECTIO VI.

Ex Epistola S. Leonis Papæ ad Pulcheriam Augustam.

Sacramentum reconciliationis nostræ ante tēpora æterna dispositum, nullæ implebant figuræ: quia nondum superuenerat Spiritus Sæctus in Virginem, nec virtus altissimi obūbrauerat ei, ut & intra intemerata viscera, ædificāte sibi sapientiā domum, verbū caro fieret, & formā Dei ac formā serui in vnā cōueniente personam, creator temporum nasceretur in tempore, & per quem facta sunt omnia, ipse inter omnia gigneretur.

LECTIO VII.

Nisi enim nov' homo fact' in similitudinē carnis peccati nostram susciperet vetustatē, & cōsubstantialis Patri, cōsubstantialis esse dignaretur & Matri, naturāq; sibi nostrā solus a peccato liber vniret, sub iugo diaboli generaliter teneretur humana captivitas. LECTIO VIII.

De expositione S. Basilij Episc: in Isaiam Prophetam.

Accepsi, inquit, ad Prophetisā, & in vtero accepit & peperit filiū. Quod Maria Prophetisā fuerit

fuerit, ad quam proximè accessit
Isaias per prænotationem Spiritus,
nemo contradixerit, qui sit
memor verborum *MARIA*, quæ
Propheticò afflata Spiritu elocu-
ta est. Quid enim ait? Magnifi-
cat anima mea Dominum, &
exultauit spiritus meus in Deo
salutari meo: quia respexit hu-
militatem ancillæ suæ: Ecce enī
ex hoc beatā me dicent omnes
generationes. Quod si animum
accommodaueris vniuersis eius
verbis, nō utiq; contentiosè ne-
gaueris, eam fuisse Prophetissā,
quod Domini Spiritus in eam su-
peruenerit, & virtus Altissimi
obumbraverit ei.

In III. Nocturno.

Lectio S. Euangelij secundum
Matthæum.

LECTIO IX.

Liber generationis Iesu Chri-
sti, Filij David, Filij Abraham,
Abraham genuit Isaac, Isaac au-
tem genuit Iacob. Et reliqua.

Homilia S. Ioannis Chrysostomi.
hom. 2. in Matth.

Dvo sunt, quæ pariunt quæ-
stiones. Vnum, quæ causa
sit, vt in generationum catalogo
virgo sileatur: alterum verò,
qua ratione Ioseph memoretur,
cui certè nihil cum Christi ge-
neratione est commune. Vide-
tur enim & vnum abundare, &
alterum deesse. Quid ergo di-
cemus? quod utiq; primū illud

neceffe fuerit memorari, quem-
admodum ex David Virgo de-
scenderit. Vnde hoc itaque di-
scemus? Audi ad Gabriel loquen-
tem Dominum: vade ad Virgi-
nem desponsatam viro, cui no-
men Ioseph, ex domo & fami-
lia David. Quid vis audire ma-
nifestius, cum ex domo & fami-
lia David illam Virginē esse cō-
gnoscas. **LECTIO X.**

Non erat mos apud Hebræos
generationum catalogū per
fœminas texere. Vt ergo & mo-
rem custodiret, neue in ipso sta-
tim principio videretur antiqua
destruere, & nobis Virginē cer-
tius indicaret; parentes eius re-
ticens atq; maiores, de Ioseph
generatione non tacuit. Siue
enī hæc fecisset in Virgine, no-
uitatis non effugisset inuidiam;
siue Ioseph reticuisset, nō agno-
sceremus, ex qua tribu Virgo
subsisteret. **LECTIO XI.**

VT ergo & nos disceremus,
quæ esset Maria, vel vnde; &
cōsuetudo legis permaneret im-
mobilis, generationum catalo-
gum vsq; ad sponsum eius per-
duxit, ac de domo illum David
esse monstrauit. Hoc enim de-
claratō, illud quoq; pariter ostē-
dit, quod scilicet inde esset, &
Virgo; quia utiq; nequaquā ius-
tus iste pateretur sibi aliunde
quàm vnde lex præcipiebat, eli-
gere.

Lectio

LECTIO XII.

Possimus verò aliam quoq; & altiore[m] quidem proferre rationem, ob quam parentes Virginis prætermissi sunt. Sed quæ ea est? Nolu[it] Euangelista recēti adhuc tempore noui illi, admirandi q; partus Iudæis esse manifestum, quod Christus natus fuisset ex Virgine. Neq; proprius noster hic sermo est, sed à nobis de Patrum, atq; insignium virorum traditione susceptus.

Si verò hæc Oñt. occurrat in Quatuor Temporibus, xii lectio erit de Homilia illius ser. cum suo B. Euag. & Orat. ut in die festi. In Laudi Comm. ser. & S. Eusebii Episcopi & Martyris.

Die XXIX. Decembris.

S. Thomæ Cantuariensis Episc.
& Mart. semidupl. *Omnia ut in Breuiario cum comm. Octauarū.*

Die VI. Iulij.

S. Claudij Episc. & Conf. Dupl.
Oratio.

Exaudi quæsumus Dñe, preces nostras, quas in Beati Claudij Confessoris tui atq; Pontificis solemnitate deferimus; vt qui tibi dignè meruit famulari eius intercedentib[us] meritis, ab omnibus nos absolue peccatis. Per Dominum &c.

Lect. 1. Noct. Fidelis sermo.

In II. Noct. LECTIO V.

Beat[us] Claudius ex illustri Salinensium Principum, siue Palatinorum familia originem duxit. Vsq; ad septimum ætatis suæ annum in domo parentum suorum mansit, à quibus maximā curā, summōq; studio in Dei timore fuit educatus. Postea è domo Patris recedens doctissimos viros conquisiuit, vt sub ijs sacras literas facilius addisceret, quo in studio talem se præbuit, vt omnium admiracionem sibi conciliaret. Cum iam vigesimū ætatis annū attigisset, spreto mundi delicijs sæculiq; voluptatib[us] Bizontinæ Ecclesiæ factus est Canonicus.

LECTIO VI.

Tantus ieiunij amator fuit, vt semel in die tantum reficeretur, exceptis diebus Dominicis, festisq; solemnibus. In lectione diuina, & meditatione sæpissimè pernoctauit. Atq; interim annò duodecimò post susceptū canonicatūs officium, Præsule Bizontino mortuò, voce delapsa mirabiliter præsignis omnium consensu Archiepiscopus creatur, atq; pontificalibus insulis redimitur annò à partu Virginis sexcētesimò vigesimò sexto. Ac deinceps vt fidelis ser[ui] & prudens familiam Domini, & Ecclesias sibi creditas, quas quotannis visitabat, seruenti zelo guber[et].

gubernauit. **LECTIO VII.**

Ceterum cum annis septem Bizontinam rexisset Ecclesiam, diuino feruens amore, cum his in sua Dicecesi bene dispositis; mirando sui ipsius contempto, Episcopatu sese ultro abdicauit: & ab Angelo admonitus ad Monasterium Sancti Sagondi recessit, ibique habitum Sancti Patris **BENEDICTI** recepit, institutumque professus est. Tanta vero eximie sanctitatis, altissimæque perfectionis dedit indicia, ut post annos quinque eiusdem Monasterij Abbate ad Dominum migrante, omnium fratrum voce, unanimique consensu in defuncti locum, licet reluctans, coaptatus fuerit. **LECTIO VIII.**

Maximè virtutum omnium splendore in Monasterij regimine luxit, ita ut non solum Clerici, sed etiam nobiles sancti ipsius fratrumque audientes conuersationem ad eum cõfluere, ut suis discipulis ebs sociare dignaretur, a quo libere suscepti, ad perfectionis capessenda vestigia ipsos summopere prouehabat. Pauperibus Christi omnem humanitatem exhibebat, hospites vndique superuenientes tanquam Christum suscipiebat. Tandem anno quarto Childeberti Francorum Regis, cum iam annis quinquaginta fratribus præfuisset, senio confectus Sanctis

simam animam Deo reddidit: cuius vita & mors magnis nobilitata est miraculis. Eius corpus usque in præsens in suo Monasterio incorruptum & integrum asseruatur.

In 111. Noct. Homil. in Euang. Vigilare de comm. Confes. Pont. In Laud & alijs Horis omnia de comm. Conf. Pont.

O F F I C I V M

SS. P. N. BENEDICTI

Recitandum seriâ tertiâ sub ritu semiduplici.

Si hoc Officium incidas in seriâ tertiâ 13 lect. festo, impediâ tunc recitari potest aliquo aliò die, excepto die Sabbati eiusdem hebdomada: extra tamen tempus Aduentus, Quadragesime, & Vigiliarum. Ut notatur in Rubrica generalis, de translatione festorum §. decimo.

In 1. Vesp. Antiph. Fuit vir &c, ut infra in Laud; Psal. de Domnica. Capitulum.

Beatus vir qui inuentus est sine macula, & qui post aurum non abiit, nec sperauit in pecuniæ thesauris, quis est hic & laudabimus eum? fecit enim mirabilia in vita sua. **R.** Deo gratias. **R. breue.** Os iusti * meditabitur sapientiam. Os iusti. **V.** Et lingua eius loquetur iudicium. Meditabitur, Gloria. Os iusti.

Hymnus

Hymnus.

I Audib9 eius resonēt canoris
Templa solemnes modulētur
hymnos

Aureā summi Benedictus arce
Gaudet Olympi.

Ille florescentes peragebat annos,
Cū puer dulcis patriæ penates
Liquit, & solus latuit silenti
Conditus antro.

Inter vtricās rigidosq; sentes
Vicit altricem scelerum iuventā
Indē cōscripsit documenta vitæ
Pulchrā Beatæ.

Æream turpis Clarij figuram,
Et nemus stravit Veneri dicatū
Atq; Baptistæ posuit sacro
Monte sacellum.

Itaque felicē residens Olympo
Inter ardentes Cherubī cateruas
Spectat, & dulci reficit clientutē
Corda liquore.

Gloria Patri, Genitæq; Proli,
Et tibi compar vtriūsq; semper
Spiritus alme Deus vnus omni
Tēpore sæcli, Amen.

¶. Amavit eum Dominus & or-
navit eum. ¶. Stulam gloriæ in-
duit eum.

Ad Magnificat. Añā. Sanctissi-
me † Confessor Domini Mona-
chorū Pater & Dux Benedicte,
intercede pro nostra omniumq;
salute.

Oratio.

Exalta Domine in Ecclesia tua
Spiritus, cui Beatus Pater Be-
nedictus Abbas servivit: ut cō-
dem nos repleti studeamus ama-

re quod amavit, & opere exer-
cere quod docuit. Per Dominū
nostrum IESVM Christum Filium
tuum, qui tecum vivit & regnat
in vnitāte eiusdem Spiritūs San-
cti Deus, per omnia sæcula sæ-
culorum. R. Amen.

Ad Matutinum Inuitatorium.
Regē cōfessorū Dñū. * Venite a-
dorem⁹. *Psal.* Venite exultem⁹.

Hymnus. (tes,

Quidquid antiqui cecinere va-
Quidquid æternæ monimen-
ta legis,

Continet nobis celebrāda sūmi,
Vita Monarchæ.

Extulit Moyse pietas benignū,
Inclytum proles Abrahā decorat
Isaac sponzæ decus, & seueri
Iussa parentis.

Ipse, virtutum cumulīs onustus,
Celsior nostri Patriarcha cætus
Isaac, Moysē, Abraham sub vno
Pectore clausit.

Ipse, quos mūdi rapuit procellis
Hic pius statu statuat secundo
Pax vbi nullo requiesq; gliscit
Mista pauore.

Gloria Patri, Genitæq; Proli,
Et tibi &c. *ut supra in Vesperis.*

In I. Noct. Antiphona.

Beatus vir † qui in lege Domi-
ni meditatur volūtas eius per-
manet die ac nocte & omnia
quæcūq; faciet semper prospera
buntur. *Psal.* Beatus vir. *Añā.*
Beatus iste Sanctus † qui confi-
sus est in Domino, prædicavit
præce-

præceptum Domini, constitutus est in monte Sancto eius. *Psal.* Quare fremuerunt. *Añs.* Inuocantē ⁊ exaudivit Domin⁹ Sanctum suum, Dominus exaudivit eum, & constituit eum in pace. *Psal.* Cum inuocarem *Añs.* Lærentur omnes ⁊ qui sperant in te Domine: quoniam tu benedixisti iusto; scuto bonæ voluntatis tuæ coronasti eum. *Psal.* Verba mea. *Añs.* Domine ⁊ Dominus noster, quā admirabile est nomen tuum in vniuersa terra! quia gloria & honore coronasti Sanctū tuum, & cōstituisi eum. super opera manū tuarū. *Psal.* Domine Dominus. *Añs.* Iustus Dominus ⁊ & iusticiam dilexit, & equitatē vidit vultus eius. *Psal.* In Domino cōfido. *⁊.* Amauit eum Dominus & ordauit eum. *⁊.* Stolarū gloriæ induit eum.

Lectiones primi, secundi, & tertij Nocturni, ponuntur infra: pro singulis Mensibus.

ante Dominū. *⁊.* Plantatus in domo Domini in atrijs domus Dei nostri. Et florebit.

⁊. III. Ille cognouit iustitiā, & vidit mirabilia magna, & exorauit Altissimū * Et inuentus est in numero Sanctorū. *⁊.* Ille est qui cōtempnit vitam mundi, & peruenit ad Cœlestia regna. Et inuenitus est.

⁊. IV. Domine præuenisti eum in benedictionib⁹ dulcedinis * Posuisti in capite eius coronam de lapide pretioso. *⁊.* Vitā petiit a te & tribuisti ei Domine. Posuisti. Gloria Patri. Posuisti.

In II: Noct: Antiphona.

Domine ⁊ iste Sanctus habitabit in tabernaculo tuo, operatus est iusticiam, requiescet in monte Sancto tuo. *Psal.* Domine quis habitabit. *Añs.* Vitā petiit a te, ⁊ & tribuisti ei Domine: gloriā & magnū decorē imposuisti super eum, posuisti in capite eius coronā de lapide pretioso.

Psal. Dñe in virtute. *Añs.* Hic accipiet ⁊ benedictionem a Domino, & misericordiā a Deo salutari suo, quia hæc est generatio querentium Dominum. *Psal.* Domini est terra. *Añs.* Cognouit eum ⁊ Dominus in benedictionibus suis, & inuenit gratiā coram oculis Domini. *Psal.* Cāte Domino. *Añs.* In fide ⁊ & lenitate ipsius, sanctū fecit illum Dominus, & ostendit illi gloriā suam

suam. *Psal.* Dominus regnavit exulter. *Aia.* Iustus germinabit & sicut lilium, & florebit in æternum ante Dominum. *Psal.* Cantate Domino.

¶ Os iusti meditabitur sapientiã
 ¶ Et lingua ei loquetur iudiciũ,
 Incipit liber secundus Dialogo-
 rum S. Gregorij Papæ.

LECTIO V.

Fuit Vir vitæ Venerabilis, gratiã, BENEDICT^o & nomine, qui ab ipso pueritiæ suæ tẽpore, cor gerens senile: ætatem quippẽ moribus transiẽs, nulli voluptati animum dedit. Sed dum in hac terra esset, quo temporaliter liberẽ vii potuisset, despexit iam quasi aridum mũdum cum flore. Qui liberiore genere ex Prouinciã Nursiæ ortus Romæ liberalibus literarum studijs traditus fuerat. & Honestum fecit illum Dominus, & custodiuit eum ab inimicis, & a seductori- bus tutauit illum. Et dedit illi claritatem æternam. ¶ Iustum deduxit Domin^{us} per vias rectas & ostendit illi regnum Dei, Et dedit illi. **LECTIO VI.**

SED cũ in eis multos ire per abrupta viriorũ cerneret, eum quem quasi in ingressu mũdi posuerat, retraxit pedẽ: ne, si quid de scientia eius attingeret, ipse quoq; in immane præcipitium totus iter. Despectis itaq; literarum studijs, relicta domo, re-

busque patris, soli Deo placere desiderans, sanctæ cõversationis habitum quæsiuit. Recessit igitur scienter nescius, & sapienter indoctus. ¶ Amauit eum Dominus & ornauit eum; stolam gloriæ induit eum. * Et ad portas Paradysi coronauit eum. ¶ Induit eum Dominus lorica m fi dei, & ornauit eum. Et ad.

LECTIO VII. cap. I.

Hic itaq; cũ iam relictis literarum studijs petere desertam decreuisset; Nutrix quæ hunc arctius amabat sola secuta est, Cũque ad locum venisset quid dicitur Effide, multisq; honestiorib^{us} viris pro charitate se illic retinentibus, in B. Petri Ecclesia demorarentur, prædicta Nutrix illius, ad purgandum triticum, à vicinis mulieribus præstari sibi Capisterium petijt, quod super mensam incautẽ derelictum, casu accidente fractum est sic, ut in duas partes inueniretur diui-

LECTIO VIII.

BENEDICTVS autē Religiosus ac pius puer, cum Nutricem suam flere conspiceret, eius dolori compassus, ablatis secum vtriusq; fracti capisterij partibus, sese cū lachrymis in Orationē dedit. Qui ab oratione surgens, ita iuxta se yas sanūm reperit, vt in eo inuenitū fracturæ nulla vestigia potuissent: moxq; Nutricem suam blandē consolatus, ei sanū Capisterium reddidit, quod fractum tulerat. Quæ res in eodem loco à cunctis est agnita, atq; in tāta admiratione habita, vt hoc ipsum Capisterium, eius loci incolæ in Ecclesiæ ingressu suspēderent; quatenus præsentēs & futuri omnes agnoscerēt, à quāta **BENEDICTVS** puer cōuersationis gratiam perfectionē cōpissēt: quod annis multis illic ante oculos omnium fuit, & vsq; ad hæc Longobardorum tempora, super fores Ecclesiæ, pependit. *R.* Desiderium animæ eius, tribuisti ei Domine. * Et voluntate laborum eius non fraudasti eum. *V.* Vitam petijt à te & tribuisti ei Domine. Et voluntate. Gloria Patri. Et voluntate.

In III. Noct. Ana. ad Cantica. Sint lumbi vestri ꝛ præcincti, & lucernæ ardentes in manib⁹ vestris. *Cant.* Beat⁹ vir qui in sapientia, ut in cōm: Cōf. Pōt. *V.* Lex Dei eius in corde ipsi⁹. *R.* Et nō supplantabuntur gressus eius.

LECTIO S. Euangelij secundū
Matthæum.

LECTIO IX. cap. 19. d. 27.

IN illo tempore: Dixit Petrus ad Iesum: Ecce nos reliquim⁹ omnia, & secuti sumus te: quid ergo erit nobis? Et reliqua.

Homilia S. Hieronymi Presbyteri. *lib. 3. in Matt.*

GRandis fiducia: Petrus piscator erat, diuēs non fuerat, cibos manu & arte quærebat; & tamen loquitur cōfidenter: Reliquimus omnia. Et quia nō sufficit tantū relinquere, iungit quod perfectū est: Et secuti sumus te. Fecim⁹ quod iussisti, quid igitur dabis nobis præmij? Iesus autē dixit illis: Amē dico vobis, quod vos qui secuti estis me (in regeneratione cum sederit filius hominis in sede maiestatis suæ) sedebitis & vos super sedes duodecim, iudicantes duodecim tribus Israël. Nō dixit: qui reliquistis omnia: hoc enī & Crates fecit Philosophus, & multi alij diuitias cōtempserūt; sed qui secuti estis me, quod proprium Apostolorū est atq; credentium. *R.* Iste est qui ante Deum magnas virtutes operatus est, & de omni corde suo laudauit Dominum. * Ipse intercedat pro peccatis omnium populorum. *V.* Ecce homo sine querela verus Dei cultor, abstinens se ab omni opere malo, &

per

permanens in innocentia sua .
Ipse intercedat .

LECTIO X.

IN regeneratione cum sederis
filius hominis in sede maiesta-
tis suae, quando & mortui de cor-
ruptione resurgent incorrupti,
sedebitis & vos in solijs iudicā-
tium, condemnantes duodecim
tribus Israël. quia vobis creden-
tibus illi credere noluerunt. Et
omnis qui reliquerit domū, vel
fratres, aut sorores, aut Patrem,
aut Matrē, aut vxorē, aut filios,
aut agros propter nomē meum;
centuplum accipiet, & vitam æ-
ternam possidebit. ¶ Sint lum-
bi vestri præcincti, & lucernæ
ardentes in manibus vestris. * Et
vos similes hominibus expectā-
tibus Dominum suum, quando
reuerteretur a nuptijs. ¶ Vigilate
ergo quia nescitis quā hora Do-
minus vester ventur⁹ sit. Et vos

Benedictio XI. Cuius cōme-
morationē colimus, ipse glorio-
sus Pater noster intercedat pro
nobis ad Dominum. ¶ Amen.

LECTIO XI.

Locus iste cum illa sentētia cō-
gruit, in qua Saluator loqui-
tur: Non veni pacem mittere
sed gladiū. Veni enim separare
hominem a Patre suo, & filiam
a Matre, & nurum a socro; &
inimici hominis domestici eius.
Qui ergo propter fidem Christi,
& prædicationē Euāgelij omnes

carnales affectus contemplerint
& diuitias, atq; sæculi volupta-
tes: isti centuplum recipient, &
vitam æternam possidebunt.

¶ Beatus vir qui inuentus est si-
ne macula, & qui post aurum nō
abiit, nec sperauit in thesauris
pecuniar. * Ideo stabilita sunt
bona ipsius in Domino. ¶ Po-
tuit enim transgredi & non est
transgressus, facere mala & nō
fecit. Ideo.

LECTIO XII.

EX occasione huius sententiæ
quidam introducūt mille an-
nos post resurrectionem, dicen-
tes: Tūc nobis centuplū omniū
rerum, quas dimisimus, & vitam
æternam esse reddendam, nō in-
telligentes, quod si in cæteris
digna sit retributio, in vxoribus
appareat turpitudine: vt qui vnā
pro Deo dimiserit, centum re-
cipiat in futuro. Sensus igitur
iste est: Qui carnalia pro Salua-
tore dimiserit, spiritualia reci-
piet, quæ comparatione & me-
rito sui ita erunt, quasi si paruo
numero cētenarius numer⁹ cō-
paretur. ¶ O beati viri Patris
Nostri BENEDICTI sancta præco-
nia, & inestimabilis dilectio cha-
ritatis! qui dum sæculi pompam
contempsit. * Eternæ vitæ cō-
iunctus est. ¶ Cui viuere Chri-
stus fuit, & mori lucrum. Eter-
næ, Gloria, Eternæ.

Sequen-

E V A N G E L I V M.

Sequentia S. Euangelij secundum Mattheum.

IN illo tempore: Dixit Petrus ad Iesum. Ecce nos reliquimus omnia, & secuti sumus te: quid ergo erit nobis? Iesus autem dixit illis: Amen dico vobis, quod vos qui secuti estis me, in regeneratione cum sederit Filius hominis in sede Maiestatis suae, sedebitis & vos super sedes duodecim, iudicantes duodecim tribus Israel. Et omnis qui reliquerit domum vel fratres, aut sorores, aut patrem, aut matrem, aut uxorem, aut filios, aut agros, propter nomen meum: centuplum accipiet, & vitam aeternam possidebit. *Oratio, Excita. ut in Vesp.*

Ad Laudes & per Horas. Ant.

Fuit vir vitae venerabilis & gratia benedictus & nomine, qui ab ipso pueritiae suae tempore cor gerens senile, aetatem moribus transiens, nulli animi voluptati dedit. *Psalm.* Dominus regnavit. *Ant.* Beatus vir benedictus & plus appetijt mala mundi perpeti, quam laudes: pro Deo laboribus fatigari, quam vitae huius fauoribus extolli. *Psalm.* Iubilare. *Ant.* Gloriosus Confessor Domini & vitam Angelicam gerens in terris, speculum bonorum operum factus est mundo: & ideo cum Christo, iam sine fine gaudet in caelis. *Psalm.* Deus Deus meus. *Ant.* E-

rat vir Domini benedictus & vultu placido, moribus decoratus Angelicis, tantaque circa eum claritas excreuerat, ut in terris positus in caelestibus habitaret. *Cant.* Benedicite. *Ant.* Vir Dei benedictus, & omnium iustorum spiritu plenus fuit: ipse intercedat pro cunctis Monasticae Professionis. *Psalm.* Laudate Dominum de caelis. *Capitul.* Beatus vir qui inuenus est. *ut supra in Vesp.* & breue. Amavit eum Dominus. * Et ornauit eum. Amavit eum. &. Stola gloriae induit eum. Et ornauit. Gloria Patri. Amavit.

Hymnus.

Inter aeternas superum coronas
Quas sacro partis retinet agone
Emicas celsis meritis coruscus.

O B E N E D I C T E.

Sancta te cospit puerum senectus,
Nil sibi de te rapuit voluptas,
Aruit mundi tibi flos ad alta

Mente levato.

Hinc fuga lapsus, Patria, parietes
Deseris, feruens Eremitae colonus,
Edomas carnem; subigitque Christo

Tortor acerbus.

Ne diu tutus latebras foueres,
Signa te produnt, operum priorum
Spargitur felix celeri per orbem

Fama volatu.

Gloria Patri, genitricique proli
Et tibi compar vtriusque; semper
Spiritus almae; Deus vnus omni

Tempore saeculi, Amen.

&. Iustum deduxit Dominus per

R

vias

vias rectas. *R.* Et ostendit illi regnum Dei.

Ad Benedictus Antiphona.

O Beati Viri † Patris BENEDICTI sancta præconia, o inestimabilis dilectio charitatis, qui dum sæculi popam contemplit, æternæ vitæ cōiunctus est.

Oratio. Excita Domine ut *supr.* Deinde sunt cōm: consueta ut in *Breviario.* *Ad Primam Añā.* Fuit Vir. *Capit.* Regi sæculorū. *& alia ut in Psalt.* *Ad Absolutio-nem Capit.* Iustum deduxit Dominus. *ut infr. ad Nonam.*

Ad Tertiam Añā. Beatus vir BENEDICTVS. *Capit.* Beatus vir qui inuentus est. *ut supr. in Vesp.* *V.* Amavit eum Dominus & ornavit eum. *R.* Stetam gloriæ induit eum. *Ad Sextam Añā.* Gloriosus Cōfessor. *Capitulum.*

Iustus cor suum tradidit ad vigilandum diluculo ad Dominum qui fecit illum: & in conspectu Altissimi deprecabitur. *R.* Deo gratias. *V.* Os iusti meditabitur sapientiam. *R.* Et lingua eius loquetur iudicium.

Ad Nonam Añā. Vir Dei *Capitula.* Iustum deduxit Dominus per vias rectas, & ostendit illi regnum Dei, & dedit illi scientiam Sanctorum: honestavit illum in laboribus, & cōplevit labores illius. *R.* Deo gratias. *V.* Lex Dei eius in corde ipsius. *R.* Et non supplantabuntur gressus eius.

In II. Vesp. Añā Capit. R. brevis, & Hymn. ut in I. Vesperis.

V. Iustum deduxit Dominus per vias rectas.

R. Et ostendit illi regnum Dei. *Ad Magnificat Antiphona.*

O Cœlestis vitæ norma † Doctor & Dux BENEDICTE, cui cum Christo Spiritus, exultat in cœlestibus; gregem Pastor alme serva, sancta prece corroboras: viâ cœlos clarescere, fac te Duce penetrare. *Oratio.* Excita

MENSE FEBRVARIO.

Omnia ut in mense Ianuario prater ea quæ hic ponuntur.

Lectioes I. Noct: de script. occurrente. *In II. Nocturno.* De libro secundo Dialogorum S. Gregorij Papæ. *Lectio V.*

BENEDICTVS plus appetēs mēla mundi perpeti, quam latudes; & pro Deo laboribus fatigari, quam vitæ huius fauoribus extolli. Nutricem suam occulto fugiens, deserti loci secessum perijt; cui Sublac^o vocabulum est: qui à Romana Vrbe quadraginta ferè millibus distans passuum frigidâ atq; perspicuas emanat aquas; quæ illic videlicet aquarum abundantia in extenso patens lacu colligitur, ad extremum verò in amnem deriuatur. Quod dum fugiens pergeret, Monachum quidam Romanus nomine, hunc eundem reperit; quò tenderet, requirit.

requisiuit. Cuius eum desiderium cognouisset, & secretum tenuit, & adiutorium impendit: eiq; sanctæ cōuersationis habitum tradidit, & in quantum licuit ministravit. Vir autem Dei ad eundem locum perueniens, in arduissimam speciem se tradidit, & tribus annis exceptis Romano Monachō omnibus ibi incognitus permansit: qui videlicet Romanus, nō lōge in Monasterio, sub Theodati Patris regulā degebat. Sed pie eiusdem Patris sui oculis furabatur horas, & quem sibi ad manducandū surripere poterat, diebus certis BENEDICTO panem ferebat. **LECTIO VI.**

AD eandē verō speciem, à Romani cella iter nō erat, quia excelsa desuper rupes imminerebat, sed ex eadem rūpe in longissimo fune ligatum, Romanus deponere panem consueverat, in qua etiam resti, parvū tintinnabulum inseruit, vt ad eius sonum vir Dei cognosceret, quādo sibi Romanus panem præberet, quem exiens acciperet: sed antiquus hostis vnus charitati inuidens, & alterius refectio, cum quādam die submitti panē conspiceret, iactauit lapidem, & tintinnabulum fregit; Romanus tamen modis cōgruentib⁹ ministrare non desijt.

LECTIO VII.

Cum verō iam Deus omni-

rens, & Romanū vellent à labore quiescere, & BENEDICTI vitam in exemplum hominibus demonstrare, vt posita super candelabrum lucerna claresceret, quatenus omnibus qui in domo Dei sunt luceret: cuidam Presbytero longius manenti, qui refectio-nem sibi in Paschali festiuitate parauerat, per vitum Dominus apparere dignatus est, dicens: Tu tibi delicias paras, & seruus me⁹ in illo loco fame cruciatur. Qui protin⁹ surrexit, atq; in ipsa sollemnitate Paschali cum alimētis, quæ sibi parauerat, ad locū retendit, & vitum Dei per abrupta montium, & per cōcaua vallium, per defossa terrarum quæsiuit, eumq; latere in specu reperit. **LECTIO VIII.**

Cumque oratione factā, benedicentes Dominum Omnipotentem cōsederent; post dulcia vitæ colloquia, is qui aduenerat Presbyter, dixit: Surge, sumam⁹ cibum, quia hodie Pascha est. Cui vir Dei respondit dicens: Scio quia Pascha est, quia hodie videre te merui. Longè quippe ab hominibus positus, quia die eodem Paschalis solēritas esset, ignorabat. Venerabilis autem Presbyter rursus afferuit dicens: Veraciter hodie Resurrectionis Dominicæ Paschalis dies est: abstinere tibi minimè congruit; quia & ego ad hoc missus sum

ut Omnipotentis Dei dona pariter sumamus. Benedicentes igitur Dominum, sumpserunt cibum. Expleta itaq; refectione, & colloquio, ad Ecclesiam suam Presbyter recessit.

MENSE MARTIO.

Omnia ut supra in Ianuario; excepta, quæ hic ponuntur. Ante Quadragesimâ. In i. Noct. Lect. de scripti: occurrente. In Quadragesima verò. Beatus vir, de com. Conf. non Pontificis.

In II. Nocturno.

De libro secundo Dialogorum
S. Gregorij Papæ.

LECTIO V.

Cum Sanctus vir diu in eadem solitudine virtutibus signisq; succresceret, multi ab eo in eodem loco ad Omnipotentis Dei sunt seruitium cōgregati: ita, ut illic duodecim Monasteria cum Omnipotentis Iesu Christi Domini opitulatione construeret; in quibus statuit Patribus, duodecos Monachos deputavit, paucos verò secum retinuit, quos adhuc in sua præsētia aptius erudiri indicavit.

LECTIO VI.

Cepere etiā tunc ad eum Romanæ Urbis Nobiles, & Religiosi concurrere, suosq; ei filios Omnipotentis Deo nutriendos dare. Tunc quoq; bonæ spei suas soboles Eutychius Maurum,

Tertullus verò Patricius Placidum tradidit: è quibus Maurus iunior, cum bonis polleret moribus, Magistri adiutor cœpit existere; Placidus verò puerilis adhuc indolis gerebat annos.

LECTIO VII.

In vno autem ex eis Monasterijs, quæ circumquaq; construxerat, quidam Monachus erat, qui ad orationem stare nō poterat: sed mox ut se fratres ad studium orationis inclinabāt, ipse egrediebatur foras, & mente vaga, terrena aliqua, & transitoria agebat. Cumq; ab Abbate suo sæpius fuisset admonitus, ad Virum Dei deductus est; qui ipse quoq; stultitiam eius vehementer increpauit, & ad Monasterium reuersus, vix duobus diebus Viri Dei admonitionem tenuit: Nam die tertiā, ad vsum proprium reuersus, vagari, tempore orationis cœpit. Quod cum Seruo Dei ab eodem Monasterij Patre, quæ cōstituerat, nunciatum fuisset, dixit: Ego venio, & hunc per memetipsum emendo.

LECTIO VIII.

Cumq; Vir Dei venisset ad Monasterium, & constitutā horā, expleta Psalmodiā, sese Fratres in orationē dedissent, aspexit quod eundem Monachum, qui in oratione manere nō potuit, quidam niger puerulus, per vestimenti simbriā foras traheret.

heret. Tunc eidem Patri Monasterij Pompeiano nomine, & Mauro Dei famulo secretè dixit: Numquid non aspicitis quis est, qui istum Monachum foras trahit? qui respondentes dixerunt: nō. Quibus ait: oremus, vt vos etiam videatis quem iste Monachus sequitur. Cumq; per biduum esset oratum, Maurus Monachus vidit, Pompeianus verò eiusdem Monasterij Pater videre nō potuit. Die igitur altera expleta oratione, Vir Dei oratorium egressus, stantem foris Monachum reperit, quem pro cecitate cordis sui, virgā percussit: qui ex illo die nihil persuasionis ulterius à nigro sã puerulo pertulit, sed ad orationis studium immobilis permansit: neq; antiquus hostis dominari non ausus est, in eius cogitatione; ac si ipse percussus fuisset ex verberibus.

MENSE APRILI.

Omnia vt in Mense Ianuario, præter ea qua sequuntur.

In I. Nocturno.

De libro quarto Regum.

LECTIO I.

Dixerunt autem filij Prophetarum ad Eliseum. Ecce locus in quo habitamus coram te, angustus est nobis. Eamus vsq; ad Iordanem, & tollant singuli de filua materias singulas, vt ædificem⁹ nobis ibi locum ad habitandum.

LECTIO II.

Qui dixit: ite. Et ait vnus ex illis: veni ergo & tu cum seruis tuis. Respondit: Ego veniam. Et abiit cum eis. Cumq; venissent ad Iordanē, cædebant ligna. LECTIO III.

Accidit autem, vt cum vnus materiam succidisset, caderet ferrum securis in aquā: exclamauitq; ille & ait: Heu heu Domine mi, & hoc ipsum mutuo acceperam.

LECTIO IV.

Dixit autem homo Dei. Vbi cecidit? At ille monstrauit ei locum. Præcidit ergo lignum, & misit illuc: natauitq; ferrum, & ait: Tolle. Qui extendit manum, & tulit illud.

In II. Nocturno.

De libro secundo Dialogorum S. Gregorij Papæ.

LECTIO V.

Alio quoque tempore Gothus quidam pauper spiritu, ad cōuersionem venit, quem Dei Vir BENEDICTVS libentissimè suscepit. Quadā verò die ei dari feramentum iussit, quod ad falsis similitudinem, falcastrum vocatur, vt de loco quodam vepres absunderet, quatenus illic hortus fieri deberet. Locus autem ipse, quem mundandum Goth⁹ susceperat, super ipsam laci ripā iacebat. Cumq; Gothus idem, densitatem veprium totius vir-

cutis annisu succideret, ferrum de manubrio profiliens, in lacum cecidit, ubi scilicet rāta erat aquarum profunditas, vt spes requirendi ferramenti nulla iam esset. **LECTIO VI.**

ITaq; ferro perditō, tremebūd^o ad Maurū monachū cucurrit Gothus; damnū, qvōd fecerat nunciavit, & reatūs sui egit pōnitentiā. Qvōd Maurus qvōq; monachō, mox BENEDICTO famulo Dei curavit indicare. Vir igitur Domini BENEDICTVS hāc audiēs, accessit ad lacū, tulit de manu Gothi manubriū, & misit in lacum, & mox ferrum de profundo reddijt, atq; in manubrium intravit. Qui statim ferramentum Gotho reddidit dicens: Ecce labora, & noli contristari.

LECTIO VII.

SANCTUS Vir ad alia demigrans loca, non hostē mutavit: nam tantō post grauiora prālia pertulit, quātum cōnera se apertē pugnatē ipsum malitię Magistrū inuenit. Castrum namq; quod Cassinum dicitur, in excelsi montis latere sitū est, qui videlicet mons, distēsō sinu, hoc idem Castrum recipit; sed per tria millia in altum se subrigens, velut ad aēra cacumen tendit: vbi vetustissimū sanum fuit, in quo ex antiquorum more gentiliū, à stulto rusticorū populo, Apollo colebatur.

LECTIO VIII.

Circūquaq; etiam in cultu deorum lucī succreuerāt; in quibus adhuc eōdem tēpore, infidelium insana multitudo, sacrificijs sacrilegis insudabat. Illuc itaq; Vir Dei perueniens, cōtrivit Idolum, subuertit aram, succendit lucos, atq; in ipso templo Apollinis, oraculum Beati Martini, vbi verō Ara eiusdem Apollinis fuit, oraculum S. Ioānis cōstruxit, & cōmorantē circūquaq; multitudinē, prēdicatione cōtinuā, ad fidem vocabat.

MENSE MAIO.

Omnia ut in Mense Ianuario praeter ea quae hic ponuntur.

In I. Noct: De libro 2° Regū.

LECTIO I.

AGROTAUIT filius mulieris marisfamilias, & erat languor fortissimus, ita vt non remaneret in eo halitus. Dixit ergo ad Eliā: Quid mihi & tibi Vir Dei? ingressus es ad me, vt rememorarentur iniquitates meae, & interficeres filium meum.

LECTIO II.

ET ait ad eum Elias: Da mihi filiū tuum. Tulitq; eum de sinu eius, & portauit in cēnaculū vbi ipse manebat, & posuit super lectulū suū. Et clamātes ad Dominū, dixit: Domine Deus meus, etiāne viduā, apud quam ego vtcūq; sustentor afflixisti, vt interficeres filium eius.

Lectio

LECTIO III.

ET expandit se, atq; mensus est super puerum tribus vicib⁹, & clamauit ad Dominum, & ait: Domine Deus meus, reuertatur obsecro anima pueri huius in viscera eius. Et exaudiuit Domin⁹ vocem Eliæ; & reuersa est anima pueri intra eum, & reuixit.

LECTIO IV.

TVltiq; Elias puerum, & depoluit eum de cœnaculo in inferiore domum, & tradidit matri suæ, & ait illi: En viuit filius tuus. Dixitq; mulier ad Eliam: Nunc in isto cognoui, quoniam Vir Dei es tu, & verbum Domini in ore tuo, verum est.

In II. Nocturno.

De libro secundo Dialogorum.
S. Gregorij Papæ.

LECTIO V.

Rvrsus, dum fratres parietē, (quia res ita exigebat) paulo altius erigerent, vir Dei in orationis studio, intra cellæ suæ claustra morabatur. Cui antiquus hostis insulcās apparuit, & ei, quod ad laborantes Fratres pergeret, indicauit. Quod vir Dei per nūtiū celeritū Fratribus indicauit dicens: Fratres, cautē vō agite, quia ad vōs hac horā malignus spiritus venit.

LECTIO VI.

IS qui mandatū detulit, vix verba cōpleverat, & malignus spi-

ritus eundem parietem, qui edificabatur euerit, atq; vnum puerulum Monachū, cuiusdam cœnalis filium opprimēs, ruinā cōtrixit. Cōgristati omnes, ac vehemētē afflicti, non damno parietis, sed cōtritione fratris: venerabili Patri BENEDICTO celeriter, cum graui luctu, nunciarūt.

LECTIO VII.

TVne idem Pater BENEDICTVS, dilaceratum puerum ad se deferri iubet: quem portare non nisi in sacco, potuerunt, quia colapsi saxa parietis, non solum eius membra, sed etiam ossa contriuerant. Præcepitque vir Dei statim eum in cella sua in psycio, quo orare consueuerat, proijci; missisq; foras Fratribus, cellam clausit; qui orationi instantius quam solebat, incubuit.

LECTIO VIII.

Mira res, eadē horā hunc incolumē, atq; vt prius valentem, ad eundem iterum laborem misit: vt ipse quoq; parietē eum Fratribus perficeret, de cuius se interitu antiquus hostis BENEDICTO insultare, credidisset.

MENSE IUNIO.

Omnia ut in mense Ianuario, exceptis his que hic ponuntur.

In I. Nocturno.

De Epistola prima Beati Pauli Apostoli ad Corinthios.

LECTIO

LECTIO I.

Scriptum est: Quod oculus non vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit, quæ præparavit Deus ijs, qui diligunt illum: nobis autem revelavit Deus per Spiritum suum: Spiritus enim omnia scrutatur, etiã profunda Dei.

LECTIO II.

Quis enim hominum scit quæ sunt hominis nisi Spiritus hominis, qui in ipso est? ita & quæ Dei sunt nemo cognovit, nisi Spiritus Dei. Nos autem non Spiritum huius mundi accepimus, sed Spiritum qui ex Deo est, ut sciamus quæ à Deo donata sunt nobis, quæ & loquimur non in doctis humanæ sapiëntiæ verbis, sed in doctrina Spiritus, spiritualibus spiritualia comparantes.

LECTIO III.

Animalis autem homo non percipit ea, quæ sunt Spiritus Dei: stultitia enim est illi, & non potest intelligere: quia spiritualiter examinatur. **LECTIO IV.**

Spiritualis autem iudicat omnia, & ipse à nemine iudicatur. Quis enim cognovit sensum Domini, qui instruat eum? Nos autem sensum Christi habemus.

In II. Nocturno.

Ex libro secundo Dialogorum

S. Gregorij Papæ.

LECTIO V. Cap. 16.

Eodem quoque tempore, quidam

Aquinensis Ecclesiæ Clericus à demonio vexabatur; qui à venerabili viro Cōstantio, eiusdem Ecclesiæ Antistite, per multa fuerat Martyrum loca trāsmisus, ut sanari potuisset, sed Sacti Dei Martyres, noluerunt ei sanitatis donum tribuere, ut quanta esset in BENEDICTO gratia, demonstrarent. Ductus itaque est ad Omnipotentis Dei Famulum BENEDICTUM: qui Iesu Christo, Domino preces fundens, antiquum hostem, de obfesso homine, protinus expulit. Cui sanato præcepit dicens: Vade, & posthac carnem non comedas, & ad sacrum Ordinem nunquam accedere præsumas. Quacumque autem die ad Sacrum Ordinem accedere præsumperis, statim iuri diaboli iterum, mancipaberis.

LECTIO VI.

Discessit igitur Clericus sanus, & sicut terrere solet animi poena recens, ea quæ Vir Dei præceperat, interius custodiuit. Cum verò post annos multos, omnes priores illò de hac luce migrassent, & minores suos sibimet superponi in Sacris Ordinibus cerneret, verba Viri Dei, quasi ex longo tempore oblitus postposuit, atque ad Sacrum Ordinem accessit: quem mox is, qui reliquerat eum, diabolus tenuit, eumque vexare, quousque animam eius excuteret, non cessavit.

Lectio

LECTIO VII.

Iste Vir Dei diuinitatis, vt video, etiam secreta penetravit, quia perspexit hunc Clericum idcirco diabolo traditum, ne ad Sacrum Ordinem auderet accedere. Quare diuinitatis secreta nō nōset, qui diuinitatis præcepta seruaret? Cum scriptū sit: Qui adhæret Domino, vnus Spiritus est cum illo. Sancti Viri in quātum cum Deo vnū sunt, sensum Domini nō ignorāt. Nam idē quoq; Apostolus dicit: Quis enim scit hominum, quæ sunt hominis, nisi spiritus hominis, qui est in ipso; ita & quæ Dei sunt, nemo cognouit, nisi Spiritus Dei. **LECTIO VIII.**

Qui, vt se ostenderet nosse, quæ Dei sunt, adiunxit. Nos autem nō spiritum huius mundi accepimus, sed Spiritum, qui ex Deo est. Hinc iterū dicit: Quod oculus non vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit, quæ præparauit Deus diligentibus se: nobis autem reuelauit per spiritum suum.

MENSE IULIO.

Omnia vt in Mense Ianuario, exceptis his, quæ hic ponuntur.

In I. Nocturno.

De libro tertio Regum.

LECTIO I.

Factus est ergo sermo Domini ad Eliam dicens: Surge & va-

S

de in Sarephtha Sidoniorum, & manebis ibi: præcepi enim ibi mulieri Viduæ, vt pascat te. Surrexit & abiit in Sarephtha.

LECTIO II.

Cumq; venisset ad portam ciuitatis, apparuit ei mulier Vidua, colligens ligna, & vocauit eam, dixitq; ei: Da mihi paululum aquæ in vase, vt bibam. Cumq; illa pergeret, vt afferret, clamauit post tergū eius dicens: Affer mihi, obsecro, & buccellam panis in manu tuā.

LECTIO III.

Quæ respondit: Viuit Dominus Deus tuus, quia nō habeo panem, nisi quantum pugillus capere potest farinæ in hydria, & paululum olei in lecytho: En colligo duo ligna, vt ingrediar, & faciam illum mihi, & filio meo, vt comedamus, & moriamur. **LECTIO IV.**

Ad quā Elias ait: Noli timere, sed vade, & fac sicut dixisti: verū tamen mihi primū fac de ipsa farina subcinericium panem paruulum, & affer ad me, tibi autem & filio tuo facies postea. Hæc autem dicit Dominus Deus Israël: Hydria farinæ non deficiet, nec lecythus olei minuetur, vsq; ad diem in qua Dominus daturus est pluuiam super faciem terræ. Quæ abiit, & fecit iuxta verbum Eliæ: & comedit ipse, & illa, & domus eius:

eius: & ex illa die hydria farinae non defecit, & lecythus olei non est imminutus, iuxta verbum Domini quod locutus fuerat in manu Eliae.

In II. Nocturno.

De libro secundo Dialogorum.
S. Gregorij Papæ.

LECTIO V.

Aliò quoq; tempore in eadem Căpaniæ Regione fames incubuerat, magna; omnes alimentorum indigentia coangustabat: iamq; in BENEDICTI Monasterio triticum decerat: panes vero penè omnes consumpti fuerant, vt non plus quam quinque ad refectionis horam, Fratribus inueniri potuissent.

LECTIO VI.

Cumq; eos Venerabilis Pater contristatos cerneret, eorum pusillanimitatem studuit modesta increpatione corrigere, & rursum promissione subleuare, dicens: Quare de panis inopia vester animus contristatur? hodie quidem minus est, sed die crastina abundanter habebitis. Sequenti autē die, ducenti farinae modij, ante fores cellæ insaccis inuenti sunt: quos Omnipotens Deus, quibus deferentibus transmississet, nunc vsq; manet incognitum. Quod cum fratres cernerent, Domino gratias eferētes, didicerūt iam de abundantia nec in egestate dubitare.

LECTIO VII.

EO quoq; tempore quo alimentorum inopia Căpaniam grauiter affligebat, Vir Dei diuersis indigentibus Monasterij sui cuncta tribuerat, vt penè nil in cellario, nisi parum quid olei in vase vitreo remaneret. Tunc quidam Subdiaconus Agapitus nomine aduenit, magnoperè postulans, vt sibi aliquantulum olei dari debuisset. Vir autem Domini, qui cuncta decreuerat in terra tribuere, vt in cœlo omnia reseruaret, hoc ipsum parū, quod remanerat, olei, iussit petenti dari. Monachus verò qui cellarium tenebat, audiuit quidem iubentis verba, sed implere distulit. Cumq; post paululum, si id, quod iusserat datum esset, inquireret; respōdit Monachus se minimè dedisse: quia si illud ei tribueret, omnino nihil Fratribus remaneret. Tunc iratus, alijs præcepit, vt hoc ipsum vas vitreum, in quo parum olei remansisse videbatur, per fenestrā proijcerent, ne in cella aliquid per inobedientiam remaneret. Factumq; est ita. Sub fenestra autem eadem, ingens præcipitum patebat, saxorum molibus asperum. **LECTIO VIII.**

Proiectum itaq; vas vitreum, venit in saxis, sed sic mansit incolume, ac si proiectum minime fuisset; ita vt neq; frangi, neq;

LECTIO II.

neque oleum effundi potuisset. Quod Vir Domini præcepit legari; itaq; vt erat integrum, perenti tribuit. Tunc collectis Fratribus, inobedientem Monachum de infidelitate sua, & superbia coram omnibus increpauit. Quam increpatione completa, sese cum iisdem Fratribus in orationem dedit. In eo autem loco, vbi cum fratribus orabat, vacuum erat ab oleo dolium, & coopertum: Cumq; Sanctus Vir in oratione persisteret, coepit operimentum eiusdem dolij, oleo ex crescente subleuari. Quam commotus atq; subleuatus, oleum quod excreuerat, ora doli transiens, pavementum loci, in quo incubuerat inundabat. Quod BENEDICTVS Dei famulus, vt aspexit, protinus orationem compleuit, atq; in pavementum oleum diffluere cessauit.

MENSE AVGVSTO.

Omnia vt in Mense Ianuario, exceptis ijs quæ hic ponuntur.

In I. Nocturno.

De actibus Apostolorum.

LECTIO I.

Vir autem quidam nomine Ananias, cum Saphira vxore sua, vendidit agrum & fraudauit de pretio, conscia vxore sua, & afferens partem quandam ad pedes Apostolorum posuit.

Dixit autem Petrus: Anania, cur tentauit sanatas cor tuum mentiri te Spiritui Sancto, & fraudare de pretio agri? Nonne manens tibi manebat; & venundatum in tua erat potestate? Quare posuisti in corde tuo hanc rem; non es mentitus hominibus, sed Deo. Audiens autem Ananias hæc verba, cecidit, & expirauit. Et factus est timor magnus super omnes, qui audierunt. Surgentes autem iuuenes amouerunt eum, & efferentes sepelierunt.

LECTIO III.

Factum est autem quasi horarum trium spatium, & vxor ipsius, nesciens quod factum fuerat introiit. Dixit autem ei Petrus: Dic mihi mulier, si tanti agrum vendidisti? At illa dixit: Etiam tanti. Petrus autem ad eam: Quid vtiq; conuenit vobis tentare Spiritum Domini? Ecce pedes eorum qui sepelierunt virum tuum ad ostium, & efferent te.

LECTIO IV.

Confestim cecidit ante pedes eius, & expirauit. Intrantes autem iuuenes, inuenerunt illam mortuam & extulerunt, & sepelierunt ad virum suum. Et factus est timor magnus in vniuersa Ecclesia, & in omnes, qui audierunt hæc.

In II. Nocturno.

De libro secundo Dialogorum.
S. Gregorij Papæ, Lectio V.

Qui deuotâ mente Deo adhærent, cum rerum necessitas exposcit: exhibere signa modo vtroq; solent, vt mira quæq; aliquando ex prece faciant, aliquando ex potestate: Cùm enim Iohannes dicat: Quotquot autem receperunt eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri. Qui filij Dei rx potestate sunt, quid mirum, si signa facere expotestate valeant? Quia enim vtroque modo miracula ex hibeant, restatur Petrus, qui Thabitæ mortuam orando suscitauit, Ananiam verò & Saphiram mentientes morti increpando tradidit. Neq; orasse in eorum extinctiõne legitur, sed solummodo culpam, quam perpetrauerant, increpasse. Constat ergo, quòd aliquando hæc ex potestate, aliquando verò exhibetur ex postulatione dum & istis vitâ increpando abstulit, & illi reddidit oratio. Nā duo quoq; fidelis Dei famuli BENEDICTI facta nunc replico, in quib; apertè clareat, aliud hūc, acceptâ diuinitus ex potestate, aliud ex oratione potuisse.

LECTIO VI.

Gochorum quidam Galla nomine, perfidiæ fuit Arianae, qui Totilæ Regis eorum temporibus contra Catholicæ Ecclesiæ

religiosos viros, ardore immanissimæ crudelitatis axarsit, ita vt quisquis ei Clericus Monachus ante faciem venisset, ab eius manibus vivus nullò modo exiret. Quādam verò die, avaritiæ suæ æstu succensus in rapinâ rerum inhians, dum quendam rusticum tormentis crudelib; affligeret, eumq; per supplicia diuersa laniaret, victus poenis rusticus, sese resq; suas BENEDICTO Dei Famulo, commendasse professus est, vt dum hoc à torquente creditur, suspensâ interim crudelitatem, ad vitâ hora reparetur.

LECTIO VII.

Tunc idem Galla cessauit rusticum tormentis affligere, sed eius brachia loris fortibus astringens, ante equū suum cœpit impellere, vt quis esset BENEDICTVS, qui eius res susceperat, demonstraret. Quem ligatis brachijs rusticus antecedens, duxit ad S. Viri Monasterium, eumq; ante ingressum cellæ solum sedentem reperit, & legentē. Eidem subsequenti Gallæ, rusticus dixit: Ecce iste est, de quo dixeram tibi, BENEDICTVS Pater. Quē dum feruidō spiritu, cū peruersæ mentis insania fuisset incutus, eò terrore quo consueuerat acturum se existimans, magnis cœpit vocibus clamare dicens: surge, surge, & res istius rustici redde, quas accepisti. Ad cuius vocē Vir Dei proti-

protinus oculos leuauit à lectione, eūq; intuit^o, mox etiā rusticū, qui ligat^o tenebatur, attendit, ad cuius brachia, dum oculos deflexisset, mirō modō tantā se celeritate cœperunt illigatā brachijs lora deuoluere, vt dissolutā concitē nulla hominum festinatione, potuissent.

LECTIO VIII.

CVmq; is qui ligatus venerat, cœpisset subitō adstare solut^o, ad tantæ potestatis vim tremefactus Galla, ad terram corruit, & ceruicem crudelitatis rigidæ, ad eius vestigia inclinans, se orationibus illius, cōmendauit. Vir autem Sanctus à lectione minimè surrexit, sed vocātis fratribus, cum introrsus tolli, vt benedictionē acciperet, præcepit. Quem ad se reductum, vt à tantæ crudelitatis infania quiescere deberet, admōnuit. Qui fractus recedens, nihil vlteriūs petere à rustico præsumpsit, quē vir Domini non tangendo, sed respiciendo soluerat. Ecce, ita est Petre, quod dixi, quia hi, qui Omnipotenti Deo familiarius seruiunt, aliquādo mira facere, etiā ex potestate possunt. Qui enim ferocitatem Gothi terribilis, se dens repressit, lora verō nodosque ligaturæ, quæ innocentis brachia adstrinxerāt, oculis dissoluit: Ipsa miraculi celeritate indicat, quia ex potestate acceperat habere, quod fecit.

MENSE SEPTEMBRI.

Omnia ut in Mense Ianuario, exceptis ijs, quæ hic ponuntur.

In I. Noct. De libro 4to. Regū.

LECTIO I.

Venit mulier Sunamitis ad Elisabeth in mōte Carmeli. Cūmq; vidisset eam vir Dei Elisa^o ē cōtra, ait ad Giezi puerum suum: Ecce Sunamitis illa: vade ergo in occursum eius, & dic ei: Rectene agitur circa te, & circa vitum tuum, & circa filium tuum? Quæ respondit: rectē.

LECTIO II.

CVmq; venisset ad Virum Dei in montem, apprehendit pedes eius, & accessit Giezi, vt amoueret eā. Et ait homo Dei: dimitte illam, anima enim eius in amaritudine est. & Dominus celauit à me, & nō indicauit mihi. Quæ dixit illi: Numquid petiui filium à Domino meo? Numquid nō dixi tibi: ne illudas me? Et ille ait ad Giezi; Accinge lūbos tuos, & tolle baculum meum in manu tua, & vade. Si occurrerit tibi homo, nō salutes eum: & si salutauerit te quispiam, nō respondeas illi; & pones baculum meum super faciem pueri. Porro mater pueri ait: Viuit Dominus, & viuit anima tua, nō dimittam te.

LECTIO III.

Surrexit ergo & securus est eā.

Giezi

Giezi autē præcesserat ante eos, & posuerat baculum super faciem pueri, & non erat vox neq; sensus: reuersusq; est in occursum eius, & nuntiavit ei, dicens: Non surrexit puer. Ingressus est ergo Elisæus domum, & ecce puer mortuus iacebat in lectulo eius: ingressusq; clausit ostium super se, & super puerum, & orauit ad Dominum.

LECTIO IV.

ET ascendit, & incubuit super puerum: posuitq; os suum super os eius, & oculos suos super oculos eius, & manus suas super manus eius, & incuruauit se super eum, & calefacta est caro pueri. At ille reuersus deambulauit in domo, semel huc, atq; illuc, & ascendit, & incubuit super eum, & oscitauit puer septies, aperuitq; oculos. At ille vocauit Giezi, & dixit ei: Voca Sunamitidem hanc, quæ vocata, ingressa est ad eum. Qui ait: Tolle filium tuum. Venit illa, & corruit ad pedes eius, & adorauit super terrā: tulitq; filium suum, & egressa est, & Elisæus reuersus est in Galgala.

In II. Nocturno.

De libro secundo Dialogorum.

S. Gregorij Papæ.

LECTIO V.

QUADAM die cum fratribus ad agri opera fuerat egressus. Quidam verò rusticus, defuncti

filij corpus vlnis ferens, orbiculis luctu æstuans, ad Monasterium venit, BENEDICTVM Patrem quæsiuit. LECTIO VI.

CUM dictū esset, quia idē Pater cum fratribus in agro moraretur, protinus ante Monasterij ianuam, corpus extincti filij proiecit, & dolore turbatus, ad inueniendum Venerabile Patrem, sese in cursum conceit⁹ dedit. Eādē verò horā Vir Dei ab agri opere, iam cum fratribus reuertebatur. Quem mox, vt orbatus rusticus aspexit, clamare cœpit: Redde filium meum, redde filium meum.

LECTIO VII.

VIR autē Dei in hac voce subfinit dicens: nunquid ego filium tuum tibi abstuli? Cui ille respōdit: Mortus est, veni, resuscita eum. Quod vt mox Dei famul⁹ audiuit, valde cōtristatus est, dicēs: Recedite fratres, recedite, hæc nostra non sunt, sed Sāctorum Apostolorum. Quid nobis onera vultis imponere, quæ non possumus portare? At ille quem nimi⁹ cogebar dolor, in sua petitione perstitit, iurans, quod non recederet, nisi eius filium resuscitaret.

LECTIO VIII.

QUEM mox Dei famulus inquisiuit dicens: Vbi est? cui ille respondit: Ecce corpus eius ad ianuā Monasterij iacet: Quocūm

cum Vir Dei, cum fratribus peruenisset, flexit genu, & super corpusculum infantis incubuit, seseq; erigēs, ad cælum palmas tetendit, dicens: Domine non aspicias peccata mea, sed fidem huius hominis, qui resuscitari filium suum rogat, & redde in hoc corpusculum animā, quam abstulisti. Vix in oratione verba compleuerat, & regrediente animā, ira corpusculum pueri omne contremuit, vt sub oculis omniaui, qui aderant, apparuerit concussione mirificā tremendo palpitasse. Cuius mox manum requirit, & cum patri uiuentem, atq; incolumem dedit.

MENSE OCTOBRI.

Omnia ut in Mense Ianuario, præter ea, quæ hic ponuntur.

In I. Nocturno.

De Epistola secunda B. Pauli Apostoli ad Corinthios.

LECTIO I.

Si gloriarī eporter (non expectit quidem:) veniam autem ad visiones, & reuelationes Domini. Scio hominem in Christo, ante annos quatuordecim, siue in corpore nescio, siue extra corpus nescio, Deus scit, raptū huiusmodi usq; ad tertium cælum.

LECTIO II.

ET scio huiusmodi hominem, siue in corpore, siue extra corpus, nescio, Deus scit: quoniā

raptus est in Paradysum, & audiuit arcana verba, quæ non licet homini loqui.

LECTIO III.

PRO huiusmodi gloriabor: pro me autē nihil gloriabor: nisi in infirmitatibus meis. Nam etsi voluero gloriari, non ero insipiens: veritatem enim dicam: parco autem, ne quis me existimet supra id, quod videt in me, aut aliquid audit ex me.

LECTIO IV.

ET ne magnitudo reuelationū exrollat me, datus est mihi stimulus carnis meæ, Angelus Satanz, qui me colaphizat: propter quod ter Dominum rogauī, vt auferetur a me: & dixit mihi Dominus: Sufficit tibi Paule gratia mea: Nam virtus in infirmitate perficitur.

In II. Nocturno.

De libro secundo Dialogorum S. Gregorij Papæ.

LECTIO V.

Cumq; Vir Dei BENEDICTVS, quiescentibus adhuc fratribus, instans vigilijs, Nocturnæ orationis tempora præuenisset, ad fenestram stans, & Omnipotentem Deum deprecans, subito intempesta noctis horā respiciens, vidit fusam lucem desuper, cunctas noctis tenebras effugasse, tantoq; splendore clarescere, vt diem vinceret lux illa, quæ in tenebris radiasset.

Mira

Mira autē res valdē in hac speculatione secuta est, quia, sicut post ipse narravit; omnis etiam mundus, velut sub vno solis radio collectus, ante oculos eius adductus est. Qui Venerabilis Pater, dum intentam oculorum aciem in hoc splendore coruscæ lucis infingeret, vidit Germani Capuani Episcopi animam, in Sphæra ignea, ab Angelis in cœlum deferri.

LECTIO VI.

Tunc tanti sibi testem volens adhibere miraculi, Seruandū Diaconum, iteratō bis, terq; eius nomine, cum clamoris magnitudine vocauit. Cumq; ille fuisset insolito tanti Viri clamore turbatus, ascendit, respexit, pariterq; iam lucis exiguam vidit. Cui tantum hoc obstupescenti miraculum, Vir Dei per ordinē, quæ fuerant gesta narravit: statimq; in Cassinum Castrum. Religioso viro Theopropo mandauit: Ut ad Capuanam Urbem, sub eadem nocte transmitteret, & quid de Germano Episcopo ageretur agnosceret, & indicaret. Factumq; est, & Reuerendissimū Virum Germanum Episcopum, is qui missus fuerat iam defunctum reperit, & requirens subtiliter, agnouit, eodem momētō, fuisse illius obitum, quō Vir Domini eius agnouit ascensum.

LECTIO VII.

Fixum tene (Petre) quod loquor, quia animæ videnti Creatorem, angusta est omnis creatura. Quamlibet etenim parū de lucē Creatoris aspexerit, breue ei sit omne, quod creatum est: quia ipsa luce visionis, intimæ mentis, laxantur sinus, tantumque expanditur in Deo, ut superior existat mundo; sit verō ipsa videntis animæ etiā super semetipsam. Cumque in Dei lumine rapitur, super se in interioribus ampliatur; & dum sub se conspicit, exaltata comprehendit, quam breue sit, quod cōprehendere humiliata non poterat. Vir ergo Dei, qui in turri globū igneum, Angelos quoq; ad Cœlum redeuntes videbat, hæc proculdubio cernere, nō nisi in Dei lumine, poterat. Quid itaq; mirū, si mundū ante se collectū vidit, qui subleuat⁹ in mentis lumine, extra mundum fuit.

LECTIO VIII.

Quod autem collectus mundus ante eius oculos dicitur: nō Cœlum, & terrā contracta est, sed videntis animus est dilatatus, qui in Deo raptus, videre sine difficultate potuit omne, quod infra Deum est. In illa ergo luce, quæ exterioribus oculis fulsit, lux interior in mente fuit, quæ videntis animam, cum ad superiora rapuit, ei quam angusta est.

Na essent omnia inferiora, monstravit.

M E N S E N O V E M B R I.

Omnia ut in mense Ianuario, exceptis illis, quae hic ponuntur.

In I. Noct. Lecti de scriptis occurrente.

In II. Nocturno.

De libro secundo Dialogorum
S. Gregorij Papæ.

L E C T I O V.

Eodem verò anno, quò de hac vita erat exiturus, quibusdam Discipulis secum cōmorantibus, quibusdam longè manentibus, Sanctissimi sui obitùs denunciavit diem; præsentib⁹ indicens, ut audita per silentiū tegerent, absentibus indicans, quod, vel quale eis signum fieret, quando eius anima de corpore exiret. Ante sextum verò sui exitus diem, aperiri sibi sepulturam iubet. Qui mox correptus febrib⁹, acri cœpit ardore fatigari.

L E C T I O VI.

Cumque per dies singulos laboriorum ingrauesceret, sextâ die portari se in Oratorium à Discipulis fecit, ibiq; exitum suum. Dominici corporis & sanguinis perceptione munivit, atq; inter Discipulorum manus imbecillia membra sustentans, erectis in cœlum manibus stetit, & vltimum spiritum, inter verba orationis efflauit. LECTIO VII.

QVâ scilicet die, duobus de co-

fratribus, vni in cella cōmoranti, alteri autè longius posito revelatio vni⁹, atq; indistinctis visionis, apparuit. Viderūt namq; quia strata pallijs, atq; innumbris corusca lampadibus via, re-cto Orientis tramite, ab ei⁹ cella in cœlum vsq; tendebatur. Cui venerando habitu Vir desuper clarus assistens, cuius esset via, quam cernerent, inquisiuit: illi autem se nescire professi sunt. Quibus ipse ait: Hæc est via, quâ dilectus Domini Cœlū B E N E D I C T V S ascēdit.

L E C T I O VIII.

Tunc itaq; Sancti Viri obitum, sicut præsentibus Discipulis viderunt, ita absentes, ex signo quod eis prædictū fuerat, agnoverunt. Sepult⁹ verò est in Oratorio B. Ioannis Baptistæ, quod destructâ arâ Apollinis, ipse cōstruxit. Qui & in eo specu, in quo prius habitavit, nunc vsq; si petentium fides exigat, miraculis coruscat.

M E N S E D E C E M B R I.

Omnia ut in Mense Ianuario, præter ea, quae hic ponuntur. Lecti.

I. Noct. de scriptis occurrente.

In II. Nocturno.

Ex libro secundo dialogorum

S. Gregorij Papæ.

L E C T I O V.

NVper namq; est res gesta quâ narro. Quædā mulier mente capta.

capta, dū sensum funditus perdidisset, per montes, & valles, sylvas & campos, die noctuq; vagabatur, ibi tantūmodo quiescebat, vbi hanc quiescere lassitudo cōegisset. Quādā verò die, dum vaga nimium erraret, ad Beati Viri BENEDICTI specū devenit, ibiq; nesciēs ingressa māsit, manē autem factō, ita sanato sensu egressa est, ac si eā nunquam insania capitis vlla tenuisset, quā omni vitæ suæ tempore, in eadem quam accepit, salute permanfit.

LECTIO VI.

Quidnam esse dicimus, quòd plerumq; in ipsis quoq; patrocinijs Martyrum sic esse sentimus, vt non tanta per corpora sua, quanta beneficia per Reliquias ostendant, atq; illic maiora signa faciunt, vbi minimè per semetiplos iacent.

LECTIO VII.

Vbi in suis corporibus Sancti Martyres iacent, dubiū Petre non est, quòd multa signa valeāt demonstrare, sicut & faciunt, & purā mente quærentibus, innumera miracula ostendunt. Sed quia ab infirmis potest mentibus dubitari, verumne ad exaudiendum ibi præsentēs sint vbi constar, quia in suis corporibus non sint, ibi necesse est eò maiora signa ostendere, vbi de eorum præsentia potest mens in-

firma dubitare. Quorum verò mens in Deo fixa est, tantò maius habet fidei meritum, quantò illic eos mouit, & non iacere corpore, & tamen non deesse ab exauditione.

LECTIO VIII.

VNde ipsa quoq; veritas, vt fidem discipulis augeret, dixit: Si ego non abiero, Paraclit^{us} non veniet ad vos. Cū enim constet, quia Paracletus Spiritus, à Patre semper procedat & Filio, cū se Filius recessurum dicit, vt ille veniat, qui à Filio nunquam recedit? sed quia Discipuli in carne Dominum cernentes, corporeis hunc oculis, semper videre studebant, rectè eis dicitur: Nisi ego abiero, Paraclitus non veniet, ac si apertè diceretur: Si corpus non subtrahō, quis sit amor Spiritus non ostendo, & nisi me deseritis carnaliter cernere, nunquam me discetis spiritualiter amare.

IN DIE ANNIUERSARIA
MODVS RENOVANDI
PROFESSIONEM.

GRatias tibi ago Domine Iesu Christe, pro gratia illa singulari, quā me vilissimum peccatorem, de hoc sæculo nequam eduxisti, & in hoc Religiosissimo Ordine ad solennem Professionem admisti. Doleo ex toto corde, quòd gratiæ huic sa-

tis non responderim, & tantò beneficiò fuerim ingratus, De-
testor omnes negligentias, in
hoc statu cõmissas, & quòd tam
parùm ad eius perfectionem
adspirauerim. Ignosce mihi De-
us veniæ largitor, & humanæ
salutis amator, & da, vt vel nũc
tandem, tuâ gratiâ incipiã, quod
equidem ex animo cupio & pro-
pono. Quod si me vòtis tuæ
Maiestati needũ obstrinxissem,
nunc sanè id facerem, ideòque
quantà deuotione possum, illa
nunc renouo, & nouà feruore
tibi promitto, stabilitatē, & Cõ-
uersionem morum meorum, &
Obedientiam, secundũ Regulam
S. BENEDICTI. Verũtamen
quia ad hæc implẽda, me nimis
tepidum, & infirmum agnosco:
rogo te misericordissime Iesu,
vt qui dedisti mihi vopendi vo-
luntatem, tribuas etiam exequẽ-
di facultatem, meq; ita dirigas,
vt non mihi, sed tibi soli viuam,
omnesq; Ordinis obseruantias,
& quidquid animæ perfectionẽ
promouere possit, summò stu-
diò amplectar, ad gloriam no-
minis tui, qui es Deus benedict'
in sæcula. Amen.

BENEDIC: NVMISMATVM,
SSMI PATRIS BENEDICTI.

*Hac fieri debet à Presbyteris
Benedictinis post Missam, antequàm
sacra paramenta deponant.*

†. Adiutoriũ nostrũ in nũc Dñi.
R. Qui fecit cœlum & terram.
†. Dominus vobiscum.
R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DEus Omnipotens bonarum
virtutum dator, & omnium
benedictionum largus infusor,
supplices te rogamus, vt inter-
cedentẽ Sanctò Patre Nostrò
BENEDICTÒ, manibus nostris
opem tuæ benedictionis infun-
das, & hos Characteres ac Lite-
ras ad abigēdos dæmones, mor-
bosq; pellendos, tuâ reuelatione
præparatas, virtute S. Spiritus
benedicere digneris, & omni-
bus eis vtentibus, sanitatē men-
tis & corporis, & gratiam san-
ctificationis benignus concede,
vt in cõspectu tuo sancti & im-
maculati atq; irreprehensibiles
appareant, & insidias latentis
inimici, per auxilium misericor-
diæ tuæ clementer effugiãt. Per
Dominum nostrum &c.

Oremus.

Domine Iesu Christe, qui vo-
luisti pro mundi redemptione
de Virgine nasci, circumci-
di, à Iudæis reprobari, à Iuda
traditore osculò tradi, vinculis
alligari, sicut Agnus innocẽs ad
victimam duci, atq; in conspe-
ctu Annæ spinis coronari, acu-
leò clauorum perforari, in cru-
ce leuari, inter latrones reputa-
ri, felle & aceto potari, ab ho-

minibus blasphemari, lancea vulnerari, & tandem in Cruce mori. Per has sanctissimas pœnas, & passiones tuas, quas ego indignus recolo, & suppliciter te oro, de loco isto, & de domibus eius, & de omnibus incolis eius, & de me seruo tuo, & de omnibus quicunq; per literas & characteres hos inuocauerit Sanctum Nomen tuum, expellas omnes insidias diaboli, & fraudes, & pestem; ad pristinam sanitatem hunc locum, & omnes habitatores eius, me quoq; indignum famulum tuum, & omnes quicunq; signati fuerint hoc signo sanctificationis tuæ perdurare digneris, fracto vinculo cuiuscunq; gentis malignæ. Am.

Deinde dicat Sacerdos sequentia verba Sancti Zachariæ.

MAledicti & excommunicati, & blasphemi dæmones in virtute verborum istorum, Messias, Emmanuel, Sabaoth, Adonai, Athanatos, Ischiros, Eleyson, Tetragrammaton, vos constringimus, vos priuamus, vos expellim⁹, ab isto loco & ex domibus eius, ubi fuerint hæc signa Dei, & præcipim⁹ vobis, vt non habeatis potestatem per pestem nocere corporib⁹ habitantium in eo. Ite, ite, ite maledicti in stagnum ignis. Ite statim ad loca vobis deputata, & nunquā huc accedatis. Imperat vobis Deus

PATER, imperat vobis DEUS FILIUS, imperat vobis DEUS SPIRITVS Sanctus, imperat vobis Sanctissima TRINITAS VNUS DEUS. Discedite maledicti dæmones in nomine DEI nostri IESU CHRISTI, qui venturus est iudicare viuos & mortuos, & sæculum per ignem. Amen.

Oremus.

DEVS qui culpā offederis, pœnitentiā placaris, preces populi tui supplicatis propitius respice: & flagella tuæ iracundiæ, quæ pro peccatis nostris meremur auertere.

DEVS qui iustificas impium, & non vis mortem peccatoris: Maiestati tuæ suppliciter deprecamur, vt famulos tuos de tuâ misericordia cōfidentes, cœlesti protegas benign⁹ auxiliō, & assiduâ protectione conserues, ut tibi iugiter famulentur, & nullis tentationibus à te separētur. Benedictionē tuā Domine populus fidelis accipiat, quā corpore saluētur & mente, & cōgruam tibi exhibeat seruitutem, & propitiationis tuæ beneficia semper inueniat.

Cōcede nos famulos tuos quæsumus Domine DAVS, perpetuā mentis & corporis sanitatē gaudere: & gloriosā Beatæ MARIE semper Virginis intercessionē, à præsentī liberari tristitia, & æterna perfrui læticia.

Inter-

Intercessio nos quæsumus Domine Beati Patris nostri BENEDICTI Abbatis cōmēdet, vt quod nostris meritis non valem⁹, eius patrōciniō assequamur.

DA nobis quæsumus Domine piæ petitionis effectū, & p'sistentiā, mortalitatemq; propitiatus auerte, vt mortalium corda cognoscant à te indignāte tālia flagella prodire, & te miserāte cessare. Per Dominū nostrū.

Deinde aspergit ea Sacerdos aquā benedictā in modum Crucis.

❧ ❧ ❧ ❧ ❧ ❧

B E N E D I C T I O P A N I S
N O V I.

In Festo SS. PETRI & PAULI,
Tynecij fieri solita.

In perungitis Sactorū Apostolorū Petri & Pauli. Sacerdos acceptā florā accedens ad Panem novum, in aliquomundo loco positū, dicat:

℣. Adiutoriū nostrū in n̄re Dñi.

℞. Qui fecit cælum & terram.

℣. Paratur nobis panis

℞. Aduers⁹ oñes qui tribulāt hos

℣. Sit nomen Dñi benedictum,

℞. Ex hoc nunc & vsq; in sæclū.

℣. Super omnes Virgo Benedicta exististi,

℞. Dum Panis vitæ in tua se clausit viscera.

℣. Beatus es Simon Bariona.

℞. Tibi enim traditæ sunt clauēs

Regni Cælorum.

℣. Tu es vas electionis S. Paule

Apostole.

℞. Intercede pro

nobis ad Dñum qui te elegit.

℣. Ora pro nobis SSmc. Pater

BENEDICTE. ℞. Vt Digni efficiamur promissionib⁹ Christi.

℣. Domine exaudi orationem

meam. ℞. Et clamor meus

ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℞. Et cum Spiritu tuo.

Oremus.

OMnipotēs sempiternæ Devs, benedicere & digneris hunc novum panem tuā sanctā benedictione, vt qui eum gustauerit corporis & animæ salutē, te donante recipiant.

COncede quæsumus omnipotens Devs intercedente Immaculatē Cōceptā Vnigeniti Filij tui Matrē Benedictā, hunc panē habētibus sanitatē mentis, & corporis; vt hic temporalib⁹ tuis donis in timore vtentes ad æterna se disponere valeāt.

Domine Iēsv Christe, qui te mirabilem in sanctis tuis Petro & Paulo demonstrasti præstatorum intercessione, vt in quocunque loco hic panis fuerit, ab eo omnes dæmonū insultus repellantur.

DEvs bonarum virtutum dator, & omnium benedictionum largus infusor, te subnixis precibus deprecamur, vt sicut iubente S. P. N. BENEDICTO, venenatū panem sibi transmissū, cor-

vum deportare, ne vlli noceret in desertis fecisti, ita eius meritis gloriosis suffragantibus, ex hac substantia panis omnia noxia amoveas, eumq; glorioso Patriarchâ nostrô intercedente benedicat & sanctifices hûc, ut quicûq; ex eo gustauerint, sanitatis & incolumitatis in corpore, & virtutû in anima percipiât incrementa. Per Te Sâcte Pater, qui cum Filio & Spiritu Sâcto, vivis & regnas in sæcula sæculorû, Amen.

Benedictio Dei Patris & Omnipotentis & Filij eius & Unigeniti, & Spiritus & Sâcti ab utroque procedentis: intercessione Beatissimæ Virginis Mariæ, Petri & Pauli, atq; S.P.N. BENEDICTI, & omnium Sanctorû, descēdat super hanc substantiâ panis novi, ac maneat semper. Amen.

Et aspergatur aquâ benedictâ.

ABSOLVTIO

Generalis in ultimo mortis articulo danda MONACHIS & MONIALIBVS Sacri Ordinis Nostri auctoritate Privilegiorû.

Primò ab infirmo fiat Cōfessio: vel signum detur contritionis, si illa fieri non potest: Deinde Sacerdos dicat. Misereatur tui Omnipotēs Deus, & dimissis peccatis tuis, perducatur te ad uitam æternam. Indulgentiam, absolutionē, & remissionē peccato-

rum tuorum, tribuat tibi omnipotens & misericors Dominus, Amen.

Dominus noster Iesus Christus per merita suæ Sacratissimæ Passionis te absoluat, & gratiam suam tibi infundat, & ego auctoritate ipsius, & Beatorum Apostolorum Petri & Pauli, & Summorû Pontificum, mihi hac in parte cōmissa, & tibi concessa, absoluo te ab omni vinculo excommunicationis, sententiâ suspensionis & interdicti, dispensando tecum in omni irregularitate, si quam contraxisti, & restituo te vniōi & participationi fidelium, necnon SS. Sacramentis Ecclesiæ. Eadem auctoritate ego te absoluo ab omni transgressione votorum tui Ordinis, & statutorum Papalium, Generalium, Prouincialium, localium & Synodaliū quorûcunq;. Eadem auctoritate absoluo te, ab omni diuino officio male persoluto, horis indebitè transpositis, vel dimissis. Item eadē auctoritate absoluo te, ab omnibus peccatis tuis, quibus contra Deum fragilitate humanâ, ignorantia, vel malitiâ deliquisti, cōcedens tibi remissioē, & indulgentiâ Plenariam, omnium peccatorum tuorum Cōfessorû, & cunctorum quorum etiam non recordaris, aut oblitus fuisti, in quantum clauēs Ecclesiæ se ex-

li-
s,
ri-
fi-
ra-
go
am
&
ae
ef-
ulo
tiā
pē-
ri-
re-
io-
en-
ori-
nni
Or-
m,
L,
rū-
sol-
ma
rāf
ādē
nni
ntra
no-
cō-
dul-
ex-
&
on
, i
ex
n-

